

4

16

36–37

Tækifæri í
lífrænt vottuðum
búskap

Það tekur enginn fiskur
fluguna í boxinu

Kengúrur
– Skippy á
grillið

Bændablaðið

8. tölublað 2017 • Fimmtudagur 27. apríl • Blað nr. 489 • 23. árg. • Upplag 32.000 • Vefur: bbl.is

Frá hátíðardagskrá í Garðykjuskólanum að Reykjum í Ölfusi sumardaginn fyrsta. Talið frá vinstri: Kristján Þór Júlíusson menntamálaráðherra, Björt Ólafsdóttir umhverfisráðherra, Guðni Th. Jóhannesson, forseti Íslands og Guðríður Helgadóttir, forstöðumaður skólans. Ráðherrarnir og forsetinn voru leyft út með blómum, tré og grænmeti. Gerðu þau óspart að gamni sínu við verðlauna- og viðurkenningaafhengingar og kom þá upp mikill og skemmtilegur metingur um veðurlag norðan heiða og sunnan. – Sjá nánar á bls. 28 og 30 Mynd / HKr.

Aðalfundur Landssamtaka landeigenda:

Ráða verður bót á stjórnlausri för ferðamanna um eignarlönd

Á aðalfundi Landssamtaka landeigenda, sem haldinn var í Reykjavík nýlega, kom fram að ágangur ferðafyrirtækja á eignarlönd hafi valdið verulegum spjöllum og landnaði. Brýnt sé að koma í veg fyrir stjórnlausan yfirgang ferðamanna á landi.

Formaður Landssamtaka landeigenda, Örn Bergsson, leggur áherslu á að ráða verði bót á stjórnlausri för ferðamanna um eignarlönd með tilheyrandi landspjöllum og sóðaskap.

Örn lagði áherslu á fernt í ræðu sinni til félagsmanna sem mikilvægt væri að tekið yrði föstum tókum sem allra fyrst, ágangi ferðafólks á land, jarðasöfnun erlendra aðila, sameignarvanda sem skapist þegar jörð er í eigu margra aðila og þjóðlendumálið. Um ágang ferðamanna sagði Örn meðal annars:

„Á síðustu árum hefur koma erlendra ferðamanna margfaldast og er það jákvætt að mörgu

Örn Bergsson formaður Landssamtaka landeigenda. Mynd / HKr.

leyti. Ferðafyrirtæki hefur bjargað byggð víða í sveitum landsins. Ferðafyrirtæki er orðin stærsta útflutningsgrein Íslendinga. Náttúran á sér sjaldnast sérstakan málsvara nema í þeim tilvikum sem hún er í eigu einhvers. Íslenskar náttúruperlur eru að verða fyrir óafturkræfum spjöllum og landnáuð vegna ágangs ferðafyrirtækja og fólks á þeirra vegum sem skella skollaeyrum við spjöllunum.

Gjaldtaka á ferðamannastöðum er eitur í beinum ferðafyrirtækjum sem vísa í hinn svokallaða almannarétt og frjálsa för fólks um landið. Margir landeigendur velja því fyrir sér „hver er réttur minn til að vernda land mitt fyrir ágangi og óafturkræfum spjöllum?“

„Almannaréttur“ veitir ekki ótakmarkaðan rétt í eignarlöndum

Örn taldi af og frá að „almannaréttur“ í landslögum gæfi fólki rétt á að fara um eignarlönd án leyfis og vísaði til greinargerðar sem Óðinn Sigþórsson vann fyrir samtökin þar sem svo viðtæk túlkun á hugtakinu er talin fráleit. Um þjóðlendumálið sagði Örn meðal annars:

„Þjóðlendumálið heldur áfram með hraða snigilsins um landið. Í haust birti Öbygðanefnd úrskurð sinn í Borgarfirði. Stór landsvæði voru úrskurðuð eignarlönd, s.s. Arnarvatnsheiði og Geitland.

Misheppnaður hælkrókur

Geitlandið á sér merkilega sögu vegna skotveiðidóms þar sem skotveiðimaður var sýknaður vegna veiða í heimildarleysi innan eignarlönda. Nú hafa úrskurðir eða dómur fallið á 3 af þeim 4 landsvæðum sem svo háttáði til um og erniðurstaðan sú að um eignarlönd sé að ræða í öllum tilvikum. Fjórði dómurinn var um skotveiðar á Hundadalsheiði og því aðeins eftir að úrskurðar um Hundadalsheiðina í Dalasýslu en það mál er nú í rekstri fyrir Öbygðanefnd. Því má segja að sá hælkrókur sem átti að setja á landeigendur með skotveiðidómunum hafi misheppnast og þeir sem fyrir því stóðu fallið á eigin bragði. Að öðru leyti verður að segja um niðurstöðu Öbygðanefndar að þar má finna dæmi sem orka tvímælis þegar landið er úrskurðað þjóðlenda. Það er ekki nýtt að landeigendur standi frammi fyrir þeirri stöðu og ekki

er ljóst hvort einhverjum málum þar verður áfrýjað til dómstóla. Öbygðanefnd hefur tekið til umfjöllunar Dalasýslu og hefur fjármálaráðherra lýst kröfum á því svæði. Að því loknu er eftir að taka til meðferðar Snæfellsnes, Vestfirði, Strandir og Austfirði.

Örn vakti áherslu á erfiðu vandamáli landeigenda þegar eigendur lands séu ekki sammála um nýtingu þess. Bagalegt sé þegar tiltölulega lítill minnihluti eigenda geti sett meirihluta stólinn fyrir dynnar og komið í veg fyrir arðbæra nýtingu. Nálgastrýfti úrlausn með því að gætt yrði eignarréttarhagsmuna beggja aðila, ef til vill með því að laga ákvæði jarðalaga og e.t.v. landskiptalaga.

Bændablaðið hefur áður vakið athygli á sjónarmiðum formanns samtakanna um stórfelld uppkaupt erlendra aðila á fjölda jarða í byggðarlögum, sem hann fordæmdi og kallaði eftir skjótum aðgerðum stjórnvalda á því vandamáli. /HP

FRÉTTIR

Ríkisjarðir sem ábúendur eru að skila af sér fara í eyði án þess að vera auglýstar til búsetu:

„Ríkið er orðið versti bóndi landsins“

– segir fyrrverandi landbúnaðarráðherra og bóndinn á ríkisjörðinni Unaósi við Héraðsflóa furðar sig á áhugaleysinu

Bújarðir í eigu hafa verið að losna bæði á Héraði og í Vestur-Skaftafellssýslu án þess að þær séu auglýstar til leigu eða sölu. Þetta þykir Guðna Ágústssyni, fyrrverandi landbúnaðarráðherra, léleg bómennska og segir ríkið orðið versta bónda landsins.

Margóft hefur komið fram á liðnum misserum í viðtölum við ungt fólk, sem hug hefur haft á að hefja búskap, hversu erfitt það geti verið að finna vænlegar jarðir til ábúðar sem eru í rekstri.

„Sú var tíðin að ríkið leigði margar jarðir til bænda sem voru landseta ríkisins. Ríkið fór heldur vel með bændur á þeim tíma. Þegar ég var landbúnaðarráðherra var jarðeignadeildin undir landbúnaðarráðuneytinu og sá vel um þessi mál,“ segir Guðni Ágústsson, sem var landbúnaðarráðherra frá 1999 til 2007.

Ríkið er orðið versti bóndi landsins

„Nú er búið að stinga landbúnaðarráðuneytinu niður í skúffur í öðrum ráðuneytum og færa jarðeignadeildina (sem nú heitir ríkiseignir) yfir í fjármálaráðuneytið. Mér sýnist að þetta sé með hörmulegum hætti og ríkið er orðið versti bóndi landsins. Það brýtur allar reglur og hagar sér með jarðirnar eins og þeir séu að leigja eða selja hús í Reykjavík.

Þú getur ímyndað þér stöðuna hjá Útsvars-Þorsteini Bergssyni, sem er afburðamaður í spurningaþættinum Útsvari og sigrar alla. Nú ætla hann því miður að hætta búskap á þeirri frægu jörð Unaósi. Hann segir upp um áramót eins og reglurnar segja til um. Núna er kominn sauðburður og ríkið ekki enn farið að auglýsa jörðina eða hver eigi að byggja hana. Þetta er því allt í ólestri. Nú verður Þorsteinn að skera sitt fé í haust ef enginn tekur við bústofninum. Jörðin fer því í eyði.

Eins eru þessar fréttir úr Vestur-Skaftafellssýslu, sem á líf sitt að verja og er að reyna að byggja sig upp og fá fólk til að flytja í byggðina,“ segir Guðni og vísar þar til sjónvarpsþáttarins Landans um liðna helgi. „Þar segja þeir að búið sé að leggja fimm ríkisjarðir í eyði með þeim hætti að þær eru ekki auglýstar.“

Áhugasamir geta ekkert gert

Þorsteinn Bergsson, bóndi á ríkisjörðinni Unaósi við Héraðsflóa,

Unaós við Héraðsflóa.

Mynd / HKR.

Þorsteinn Bergsson, bóndi á Unaósi. Mynd / Austurfrétt

er að hætta búskap og furðar sig á áhugaleysi ríkisins á að leita að nýjum ábúendum. Hann hyggst flytja á Egilsstaði í haust, en verður mögulega eitthvað tengdur landbúnaði áfram í gegnum störf fyrir Búnaðarfélag Austurlands.

„Jörðin hefur ekki enn verið auglýst,“ sagði Þorsteinn í samtali við Bændablaðið sl. mánudag. Áhugasamt fólk, sem hefur haft samband við hann út af jörðinni, geti því ekkert gert þar sem eigandinn, sem er ríkið, hafi ekki sýnt þessu neinn áhuga. Þó hafi sveitarstjórn lýst áhuga á að jörðin haldist í byggð. Þá segir Þorsteinn að búseta á jörðinni skipti einnig miklu máli fyrir vaxandi ferðapjónustu á svæðinu.

Hafi ekki mótað neina stefnu

„Ég er aðeins búinn að grafast fyrir um hvað valdi og verið í sambandi við Óskar Pál Óskarsson hjá ríkiseignum (sviðsstjóra lands- og auð-

Guðni Ágústsson, fyrrverandi landbúnaðarráðherra. Mynd / HKR.

lindasviðs). Þar var því borið við að fjármálaráðuneytið hafi ekki mótað neina stefnu um hvað ætti að gera við ríkisjarðir.“

Þorsteinn segist ekki skilja það því bæði séu til lög og reglugerðir um hvernig fara eigi með þessar eignir ríkisins.

„Í lögum um opinber fjármál sem samþykkt voru 2015 stendur að Ríkiseignir hafi fullt umboð til að ráðstafa svona eignum til skemmri tíma án þess að tala nokkuð við ráðuneyti eða ráðherra. Þeir gætu því leigt jörðina til fimm ára án þess að tala við ráðherra.

Þegar ég var búinn að sýna fram á þetta kom næst upp á diskinn að þeir vildu ekki gera neitt fyrr en búið væri að taka út jörðina. Hér áður fyrr var það aldrei neitt skilyrði og það var t.d. ekki þannig þegar við tókum við jörðinni. Þá var jörðin auglýst áður en það mat fór fram til að það væri nægur tími fyrir nýjan ábúanda að taka við.“

Óþarfa verðmætasóun

Þorsteinn er með rúmlega 300 fjár á föðrum og segist verða með sauðburðinn nú í vor og fjallskil í haust. Ef mögulegir nýir ábúendur ætli að heyja jörðina í sumar, þá sé tíminn að verða skammur hvað varðar áburð, vélar og annað.

„Það kostar töluvert ef túnin fara úr rækt og ef menn þurfa líka að byrja á því að útvega sér nýjan bústofn. Mér finnst það óþarfa verðmætasóun.“

Úttektarmenn boðuðu komu sína

Í samtalinu við Þorstein kom fram að Óskar Páll hafi boðað komu sína með úttektarmönnum til að taka út jörðina á Unaósi í gær, miðvikudag. Þá var líka hugmyndin að taka einnig út jörðina Kirkjubæ hjá Baldri Grétarssyni, rétt norðan við Lagarfoss. Hann hafði hugsað sér að hætta í fyrra en gekkst inn á, að sögn Þorsteins, að vera áfram með jörðina í eitt ár vegna þess að Ríkiseignir vildu ekkert gera.

„Vonandi fer því eitthvað að gerast í þessum málum. Ég er svo sem ekkert vonlaus um að þetta leysist, en mér finnst satt að segja þessi dráttur heldur leiðinlegur,“ segir Þorsteinn.

Ríkisjörðum skal ráðstafað til ábúðar

Í fyrstu grein reglugerðar frá 13. júlí 2011 um ráðstöfun ríkisjarða segir m.a. að þeim skuli að jafnaði ráðstafað til ábúðar eða útleigu með

leigusamningum, þannig að best samræmist markmiðum um búsetu og landbúnað.

„Auglýsa skal jarðir í Bændablaðinu og a.m.k. einu útbreiddu dagblaði auk heimasíðu ráðuneytisins. Í auglýsingu eftir umsóknum áhugasamra um ábúð ríkisjarða eða útleigu landspilda, skal öllum veittur kostur á umsókn. Í auglýsingunni skulu koma fram upplýsingar um ræktun, mannvirki, hlunnindi, greiðslumark, hvar nánari upplýsingar eru veittar, hvar eyðublöð fyrir umsókn sé afhent, hvert skuli skila umsóknum, fyrir hvaða tíma skuli skila umsóknum, hvenær afhending fari fram svo og önnur atriði er máli skipta.“

Fyrir neðan allar hellur

„Ég tel að framganga ríkisins nú sé fyrir neðan allar hellur og óforsvaranleg,“ segir Guðni Ágústsson.

„Þegar menn í fjármálaráðuneytinu eru spurðir hverju þetta sæti, þá segir dimm rödd og draugaleg að þeir séu með verkefnið uppi í Háskóla og láta hann gera skýrslu um ríkisjarðir. Þannig að þetta er því miður bara eyðileggingarstarf. Það þarf auðvitað að taka á þessu með eðlilegum hætti þar sem bóndi segir upp um áramót og jörðin sé auglýst til búsetu að nýju um miðjan vetur eða hreinlega seld. Á fardögum kæmi síðan nýr bóndi og tæki við búi af þeim sem hættir.“

Skilja ekki um hvað búskapur snýst

„Eins og staðan er myndi ég trúa ríkinu til að láta kýrnar standa hriðulausar í fjósi. Ef um loðdyrabú væri að ræða myndu þeir sjálfsagt sleppa minknum út í náttúruna til að firra sig vandræðum af rekstri búans. Mér virðist þeir ekki skilja um hvað búskapur snýst.

Svo drabbast jarðirnar niður og verða að engu. Þetta er óforsvaranleg framganga og sýnir að mennirnir kunna ekkert til búskapar. Þeir halda greinilega að þetta sé eins og að selja eða leigja hús í Reykjavík og að hægt sé eða gera þetta með viku fyrirvara. Að fara í búskap og taka ákvörðun um að fara í sveit er mikið verkefni sem tekur marga mánuði að undirbúa. Ég undrast þessi vinnubrögð og skora á fjármálaráðherra og ríkisstjórnina að koma þessu í eðlilegan farveg. Þetta er á ábyrgð ríkisins,“ segir Guðni Ágústsson. /HKR.

Unnið að framtíðarstefnumörkun um ríkisjarðir

– segir Óskar Páll Óskarsson, sviðsstjóri lands og auðlinda hjá Ríkiseignum

Bændablaðið sendi Ríkiseignum fyrirspurn um hvernig stæði á því að ríkisjarðir sem fara úr ábúð séu ekki auglýstar strax.

Óskar Páll Óskarsson, sviðsstjóri lands og auðlinda hjá Ríkiseignum, segir að fjármála- og efnahagsráðuneytið ákveði endanlega ráðstöfun ríkisjarða, þ.e. sölu, ábúð eða leigu jarðarinnar. Sama gildi um ríkisjarðir eins og aðrar fasteignir ríkisins. Skoða þurfi hverja jörð fyrir sig.

„Ríkiseignum er kunnugt um að í ráðuneytinu er vinna í gangi um framtíðarstefnumörkun ríkisjarða á landsvisu, svo sem hvaða jarðir eigi ríkið að eiga til framtíðar, hvaða jarðir eigi að selja á almennum markaði þegar markaðsaðstæður eru hagkvæmar, hvaða jarðir skuli setja í ábúð eða setja í leigu

o.s.frv. Starfsmenn Ríkiseigna hafa aðstoðað ráðuneytið við þessa vinnu. Á meðan á þeirri vinnu stendur hafa ekki verið teknar ákvarðanir um að setja ríkisjarðir í ábúð, en einstaka ríkisjarðir hafa þó verið settar í almenna sölu. Vonast er til þess að vinnu við framtíðarstefnumörkun í málaflokknum ljúki á næstu mánuðum, en m.a. er beðið eftir skýrslu Hagfræðistofnunar um ábúðarkerfið,“ segir Óskar.

Hann segir að ekki sé sérstök tímamörk um það hvenær jarðir eru auglýstar.

„Þær hafa hins vegar verið almennt auglýstar á vori til en til vara á hausti til.“

Eignir rýrna á ónýttum jörðum

– Hefur það ekki slæm áhrif á gæði

jarðanna, til dæmis að tún séu ekki nytjuð?

„Ljóst er að tún rýrna að gæðum séu þau ekki slegin og hirt.

Ríkiseignir hafa samþykkt að tilteknir nágrannabændur, sem hafa þegar nytjað túnin í tíð fráfaraði ábúanda hafa fengið að nytja túnin áfram.

Skilyrði heimildar er að hlunnindi jarðarinnar séu ekki rýrð á neinn hátt með notkuninni. Ekki er þetta hægt alls staðar og hafa þá tún jarða sannanlega rýrnað.“

– Hvað með bústofn? Geta nýir ábúendur í sumum tilfellum keypt af og nýtt bústofn þeirra sem eru að bregða búi?

„Ef jörð er auglýst að vori og búið að velja nýjan ábúanda fyrir júníbyrjun þá er það hægt. Þetta

var vaninn hér áður fyrr þegar aðrir sveitungar tóku við jörðinni. Fráfaraði og nýr ábúandi gera þá samning sín á milli. Fráfaraði ábúandi þarf að segja upp fyrir áramót. Jarðirnar eru þó í umsjón fráfaraði ábúanda fram til júníbyrjunar.

Jarðir metnar að vori

Óskar segir að landsúttektarmenn meti samkvæmt ábúðarlögum endurbætur ábúanda á jörðinni til verðs.

„Úttektarmenn verða að koma að vori til þar sem meta á túnræktun ábúanda, skurði og ástand girðinga. Til að meta jörðina verður því að vera snjólaut.

Í dag er reglan sú að jörðin skal

auglýst almennri auglýsingu þar sem allir landsmenn hafi jafnan rétt til að sækja um jörðina.

Ókunnugir umsækjendur vilja sjá jörðina, svo sem ástand túna, girðinga, skurða og beitarlands. Þannig að jörðin getur ekki verið undir snjó þegar hún er skoðuð.

Kaup nýrra ábúanda á bústofni og vélum er hugar fráfaraði ábúanda, nýs ábúanda og landeiganda. Sem betur fer ganga flest svona viðskipti vel fyrir sig.

Vandamál geta komið upp við viðskilnað jarða og húsa, svo sem þegar ekki er búið að hreinsa jörð eða tæma hús og moka út úr útihúsum.

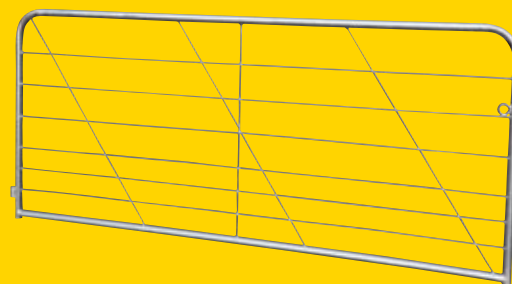
Sama á við um verðmatið á bústofni og uppgjör á umsömdum fjárhæðum,“ segir Óskar Páll Óskarsson. /VH

SPENNANDI GIRÐINGAREFNI!

Rafgirðingarspennar

9V, 12V og 230V

Hliðgrindur

120/240/366/420cm

Einangrarar

margar gerðir

Kassar og sólarrafhlöður

Þráðspólur

Þræðir og borðar

Hlið og handföng

teygju og gorma

Túngirðingarnet og gaddavír

Jarðleiðsla

Verkfæri

Girðingarstaurar

byko.is

AUÐVELT AÐ VERSLA Á BYKO.IS
SENDUM ÚT UM ALLT LAND

BYKO
GERUM PETTA SAMAN

FRÉTTIR

María Weiss geitabóndi alsæl með þríburana í fanginu.

Myndina / MHH

Þríburakiðlingar

Mikil frjósemi er hjá geitunum á bænum Vestur-Meðalholti í Flóahreppi.

Þar bar nýlega ein geitin þremur

kiðlingum, tveimur höfnum og einni huðnu. Mamma þríburanna heitir Karmen og pabbinn Francesco.

/MHH

Ráðstefna MAST og EFSA 15. maí:

Baráttan gegn sýklalyfjaónæmi

Matvælastofnun og Matvælaöryggisstofnun Evrópu (EFSA) boða til ráðstefnu um baráttuna gegn sýklalyfjaónæmi mánudaginn 15. maí 2017 kl. 13.30–16.30 í fyrirlestrarsal Íslenskrar erfðagreiningar að Sturlugötu 8 í Reykjavík. Þar verður reynt að varpa ljósi á hvar staða sýklalyfjaónæmis sé á Íslandi og í Evrópu og hvernig má verjast frekari aukningu á lyfjaónæmum bakt-eríum.

Sýklalyfjaónæmi er ein helsta ógn sem stöðjar að lýðheilsu, matvælaöryggi og framþróun í heiminum í dag samkvæmt Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni (WHO). Dauðsföll af völdum fjölónæmra baktería hafa aukist og er áætlað að sýkingar af völdum sýklalyfjaónæmra baktería valdi nú þegar um 700.000 dauðsföllum í heiminum á hverju ári, þar af 25.000 í Evrópu.

Samhliða aukinni notkun sýklalyfja í heiminum, ekki síst í landbúnaði, koma stöðugt fram nýjar kynslóðir ofurbaktería. Þetta eru bakteríur sem hafa þróað ónæmi fyrir einu, mörgum eða jafnvel öllum sýklalyfjum á markaði. Afleiðingin er sú að sýkingum í mönnum og dýrum fjölgar sem ekki

er hægt að vinna bug á með sýklalyfjum. Haldi þessi þróun áfram án aðgerða er áætlað að árið 2050 verði dauðsföll af völdum sýklalyfjaónæmra baktería um 10 milljónir árlega á heimsvísu.

Ráðstefnan er haldin í til-efni af heimsókn sendinefndar EFSA til Íslands. Á ráðstefnunni mun forstjóri EFSA segja frá Matvælaöryggisstofnun Evrópu og hvernig stuðla megi að auknu matvælaöryggi með evrópskri samvinnu. Sérfræðingur stofnunarinnar mun fara yfir stöðu sýklalyfjaónæmis í matvælum, dýrum og mönnum í Evrópu og fjalla um leiðir til að lágmarka notkun sýklalyfja í landbúnaði. Þá munu sóttvarnalæknir og yfirdýralæknir greina frá sýklalyfjaónæmi á Íslandi og niðurstöðum íslensks starfshóps sem falið var að leggja fram tillögur um varnir gegn sýklalyfjaónæmi hérlandis. Dagskrá ráðstefnunnar má nálgast hér að neðan.

Ráðstefnan fer fram á ensku og er öllum opin, þátttakendum að kostnaðarlausu. Skráning fer fram á netfanginu mast@mast.is. Skráningarfrestur er til og með 11. maí. Taka þarf fram nafn, fyrirtæki/samtök/stofnun og netfang við skráningu.

Garðyrkjubýlið Engi til sölu:

Tækifæri í lífrænt vottuðum búskap

– eigendurnir þurfa að draga saman í kjölfar veikinda

Garðyrkjubýlið Engi í Laugarási hefur nýlega verið auglýst til sölu. Bændurnir Ingólfur Guðnason og Sigrún Reynisdóttir hafa stundað þar garðyrkju – meðal annars ræktað grænmeti og kryddjurtir – í rúm þrjátíu ár og verið með lífræna vottun í yfir tuttugu ár.

Ingólfur fékk ákveðna heilsuviðvörðun fyrir um þremur árum og segir að starfsorkan hafi minnkað í kjölfarið. Samkvæmt lækni-ráði verði hann að huga að því að minnka vinnuálag.

Engi er auglýst til sölu hjá Fasteignamiðstöðinni og óskað er tilboða í byggingar og lóð, sem samtals er tæpir 1.700 fermetrar að flatarmáli. Brunabótamat fyrir eignina er rúmar 169 milljónir króna en fasteignamat um 54 milljónir. Landstærð er 5,6 hektarar, í norðurhluta Laugaráshverfis.

Gaman ef áhugi væri á áframhaldandi lífrænni ræktun

Ingólfur segir þau vissulega hafa blendnar tilfinningar til þess að setja Engi á sölu, en þau fari þó fullkomlega sátt í það ferli. „Þetta hefur verið að gerjast í okkur í svolitinn tíma. Við ætlum bara að sjá til hvað gerist og taka svo ákvörðun í framhaldi af því. Fyrst þarf að koma í ljós hvort við fáum ásætlanlegt tilboð,“ segir Ingólfur um framtíð þeirra Sigrúnar. „Við munum halda áfram í vor og sumar eins og fyrri ár með lífræna markaðinn okkar og margt fleira skemmtilegt.“

Ingólfur Guðnason og Sigrún Reynisdóttir á Engi.

Mynd / smh

Hann segir að auglýsingin hefði vakið talsverða athygli og þau hafi þegar fengið nokkrar fyrirspurnir. „Það væri auðvitað gaman ef einhver hefði áhuga á því að halda áfram með lífrænt vottaða ræktun, enda væri þá hægt að ganga beint inn í okkar búskap.“ Engir slíkir skilmálar séu þó settir varðandi sölu. „Hér eru bullandi möguleikar, ekki síst í ferðaþjónustu. Ef við værum aðeins yngri og sprækari hefðum við örugglega farið af fullum krafti í að nýta þá meðfram garðræktinni.“

Svo er hér talsvert óhreyft náttúrulegt gróðurlendi sem mætti nýta betur en við höfum haft tíma til gera.“

Í auglýsingunni kemur fram að í landi Engis sé völundargarður, um 1.000 fermetrar, sem sé hinn eini sinnar gerðar á landinu – gerður úr íslenskum gulvíði. Hann sé forvitnilegur og vinsæll hjá ferðafólki og ófáar fjölskyldur hafa skemmt sér við að finna leiðir inn og út úr honum. Einnig sé nýstandsettur „berfötagarður“ þar hjá.

Þar kemur einnig fram að garðlönd fyrir matjurtir og ef til vill trjáuppleldi eru á um 3.000 fermetrum á Engi og möguleikar á talsverðri stækkun. Óvenjumikill trjágróður sé á Engi, allt að 10 metra hár. Gróðurhús og garðlönd njóti mikils skjóls af honum. Grasflatir, fjölbreyttur gróður og skrudgarður gefi staðnum sérstakan blæ.

/smh

Nýsköpun í matvælageiranum örvuð:

Matarhakkapön haldið í húsakynnum Sjávarklasans

Viðburðurinn LYST - Future of the food verður haldinn dagana 27.–30. apríl næstkomandi. Honum er meðal annars ætlað að örva nýsköpun í matvælageiranum.

Viðburðurinn samanstendur af þremur liðum; ráðstefnu um framtíð viðskipta með matvæli, sem fer fram í Gamla bíói í Reykjavík þann 27. apríl, Matarferðalagi þar sem erlendir gestir ráðstefnunnar fara út á land – og hitta þá sem eru raunverulega að búa til og framleiða mat – og að endingu fer fram fyrsta íslenska matarhakkapönið fram í húsakynnum íslenska Sjávarklasans.

Finna lausnir saman á 36 tímum

Frumkvöðullinn Ingi Björn Sigurðsson kynnti viðburðinn á fundi Landbúnaðarklasans fyrir skemmstu. Hann segir að Matarhakkapön sé viðburður þar sem þátttakendur fá tækifæri til þess að finna lausnir saman á tilteknum vandamálum, á 36 klukkutímum. „Nafnið hakkapön er einmitt sett saman úr því að hakka eitthvað saman og maraþoni. Hakkapön er vel þekkt úr tækniheiminum þar sem fyrirtæki á borð við Google og Facebook nota þessa aðferð til að fá starfsmenn sína til þess að hakka saman lausnir og veita

Frumkvöðullinn Ingi Björn Sigurðsson kynnti viðburðinn á fundi Landbúnaðarklasans á dögunum.

Mynd / smh

verðlaun fyrir bestu lausnirnar. Fyrirtækin nýta hakkapön til þess að örva sköpunarkraft starfsmanna og jafnframt til þess að finna ný tækifæri.

Það sem er gaman við matarhakkapön er að það geta allir tekið þátt. Það geta allir skapað eitthvað í kringum mat, búið til mat, búið til matarkonsept og eða blandað mat og tækni saman. Á matarhakkapöni á heima fólk á öllum aldri; ömmur, afar og barnabörn. Fólk með alls konar bakgrunn; matreiðslufólk, matvælaframleiðendur, markaðsfólk, hönnuðir, sjómenn, bændur

og búalið. Í rauninni það eina sem þarf til er að vera umhugað um matvæli og hafa áhuga á sköpun.

Þema Matarhakkapönsins er sjálfbærni. Lausnir eða afurðir út úr því gætu til dæmis verið barnamat úr íslenskum fiski, gulrótarsnakk, markaðstorg fyrir matarafgang, app sem hjálpar viðskiptavinum að finna íslenskar vörur, lamb til leigu og rabarbarais. Svo eru auðvitað ótal aðrar hugmyndir,“ segir Ingi Björn.

Nánari upplýsingar um viðburðinn er að finna á vefnum lyst.is og þar er einnig hægt að skrá sig til þátttöku.

/smh

Bændablaðið
kemur næst út **11. maí**

Hann er kominn John Deere á Íslandi.

Það er okkur ánægja að tilkynna að Íslyft hefur tekið við umboði fyrir John Deere á Íslandi. Ekki hefur verið umboðsaðili fyrir vörur þeirra frá 2008, þannig að það er kominn tími til að þessi stærsti og virtasti dráttarvélaframleiðandi heims geti boðið vörur sínar hérna. Samið hefur verið við viðurkennda og reynslumikla þjónustuaðila hringinn í kringum landið sem allir hafa marga ára reynslu af þjónustu við John Deere.

Íslyft mun leggja mikla áherslu á að eiga alla helstu varahluti til á lager.

Við erum ákaflega stoltir af því að John Deere hafi valið Íslyft sem umboðsaðila hér á landi. Við viljum líka bjóða alla núverandi og verðandi eigendur af JD vélum velkomna í hópinn.

JOHN DEERE

Íslyft ehf

STEINBOCK ÞJÓNUSTAN EHF

Vesturvör 32 - 200 Kópavogur
www.islyft.is s. 564 1600

Bændablaðið

– Mál gagn bænda og landsbyggðar –

Bændablaðið kemur út 24 sinnum á ári. Því er dreift ókeypis á yfir 400 stöðum á landinu og á öll lögbýli landsins.

Lesendur geta einnig gerst áskrifendur að blaðinu og fengið það sent heim í pósti gegn greiðslu. Árgangurinn kostar þá kr. 10.200 með vsk. (innheimt í tvennu lagi). Ársáskrift fyrir eldri borgarar kostar 5.100 með vsk.

Heimilisfang: Bændablaðið, Bændahöll við Hagatorg, 107 Reykjavík.

Sími: 563 0300 – **Fax:** 562 3058 – Kt: 631294–2279

Bændablaðið er í eigu Bændasamtaka Íslands.

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is – **Sími:** 563 0339 – **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is – **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is – **Auglýsingastjóri:** Ásgerður María Hólmbergsdóttir amh@bondi.is – **Sími:** 563 0303 – **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is – **Vefur blaðsins:** www.bbl.is – **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Anna Kristín Ólafsdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Eignaupptaka

Stórhjófnadur á eignum landsmanna er framinn á hverjum einasta degi. Á því hefur lítil breyting orðið eftir efnahagshrunið 2008 þrátt fyrir digurbarkalegar yfirlýsingar stjórnmalamanna. Það eina sem hefur breyst er að þjófnadurinn er kallaður öðrum nöfnum líkt og stýrivextir Seðlabanka Íslands.

Enn fær Seðlabankinn að valsa um í brothættu samfélagi eins og fill í glervörubúð. Hann heldur uppi stýrivaxtastigi sem leitt hefur til stórkostlegrar eignaupptöku hjá öllum almenningi, en til mikilla hagsbóta fyrir fjármagnseigendur. Þar á ofan lúrir verðtryggingin sem mun hirða upp enn meiri eignir með leifturhraða þegar verðbólgan fer af stað á nýjan leik.

Stjórnvöld hafa lýst því yfir að endurskoða eigi peningastefnuna. Fátt bendir þó til annars en að þau orð séu bara sett fram til að drepa umræðuna. Líkt og gert hefur verið með góðum árangri í fjölda ára. Er nema vona að traust á þinginu sé lítið og að fólk spyrji sig hvort þar sé einungis að finna varðhunda fjármagnseigenda.

Heil 5% í stýrivexti sem Seðlabankinn reynir nú að fela undir nafninu „meginvextir“ er ekkert annað en glæpur gegn almenningi. Vaxtataka Seðlabanka eru meginrök bankanna til að réttlæta innheimtu enn hærri vaxta. Samt eru bankarnir ekki að greiða Seðlabankanum nokkurn skapaðan hlut fyrir afnot af peningum. Heldur búa þeir til peningana með ólöglegum hætti rafrænt án þess að stjórnvöld hreyfi legg né lið til að stöðva þau lögbrot.

Við hlið bankanna starfa lífeyrissjóðir sem eiga að heita í eigu almennings. Lífeyrissjóðirnir nýta sér í botn brotastarfsemi bankanna og byggja sína innheimtu á sambærilegri vaxtakröfu. Þar er valseð um sali af fólki á nákvæmlega sömu forsendum og gert er í öðrum fjármálastofnunum. Hagsmunir almennings skipta þar í raun engu máli því sjóðirnir eru miskunnarlaust notaðir með hagsmuni fjármagnseigenda að leiðarljósi.

Firnhá ávöxtunarkrafa lífeyrissjóðanna og allt tal um að hún sé til að tryggja auknar lífeyrisgreiðslur til sjóðfélaga í framtíðinni er í besta falli hvít lygi. Innheimtar lífeyrisgreiðslur sem almenningur hefur lítið á sem sjóðsöfnun til ellíðaranna er ekkert annað en skattheimta. Gegnumstreymiskerfi væri því ekkert verra fyrir almenning. Svokölluð áunnin sjóðsréttindi eru nú notuð til að skerða lögbundna tekjutryggingu frá ríkinu. Það eru hins vegar fjármagnseigendur og fjármálaþraskarar sem græða gríðarlega á tilurð sjóðanna á kostnað almennings.

Talandi um ólöglegu rafrænu myntframleiðsluna má spyrja sig af hverju bankarnir noti ekki bara hugarburðargjaldmiðilinn Bitcoin í stað rafrónu? Bæði rafrónan og bitcoin eru tilbúningur án raunverðmætis. Bitcoin er ekki gefið út af bönkum eða einstaklingum, en hægt er að eignast myntir með „námafinnslu á Netinu“, eins og ef um verðmætan málm væri að ræða. Sem sagt allt í plati í sýndarveruleika. Bitcoin er aðallega notað í viðskiptum á Netinu og viðurkennt að það sé stundum í „ólöglegum tilgangi“. Sem dæmi þá hafa glæpamenn sem hafa hakkað sig inn í tölvukerfi hér á landi og tekið gögn í gislingu, heimtað lausnargjald í bitcoin, en ekki í dollurum eða evrum. Með því komast þeir framhjá öllum rekjanleika og lagaverki í viðkomandi ríkjum. Nákvæmlega sama á við um ólöglegu rafrónumar. Það kerfi er rekið fyrir utan við lög og rétt af bankastofnunum sem eru að mestu leyti í eigu íslenska ríkisins og því undir verndarvæng Alþingis. Í alvöru kæru alþingismenn, – finnst ykkur þetta bara allt í lagi? /HKr.

Búseta og nærsamfélagið

Eiríkur Blöndal

Í stjórn Bændasamtaka Íslands
eb@bondi.is

Vaxandi fjöldi ferðamanna sækir landið heim. Það er jákvætt og landsmenn keppast við að þjónusta gesti okkar sem best. Ég hef sem stjórnarmaður í Framleiðnisjóði fengið innsýn í margar góðar og metnaðarfullar hugmyndir tengdar ferðaþjónustu sem verða margar brátt að veruleika og munu auðga atvinnulíf til sveita víða um land. En það eru líka vaxtarverkir. Húsnæði er eftirsóttara nú en áður og sumt af því er ekki til ráðstöfunar til búsetu vegna þess að það er leigt til ferðamanna. Sennilega er þetta eitt af því sem veldur þenslu á húsnæðismarkaði, ekki síst í höfuðborginni.

Eitt af meginverkefnum Bændasamtaka Íslands er að fjalla um hagsmuni íbúa með fasta búsetu í sveitum. Um þetta vitna til dæmis samþykktir Búnaðarþings mörg undangengin ár. Það er ekki laust við að íbúar í dreifbýli kannist við þá umræðu sem nú er uppi um búsetuáðstæður í höfuðborginni. Í raun snýst umræðan um sömu hlutina og hjá okkur, möguleika fólks til að koma sér þaki yfir höfuðið, að innviðir nærri heimilinu séu í lagi, svo sem skólar, heilbrigðisþjónusta, samgöngur og fjarskipti og að þeir sem fjalla um framtíð nærsamfélagsins hafi skýra framtíðarsýn.

Sveitarfélög fara með skipulagsvaldið

Sveitarfélög ráða nú sem áður miklu um ýmislegt í nærsamfélaginu. Þau geta ráðist í aðgerðir til þess að bæta búsetuáðstæður. Sveitarfélögin fara með skipulagsvaldið, þ.e. það er þeirra að setja skilyrði um landnotkun og heimila eða banna tiltekna notkun á húsnæði eða landi. Enn fremur er það í valdi sveitarfélaganna að beita skattalegum úrræðum, svo sem fasteignagjöldum til þess að tryggja hagsmuni þeirra sem í raun mynda samfélagið á hverjum stað. Í sveitum hefur, líkt og í höfuðborginni, vandamálið víða verið gisnari búseta. Ástæðurnar eru margar, en ekki síst að aðrir hagsmunir en búseta eru mikils metnir.

Horft af Hellsisheiði eystri yfir Héraðsfloa á heiðskírum sumardeg.

Mynd / HKr.

Skiptir það máli hverjir fara með eignirnar?

Önnur hlið þessarar sömu umræðu er uppkaup á eignum. Í raun er hún hliðstæð í þéttbýli og dreifbýli. Umræðan snýst oftast en ekki um ríkisfang kaupanda, sem oftast en ekki er einhvers konar félag með óljóst og breytilegt eignarhald og tilgang eftir hentugleika. Það er skrítið. Landsbankinn tók m.a. þátt í þessum leik um tíma. Það er því miður þannig að lítil stöð er í jarða- og ábúðarlögum þegar fjallað er um þau mál. Ástæðan er sú að þessir lagabálkar eru orðnir mjög veikir vegna lagabreytinga og lítills vilja til að framfylgja markmiðum þeirra.

Ástæða er til þess nú sem fyrr að styrkja þetta lagaumhverfi og framkvæmd þess. Sveitarfélögin, það er að segja ef fólk þar hefur áhuga á, hafa hins vegar alla burði og heimildir til að skipuleggja landnýtingu og skattlagningu þannig að hagsmunir nærsamfélagsins séu ekki fyrir borð bornir. Það

er engin ástæða til að halda að kaupendur jarða eða íbúða vilji brjóta niður nærsamfélögin. Þvert á móti lýsa þessir aðilar yfir, oft með opinberum hætti, að þeir vilji þvert á móti styrkja þau. Sveitarfélögin þurfa hins vegar að standa sig í að skapa þeim stuðningi hentugan farveg.

Svo eru það ríkisjarðirnar. Réttilega hefur verið bent á að ríkið þarf að taka betur á málum þar. Samt verður að viðurkennast að ríkið er hvorki betri né verri landeigandi en aðrir þegar kemur að því að styrkja nærsamfélögin. Á vissum svæðum, eins og bent hefur verið á, á ríkið vissulega sóknarfæri.

Gisnari búseta brýtur niður nærsamfélögin. Hún veldur því að fólk þarf að eyða meginhluta tíma síns og orku í að berjast fyrir sjálfsögðum hlutum. Samfélögin verða þannig verr í stakk búin til að takast á við breytilegar aðstæður sem t.d. veðurfar eða markaðir skapa okkur.

Til að breyta þessu þarf aðeins eitt, það er að við íbúar nærsamfélaganna metum gildi eigin búsetu og eigin samfélaga að verðleikum.

ÍSLAND ER LAND PITT

Fnjóskadalur var stundum kallaður Hnjóskadalur áður fyrr. Þetta er mikill dalur í Suður-Þingeyjarsýslu sem dregur nafn af svokölluðum „fnjóskum“, sem eru þurrir og feysknir trjábútar. Dragáin Fnjóská rennur eftir honum til sjávar í Eyjafirði. Í suðri endar dalurinn í þrem eyðidölum, Bleiksmýrardal, Hjaltadal og Timburvalladal, en nyrst sveigir dalurinn til vesturs og heitir þar Dalsmýnni. Norður af dalnum er Flateyjardalsheiði og norðan við hana Flateyjardalur. Vestan Fnjóskadals er Vaðlaheiði sem nú er verið að gera jarðgöng í gegnum. Vestan hennar er Svalbarðsströnd. Hringvegurinn liggur nú um Fnjóskadal og til vesturs um Víkurskarð, nokkru sunnan við Dalsmýnni.

Mynd / HKr.

Jörðin Espihóll í Eyjafirði.

Búið Espihóll valið fyrirmyndarbú LK

Espihóll í Eyjafjarðarsveit hlaut nafnbótina Fyrirmyndarbú LK 2017, en um það var tilkynnt á árshátíð LK í tengslum við aðalfund á Akureyri á dögunum.

Verðlaunin eru veitt því búi sem þykir til fyrirmyndar á hinum ýmsu sviðum. Félagsbú er á Espihóli, rekið af bræðrunum Kristni og Jóhannesi Jónssonum, ásamt eiginkonum þeirra, Ástu G. Sveinsdóttur og Sigurlaugu

Björnsdóttur. Á búinu eru 60,6 árskýr og meðalnytin voru þriðju hæstu á landinu árið 2016, eða 8.206 kg. Þykir búið til fyrirmyndar í hvívetna og er þátttakandi í félags- og ræktunarstarfi svo eftir er tekið.

/MPÞ

Búfræðingar á Skeifudaginn 2017.

Myndir / Auður Ósk Sigþórsdóttir.

Skeifudagurinn á Hvanneyri: Nemendur kepptu í reiðmennsku

Skeifudagurinn, keppni nemenda í hrossarækt III við LbhÍ, fór fram á Mið-Fossum í Skorradal sumardaginn fyrsta. Að hátíðinni stendur Hestamannafélagið Grani á Hvanneyri og fór dagurinn fram eins og best er á kosið.

Að lokinni keppni fór hið vinsæla folatollahappdrætti fram þar sem vinningar eru gjafabréf fyrir handhafa að leiða hryssu sína undir hina ýmsu stóðhesta og búa til framtíðargæðinga. Um 300 miðar seldust enda til mikils að vinna fyrir áhugasamt hestafólk. Aðstandendur að keppninni voru ánægðir með daginn en í ár er hann haldinn í 61. sinn.

Gunnarsbikarinn

Að þessi sinni hlaut Bryndís Karen Pálsdóttir Gunnarsbikarinn sem er gefinn til minningar um Gunnar Bjarnason, fyrrverandi hrossaræktarráðunaut, en nemendur keppta í fjörgangi. Sigurður Kristmundsson var í öðru sæti, Hugrún Björt Hermannsdóttir í þriðja, Þráinn Ingólfsson í því fjórða og Kristján Valur Sigurjónsson í fimmta sæti.

Félag tamningamanna gefur þeim nemanda sem þykir sitja hest sinn best verðlaun og komu þau í hlut Bryndísar Karenar Pálsdóttur

Eiðfaxabikarinn

Sigríður Linda Hystrom og Alex Rafn Elfarsson hlutu Eiðfaxabikarinn en hann er veittur þeim nemanda sem hlýtur hæstu einkunn í bóklegum áfanga, hestafræði, en Sigríður og Alex voru sameiginlega með hæstu einkunnina.

Framfaraverðlaun Reynis

Framfaraverðlaun Reynis eru veitt þeim

Bryndís Karen Pálsdóttir með Gunnarsbikarinn. Hún hlaut einnig verðlaun frá Félagi tamningamanna.

Harpa Björk Eiríksdóttir hlaut Morgunblaðsskeifuna.

nemanda sem sýnt hefur hvað mestan áhuga, ástundun og tekið hvað mestum framförum í reiðmennsku. Framfaraverðlaunin hlaut Þráinn Ingólfsson.

Morgunblaðsskeifan

Harpa Björk Eiríksdóttir hlaut Morgunblaðsskeifuna en önnur sæti skipuðu Kristján Valur Sigurjónsson, Bryndís Karen Pálsdóttir, Þráinn Ingólfsson og Sigurður Kristmundsson.

Auk þess að vera keppnisdagur nemenda í hrossarækt III við LbhÍ er Skeifudagurinn einnig útskriftardagur nemenda í

námskeiðinu Reiðmaðurinn sem er tveggja ára starfsmenntanám, ætlað þeim sem vilja bæta reiðmennsku sína.

Reynisbikarinn

Reiðmannsnemendur keppta um Reynisbikarinn sem gefinn er af fjölskyldu Reynis Aðalsteinssonar, upphafsmanns Reiðmannsnámskeiðisins.

Í fyrsta sæti var Maja Vilstrup, í öðru sæti Jenny Eriksson, í því þriðja Gunnar Jónsson, Bragi Viðar Gunnarsson var í fjórða sæti og Matthildur María Guðmundsdóttir í því fimmta.

/VH

MÆLT AF MUNNI FRAM

176

Með óskum um gleðilegt sumar fylgir staka eftir **Jakob Ó. Pétursson**, ort á því herrans ári 1952:

Kom með bros á björtum hvarmi blíður, heiður, fagur. Færði gleði, firrti harmi fyrsti sumardagur.

Jakob Ó. Pétursson var fæddur árið 1907 á Hranastöðum í Eyjafirði. **Jakob** lauk kennaraprófi og stundaði kennslu í héraði, en til fjölda ára ritstýrði hann Íslendingi, blaði sjálfstæðismanna á Akureyri. **Jakob** var góður hagyrðingur þess tíma. Næstu tvær vísur orti **Jakob** á blíðu vori:

Vorið kveður sitt ljúflingslag, leiftrar gleðin á bránum, ég leit í gær og lít í dag, er laufin spretta á trjánum.

Angan berst frá yrktri jörð, allt er í mjúkum línunum, aldrei leit ég Eyjafjörð yndislegri sýnum.

Til konu sinnar orti **Jakob**:

Ungur fól ég allt mitt ráð eiginkonu minni. Hjari ég af hennar náð hér í veröldinni.

Þegar kem ég heim í hlað hrakinn af kulda og vosi, Hlýnar mér.- Ég þakka það þínu milda brosi.

Sem kennari barna og ungmennta fylgdist **Jakob** býsna náið með þroskaferli nemenda sinna:

Þekkir ekkert yndi betra ungur sveinn, en að vera átján vetra alveg hreinn.

Vel ég greini ungmei eina, er það meinakind. Ýmsa sveina er að reyna oft sú beinagrind.

Lítið fælin, létt í taum lék með gælupilti, oft í sælum sjafnarðraum syndamælinn fyllti.

Voru gripin sönn að sök, sátu í hnipri í leynum, ekki fipast Amorstök ungum piparsveinum.

Þessi mær er dauf og dul, dapuryrt í svari, kona ekki einsömul er mér sagt hún fari.

Leitt er karlsins kjótl og tutl, káf í pilsum betl og fitl. Sífelltt nudd og rjúbl og rutl ráf og trítl og dútl og kitl.

Þó að brímavísur **Jakobs Ó. Péturssonar** hafi ekkert sérstaklega með sumarkomuna að gera, þá man ég samt gamla visu, en veit ekki höfund:

Þegar lauf á björkum brumar bríminn vex hjá drengjunum. Áttu þétta,- synd og sumar -samvinnu á engjunum.

Rósberg G. Snædal orti þessa fallegu sumarvísu:

Hlýnar vangur grund og gil, grænir anga hagar, okkur fangið fullt af yl færa langir dagar.

Annar mikill skólamaður, líkt og **Jakob og Rósberg, Björn Ingólfsson**, orti einmitt þessa visu sumardaginn fyrsta 2017:

Sannlega allt er með sumarbrag, sátt er um veðrið og tíðina. Sólin skein óspart í allan dag -ofna við skýin og hríðina.

Umsjón: **Árni Geirhjórtur Jónsson** kotabyggð1@gmail.com

FRÉTTIR

Bóndinn yrði sektaður kæmi málið upp í dag

– Bændasamtök Íslands fordæma alla illa meðferð á dýrum

Ríkisútvarpið greindi frá því á þriðjudaginn síðastliðinn að það hefði fengið í hendur gögn Matvælastofnunar í máli sem kom upp í júlí 2015, en þá var bóndi grunaður um að hafa beitt kvígu á Norðvesturlandi ofbeldi sem leiddi til dauða hennar. Bóndinn fékk einungis áminningu, en gögnin geyma vitnisburð ungrar dóttur bóndans sem segir föður sinn hafa dregið kvíguna á bíl sínum með hálshandi og lamið með girðingastaur.

Þegar fréttir bárust af málinu fyrir um ári síðan neitaði Matvælastofnun að láta gögn um málið af hendi til Ríkisútvarpsins. Það var kært til úrskurðarnefndar um upplýsingamál sem skyldaði svo Matvælastofnun fyrir skemmstu að afhenda gögnin. Fyrst þyrfti þó að afmá öll nöfn úr gögnunum.

Rök Matvælastofnunar fyrir því að bóndinn var einungis áminntur, voru

þau að á þeim tíma þegar málið kom upp hafi stofnunin ekki verið byrjuð að beita refsíákvæðum nýrra laga. Sigurborg Daðadóttir yfirdýralæknir sagði í viðtali við Ríkisútvarpið á þriðjudaginn að hefði sambærilegt brot verið framið í dag myndi stofnunin leggja sekt á bóndann. Hún telur brot bóndans refsivert, en hann hafði viðurkennt alvarleika brotsins.

Í umfjöllun Ríkisútvarpsins um málið kemur fram að samkvæmt lögum um velferð dýra ber Matvælastofnun að vísa meiri háttar brotum til lögreglu. Það sé Matvælastofnunar að meta hvenær þetta eigi við.

Bí fordæma illa meðferð á dýrum

Í viðtali við Morgunútvarp Rásar 2 í gærmorgun fordæmdi Sindri Sigurgeirsson alla illa meðferð á dýrum undir nokkrum kringumstæðum og sagði slíkt ekki verjandi. /smh

Matvælalandið Ísland:

Erindi aðgengileg á vefnum

Samstarfsvettvangur um Matvælalandið Ísland efndi til ráðstefnu á Hótel Sögu fimmtudaginn 6. apríl sl. þar sem fjallað var um leiðir til að efla þekkingu og færni innan matvælagreina.

Upptökur eru nú aðgengilegar af öllum fyrirlestrum á vefsíðu Bændasamtakanna, bondi.is. Meðal annars er hægt að hlýða á erindi Harðar G. Kristinssonar, rannsóknar- og nýsköpunarstjóra Matis, þar sem

hann fjallar um það hvernig tæknin hefur bylt matvælaíðnaði. Þess er ekki langt að bíða að vélmenni taki aukinn þátt í heimilisstörfum og verslun með mat hefur gjörbreyst með tilkomu nýrrar tækni og aukinnar snjallsímavæðingar neytenda.

Fleiri fróðlegir fyrirlestrar voru haldnir þennan dag og eru jafnframt aðgengilegir á bondi.is, t.d. erindi um ráðgjöf í landbúnaði og mikilvægi gæðastarfs í allri matvælaframleiðslu.

Brunavarnaping á Icelandic Hotel Natura

Brunavarnapingið verður haldið á morgun, föstudag, á Icelandic Hotel Natura (áður Hótel Loftleiðir) frá kl. 8.15 til 12.15.

Dagskráin er eftirfarandi:

8.30 Setning og skipun þingstjóra
8.40 Snorri Baldursson – Eldvarnaeftirlit/ástand til sveita
9.20 Jan-Petter Breilid – Brann í driftsbygningum

10.00 Kaffihlé

10.15 Atli Rútur Þorsteinsson – Brunahönnun landbúnaðarbygginga

10.45 Júlíus Már Baldursson – Reynsla bónda

11.15 Dýralæknar – velferð dýra við eldsvoða

12.00 Pallborðsumræður og spurningar

12.15 Brunapingi slitið.

Í Hveragerði lesa allir aldurshópar Bændablaðið. Ungi maðurinn á myndinni er þar engin undantekning en hann heitir Elvar Dagur Sævarsson.

Greiningum á fuglaflensu í Evrópu hefur fækkað en taldar eru líkur á að fuglaflensa berist með farfuglum hingað til lands.

Alvarlegt afbrigði fuglaflensu greindist á vetrarstöðvum íslenskra farfugla

Alvarlegt afbrigði fuglaflensu greindist á vetrarstöðvum íslenskra farfugla. Fuglarnir hafa nú flestir yfirgefið vetrarstöðvarnar og eru komnir til varpstöðva sinna á Íslandi.

A heimasíðu Matvælastofnunar er minnt á að enn er í gildi aukið viðbúnaðarstig vegna hættu á að alvarlegt afbrigði af fuglaflensu geti borist frá villtum fuglum í alifugla og aðra fugla í haldi. Mast segir að greiningum á fuglaflensu í Evrópu hafi fækkað undanfarið en enn eru taldar nokkrar líkur á að það berist með farfuglum hingað til lands.

Hækkað viðbúnaðarstig

Hinn 23. mars síðastliðinn var viðbúnaðarstig vegna fuglaflensu aukið með auglýsingu atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis nr. 241/2017, sem kveður á um auknar smitvarnir.

Tilfellum fækkað í Evrópu

Undanfarið hefur greiningum á alvarlegu afbrigði fuglaflensu af sermisgerðinni H5N8 fækkað á meginlandi Evrópu og á Bretlandseyjum. Fækkunin er að

hluta skýrð með því að í Evrópu er komið vor og í herra hitastigi minnkar fjöldi virkra fuglaflensuveira hraðar en þegar kalt er.

Alvarlegt afbrigði fuglaflensu greindist á vetrarstöðvum íslensku farfuglanna, sem þeir hafa nú flestir yfirgefið og eru komnir til landsins.

Starfshópur, sem skipaður er sérfræðingum Matvælastofnunar, Háskóla Íslands, Tilraunastöðvar HÍ að Keldum og sóttvarnarlæknis, telur að enn sé ekki útilokað að fuglarnir hafi borið veiruna til landsins. /VH

Garnaveiki staðfest á sauðfjárbúi í Húnavatnshreppi

Garnaveiki hefur verið staðfest á sauðfjárbúinu Ytri-Löngumýri í Húnavatnshreppi. Á því svæði hefur garnaveiki greinst á tveimur öðrum bæjum síðastliðin 10 ár.

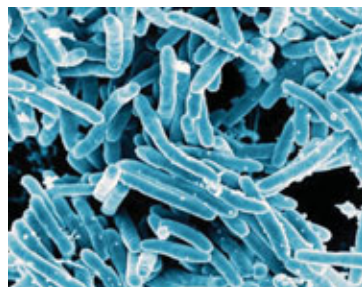
Garnaveiki er ólæknandi smitsjúkdómur í jörturdýrum, en með bólusetningu er hægt að verja sauðfé fyrir sjúkdómnum og halda smítalagi í lágmarki. Á bæjum sem garnaveiki greinist á gilda ýmsar takmarkanir sem lúta að því að hindra smitdreifingu.

Uppgötvast við reglubundið eftirlit

Á heimasíðu Matvælastofnunar segir að tilfellið hafi uppgötvast við reglubundið eftirlit á búinu en héraðsdýralæknir Norðvesturumdæmis sendi sýni úr veikri kind til greiningar á Keldum sem reyndist jákvætt með tilliti til garnaveiki.

Hægfare vanþrif

Orsök sjúkdómsins er lífseig baktería af berklaflokki (Mycobacterium

paratuberculosis). Helstu einkenni hennar eru hægfare vanþrif með skituköstum. Í þeim hjörðum sem veikin kemur upp getur einnig verið þó nokkuð um „heilbrigða smitbera“. Meðgöngutími í sauðfé er eitt til tvö ár eða lengri.

Garnaveikibakterían veldur bólgu í mjögörn og oft einnig í langa, ristli og lifur. Sýklarnir berast út með saurum og geta lifað í eitt til eitt og hálft ár í óhreinindum og pollum umhverfis gripahús, við afreittargirðingar, í sláturúrgangi og í líffærum skepna sem drepast úti um haga. Sýking verður um munn með saurmenguðu föðri og vatni.

Reglugerð um garnaveiki

Um garnaveiki og varnir gegn henni gildir reglugerð nr. 911/2011. Markmið reglugerðarinnar er að stuðla að útrýmingu garnaveikinnar. Í henni eru meðal annars ákvæði um þær takmarkanir sem gilda um garnaveikibæi.

Samkvæmt reglugerðinni er óheimilt að láta til lífs sauðfé, geitur eða nautgripi í tíu ár frá síðustu greiningu á garnaveiki eða vanrækslu á bólusetningu.

Mikilvægt er að huga að því að smit getur borist með landbúnaðartækjum, heyi, áburði og fleiru en flutningur á öllu slíku frá garnaveikibæjum er einnig óheimill.

Reglugerðin kveður einnig á um skyldu til bólusetningar sauðfjár á tilteknum svæðum á landinu. Sinni eigandi sauðfjár ekki skyldu sinni til bólusetningar getur Matvælastofnun fyrirskipað bólusetningu fjárins á kostnað eiganda. Matvælastofnun heldur skrá yfir garnaveikibæi sem aðgengilegur er á heimasíðu stofnunarinnar. /VH

Atvinnuþróunarfélag Eyjafjarðar:

Möguleikar verði kannaðir á smávirkjunum

Atvinnuþróunarfélag Eyjafjarðar hefur sent erindi til allra sveitarstjóra í Eyjafirði, með ósk um að félagið fái heimild sveitarfélaganna til að kanna möguleika á smávirkjunum í firðinum.

Betra sé að félagið sjái um utanumhald verkefnisins og leiti tilboða í virkjanir. Það verði svo undir hverju og einu sveitarfélagi komið að samþykka slík tilboð.

Sveitarstjórnir á svæðinu hafa fjallað um erindið og lýst yfir ánægju með það, auk þess að veita AFE umboðið, m.a. Fjallabyggð, Akureyrarbæ, Grýtubakkahreppi

og Eyjafjarðarsveit. Í erindi Atvinnuþróunarfélagsins kemur fram að með þessu fyrirkomulagi væri mögulega hægt að ná fram hagstæðari tilboðum og styrki á móti framlögum sveitarfélaganna.

Stefnt er að því að tilboðin liggi fyrir áður en fjárhagsáætlunarvinna sveitarfélaga hefst fyrir árið 2018.

Horft verði til úttekta sem Dalvíkurbyggð lét gera árið 2015 á smávirkjunarkostum í sveitarfélaginu. Er nú verið að skoða nokkra af þeim virkjunarkostum sem fram komu í skýrslunni.

Á síðustu árum hafa nánast öll

sveitarfélög í Eyjafirði þrýst á um að flutningskerfi raforku inn á svæðið verði eft. Dæmi eru um að stór framleiðslufyrirtæki á Akureyri hafi þurft að nota olíu þegar rafmagn er af skornum skammti vegna þess að flutningskerfið ræður ekki við meira.

Smávirkjanir munu ekki leysa orkuvanda Eyfirðinga en þær eru góð viðbót og þykja sérstaklega hagkvæmar í mörgum tilfellum þar sem framleiðslan er nálægt notandanum. Mjög lítil raforkuframléiðsla er á svæðinu og myndi tilkoma smávirkjana styrkja raforkukerfið á svæðinu. /MÞÞ

Jeep®

DODGE

RAM SLT 3500 Crew Cab
Verð frá: 7.790.000 kr. m/vsk
Verð frá: 6.282.258 kr. án/vsk

RAM 1500 Laramie Crew Cab
Verð frá: 9.990.000 kr.

Dodge Durango Premium
Verð frá: 9.990.000 kr.

Jeep Grand Cherokee
Verð frá: 8.990.000 kr.

Jeep Renegade
Verð frá: 4.790.000 kr.

Jeep Cherokee
Verð frá: 6.990.000 kr.

Jeep Wrangler Unlimited
Verð frá: 8.490.000 kr.

**5ÁRA
ÁBYRGÐ**

Fiat Panda Cross 4x4
Verð frá: 2.990.000 kr.

**5ÁRA
ÁBYRGÐ**

Fiat 500X Cross 4x4
Verð frá: 4.490.000 kr.

FRÉTTIR

Bolti 09021 frá Birtingarholti IV þykir afbragð íslenskra nauta.

Bolti besta nautið fætt 2009

Bolti 09021 frá Birtingarholti í Hrunamannahreppi hlaut nafnbótina: „Besta naut fætt árið 2009“ en um það var tilkynnt á aðalfundi Landssambands kúabænda á Akureyri nýlega.

Ræktendur Bolta eru þau Fjóla Ingvaldur Kjartansdóttir og Sigurður Ágústsson. Faðir Bolta er Spotti 01028 frá Brúnastöðum í Flóa og móðir hans er Skinna 192, móðurfaðir er Snotri 01027 frá Selalæk á Rangárvöllum.

Í umsögn um dætur Bolta segir

að þær séu afburðakýr og hlutföll verðfna í mjólk í meðallagi, þær eru sérlega stórar og háfættar með mikla boldýpt og útlögur en yfirfinan fremur veik, malir sérlega breiðar, hallandi og flatar. Fótstaða þeirra er ákaflega sterk og góð, jógurgerð þeirra úrvalsgóð, vel löguð og sérlega vel borin með mikla festu og sterkt jóguband. Spenagerð er góð, þeir eru hæfilega stuttir og grannir og vel settir. Dætur Bolta eru góðar í mjóltum og skapið í meðallagi.

/MPB

Þorgrímur Einar Guðbjartsson, formaður Beint frá býli.

Mynd / smh

Aðalfundur Beint frá býli:

Auka þarf virkni félaga

– Félagið verður tíu ára á næsta ári

Aðalfundur Beint frá býli, félags heimavinnsluadila, var haldinn 8. apríl síðastliðinn í Litlu sveitabúðinni í Nesjum í Hornafirði. Nýja stjórn félagsins skipa þau Hanna Kjartansdóttir, Leirulæk, Þorgrímur Einar Guðbjartsson, Erpsstöðum, og Sigrún H. Indriðadóttir, Stórhóli, sem rekur Rúnalist – og kemur hún ný inn í stjórn í stað Jóhönnu B. Þorvaldsdóttur, Háafelli.

Að sögn Þorgríms hefur stjórnin ekki komið saman til að skipta með sér verkum, en hann gerir ráð fyrir að vera áfram formaður. Tvö fræðsluerindi voru flutt á aðalfundinum, annars vegar af Elva Sævarsdóttur, ráðgjafa í uppsetningu gæðakerfis, sem ræddi um uppbyggingu gæðakerfis fyrir smáframleiðendur og hins vegar af Svavari Halldórssyni, framkvæmdastjóra Landssambands sauðfjárbænda, sem fjallaði um ímyndarvinnu sauðfjárbænda og möguleika á tekjuaukningu með því að mjólka ær og framleiða osta úr mjólkinni.

Þorgrímur segir að mæting á aðalfundinn hafi verið frekar dræm.

Beint frá býli tíu ára á næsta ári

„Það voru bornar upp breytingartillögur á samþykktum félagsins og voru þær flestar smávægilegar, utan að breyting á kosningu til stjórnar var breytt þannig að nú er stjórnin kosin til eins árs í einu í stað þriggja.

Félagið verður tíu ára á næsta ári og fór nokkur tími í að ræða þau tímamót og hvernig auka megi virkni félaga. Það eru rétt tæplega 100 félagar í Beint frá býli en mjög fáir eru virkir í framleiðslu eða þátttöku í starfi félagsins. Margir þeirra sem ég hef rætt við veigra sér við að fara af stað með heimavinnslu og -sölu vegna þungra og oft á tíðum óskýrra krafna frá yfirvöldum. Margir nefna að það gangi hægt að fá svör frá Matvælastofnun þegar leitað er ráða hjá henni. Þá er greinilegt að það vex fólki í augum að ráðast í þær fjárhagslegu skuldbindingar sem fylgir því að koma á fót litilli matvælavinnslu og margir telja það of dýrt.

Sú hugmynd kom upp á fundinum að stjórnin leggi land undir fót á haustdögum og heimsæki félaga og ræði um framtíðina,“ segir Þorgrímur.

/smh

Aðalfundur Landssambands kúabænda:

Meirihluti kúabænda jákvæður gagnvart greiðslumarkskerfi

Meirihluti kúabænda sem þátt tóku í skoðanakönnun sem stjórn Landssambands kúabænda lét gera um miðjan mars er frekar eða mjög jákvæður gagnvart núverandi greiðslumarkskerfi.

Könnunin var send út um miðjan marsmánuð á 621 bú og bárust svör frá 387 þeirra. Niðurstaðan var sú að 73,5% þeirra sem þátt tóku voru jákvæð gagnvart greiðslumarkskerfinu sem nú er í gildi, 14,6% voru mjög eða frekar neikvæðir gagnvart kerfinu. Tilgangur könnunarinnar var að kafa betur ofan í vilja kúabænda um allt land varðandi framleiðslustýringu og greiðslumark til framtíðar. Atkvæðagreiðsla fer fram meðal mjólkurframleiðenda um hvort afnema eigi greiðslumarkskerfi í mjólkurframleiðslu frá og með 1. janúar 2021 og því þykir mikilvægt að LK sé undirbúið undir hvora niðurstöðuna sem er. Á aðalfundinum var samþykkt að ráðast í stefnumörkunarvinnu í mjólkurframleiðslu til næstu 10 ára. Tvö ár eru til atkvæðagreiðslunnar en LK hyggst mæla viðhorf bænda af og til fram að henni.

Hófstíllara viðhorf hjá smærri og stærri búum

Arnar Árnason, formaður stjórnar LK, greindi frá könnuninni á aðalfundi sambandsins sem haldinn var á Akureyri nýverið. Athygli vakti að sögn Arnars að ábúendur á millistóru búunum voru líklegri til að vera mjög jákvæð gagnvart kerfinu en önnur.

FRÁ aðalfundi Landssambands kúabænda sem haldinn var á Akureyri fyrir skömmu.

Mynd / MPB

„Aftur á móti eru smærri og stærri búin hófsamari í viðhorfi og voru líklegri til að vera frekar jákvæð,“ sagði Arnar.

Í könnuninni voru bændur spurðir að því hvaða niðurstöðu þeir vildu sjá í atkvæðagreiðslunni 2019 varðandi það hvort greiðslumarkskerfi í mjólkurframleiðslu yrði afnumið frá og með 1. janúar 2021. Yfirgnæfandi meirihluti svarenda vill ekki afnema greiðslumarkskerfið, 82% vilja halda í kerfið, 11% afnema það, „sem er mjög afgerandi niðurstaða,“ sagði Arnar.

Þurfum að undirbúa umræðuna

Bændur voru einnig spurðir um hvað taka ætti við og kom í ljós að meirihlutinn var á því að koma ætti upp kerfi sem byggði á núverandi kerfi, með greiðslumarki og framleiðslustýringu, en með breytingum. Arnar sagði að athygli hefði vakið hversu jákvæðir bændur voru í garð innlausnar ríkisins. „Það er því ljóst að við þurfum að vera tilbúin í þessa umræðu þegar þar að kemur og undirbúa okkur vel,“ sagði hann.

/MPB

ESA gerði úttekt á rekjanleika innihaldsefna í kjötvörum:

Upplýsingar og eftirlit er óviðunandi

– Úrbóta er þörf bæði hjá framleiðendum og eftirlitsaðilum

Í byrjun mánaðarins birti Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) niðurstöðu úttektar stofnunarinnar á rekjanleika kjöts, hráefna og aukaefna í kjötvörum og merkingum á þeim á Íslandi. Í ljós kemur að í tilteknum atriðum er óviðunandi ástand í þessum málum hér á landi, miðað við gildandi Evrópulöggjöf – sem Ísland hefur innleitt.

Úttekt ESA fór fram dagana 28. nóvember til 7. desember síðastliðinn. Í úttektarskýrslunni kemur fram að eftirlit með kjöti og kjötvörum skiptist á milli Matvælastofnunar og heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga. Hjá Matvælastofnun sé til staðar opinbert eftirlitskerfi með áhættu- miðuðu eftirliti, skráðum verklagsreglum og kynningu á niðurstöðum. Hjá heilbrigðiseftirliti sveitarfélaga hafi skipulag eftirlits hins vegar verið með mismunandi hætti, á milli þeirra svæða sem heimsótt voru.

Í niðurstöðunum eru lagðar fram sex tillögur að úrbótum og hefur Matvælastofnun greint frá því að unnið verði áfram með þær.

Ekki hægt að rekja innihaldsefni til framleiðenda

Í skýrslu ESA kemur fram að matvælaframleiðendur hafi almennt reynst vera með rekjanleg kerfi eða

verið að þróa slík kerfi. Hins vegar gátu þeir ekki allir sýnt fram á að innihaldsefnið sem notuð voru í framleiðslu væru rekjanleg. Í skýrslunni kemur einnig fram að úttekt ESA hafi leitt í ljós einhverja

annmarka í eftirlitsferlinu sem eftirlitsaðilar hefðu ekki komið auga á. Ekki var í öllum tilvikum hægt að rekja innihaldsefni vara á markaði alla leið til framleiðanda þeirra, auk þess sem eftirlitskerfið tryggi ekki að fullu að öll fyrirtæki sem komi að kjötframleiðslu séu rétt skráð og samþykkt.

Matvælastofnun hefur lagt fram tímasetta aðgerðaráætlun til að bregðast við tillögum ESA og er hún til skoðunar hjá ESA. Áætlunin og athugasemdir íslenskra stjórnvalda koma fram í viðauka skýrslunnar, en hana má finna í gegnum vef EFTA: eftasurv.int. /smh

Vinningar í hverri viku - Hapdrætti DAS

Þetta er Fanney. Hún trúir á staðreyndir. Fanney tekur aldrei ákvörðun fyrr en hún hefur fast land undir fótum, hún anar ekki að neinu. Hún kannar allar breytur áður en hún birtir niðurstöður sínar.

Fanney Davíðsdóttir er skynsöm og spilar í Hapdrætti DAS

Vikulegir útdrættir

Mestu vinningslíkurnar - skynsamlegasti kosturinn

Nýtt hapdrættisár hefst í maí

► Kaupu miða á das.is eða í síma 561 77 57

Fylgstu með okkur á Facebook og á das.is

Miðaverð 1.500 kr. á mánuði fyrir
einfaldan miða og 3.000 kr. fyrir tvöfaldan miða

FRÉTTIR

Alls voru 11 kúabændur úr Eyjafirði og Þingeyjarsýslu heiðraðir fyrir framleiðslu á úrvalsmjólk á árinu 2016. Þrjá þeirra vantar á myndina, en með kúabændum er Kristín Halldórsdóttir, samlagsstjóri hjá MS-Akureyri. Mynd / 641.is Garðar Eiríksson

Heiðraðir fyrir framleiðslu á úrvalsmjólk

Alls voru 11 kúabændur úr Eyjafirði og Þingeyjarsýslu heiðraðir fyrir framleiðslu á úrvalsmjólk á árinu 2016. Viðurkenningar voru afhentar á deildarfundi Auðhumlu sem haldinn var í Sveinbjarnargerði fyrir nokkru.

Kúabændur frá Kristnesi, Torfum, Villingadal, Akri, Klauf, Melum, Urðum, Böðvarsnesi, Veisu, Búvöllum og Ingjaldsstöðum fengu verðlaunin í ár.

Verðlaunahöfum hefur fækkað á öllu landinu og voru þeir einungis 34 á árinu 2016 en voru 69 árið 2015. Verðlaunahöfum fækkaði einnig mikið í Eyjafirði og Þingeyjarsýslu, en einungis 11 kúabændur á svæðinu fengu verð-

laun fyrir úrvalsmjólk 2016 en voru 27 árið 2015.

Mörkin fyrir úrvalsmjólk þrengd á liðnu ári

Skýringin á þessari fækkun er sú að mörkin sem bændur þurfa að uppfylla fyrir úrvalsmjólk voru þrengd talsvert í ársbyrjun 2016. Frumfaldsmeðaltalið var lækkað niður í 200 þúsund en var 220 þúsund og beina líftölumeðaltalið var lækkað úr 25 þúsund í 20 þúsund. Þar fyrir utan má engin einstök mæling lengur fara yfir 40 þúsund í líftölumælingum.

Þessar breytingar urðu til þess að verðlaunahöfunum fyrir úrvalsmjólk fækkar um land allt. /MPÞ

„Eftirherman og orginalinn“ stefna vestur á firði í byrjun maí

„Þetta prógramm okkar Jóhannesar, „Eftirherman og orginalinn láta gamminn geisa“, hefur fengið geysigóðar viðtökur. Við höfum verið með troðfullt í Salnum í Kópavogi og Landnámssetrinu í Borgarnesi hvað eftir annað og það er mikið hlegið,“ segir Guðni Ágústsson, sem ríður nú um héruð ásamt Jóhannesi Kristjánssyni.

„Enn fremur förum við út á land og það er sama sagan, aðsóknin er góð.“ Guðni segir að tilefnið sé fjörutíu ára leikafmæli Jóhannesar Kristjánssonar. Hann hefur glatt þjóðina sem skemmtikraftur í fjörutíu ár en hann er landskunnur fyrir eftirhermur og hefur til að bera þá óvenjulegu hæfileika sem eftirherma að hann holdgervist og verður á sviðinu nánast eins og fórnarlambið.

„Þetta er mjög skemmtilegt,“ segir Guðni.

„Þó mér þætti árin eða áratuginir sem ég var í pólitíkinni skemmtilegir þá er þetta öðruvísi, nú segir maður sögur af skemmtilegu fólki og brandara. Svo á ég Jóhannesi mikið að þakka, hann hermdi svo vel eftir mér að menn rugluðust á okkur hvor væri hvor og hann taldi fólki trú um að ég væri ekki eins leiðinlegur og ég leit út fyrir að vera.

Guðni Ágústsson og Jóhannes Kristjánsson.

Nú erum við að fara vestur á firði í maí og þar er nú gaman að vera með Jóhannesi á heimaslóðum hans, þar er hann dádur sem eftirherma frá barnsaldri og hermir eftir öðrum hverjum manni á svæðinu.

Við verðum fyrst á Hótel Selfossi núna á föstudagskvöldið og enn einu sinni í Landnámssetrinu á sunnudaginn.

Svo erum við að fara á Hólmavík, í Bolungarvík og á Patreksfjörð fimmtudagskvöldið 4. maí, föstudag og laugardag 5. og 6. maí. Fólkið segir okkur að það bíði spennu eftir komu okkar og hlakki til að hlæja með okkur. Þetta er nú öðruvísi en pólitísku fundirnir, þá biðu menn eftir að ræðunni lyki, nú klappar fólkið okkur upp,“ segir Guðni að lokum og hlær.

Umhverfisdagur Hrunamannahrepps 12. maí

Umhverfisdagur Hrunamannahrepps verður haldinn föstudaginn 12. maí.

Dagurinn byrjar á að nemendur Flúðaskóla og leikskólans Undralands taka virkan þátt í tiltektni á Flúðum og verður hafist handa kl. 10.20 og nánasta umhverfi skóla hreinsað. Klukkan 16.00 hefst svo gamli góði rusladagurinn undir styrkri stjórn ruslamálaráðherra, Sigmundar Brynjólfssonar. Safnast verður saman við Félagsheimilið og ruslapokar og einnota hanskar verða á staðnum. „Skorað er á alla

íbúa sveitarfélagsins að fjarlægja allt rusl af umráðasvæði sínu og stuðla þannig að því að fallegi hreppurinn okkar liti enn betur út og verði okkur öllum til söma. Umhverfisnefnd Hrunamannahrepps mælist til að eigendur fyrirtækja og fólk á lögbylum noti tækifærið og hreinsi til í kringum starfsemi sína og jarðir. Gaman væri að landeigendur tæni rusl með vegum fyrir sínu landi,“ segir í tilkynningu frá sveitarfélaginu. Í lokin er þátttakendum síðan boðið í grillveislu í Lækjargarðinum á Flúðum. /MHH

Bræðurnir Ýmir og Vífill í BioBorgaranum á Vesturgötu 12 klárir fyrir opnunina.

Mynd / smh

Hamborgarastaðurinn BioBorgari:

Borgarar fyrir bæði kjöt- og grænmetisætur

Á Vesturgötu númer 12, í Vesturbæ Reykjavíkur, verður í byrjun maí opnaður hamborgarastaðurinn BioBorgari þar sem lífrænt hráefni verður undirstaða matreiðslunnar.

Það eru bræðurnir Vífill og Ýmir Eiríkssynir sem munu eiga og reka BioBorgara og hafa sjálfir unnið hörðum höndum að því að gera klárt fyrir opnunina. Þeir hafa hannað, teiknað og smíðað innanstokksmuni og innréttingar, en Vífill hefur lokið BA-gráðu í arkitektúr frá Listaháskóla Íslands og Ýmir er menntaður matreiðslumaður frá Hótel- og matvæla-skólanum.

Kjöt frá lífrænum kúabúum

Vífill segir að kjötið sem notað verður í kjötborgarann komi frá lífrænum kúabúum, eins og frá Kristjáni á Neðri-Hálsi í Kjós og frá Guðnýju á Búlandi. „Þetta eru mjólkurkúr sem eru búnar með sinn feril í mjólkurframleiðslunni og nýtast vel í hamborgara. Okkar aðalbirgjar í grænmeti hér á landi verða Sólheimar, Akur, Engi og Skaftholt. Það sem við þurfum að sækja erlendis frá, eins og til dæmis sítrónur og sætar kartöflur, munum við að mestu fá frá Nature & More, sem er með lífrænt vottaðar vörur. Saltá Kvárn sér okkur fyrir öllu lífrænt vottuðu hveiti í brauðbakstur og einnig annarri þurrvöru sem þarf til að gera grænmetisbuff.

Eins og staðan er í dag ætlum við ekki að sækja um lífræna vottun á staðinn. Sú umræða gæti komið

upp seinna og önnur ákvörðun tekin. Eithvað af því hráefni sem við munum notast við er ekki vottað lífrænt og við viljum ekki að vottunarkerfið hefti okkur í að geta notast við það gæða lífræna hráefni sem hægt er að komast í hjá þessum fáu bændum hér á landi. Við erum í góðum samskiptum við okkar birgja hér á landi og munum sjálfir standa vaktina á BioBorgara og upplýsa fólk um uppruna hráefnisins og ræktunarferil þess,“ segir Vífill.

Hann segir þá bræður gera sér grein fyrir að „lífrænt“ sé mikið í tísku í dag en hugmyndin varð til fyrir tveimur árum. „Við erum búnir að vera að vinna með hana frá því um sumarið 2015, þegar við vorum með sölubás á útihátíðinni Saga-Fest – og við erum búnir að vera að vinna með hana síðan.“

Söfnun á Karolina Fund gekk vel

Þeir bræður fóru af stað með söfnun á Karolina Fund þar sem þeir settu sér það markmið að ná fimm þúsund evrum fyrir 13. maí. Markmiðinu var náð í síðustu viku. „Eins og fram kom á Karolina Fund var markmiðið að safna fyrir innkaupum á hráefni svo hægt væri að keyra þetta í gang. Því var upphæðin ekki hærrí. Margir hafa nælt sér í 10 skipta máltíðarkort fyrirfram á góðu verði og við erum mjög ánægðir með það,“ útskýrir Vífill.

„Við vorum alltaf í nánd við náttúruna í uppeldi okkar og matargerð var mikilvægur hluti fjölskyldulífs-

ins. Það er hægt að segja að við fengum svokallað skandinavískt uppeldi; frá Svíþjóð, Danmörku og Íslandi. Einnig fengum við smá bragð af „trópisku“ uppeldi í Brasilíu þar sem við bjuggum um stund í litlu lífrænu samfélagi þar sem við gengum í Waldorf-skóla á meðan foreldrar okkar unnu á býlinu fyrir mat og húsnæði. Sá tími uppeldis gaf okkur mikla innsýn í fjölbreytileikann sem er til staðar; fékk okkur til að meta það sem við höfum hér og sjá möguleikana sem eru í boði,“ segir Vífill.

Unnið frá grunni

Allar sósur, meðlæti og brauð verður unnið frá grunni á staðnum. Grænmetið er mikilvægur hluti af matnum á BioBorgara, með áherslu á árstíðabundnar afurðir. Hamborgarasósan er eingöngu gerð úr ofnbökuðu grænmeti, sem gerir hana sæta. Sem mótvægi við sætuna er pestó með sítrónum í sem legið hafa í saltþekli og gerjast í að minnsta kosti þrjár vikur.

Matseðillinn verður einfaldur en auk hefðbundins hamborgara að hætti bræðranna verður sérstakur hamborgari í boði, sem verður breytilegur eftir því hvaða hráefni er í boði hverju sinni. Sem fyrr segir verður grænmetisborgari á matseðlinum og hann verður vegan; inniheldur sumsé engar dýraafurðir. Þá bjóða þeir upp á rótargrænmetisnakk sem er gert á staðnum. /smh

Smitsjúkdómastaða íslensku búfjárstofnanna verðmæti fyrir lýðheilsu landsmanna

Norðlendingar fengu á dögunum tækifæri til að kynna sér hættu sem stafað getur af innflutningi á ferskum matvælum hingað til lands.

Tveir af helstu sérfræðingum landsins á því sviði, þeir Vilhjálmur Svansson, dýralæknir og veirufræðingur á Tilraunastöð Háskóla Íslands í veirufraði á Keldum, og Karl G. Kristinsson, prófessor og yfirlæknir á sýklafræðideild Landspítalans, voru á ferðinni á Húsavík og Akureyri og fluttu erindi um málið.

Erindi Vilhjálmss fjallaði um smitsjúkdómastöðu íslensks búfjár og mögulegar smitleiðir nýrra

smitefna til landsins. Í erindinu kom fram hve smitsjúkdómastaða íslenskra búfjárstofna er um margt óvenjuleg þegar hún er borin saman við það sem þekkist erlendis. Þessi sérstaða Íslands veldur því að mikill fjöldi þekktra og óþekktra smitefna getur valdið faröldrum í búfé hérlandis. Jafnframt eru mikil verðmæti fölgín í núverandi smitsjúkdómastöðu Íslands bæði með tilliti til affalla og afurðatjóns auk dýraverndar og verndar íslensku landnámskynjanna. Í góðri smitsjúkdómastöðu íslensku búfjárstofnanna eru og mikil verðmæti fölgín fyrir lýðheilsu.

Í máli Karls G. Kristinssonar kom

meðal annars fram að sýkingarhætta af völdum sýkla sem geta sýkt bæði menn og dýr (súnur) er meiri erlendis en á Íslandi og á sama hátt er meiri áhætta af því að sýkjast af slíkum sýklum við neyslu innfluttra matvæla en innlendra. Þetta á sérstaklega við um kampylóbakterisýkingar sem eru mun sjaldgæfari á Íslandi en annars staðar.

Verði innflutningur gefinn frjáls má búast við stóru auknum innflutningi á ódýrari kjúklingum sem eru mengaðri af kampylóbakter. Einnig má búast við því að innflutningur á ferskri kjötvöru auki nýgengi salmonellasýkinga og sýkinga af völdum E. coli baktería. /MPÞ

FRÍR FLUTNINGUR UM ALLT LAND

FALLEGIR LITIR Á APRÍLVERÐI

101 blár
100x57 frá sökkli

Aprílverð: 295 þúsund með grafskrift

110 Paradiso
100x57 frá sökkli

Aprílverð: 295 þúsund með grafskrift

Pult 119
br 50 cm x h 40

kr. 165 þús með grafskrift

102 paradiso
50x60 frá sökkli

Aprílverð : 235 þúsund með grafskrift og lugt

111 blár og rauður
40x60 frá sökkli

Aprílverð : 145 þúsund með grafskrift

minnismmerki.is s: 466 2800 / 899 9370 sala@minnismmerki.is Glerárgata Akureyri

Jötunn kynnir Goes **Iron** og Goes **Cobalt**

G IRON 450

Kr. 1.259.000
með vsk

- Lengd: 2.130 mm
- Þyngd: 371 kg
- Vél: Vatnskæld fjörgengis SOHC
- Drif: 2x4 / 4x4 / 4x4 LOCK
- Driflæsing 100% læsanleg framan og aftan
- Stíllanlegir demparar, sjálfstæð afturfjöðrun
- Rafhléttistýri (EPS)
- Diskabremsur framan og aftan
- Bensintankur 18 L
- Bein innspýting (EFI)
- Götuskráð
- Dekk framan 25x8x12
- Dekk aftan 25x10x12

G IRON MAX 450

Kr. 1.299.000
með vsk

- Lengd: 2.330 mm
- Þyngd: 383 kg
- Vél: Vatnskæld fjörgengis SOHC
- Drif: 2x4 / 4x4 / 4x4 LOCK
- Driflæsing 100% læsanleg framan og aftan
- Stíllanlegir demparar, sjálfstæð afturfjöðrun
- Rafhléttistýri (EPS)
- Diskabremsur framan og aftan
- Bensintankur 18 L
- Bein innspýting (EFI)
- Götuskráð
- Dekk framan 25x8x12
- Dekk aftan 25x10x12

G COBALT MAX 550

Kr. 1.499.000
með vsk

- Lengd: 2.330 mm
- Þyngd: 383 kg
- Vél: Vatnskæld fjörgengis SOHC
- Drif: 2x4 / 4x4 / 4x4 LOCK
- Driflæsing 100% læsanleg framan og aftan
- Stíllanlegir demparar, sjálfstæð afturfjöðrun
- Rafhléttistýri (EPS)
- Diskabremsur framan og aftan
- Bensintankur 18 L
- Bein innspýting (EFI)
- Götuskráð
- Dekk framan 25x8x12
- Dekk aftan 25x10x12

FRÉTTIR

Húnaþing vestra um samgöngumál: Langlundargeð íbúa löngu þrotið

Sveitarstjórn Húnaþings vestra hefur tekið undir athugasemdir og áhyggjur byggðarráðs Húnaþings vestra varðandi samgöngumál og skorar á stjórnvöld að finna lausn á þeim brýna vanda sem skapast hefur í þeim málaflokki.

Ekki sé aðeins um öryggismál að ræða fyrir íbúa og ferðamenn á landinu heldur einnig brýnt byggðamál þar sem langlundargeð íbúa, þar sem ástandið er verst, er fyrir löngu þrotið.

Byggðarráð hafði lýst yfir vonbrigðum með stöðu samgöngumála

á landinu og segir í bókun ráðsins að miðað við fréttir um skort á fjármagni til þegar samþykktar framkvæmda sé ljóst að samgönguáætlun sé í algjöru uppnámi.

„Ekki aðeins þau verkefni sem útlit er fyrir að verði skorið niður á þessu ári, heldur áætlunin öll. Samkvæmt þeim upplýsingum sem byggðarráð fékk á fundi með fulltrúum Vegagerðarinnar fyrir skömmu höfðu þeir nánast ekki úr neinu að spila í almennt viðhald, hvað þá nýframkvæmdir. Síðan sá fundur átti sér stað hefur enn frekar verið skorið niður.“ /MPÞ

Fjöregg skorar á umhverfisráðherra: Samið verði um framkvæmdir og fjármögnun fráveitumála

Fjöregg, félag um náttúruvernd og heilbriggt umhverfi í Mývatnssveit, hefur skorað á umhverfisráðherra, Björt Ólafsdóttur, að semja við sveitarstjórn Skútustaðahrepps um framkvæmdir og fjármögnun fráveitumála í sveitinni.

Í ályktun sem samþykkt var á aðalfundi Fjöreggs fyrr í þessum mánuði er jafnframt bent á að brýnt sé að tryggja fé og aðstöðu til að bæta vöktun og efla rannsóknir á verndarsvæðinu.

Markmið Fjöreggs eru verndun náttúru og umhverfis Mývatnssveitar, sjálfbær umgengi sem byggir á öflugri

umhverfisvitund, þekkingu og verndarvilja.

Félagið vinnur að markmiðum sínum með fræðslu, hvatningu og umræðu um náttúruverndarmál.

Fyrsta málþing Fjöreggs var um fráveitumál en einnig hafa verið haldin málþing um jarðvarmavirkjanir og sambýli ferðamanna og íbúa í sveitinni, auk fjölda fræðslufunda um lífríkið og ástand þess, aðkomu almennings að skipulagsmálum og fleiri mál tengd markmiðum félagsins. /MPÞ

Vaðlaheiðargöng: Gegnumslag og opið hús á morgun

Fjörutíu og sex mánuðum eftir að fyrsta sprengja Vaðlaheiðarganga var sprengd eru jarðgangamenn í Vaðlaheiði klárir í gegnumslag, sem verður á morgun, föstudaginn 28. apríl. Af því tilefni býður verktakinn, Ósafl, í opið hús á verkstæði sínu í dag frá kl. 16 til 19.

Þar gefst gestum og gangandi að líta við og kynna sér þær áskoranir sem tekist hefur verið á við á þeim tíma sem gangagerð hefur staðið yfir, en tæknimenn verða á staðnum og svara þeim spurningum sem vakna, segir á Facebook-síðu Vaðlaheiðarganga.

Valgeir Bergmann, framkvæmdastjóri Vaðlaheiðarganga, getur þess að það sé alltaf stór og gleðilegur áfangi að ná gegnumslagi í jarðgangagerð. Verktakinn ætlar sér 15 mánuði til viðbótar til að klára göngin endanlega. Því má gera ráð fyrir að Vaðlaheiðargöng verði opnuð fyrir umferð í kringum mánaðamótin júlí og ágúst árið 2018. Vinna við jarðgöngin hófst sumarið 2013. Jarðgöng undir Vaðlaheiði stytta leiðina milli Akureyrar og Húsavíkur um 16 kílómetra. /MPÞ

Við undirskrift samninga á milli Vegagerðarinnar og verktakafyrirtækjanna Suðurverks og Metrostav. Mynd / Vegagerðin

Skrifað undir samning um Dýrafjarðargöng

– Kallar á vetrarfæran veg yfir Dynjandisheiði í Trostansfjörð og Pennudal

Jón Gunnarsson, samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra, vegamálastjóri og forráðamenn verktakafyrirtækjanna Suðurverks og Metrostav frá Tékklandi skrifuðu undir samning um gerð Dýrafjarðarganga 20. apríl, en fyrirtækin áttu lægsta tilboð af fimm í verkið.

Áætlað var að skrifa undir samninginn á Hrafnseyri við Arnarfjörð að viðstöddum gestum, en vegna veðurs og ófærðar á Hrafnseyrar- og Dynjandisheiðum var það ekki hægt. Ekki var heldur hægt að fresta undirskriftinni lengi þar sem fulltrúar Metrostav voru komnir frá Prag til að skrifa undir og ekki heldur gott vegna verksins sjálfs að fresta undirskrift. Því var skrifað undir í Reykjavík.

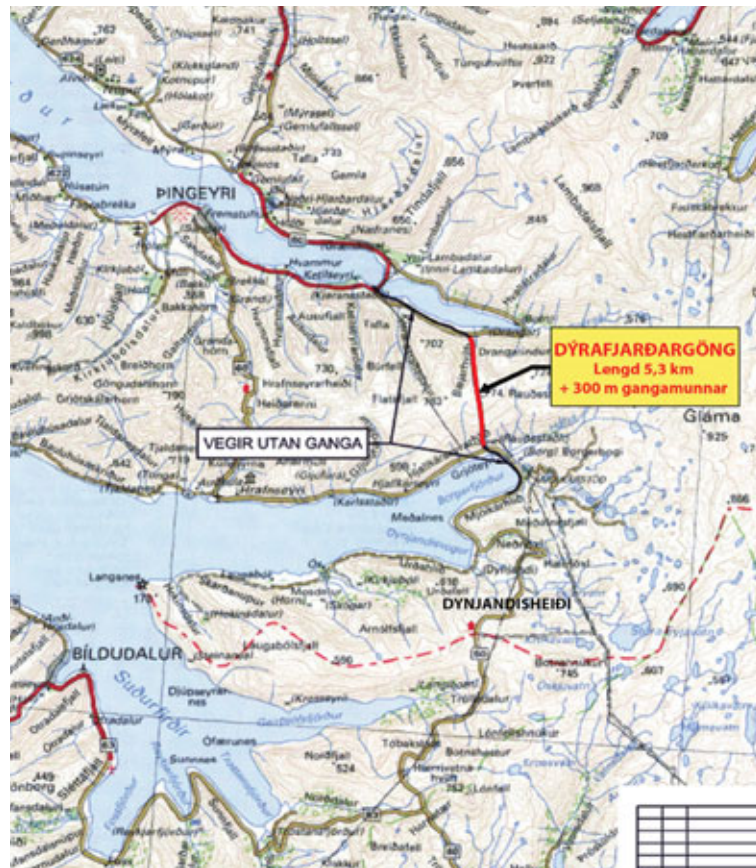
Unnið fyrir 1.500 milljónir í ár

Í ár er ráðgert að vinna fyrir 1.500 milljónir króna samkvæmt fjárlögum og fyrir um 3 milljarða á því næsta. Tilboð Metrostav a.s. og Suðurverks hf. í gerð Dýrafjarðarganga nam tæpum 8,7 milljörðum króna, eða rúmum 93 prósentum af kostnaðaráætlun, og var um 630 milljónum króna lægra en næstu boð sem bæði voru nánast það sama og kostnaðaráætlunin.

Tilboðin voru opnuð hjá Vegagerðinni 24. janúar síðastliðinn. Áður hafði farið fram forval þar sem sjö fyrirtæki sýndu verkinu áhuga. Fimm skiluðu tilboði, allt verktakar sem reynslu hafa af jarðgangagerð á Íslandi nema ítalski verktakinn C.M.C. di Ravenna.

Fyrsta skóflustunga verður tekin um miðjan maí

Um miðjan maí verður athöfn í Arnarfirði þar sem fyrsta skóflustunga ganganna verður tekin að viðstöddum samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra, vegamálastjóra, sveitarstjórnarmönnum og alþingismönnum og verður hún jafnframt opin almenningi. Fyrsta skóflustungan fer fram við gangamunnann í Arnarfirði og jafnframt verður dagskrá á Hrafnseyri þar sem flutt verða stutt erindi um vegagerð á Vestfjörðum og fleira auk þess sem boðnar verða

Ljóst er að Dýrafjarðargöng ein og sér leysa ekki vandann varðandi vetrarfærar samgöngur á milli norður- og suðurhluta Vestfjarðakjálkans. Nauðsynlegt verður því að ráðast samhliða í umtalsverðar endurbætur eða nýjan veg um Dynjandisheiði.

kaffiveitingar. Þessi samkoma verður auglýst nánar síðar.

Samgönguráðherra fagnar áfanganum

Við undirritunina sagði Jón Gunnarsson, samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra, að nú gætu hafist framkvæmdir við langþráðar samgöngubætur á Vestfjörðum. Fagnaði hann þessum stóra áfanga sem og áframhaldandi samstarfi við Suðurverk og Metrostav sem hefðu áður unnið saman að jarðgangagerð hér á landi.

Dynjandisheiði í biðstöðu

Ekki er sopið kálið þótt í ausuna sé komið. Enn á eftir að taka formlegar ákvarðanir og gera verksamninga um framhald vegagerðar frá Borgarfirði þar sem syðri gangamunninn verður og yfir Dynjandisheiði í

Trostansfjörð og Pennudal. Það er þó bráðnaðsynlegt ef jarðgöngin eiga að nýtast fyrir heilsárssamgöngur. Samgönguráðherra hefur þó gefið Vestfirðingum vonir um að farið verði í það mál.

Vegamálastjóri fagnar samstarfi við verktakana

Hreinn Haraldsson vegamálastjóri sagði einnig fagna samstarfinu við verktakana, þeir hefðu sýnt getu sína í fyrri jarðgangaverkum hér á landi og væri reynslan af samstarfi við þá góð. Tiltók hann að sérstaklega væri ánægjulegt hversu mikil áhersla væri lögð á öryggismál hjá verktökunum.

Vaclav Soukup, forstjóri Metrostav, og Dofri Eysteinnsson, forstjóri Suðurverks, kváðust fullir eftirvæntingar að geta nú hafið verkið en fyrsti áfangi er að koma upp aðstöðu fyrir starfsmenn og flytja tæki og búnað á staðinn. /HKR.

Kvenfélag Svínavatnshrepps um ástand malarvega:

Íbúar í hættu

Ástand malarvega í Húnavatnshreppi er algjörlega óásættanlegt, að mati Kvenfélags Svínavatnshrepps.

Í ályktun frá kvenfélaginu er skorað á Vegagerðina og aðra sem málið varðar að bregðast við sem fyrst. Telur félagið íbúa í mikilli hættu vegna þessa ástands og hefur stórar áhyggjur af hvað getur gerst ef fram heldur sem horfir.

Kvenfélagið bendir á að skólabörn Húnavallaskóla þurfi að fara þessa hættulegu vegi tvisvar á dag alla virka daga. Auk þess séu íbúar

hreppsins að sækja vinnu utan heimilis og þurfi að fara daglega þessa slæmu vegi.

Skorar kvenfélagið á stjórnvöld

og alla þá sem málið varðar að bregðast við áður en fleiri slys hljóta af, eins og segir í ályktuninni.

/MPÞ

25-30%
AFSLÁTTUR
TIL 5. MAÍ

PRAXITRYA • SÁ • 17703

NILFISK HÁPRÝSTIDÆLUR VINNA VERKIÐ Á METHRAÐA

Nilfisk háprýstidælur eru til í ýmsum stærðum og styrkleikum jafnt fyrir heimili sem til iðnaðar- og fyrirtækjanota. Með öflugri háprýstidælu vinnur þú verk á svipstundu sem annars tæki mun lengri tíma.

Nilfisk fæst í verslun Rekstrarlands, Vatnagörðum 10 og hjá útibúum Olís um land allt.

Háskólinn
á Akureyri

Hlökkum til að sjá þig
Í HÁSKÓLABÆNUM AKUREYRI

unak.is

ALLT NÁM VIÐ HA ER SVEIGANLEGT NÁM
– sem þýðir að þú getur búið hvar sem er!

GRUNNNÁM

- Hjúkrunarfræði
- Iðjupjálfunarfræði
- Líftækni
- Sjávarútvegsfræði
- Viðskiptafræði
- Tölvunarfræði í samstarfi við HR
- Félagsvísindi
- Fjölmíðlafræði
- Kennarafræði
- Lögfræði
- Lögreglufræði
- Nútímafræði
- Sálfræði

FRAMHALDSNÁM

- Auðlindafræði
- Félagsvísindi
- Fjölmíðla- og boðskiptafræði
- Heilbrigðisvísindi
- Heimskautaréttur
- Lögfræði
- Menntavísindi
- Menntunarfræði
- Viðskiptafræði

TÆKIFÆRIÐ ER NÚNA!
Umsóknarfrestur er til 5. JÚNÍ

STEEKUR Topiary

Samkvæmt dagatali er komið sumar og því ekki seinna vænna en að garðeigendur drifi sig út í garð og ljúki því af að klippa limgerðið.

Samkvæmt fræðunum er ekkert því til fyrirstöðu að klippa limgerði á öllum árstímum en það fylgir því mikil hagræðing að klippa áður en runnarnir laufgast því lauffleysið gerir fólki auðveldara að átta sig á lögun plantnanna og velja greinar sem á að fjarlægja.

Með því að klippa limgerði er vexti plantnanna stýrt, og kalsprotar fjarlægðir. Vaninn er að klippa þannig að limgerðið verði A-laga, breið neðst og mjókk upp. Sé þannig klippt nær birtan vel niður að neðstu greinunum, þær fá sól og ná að þroskast og dafna. Mjó limgerði gera alveg sama gagn og breið og eru yfirleitt hraustari. Æskileg breidd á limgerði er sextíu til áttatíu sentimetrar niðri við jörð en tuttugu til fjörutíu sentimetrar efst.

Ræktaðir skúlptúrar

Hvernig væri að breyta til í ár og klippa tré og runna í mismunandi form og kynjamyndir til að lifga upp á garðinn og fegra umhverfið? Margir garðeigendur eru enn sem komið er feimnir við að breyta út frá limgerðisforminu og brjóta það upp með kynjamyndum og krúsíðullum.

Formklipping trjáplantna á sér langa sögu þótt ekki sé vitað hver byrjaði fyrstur á þeirri iðju. Listin að forma plöntur í myndir er grein af sama meði og þegar menn höggva skúlptúr í grjót. Ólíkt grjóti eru plöntur lifandi og síbreytilegar og myndin vex burt ef henni er ekki haldið við.

Sagnfræðingurinn Pliny yngri, sem var uppi rúmum hundrað árum fyrir fæðingu Krists, lýsti því í einu rita sinna að í gördum efnamanna væru mismunandi figúrur og dýr sem klippt væru úr lifandi gróðri. Hann lýsir plöntum sem eru í laginu eins og bóksafir og eru upphafsstafrir eigenda garðsins. Þessa hugmynd væri hægt að útfæra á skemmtilegan hátt í dag með því að klippa út húsnúmerið í limgerði fyrir framan húsið.

Kynjamyndir

Plöntur sem henta til formklippinga þurfa að vera fljótsprottnar, blaðsmáar, þéttar og þola klippingu. Erlendis eru ýmsar tegundir af sígrænum trjám og runnum sem henta vel til formunar en hér á landi er úrval þeirra takmarkað. Það er þó hugsanlegt að notast við kinalífið, sýprusvið og buxusrunna við bestu skilyrði. Himalajaeinir er að öllum líkindum harðgerðasta sígræna plantan hér á landi sem hentar til formunar. Brekkuvíðir og aðrar laufsmáar plöntur, eins og toppar og kvistir, ættu einnig að henta vel.

Þeir sem ætla að forma plöntur í myndir þurfa að temja sér þolinmæði því það tekur yfirleitt nokkur ár að rækta upp góða mynd. Þegar réttu formi er náð þarf svo að sinna myndinni af alúð svo hún fari ekki út í órákt. Auðveldasta leiðin til að ná góðu formi er að kaupa litlar plöntur og setja yfir þær virgrind eða vírnet sem búið er að forma. Greinarnar eru síðan klipptar þegar þær hafa vaxið um það bil tommu út fyrir möskvana, myndin er svo fullgerð þegar greinar og lauf hafa hulið grindina að fullu. /VH

HLUNNNINDI & VEIÐI

Það tekur enginn fiskur fluguna í boxinu

Gunnar Bender

gunnarbender@gmail.com

„Flest bendir til að þetta verði gott laxveiðisumar. Skilyrðin í sjónum hafa verið laxinum hagstæð allt frá því í fyrravor, a.m.k. hér austanlands, hitastig sjávar verið hærra en undanfarin ár og seiðin því átt láni að fagna til vaxtar,“ sagði Gunnlaugur Stefánsson, formaður veiðifélags Breiðdalsár, er við settumst niður með honum í smá kaffispjall í Breiðdalnum fyrir nokkrum dögum og umræðuefnið var veiði.

„Smábátasjómennirnir fylgjast vel með aðstæðum og hafa sagt mér þetta. Sömuleiðis var vorið í fyrra gott fyrir árnar sem hefur hjálpað til með niðurgönguna.

Annars er þetta með veiðina, að aldrei er á vísan að róa og náttúr-an fer sínu fram. Og auðgar þetta sport, laxveiðina. Þar getur maður ekki reiknað neitt út, aðeins spáð og vonað. Það er stór hluti af sportinu og magnar eftirvæntinguna. Þegar ég horfi í reynslusjóð minninga, þá er það ekki mokveiði sem ris hæst, heldur minningar um einstaka fiska og þegar við engu sérstöku var að búast og vonleysið að hellast yfir. Þá var allt í einu á.

Einu sinni fór ég til veiða í Breiðdalsá í byrjun júlí, seinni part dags á heitum og sólbjörtum degi. Í þann mund sem ég var að ganga að veiðistaðnum kom til mín maður sem sagðist hafa skannað hylinn nákvæmlega með flottum gleraugum og séð hverja einustu grjótörðu í botninum og fullyrti að ég gæti sparað mér áreynsluna, þarna væri enginn fiskur.

Ég kvaddi hann með þeim

Sjófni Jóhannesson og Gunnlaugur Stefánsson við Prestastreng í Breiðdalsá með fallegan lax. Mynd / G.Bender

orðum, að ég færi þá að æfa mig að kasta. Í þriðja kasti setti ég í 10 punda lax og landaði og svo strax í kjölfarið annan. Ég var með hann á í fjórar klukkustundir, þar til að hann rauk niður ána og sleit sig lausan. Þennan nýgengna fisk sá ég oft, stókk tignarlega, en fór sér aldrei óðslega. Ég hef tæpast séð þá miklu stærri, þó ég hafi landað löxum tuttugu plús. Þannig að ekki einu sinni sjónin í gegnum tækni gleraugna getur reiknað út veiðivonina. Í veiðinni gildir að halda áfram og reyna. Það tekur enginn fiskur fluguna í boxinu. Það fengum við félagarnir, Hörður Sigmarsson, að reyna sl. haust. Það hafði verið afar rólegt allan daginn,

tæpast taka og freistandi að hætta, fara í hús og njóta lífsins. En við strögluðum áfram. Þá undir kvöld var allt í einu á og svo stöðug taka fram í myrkur. Svona er veiðin. Hið óvænta alltaf við hornið.

Ég hef verið að skoða ána mína, Breiðdalsá, undanfarna daga og sýnist hún koma vel undan vetri. Það hefur verið afar milt í vetur, varla fest frost í jörð og engar klakastíflur hlaðist upp í ánni. Mér sýnast hefðbundnir veiðistaðir halda sér vel og jafnvel nýir bæst við. Það verður spennandi að sjá hvort lax stoppi þar í sumar.

Undanfarin ár hefur töluverður snjór safnast í fjöllin og fódrað ána með vatni langt fram á

sumar. Vatnsaginn var td. meiri í vorveiðinni sl. tvö ár en góðu hófi gegndi. Nú er minni snjór í fjöllum, en nokkur forði sem á eftir að koma sér vel. Annars höfum við ekki átt við sama vanda að stríða í Breiðdalsá með vatnsleysið eins og víða annars staðar. Og auðvitað rignir í sumar. Það eru því allar aðstæður til að vona að það verði fallegt sumar og ævintýri á árbakkanum,“ segir Gunnlaugur, kaffibollinn er næstum tómur. Veiðisumarið er að koma, það sem allir eru að bíða eftir.

Laxinn er á leiðinni, fyrstu laxarnir gætu látið sjá sig í byrjun maí í Borgarfirðinum, í fyrra komu þeir snemma, hvað gera þeir í ár?

Straumarnir í Borgarfirði munu opna fyrst

Fyrsta laxveiðiáin sem verður opnuð á þessu sumri eru Straumarnir í Borgarfirði, en síðan koma Blanda og Norðurá í Borgarfirði.

Ekki er vitað hverjir opna Norðurá ennþá en í fyrra voru það Kristinn Sigmundsson og Kristján Jóhannsson. Einn fallegur lax á land hjá þeim félögum, Kristinn veiddi hann.

Leirvogsá mun breyta um stíl í sumar en aðeins verður veitt á fluguna í ánni eftir að maðurinn hefur ráðið þar ríkjum síðan elstu menn muna. Það er Laxá og Árni Baldursson sem leigðu ána til þriggja ára.

Ytri-Rangá var fengsælasta laxveiðiáin í fyrra og ekki er ólíklegt

Fjör við Norðurá í Borgarfirði í fyrra. Mynd / G. Bender

að hún verði það áfram en sleppt var í ána í fyrra kringum milljón seiðum, sem verður að teljast verulega stór slepping í laxveiðiá. Á land komu 9323 laxar í Ytri-Rangá síðasta sumar.

Kuldi í byrjun veiðitímans

Veðurfarið hefur verið erfitt í vorveiðinni en samt hafa menn verið að fá samilega veiði, eins og í Geirlandsá við Kirkjubæjarklaustur, en þar hafa líklega veiðst yfir 100 sjóbirtingar á þessu vori.

„Við fórum fimm saman í Húseyjarkvísl í apríl og veðurspáin var margbreytileg dagana á undan okkur,“ sagði Þorsteinn Stefánsson er við heyrðum aðeins í honum.

„Ég fór út að veiða og byrjaði undir gömlu brú, hann var á í fyrsta kasti. Mér varð hugsað til í hvaða rosalegu veislu við værum að lenda í.

Ég veiddi og veiddi en allt kom fyrir ekki, ég fékk ekki högg meir fyrr en í síðasta kasti þremur dögum seinna,“ sagði Þorsteinn í lokin, rennandi blautur eftir miklar rigningar í Skagafirði.

„Við vorum í Tungufljóti og Vatnamótunum og fengum fína

Matthías Þór Hákonarson á veiðislóðum í vor fyrir norðan. Flottur fiskur.

veiði,“ sagði Selma Björk Ísabella Gunnarsdóttir um veiðina. „Það er gaman að veiða þarna fyrir austan og tekur úr manni hrollinn fyrir sumarið,“ sagði Selma Björk enn fremur.

Ingimundur Bergsson veiðir víða, bæði silung og lax.

Fer oft í Úlfljótsvatn

Hvert veiðivatnið af öðru er opnað þessa dagana. Sumardaginn fyrsta voru Þingvallavatn og Elliðavatn opnuð. Við Elliðavatn var Ingimundur Bergsson, framkvæmdastjóri Veiðikortsins, í slyddunni og við heyrðum aðeins í honum hljóðið svona í byrjun veiðitímans.

„Þrátt fyrir að sumarið byrji kuldalega hefur veturinn verið mildur. Veiðimenn eru farnir að veiða urriða en bleikjan er alltaf dálítið seinna á ferðinni,“ sagði Ingimundur Bergsson og hélt áfram að tala við og skoða hvað veiðimenn voru að gera við vatnið.

„Ég hef mikla trú á því að vötnin fari snemma í gang þar sem veturinn hefur verið mildur. Það eru margir spennandi kostir í boði snemmsumars þar sem urriða er að fá. Síðan þegar farið er að nálgast miðjan júní ættu öll vötnin að vera orðin klár og þá byrjar aðal

bleikjutíminn fyrir alvöru. Þetta verður flott veiðisumar, held ég.

- Hvert ferðu mest, Ingimundur? „Ég fer mikið á Þingvelli og það má segja að það sé svona eftirlætisvatn en einnig fer ég oft í Úlfljótsvatn, Vífilsstaðavatn og í vötnin á Snæfellsnesi. Mér finnst samt alltaf gaman að prófa ókönnuð vötn og það veltur svolítið á því hvar maður er að ferðast hvar maður rekur niður. Mig langar mikið að komast á Melrakkasléttuna í sumar og vötnin fyrir norðan, eins og Ljósavatn, Sléttuhlíðarvatn og Vestmannsvatn. Draumastaðan væri sú að maður gæti gefið sér eins og viku til tíu daga og veitt hringinn í kringum landið en það er ekki alltaf auðvelt að skjófast svoleiðis,“ segir Ingimundur enn fremur.

Veiðikortið býður upp á 34 skemmtileg veiðivötn víða um land og fjörið er að byrja fyrir alvöru.

FEDERAL PREMIUM CCI

Eigum mikið úrval af skotum frá CCI og Federal frábær gæði og gott verð.

500 stk.
22 cal CCI Standard.
kr: 6.900

CCI 22 cal.
Stinger 50 stk.
kr: 1.590

Federal 22 cal
High Velocity 50 stk.
kr: 890

Federal Auto March
325 stk.
kr: 4.990

Vesturröst
60 ARA 1957 - 2017

Sérverslun veiðimanna - Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturrost.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 11. maí

**SETTU KRAFT
Í VEIÐINA**

Fjörgengis
fyrir stýri
og mæla

Verð frá
kr. 850.000,-

Fjörgengis
með hand-
fangi

Verð frá
kr. 199.000,-

Rafmagns

Verð frá
kr. 99.000,-

Utanborðsmótorarnir frá Yamaha eru þekktir fyrir einstök gæði og endingu. Þeir koma í mörgum útfærslum, tvígangis og fjörgengis, allt frá 2,5 upp í 350 hestöfl. Allir eru þeir hlaðnir bestu fánlegu Yamaha tækni.

Yamaha á örugglega rétta motorinn fyrir þig.

YAMAHA

Kletthálsi 3 | 110 Reykjavík | sími 540 4900
www.yamaha.is

**GLER Í ÖLLUM LITUM
Á MILLI SKÁPA OG Á VEGGI.**
GEFÐU HEIMILINU NÝTT LÍF Á EINFALÐAN HÁTT

Ispan
GLER OG SPEGLAR

Lambafóstra

- Annar 20 lömbum
- Mjólkin alltaf passlega heit
- Tekur allt að 12L af mjólk
- Einföld og áreiðanleg, aðeins að stinga í samband og hún er klár
- Ungviðið hefur frjálstan aðgang að mjólk
- 39.900 með vsk

provimi
SHEPHERDESS

BÚREKSTRARDEILD
BORGARNES

Eglisholti 1
330 Borgarnesi
Vörslun opin 9-18 virka daga
10-16 laugardegi, sími: 430-5500
www.kb.is

**BÍLSKÚRA- OG
IÐNAÐARHURÐIR**

Smíðum sérlega vandaðar
bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.
Einangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum, með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & þjónusta ehf
Tunguháls 10, 110 Reykjavík
Sími: 567-3440, www.vagnar.is

Mynd / HKr.

Hestadagar

Hestadagar verða haldnir dagana 29. apríl–1. maí næstkomandi með glæsilegri dagskrá víða um land.

Laugardaginn 29. apríl

1. Gæðingafimi, Sprettur:

Þriðja árs nemendur Hólaskóla bjóða upp á kennslusýningu í gæðingafimi og keppni í gæðingafimi í framhaldinu. Mjög sterkir knapar hafa nú þegar boðað komu sína. Glæsileg verðlaun verða í boði fyrir þá sem lenda í efstu sætunum.

Dagskrá:

10.00–12.00 Kennslusýning, reiðkennaraefni Hólaskóla.
13.00–17.00 Keppni í gæðingafimi.

Hlekkur á viðburðinn á Facebook: <https://www.facebook.com/events/1845581609038106/>

2. Æskan og hesturinn í Víðidal

Hin árlega sýning Æskan og hesturinn verður haldin laugardaginn 29. apríl næstkomandi í TM-Reiðhöllinni í Víðidal. Þar koma fram efnilegustu hestamenn landsins og sýna afrakstur vetrarstarfsins. Það er óhætt að segja að sýningin sé hápunktur æfingatímabilsins hjá hinum ungu knöpum.

Hópar ungra hestamanna frá öllum hestamannafélögum á höfuðborgarsvæðinu, Fáki, Herði, Spretti og Sörla, sýna fjölbreytt atriði sem þeir hafa æft í hverju félagi fyrir sig. Sýningarnar verða tvær, kl. 13.00 og 16.00.

Súsanna Sand, formaður Félags tamningamanna, setur sýninguna og auk hinna fjölmörgu glæsilegu atriða sem börnin sýna munu Eurovision-stjörnurnar Hildur Kristín Stefánsdóttir og Aron Hannes Emilsson flytja nokkur lög. Að sýningu lokinni verður börnum boðið á hestbak í gerðinu hjá Reiðskóla Reykjavíkur.

Frítt er inn á sýninguna á meðan húsrúm leyfir.

3. Ræktun 2017

– kvöldsýning í Fákaseli

Stórsýning Hrossaræktarsamtaka Suðurlands, RÆKTUN 2017, fer fram í Fákaseli að Ingólfshvoli laugardaginn 29. apríl nk. kl. 20.00. Áherslan verður á sýningaræktunarbúa, afkvæmasýningar hryssna og stóðhesta ásamt hópa einstaklingssýndra hryssna og stóðhesta.

Mörg spennandi ræktunarbú og afkvæmahópar hafa tilkynnt þátttöku sína. Ekki missa af rjöma Hrossaræktarsamtaka Suðurlands!

Sunnudaginn 30. apríl

Sauðárkróki:

ÆSKAN OG HESTURINN er samstarfssýning hestamannafélaganna á Norðurlandi þar sem unga fólkíð í viðkomandi félögum er með sýningaratriði á hestum. Atriðin eru fjölbreytt

Horses of Iceland

og skemmtileg og gaman að sjá unga og upprennandi knapa.

Sýningin er haldin til skiptis í reiðhöllum á Norðurlandi og í ár verður hún í Svaðastaðahöllinni á Sauðárkróki, 30. apríl kl. 14.00.

Aðgangur ókeypis. Allir velkomnir. Veitingar seldar í anddyri reiðhallarinnar.

Skrúðreið í miðbæ Reykjavíkur

Skrúðreiðin hefst formlega við Hallgrímskirkju kl. 13.00. Riðið verður niður Skólavörðustíg og um Bankastræti, Austurstræti, Pósthússtræti, Vonarstræti og inn á Austurvöll. Þar gefst fólki tækifæri til að klappa hestunum og spjalla við knapana. Frábær fjölskylduskemmtun!

Mánudaginn 1. maí

Dagur íslenska hestsins um allan heim

Eigendur íslenska hestsins um heim allan eru hvattir til að gera sér glaðan dag með gestum og gangandi, bjóða í heimsókn í hesthús eða í útreiðartúr. Markmiðið er að kynna hestinn og hestamennsku fyrir almenningi, hafa gaman, njóta dagsins og slá á létta strengi!

Deila upplifun á samfélagsmiðlunum

Þáttakendur eru hvattir til að deila upplifun sinni með myllumerkinu **#horsesoficeland** á samfélagsmiðlunum með ljósmyndum og myndskleiðum. Sá sem sendir inn skemmtilegustu myndina getur unnið vikupassa á Landsmót hestamanna í Reykjavík, dagana 1.-8. júlí 2018.

Endilega skráið ykkur á viðburðinn á Facebook-síðunni okkar!

Um markaðsverkefnið Horses of Iceland

Samfélag íslenska hestsins hefur tekið höndum saman um markaðsverkefni til að auka verðmætasköpun í tengslum við íslenska hestinn, styrkja ímynd hans í vitund fólks um allan heim og byggja upp sterkt vörumerki: Horses of Iceland. Alls taka 51 aðili þátt í verkefninu sem nær til næstu fjögurra ára.

Nánari upplýsingar veita Jelena Ohm (jelena@islandsstofa.is), verkefnisstjóri, og Guðný Káradóttir (guðny@islandsstofa.is), forstöðumaður hjá Islandsstofu, í síma 511-4000 og á vef verkefnisins: www.horsesoficeland.is.

Áhöfn þyrlu Landhelgisgæslunnar smalaði 20 hrossum af Hrunamannaafrétti í janúar 2017 að beiðni Matvælastofnunar. Mynd / MHH

Landhelgisgæslan í hrossasmölun á Hrunamannaafrétti

Þyrluáhöfn Landhelgisgæslunnar fékk frekar óvenjulega beiðni í upphafi ársins frá Matvælastofnun en beiðnin fólst í því að smala hross á Hrunamannaafrétti.

„Já, það er rétt, okkur barst ábending um að árum saman hafi það tíðkast að uppi á Hrunamannaafrétti gengi hrossastóð yfir veturinn án

föðrunar og kæmi síðan illa til reika til byggða að vori. Til að sannreyna þetta var haft samband við Landhelgisgæsluna og hún beðin um að hafa auga með afréttinum í næsta skipti sem þeir ættu erindi um þessar slóðir. Það gekk fljótt og vel og gæslan svaraði með mynd og staðsetningu á hrossastóð, sem virtist vera

um 20 hross. Haft var samband við eiganda sem fúslega smalaði hrossunum til byggða. Ekki voru gerðar athugasemdir við holdafar hrossanna,“ segir Gunnar Þorkelsson, héraðsdýralæknir Suðurlands, aðspurður hvort það væri rétt að stofnunin hefði kallað þyrluna til í verkefnið. /MHH

Karلاكór Hreppamanna var stofnaður af um 20 körlum í félagsheimilinu á Flúðum 1. apríl 1997. Hér er hluti af kórnum að syngja á 20 ára afmælistónleikunum á Flúðum 1. apríl 2017. Myndir / Magnús Hlynur Hreiðarsson.

Karلاكór Hreppamanna 20 ára

Karلاكór Hreppamanna fagnaði 20 ára afmæli sínu með glæsilegum tónleikum í íþróttahúsinu á

Flúðum laugardaginn 1. apríl. Karلاكórinn Fóstbræður söng með þeim.

Edit Molnar, stjórnanði Karلاكórs Hreppamanna, en hún og Miklós Dalmay píanóleikari eru frá Ungverjalandi.

Formaður Framsóknarflokksins og fyrrverandi forsætisráðherra, Sigurður Ingi Jóhannsson, syngur með kórnum.

Aðrir tónleikar voru haldnir í Selfosskirkju 3. apríl þar sem Karلاكór Selfoss var gestakór og síðustu afmælistónleikarnir fóru fram í Víðistaðakirkju 5. apríl þar sem Karلاكórinn Prestir söng með Hreppamönnum. Einsöngvari á öllum tónleikunum var Guðmundur Karl Eiríksson barítón. Stjórnanði kórsins frá upphafi hefur verið Edit Molnar og maður hennar, Miklós Dalmay píanóleikari. Í dag eru á milli 50 og 60 karlar í kórnum, formaður er Helgi Már Gunnarsson. /MHH

BJB þústþjónusta er nýr
umboðsaðili General hjólbarða
á Íslandi

ANYWHERE
IS POSSIBLE

Jeppa
og
pallbíladekk

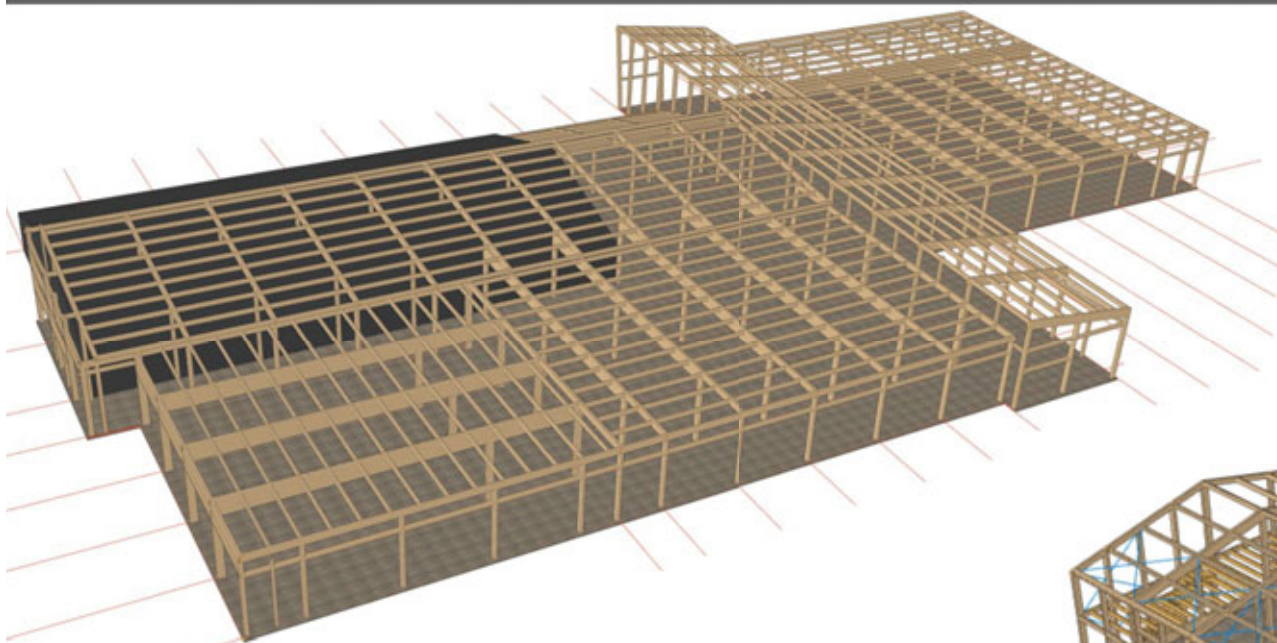
GENERAL TIRE

Pústþjónusta BJB | Flatahrauni 7 | sími: 565-1090 | bjb.is

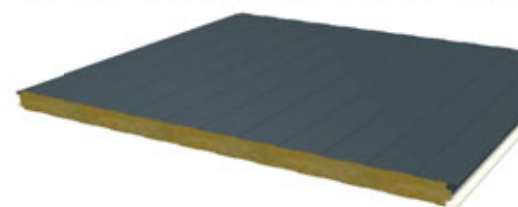
Langar þig í hús úr LÍMTRÉ?

Þjóðum heildar lausnir í burðarvirkjum úr límtré, bæði hönnun og efnispakkar.

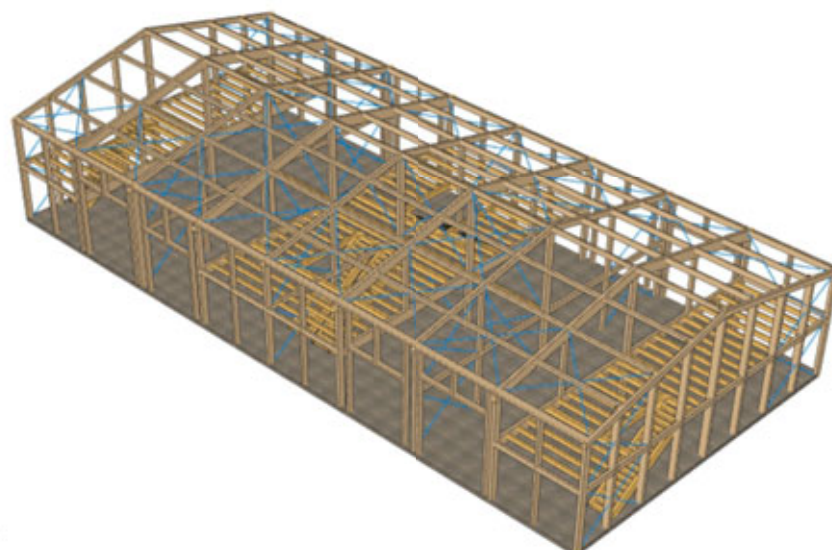
YLEININGAR

með steinullarkjarna færð þú hjá HÝSI

LÍMTRÉS-HÚSIN frá HÝSI eru hagkvæm og hlýleg lausn

Í samstarfi við reynslumiklar verksmiðjur í Evrópu þjóðum við heildarlausnir í límtréshúsum með öllum festingum sem til þarf. Húsin eru björt & vistleg, vel einangruð, loftræst og hlýleg. HÝSI skilar húsunum hönnuðum fyrir íslenskar aðstæður m.t.t. vind- og snjóálags, með öllum teikningum sem til þarf. Nú er rétti tíminn til að endurnýja húsakostinn og kaupa límtréshús á góðum kjörum.

HÝSI

Hýsi - Merkúr hf - Lambhagavegur 6 - 113 Reykjavík - Sími 534 6050 - hysi@hysi.is

FRÉTTASKÝRING

Fámenn íslensk þjóð berst af vanmætti við að halda illa förnu vegakerfi sínu akfæru:

Norðmenn með risaáform upp á þúsundir milljarða króna

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

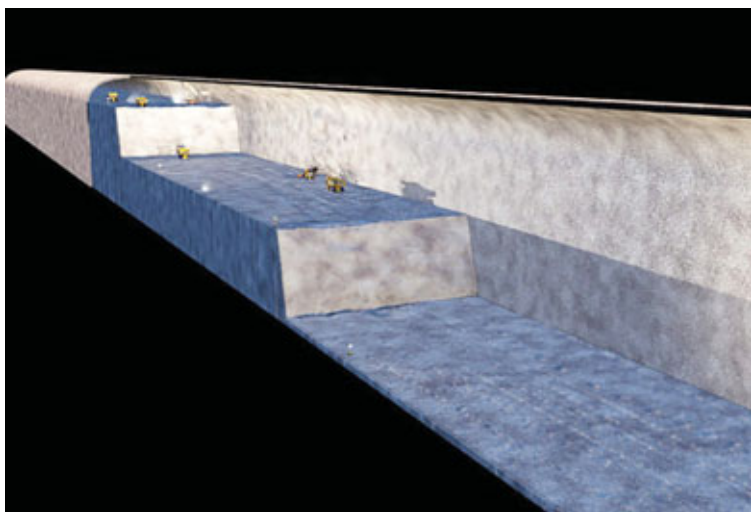

Á meðan fámenn íslensk þjóð í hlutfallslega stóru landi hefur væntingar um að koma vegakerfinu í sæmilega ökufært ástand með lagfæringum á gatslitnu vegakerfi hafa frændur vorir Norðmenn örlítið háleitari markmið.

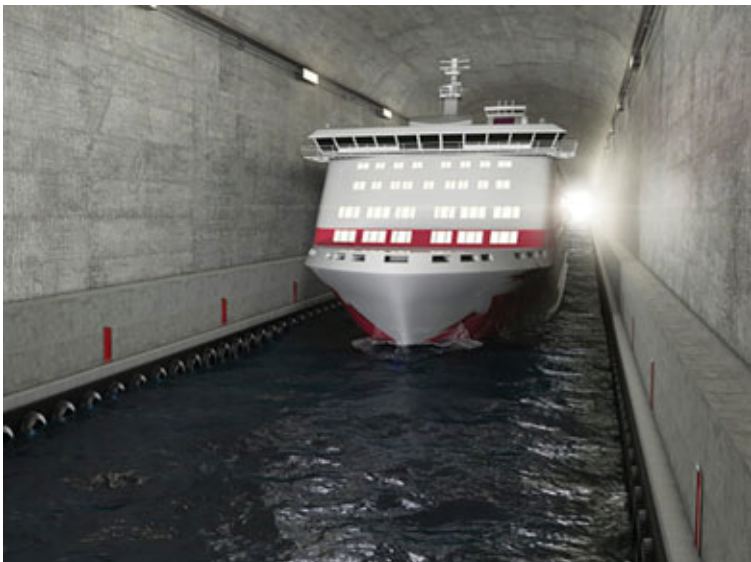
Norðmenn sem teljast nær 5,3 milljónir og búa í landi sem er þrisvar sinnum stærra en Ísland, þá að vísu með Jan Mayen, Bjarnarey og Svalbarða meðtöldum, sem Norðmenn eiga þó aðeins hlutdeild í ásamt öllum öðrum þjóðum heims. Þeir hafa nú á prjónunum risaframkvæmdir til að stytta leiðir yfir og á milli langra fjarða. Það felur meðal annars í sér 20 ára áætlun um að gera þjóðveg E-39, frá Kristjánssandi í Suðri til Brándheims í norðri, ferjulausan fyrir sem svarar um 4.420 milljarða íslenskra króna.

Fyrstu skipagöng Norðmanna komin í samgönguáætlun

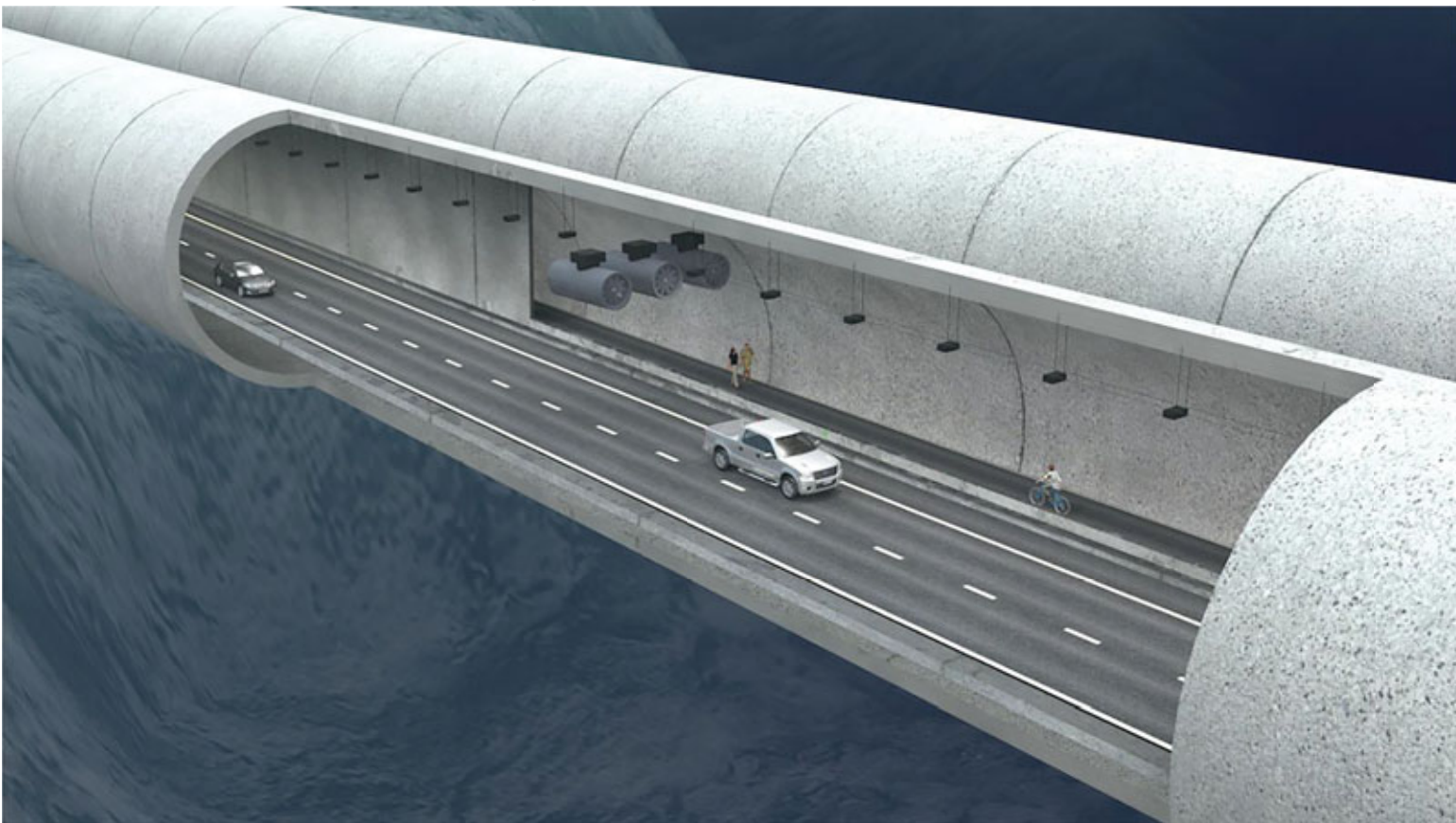
Norðmenn eru ekki óvanir því að þurfa að þvera firði eða grafa jarðgöng, reyndar líka með aðstoð íslenskra verktaka. Þar eru yfir 1.150 jarðgöng og um 35 þeirra eru undir firði. Athyglisverðasta jarðgangahugmyndin til þessa er trúlega áætlun um að grafa skipgöng 1,7 km löng göng, „Stad-skipagöngin“. Þau verða í gegnum 335 metra hátt fjall á milli Kjödepollen og Moldefjarðar á Stadlandsskaganum í Norðvestur-Noregi. Göngin eiga að verða nægilega stór til að 35 þúsund tonna skip geti siglt þar í gegn.

Gröfturnar Stad-skipagönganna yrði gerður í áföngum á tveim til þrem hæðum.

Stad-göngin eiga að verða nægilega stór til að 35 þúsund tonna skip geti siglt þar í gegn.

Rætt er nú í fullri alvöru um gerð 3,8 km langra flotganga yfir Sognsfjörð, lengsta og dýpsta fjörð Noregs. Er það hluti af áformum um að gera samfellda akbraut frá Kristjánssandi í suðri til Brándheims í norðri án þess að nokkru sinni þurfi að notast við ferjur á leiðinni. Það myndi stytta ferðatímann um ríflega helming, eða úr 23,5 tímum í 10,5 klukkustundir.

Hugmynd um svipuð göng eiga sér langa sögu sem rekja má allt aftur til seinni hluta nítjándu aldar. Meðan þjóðverjar hersátu Noreg í seinni heimsstyrjöldinni könnuðu þeir einnig möguleika á slíkri gangagerð. Stríðinu lauk þó áður en þjóðverjar gátu komið því verkefni í gang. Síðan hefur nokkrum sinnum verið reynt að

koma gerð skipaganga á koppinn en jafnan verið slegið út af borðinu af stjórnvöldum sökum skorts á pólitískri samstöðu um verkefnið. Nú hefur samt verið unnið að undirbúningi þessara skipaganga undanfarin tvö ár í samvinnu Kystverket og arkitektastofunnar Snohetta. Þá er loks búið að leggja fram og samþykka tillögur um þessi göng og setja inn í samgönguáætlun Noregs.

35 milljarða dæmi

Stad-göngin verða einstök á heimsvísu fyrir umfang sitt. Um 50 metrar verða frá gangagólfi til lofts og breidd ganganna verður um 57 metrar. Áætlaður kostnaður við gangagerðina er um 314 milljónir dollara, eða sem nemur rúmum 35 milljörðum íslenskra króna. Þrátt fyrir hagræðið fyrir skipaferðir um svæðið metur Knut Samset, prófessor við Tækniháskólann í Noregi, það svo, að þau verði aldrei arðbær. „Þetta er mjög dýrt fyrirbæri.“ Þá vill hann meina að miðað við stærð, getu og öryggi skipa í dag þá skipti göngin ekki miklu máli.

Terje Andreassen, yfirmaður Kystverket, er ekki sammála Samset prófessor. Hann segir að hagræðið liggi í því að spara mikla peninga í eldsneytiseyðslu skipa sem og að losa þau við að sigla fyrir skagann út úr fjörðunum í vondum veðrum. Þá eigi göngin að anna umferð 100 skipa á dag sem geri sjósókn á þessu svæði mun vænlegri þar sem veður geti oft verið vond, einkum á vetrum. Þá segir hann að með rétttri hönnun geti göngin líka orðið aðdráttarafl fyrir ferðamenn.

Með 1.190 firði

Líkt og Íslendingar eiga Norðmenn aragrúa fállegra fjarða sem laða til sín ferðamenn. Um leið eru þessir sömu firðir, sem eru 1.190 talsins, miklir farartálmar og gera

Norðmenn eru mjög áhugasamir um ferjulausan veg milli landshluta og hafa búið til boli til að leggja áherslu á málið.

allar vegalendir milli Norður- og Suður- Noregs mjög langar.

Áætlun um ferjulausan þjóðveg milli Kristjánssands og Brándheims

Sem dæmi tekur það nú um 23,5 klukkustundir að aka 1.293 kílómetra um þjóðveg E-39 frá Kristjánssandi í Suðri til Brándheims í norðri og á leiðinni þarf að fara sjö sinnum yfir firði á leiðinni með ferjum. Í samgönguáætlun 2014–2023 var sett plan um að gera þessa leið að samfelldu ferjulausu vegamannvirki innan 20 ára. Áætlaður heildarkostnaður við verkefnið var metinn 340 milljarðar norskra króna, eða sem svarar um 4.420 milljörðum íslenskra króna.

Sognsfjörður mesti farartálminn í vegakerfi Noregs

Mesti farartálminn á leiðinni er hinn langi Sognsfjörður sem skerst inn frá Norðursjónum og 205 kílómetra inn í mitt hátt fjallalendi Noregs og er með 12 innfjörðum. Ekki er nóg með að afar torvelt er að leggja veg um fjörðinn vegna sæbrattrar hliða, heldur er hann líka mjög djúpur. Mesta dýpið í firðinum er 1.308 metrar. Er þetta lengsti og dýpsti fjörður Noregs og lengsti íslausi

fjörður heims. Sognsfirði er stundum lýst sem konungi norskra fjarða. Til samanburðar má nefna Scoresby Sund á Grænlandi (Kangertittivaq), sem jafnan er ísi lagt mestan hluta árs. Það er um 350 km að lengd og mesta dýpið er um 1.450 metrar.

Þverun Sognsfjarðar styttr ferðatímann til Brándheims um helming

Ýmsar hugmyndir hafa komið upp hjá norsku vegagerðinni, eða Statens vegvesen, um vegagerð yfir Sognsfjörðinn til að tengja vegaenda E-39 þjóðvegans beggja vegna sem nú liggja að ferjustæðum í Oppedal sunnan fjarðar og Lavik að norðan. Er breidd fjarðarins þar sem ferjan siglir um 5,6 kílómetrar og dýpið á þessum slóðum er mest 1.260 metrar, en um 1.250 metrar á gangasvæðinu. Var þessi ferjuleið opnuð árið 1991.

Með þverun fjarðarins á þessum stað yrði hægt að stytta ferðatímann á milli Kristjánssands og Brándheims úr 21 klukkustundir í 10,5 tíma.

Fyrstu hugmyndir gerðu ráð fyrir að vegtenging yfir eða undir yfirborð sjávar í firðinum yrði lokið 2025 og var talað um að brú myndi kosta á milli fimmm og sjö milljarða norskra króna (um 65 til 90 milljarða ísl. kr.). Þá var líka talað um að gera alla leiðina á milli Kristjánssand

og Þrándheims ferjufría fyrir um 100 milljarða norskra króna (um 1.300 milljarðar ísl. kr.). Samkvæmt tölum Rogaland Fylkeskommune frá 2009 var kostnaður Sognsfjarðarmannvirkis metinn á um 40 milljarða norskra króna, eða sem svarar um 520 milljörðum íslenskra króna. Nú er talað um möguleg verklok á ferjulausa vegakerfinu með Sognsfjarðarbrú eða flotgöngum árið 2035 og kostnaður við þau geti orðið sem nemur 2.800 milljörðum íslenskra króna. Einnig að ferjulausa vegaverkefnið í heild geti kostað 4.600 milljarða.

Hugmynd um lengstu hengibrú heims

Ein hugmyndin er um að brúa Sognsfjörð með því að reisa þar lengstu hengibrú í heimi, sem yrði með einu brúarhafi og um 3.700 metrar að lengd auk veltenginga. Til samanburðar er brúarspan Golden Gate-brúarinnar við San Fransisco, sem vígð var 1937, um 1.280 metrar. Með veltengingum er brúin 2.737 metrar.

Til að skipgengt verði undir Sognsfjarðarbrúna þurfa stöplar víraspennivirkisins að vera 450 metrar að hæð, eða um 150 metrum hærri en Effelturminn í París. Þess má geta að turnarnir á Golden Gate-brúnni eru 227 metra háir og meðalhæðin undir brúargólf á flóði er 67 metrar.

Einnig hefur verið rætt um að gera skipgenga flotbrú yfir fjörðinn sem stæði á stólpum sem byggðir væru á fljótandi steintönkum.

Eftirmynd Eyraundsbrúar líka skoðuð

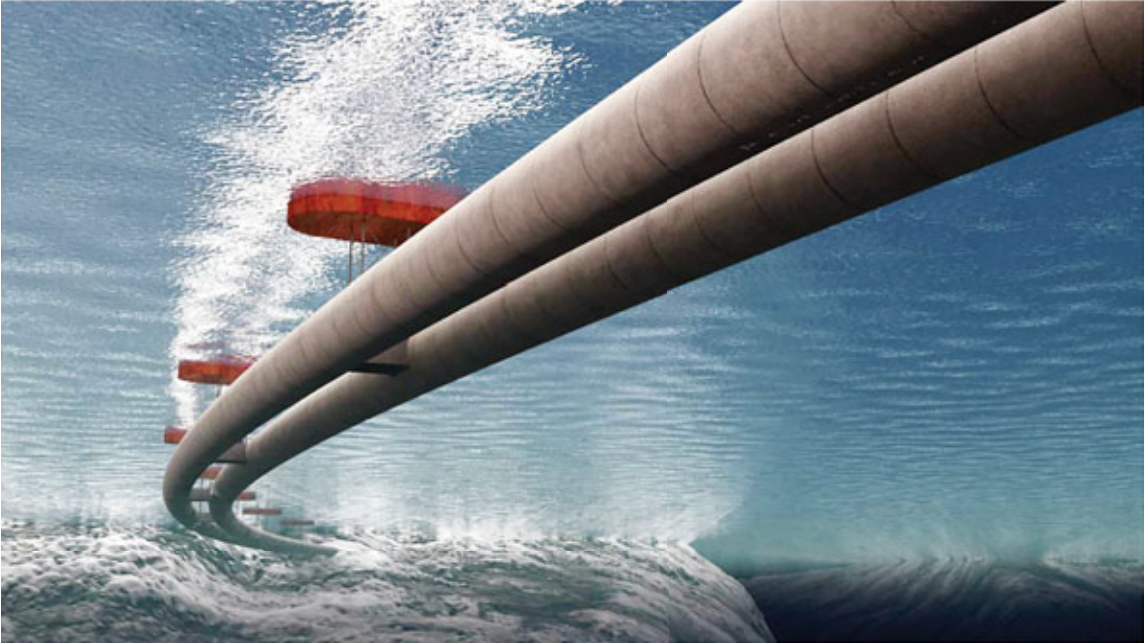
Statens vegvesen hefur einnig skoðað möguleika á að nýta samþæflega hugmynd og gerð var við brúargerð yfir Eyraund á milli Kaupmannahafnar í Danmörku og Malmö í Svíþjóð. Þá yrði hluti mannvirkisins byggður á landfyllingu og þaðan færi vegurinn niður í jarðgöng.

Fljótandi veggöng

Þriðja hugmyndin er að gera veggöng eða leggja eins konar risarör sem flyti á um 12 til 20 metra dýpi. Slík göng yrðu væntanlega steypt í einingum á þurru landi og síðan komið fyrir og tengd á legustaðnum. Samtals yrði um að ræða um 15 einingar sem hver um sig yrði 250 til 300 metrar. Í úttekt Reinertsen og dr. Olav Olsen er gert ráð fyrir að

Ein hugmyndin um þverun Sognsfjarðar gerir ráð fyrir byggingu lengstu hengibrúar í heimi. Hún yrði um þrisvar sinnum lengri en Golden Gate-brúin við San Fransisco í Bandaríkjunum.

Sem stendur virðast flotgöng líklegust til að leysa málið við að gera akveg þvert yfir Sognsfjörð.

einingarnar verði steyptar í kvíum sem staðsettar yrðu í um 150 km fjarlægð norður af gangastæðinu. Einingarnar yrðu síðan dregnar með dráttarbat á áfangastað og settar þar saman í þrjár megin einingar. Þær einingar yrðu síðan settar saman í heil göng sem yrðu um 3.800 metrar að lengd. Heildarlengd ganganna með tengingum við land yrði 4.037 metrar. Segir í skýrslunni

að þessi aðferð sé marggreind í mannvirkjagerð í Norðursjó.

Til að halda þeim á stöðugu dýpi yrðu flothylki í yfirborði sjávar með jöfnu millibili yfir fjörðinn. Líklega verður flóknast að leysa tengingu við land með tilliti til hreyfinga á göngunum vegna sjávarfalla.

Með því að hafa göngin fljótandi á um 12 til 20 metra dýpi vinnst margt. Á slíku dýpi yrðu áhrif veðurs og öldugangs hverfandi. Þá trufluðu göngin ekki heldur ferðir skipa um fjörðinn. Sjónmengun af göngunum yrði líka lítil þar sem einungis nokkrir fallega hannaðir

flottankar stæðu upp úr sjónum með jöfnu millibili.

Reiknað er með að um 398.800 rúmmetrar af steypu fari í verkefnið. Þyngd flotganganna yrði samkvæmt tölum Reinertsen Olav Olsen group 89.201 tonn og í verkið færu 61.488 tonn af stáli. Ballest til að halda göngunum stöðugum yrði 25.859 rúmmetrar.

Flotgöng líka rædd á Íslandi

Svipaðar hugmyndir hafa reyndar lítillaga verið ræddar sem hugsanleg möguleg lausn á gerð vegar undir Elliðavog í tengslum við væntanlega Sundabraut í Reykjavík. Þar var reyndar talað um tilbúin göng eða botnstokk sem lægi að mestu á botninum og yrði tjóðraður niður í stað þess að fljóta ofar í sjónum. Dýpið í Elliðavoginum er reyndar mjög lítið, kannski 15–20 metrar, en í Sognfirði er dýpið einfaldlega allt of mikið (1.260 metrar) til að botnlæg göng séu möguleg.

Flotgöng á 20 til 30 metra dýpi

Eins og fyrr segir er breidd Sognsfjarðar á þessum stað um 3,7 kílómetrar. Tvö samhliða fljótandi steinsteypt göng á um 20–30 metra dýpi undir yfirborði sjávar yrðu bogadregin og því lengri en bein leið yfir fjörðinn. Verkfræðingurinn Henry Petroski hjá Duke-háskóla segir tæknina til að gera þetta þegar vera fyrir hendi. Þarna myndu menn einfaldlega blanda saman tækniþekkingu úr jarðgangagerð, smíði fljótandi brúa og oliuborpalla.

Slíkt mannvirki gæti kostað um 25 milljarða dollara, eða sem nemur um 2.800 milljörðum íslenskra króna, samkvæmt tölum sem Aarian Marshall birti í vefritinu Wired í samvinnu við Business Insider árið 2016. Kostnaðurinn við þessi einu göng tækju samkvæmt því helminginn af áætluðu fé sem á að fara í að gera samfelldan akveg án ferjusiglinga frá Kristjánssandi til Þrándheims. Tölurnar um þessi flotgöng hafa reyndar verið svo mjög á reiki á undanförunum árum að óvarlegt er að taka þær mjög hátíðlega. Þótt Norðmenn eigi dígra olíusjóði hljóta upphæðir sem nema þúsundum íslenskra milljarða til eða frá að skipta þá svolitlu máli.

Eyraundsmannvirkið hefur líka verið hugmyndasmiðum innblástur við hugsanlega þverun Sognsfjarðar.

Ein hugmyndin um þverun Sognsfjarðar gengur út á að reisa þar bogabru, en vandinn er að dýpið er um 1.250 metrar.

STAHL
Crane Systems
kranar & taliur

STAHL kranar og taliur frá Þýskalandi eru áreiðanlegir vinnuþjarkar sem auðvelda alla vinnu. Kranarnir og taliurnar eru í hæsta gæðaflokki þar sem öryggi og góð ending eru höfð að leiðarljósi.

Hafðu samband og kynntu þér vöruúrvalið og þjónustuna

ÍSFELL
Ísfell ehf, Óseyrarbraut 28
220 Hafnarfjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

Skógrannsóknir í hálfa öld

– Efla verður rannsóknir samhliða aukinni skógrækt

Rannsóknastöð skógræktar á Mógilsá fagnar á þessu ári hálfrar aldar afmæli sínu. Afmælinu er fagnað með tvennum hætti á árinu, annars vegar með Fagrðstefnu skógræktar sem haldin var nýverið í Hörpu í Reykjavík og hins vegar með hátíð á Mógilsá í ágústmánuði þegar fimmtíu ár verða liðin frá vígslu stöðvarinnar.

Í kjölfar heimsóknar Ólafs V Noregskonungs til Íslands árið 1961 barst Íslendingum þjóðargjöf frá Norðmönnum og var hluti hennar nýttur til að koma upp aðstöðu til skógrannsókna í landi Mógilsár við Kollafjörð. Stöðin var vígð í ágústmánuði 1967. Á þeim tíma var Mógilsá vindasamur staður og skóglaus. Nú hreyfir þar varla hár á höfði því upp er vaxinn grósku-

mikill skógur en gróskan hefur líka verið mikil í rannsóknarstarfinu. Edda Sigurðis Oddsdóttir jarðvegsvistfræðingur veitir stöðinni forstöðu sem sviðstjóri rannsóknasviðs Skógræktarinnar.

Starfsmenn tveir í upphafi

Í Alþýðublaðinu 21. febrúar 1967 er fjallað um starfsemi Skógræktarinnar og meðal annars rannsóknastöðina nýju sem þá var í smíðum. Fram kemur að framkvæmdirnar hafi kostað fimm milljónir króna. Stöðinni sé ætlað:

„... að vera miðstöð fyrir tilraunir, sem gerðar eru víðs vegar um landið, en þær eru þegar komnar nokkuð á stað. Skógræktinni barst mikið af rannsóknartækjum að gjöf frá Þýskalandi. Einnig gáfu

Efla þarf rannsóknir og landupplýsingaþjónustu.

Frá vígslu rannsóknarmiðstöðvar skógræktar á Mógilsá í Kollafirði í ágústmánuði 1967. Á þeim tíma var Mógilsá vindasamur staður og skóglaus.

Umhverfið á Mógilsá hefur breyst mikið og nú er alltaf logn þar sem áður gnauðaði vindurinn ofan af Esju.

Mynd / Edda S. Oddsdóttir.

Norðmenn 1 mill kr. Á Mógilsá eru nú tveir fastráðnir starfsmenn.“

Í Morgunblaðinu 16. ágúst 1967 er síðan fjallað um vígslu stöðvarinnar undir fyrirsögninni „Óska Íslandi til hamingju með skógræktina og hina nýju skóg-

ræktarstöð“. Sagt er frá því að Haraldur ríkisarfi Norðmanna hafi daginn áður vígt til afnota „Rannsóknarstöð Skógræktar ríkisins sem reist hefur verið að Mógilsá á Kjalarnesi fyrir þjóðargjöf Norðmanna til Íslendinga, er Ólafur V Noregskonungur afhenti Íslendingum, er hann heimsótti Ísland árið 1961.“

Þjóðargjöf Norðmanna var annars vegar ætlað að verja til eflingar skógrækt á Íslandi og hins vegar til eflingar menningartengsla milli Íslands og Noregs. Sérstök stjórnarnefnd var skipuð til að ákveða hvernig fénu skyldi varið og sat Hákon Bjarnason skógræktarstjóri í nefndinni ásamt Myklebost, sendiherra Norðmanna á Íslandi, og Hákon Guðmundssyni yfirborgardómara. Ákveðið var að verja fjórum fimmtu hlutum gjafarinnar til að reisa tilraunastöð fyrir skógrækt.

Þekking forsenda árangurs

„Með þekkingu ræktum við skóg“ var yfirskrift Fagrðstefnu skógræktar á afmælisári Mógilsár en líka í ljósi umbrotatíma á jörðinni. Fram undan er það gríðarlega verkefni að bægra frá eins og mögulegt er þeirri ógn sem lífi á jörðinni stafar

af loftslagsbreytingum. Fyrir 500 milljónum ára var magn koltvísýrings í lofthjúpi jarðar fimmtán sinnum meira en nú. Við þær aðstæður gæti fátt lifað af þeim lífverum sem byggja jörðina nú. Upp uxu fyrstu skógarnir og við eigum skógum jarðar að þakka þá tilveru sem við þekkjum á okkar dögum. Skógarnir bundu kolefnið og bjuggu í haginn fyrir þá þróun lífvera sem varð.

Binding er nauðsyn

Nú er svo komið að mannkyn hefur eytt skógum í stórum stíl og losað á faeinum öldum út í andrúmsloftið ógrynni af kolefni sem lífverur á landi og sjó höfðu bundið á hundruðum milljóna ára. Hröðust hefur losunin verið frá lokum síðari heimsstyrjaldarinnar. Mál er að linni. Gripa þarf til aðgerða og draga úr losun. Einnig þarf að fela skógunum á ný það hlutverk sem náttúran fól þeim í öndverðu, að binda kolefni svo að lífið á jörðinni geti haldið áfram. Hér höfum við Íslendingar mikið hlutverk, bæði vegna þess að við eyddum nær öllum skógunum okkar með geigvænlegri jarðvegseyðingu í kjölfarið og vegna þess að losun á hvert mannsbarn er óvísanleg meiri en á Íslandi. Við höfum mikið landrými

Mynd / Edda S. Oddsdóttir.

**DEKKJASALA
AKUREYRAR**

Úrval hjólbarda á betra verði

**Fólksbíla-, traktora-, vinnuvéla-, vagna-,
jeppa- og vörubíladekk í úrvali.**

**Vinnu- og
dráttarvéladekk**

**Double Star
Jeppadekk
35x12,5x15**

20%

afsláttur af öllum dekkjum

**Double Star
vörubíladekk**

**MOTUL
Smurþjónusta**

Ármann sími 896 8462 og Tryggvi 896 4124

**Hjólbardaþjónusta - Smurþjónusta - Þrif á bílum - vönduð handverkfæri og fl.
(Jason ehf.) Njarðarnesi 1 sími 460 4350**

Sæmundur Þorvaldsson, skógræðingur hjá Skógræktinni á Vestfjörðum, og Halldór Sverrisson, sérfræðingur í plöntusjúkdómum og trjákyrbótum á Mógilsá, skoða hér litlar furur í íslenskum nytjaskógi.

Mynd / Edda S. Oddsdóttir.

og það hefur sýnt sig að skógar hér á landi binda mikið kolefni.

Hvernig vitum við það? Jú, meðal annars vegna þess mikla og góða rannsóknarstarfs sem unnið er á Rannsóknastöð skógræktar Mógilsá. Stöðin sér Loftslagssamningi Sameinuðu þjóðanna fyrir tölum um bindingu í íslenskum skógum með verkefninu Íslenskri skógarúttekt. Viðamiklar og reglubundnar mælingar liggja þar að baki og byggð hefur verið upp mikil þekking sem meðal annars segir okkur að íslenskir nytjaskógar bindi að meðaltali 7,7 tonn af koltvísýringi árlega á hverjum hektara.

Leitin að betri efniviði

Á vegum stöðvarinnar á Mógilsá er unnið að margvíslegum öðrum rannsóknum og stór hluti af því er að finna þann efnivið trjátegunda sem best getur hentað til skógræktar á Íslandi. Unnið er að trjákyrbótum sem borið hafa góðan ávöxt, til dæmis hraðvaxta lerki sem þrífst vel við úthafslöftslag, asparklóna sem hafa mikla mótstöðu gegn ryðsveppi og kynbættan fjallapín til jólatrjáaframleiðslu.

Margt er ótalið sem þó væri vert að tíunda, rannsóknir á skaðvöldum, þjónusta á sviði landupplýsinga, áhringjarannsóknir, skóg-hagfræðilegar rannsóknir og fleira. Rannsóknastöð skógræktar Mógilsá er þekkingarsetur skógræktar á Íslandi. Þar njóta nemendur í skógræði leiðsagnar og starfsþjálfunar, stöðin tekur þátt í alþjóðlegu rannsóknarsamstarfi auk samstarfs við innlenda háskóla, stofnanir og fyrirtæki.

Þegar hugað verður að aukinni skógrækt á landinu til að binda kolefni og efla byggðir landsins er nauðsynlegt að huga um leið að eflingu skógræktarrannsókna. Efla þarf rannsóknir og landupplýsingaþjónustu sem gagnast skógarbændum og öðrum skógræktendum beint, hlúa að trjáplöntuframleiðslu í landinu með gæði að leiðarljósi og á allan hátt efla og bæta skógrækt í landinu landsmönnum til heilla.

Pétur Halldórsson,
kynningarstjóri
Skógræktarinnar

Bændablaðið
BÆNDABLAÐIÐ MÆLIST
MEÐ 43,5% LESTUR Á
LANDSBYGGÐINI
HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

Bændablaðið
Kemur næst út
11. maí

NÝ NÁMSLEIÐ

BA í stjórnun ferðaþjónustu og móttöku gesta

Ferðaþjónusta er skemmtilegt og síbreytilegt fag þar sem starfsfólk tekst á við flókin verkefni alla daga.

Námið er sérsníðið að íslenskri ferðaþjónustu með sterkri tengingu við leiðandi fyrirtæki í greininni. Áhersla er lögð á stjórnun ferðaþjónustu í víðu samhengi, allt frá stærri hótélum og veitingastöðum til móttöku gesta í þjónustumiðstöðvum og umsjón ferða um hálendið.

Hólaskóli - Háskólinn á Hólum

Hólum í Hjaltadal 551 Sauðárkrúkur
Sími 455 6300 holaskoli@holar.is www.holar.is

Girðingarefni og rúlluplast í úrvali

Allt í girðingarvinnuna

Præðir og borðar

Jarðleiðslur

Práðspólur

Rafgirðingarspennar

Staurar, net, gaddavír og þanvír

Rúlluplast, stæðuplast, net og garn

Megaplast Power

Yfir- og undirplast

10m x 50m
12m x 50m
14m x 50m
16m x 50m

MegaCombi 2 in 1
16m x 50m

Varnarnet
8m x 10m
12m x 15m

Bætt gerjun og betri
verkun með Advance
íblöndunarefni fyrir
heyfenginn

Megastretch fimm laga hágæðaplast

Grænt 75 cm
Hvítt 75 cm
Svart 75 cm

Unterland Extra plus gæðaplast

Hvítt 75 cm
Hvítt 50 cm

Total Cover rúllunet 3.600 metrar

Visscher Holland bindigarn

Bindigarn fyrir rúllur VITO 750
Stórbaggagarn VITO 130 og 150

Frír flutningur ef pantað er fyrir 1. júní.

Leitið tilboða hjá sölumönnum okkar

Sala og ráðgjöf | www.lifland.is | Reykjavík | Akureyri | Borgarnes | Blönduós | Hvalsöllum
Sími 540 1100 | lifland@lifland.is | Lynghals | Öseyri | Borgarbraut | Efstubraut | Ormsvöllum

UTAN ÚR HEIMI

Frá kornökkrum í Úkraínu.

Mynd / Sustainable Pulse

Kuldi í Úkraínu tefur mjög sáningu á maískorni

Búið er við að vorsáning á korni í Úkraínu verði mun minni í ár en ella vegna kulda samkvæmt upplýsingum sérfræðinga hjá UkrAgroConsult.

Fréttastofa Reuters greindi frá því í byrjun mánaðarins að mikill kuldi samfara slyddu og rigningu í suðaustur- og í miðhluta Úkraínu hafi sett strik í reikning bænda. Þá hafi snjór þakið stór svæði í Kharkiv, Dnipropetrovsk, Zaporizhia og í Kherson-héraði. Þá hafi næturfrost með allt að 5 gráðu frosti líka plagað bændur.

Aðal áhyggjur manna voru af sáningu á maís þar sem landbúnaðarráðuneytið hafði gert ráð fyrir að sáð yrði í 4,5 milljónir hektara. Þann 18. apríl var einungis búið að sá í 341.000 hektara, eða um 8% af áætlaðri sáningu. Þetta er mun minna en búið var að sá á sama tíma í fyrra, en þá var búið að sá í 907.000 hektara.

Veðurstofa Úkraínu segir að kuldakastið ætti ekki að hafa áhrif á það korn sem þegar hafi verið sáð. /HKr.

Eftir að lirfurnar skriða úr eggi geta þær valdið gríðarlegum skemmdum á maís.

Matvælaöryggi:

Herlirfur plága í maísrækt í Afríku

Plága afrískra herlirfa herjar á maísakra í Suður-Afríku og öðrum löndum í sunnanverðri Afríku. Uppskerubrestur af völdum plágunnar er gríðarlegur.

Eftir að lirfurnar skriða úr eggi geta þær valdið gríðarlegum skemmdum á maís og uppskerubresti á stórum svæðum. Löndin sem verst hafa komið út úr slíkum plágum eru

Suður-Afríka, Sambía, Malaví og Simbabwe.

Landbúnaðarfræðingar segja að auk þess að leggjast á maís sæki lirfan í aðrar matjurtir eins og soja, kartöflur og jarðhnetur svo dæmi séu nefnd.

Fiðrildið, sem lirfan er ein birtingarmyndin af, barst í Afríku frá Suður-Ameríku í lok sjötta

áratugar síðustu aldar og hefur verið að breiðast út síðan þá, þrátt fyrir ítrekaðar tilraunir til að útrýma henni.

Lítið er vitað um hegðunarmynstur fiðrildanna í Afríku og er talin hætta á að þau geti orðið árstíðabundin plága á mismunandi stöðum í álfunni verði ekkert að gert. /VH

Hallarbylting í kornhlöðunni:

Meira ræktað af soja en maís

Undanfarna áratugi hefur maís verið sú planta sem mest hefur verið ræktað af í heiminum. Nýjar tölur benda til að það muni breytast á þessu ári og að soja muni steypa maísnum af þeim stalli.

Samkvæmt frétt á vef bandaríska landbúnaðarráðuneytisins sáðu bandarískur bændur óvenju mikið að soja í ár vegna viðvarandi verðfalls á maís undanfarin ár.

Maís er sú planta sem mest hefur verið ræktað af í heiminum undanfarna áratugi og verið kallað konungur kornsins. Síðustu þrjú ár hefur verið á maís fallið mikið og margir bændur tapa á ræktuninni og hafa því snúið sér að annars konar ræktun.

Á þessu ári hafa bændur í Bandaríkjunum, sem hætt hafa við maís, snúið sér að ræktun soja í staðinn og í fyrsta sinn í sögunni er búið við að uppskera af soja verði meiri en maís.

Í Bandaríkjunum er maís kallað

Bandarískir bændur sáðu óvenju mikið af soja í ár vegna viðvarandi verðfalls á maís.

korn og stærstu kornræktarríkin kölluð kornbeltið. Þetta kann þó að breytast og að áður en mörg ár eru liðin verði farið að tala um sojabeltið.

Ólíkt maís sem er grastegund er soja belgjurt og próteininnihald fræjanna hátt og eftirspurn eftir próteini er mikil í dag. /VH

Ræktun á vínvið og vínframleiðsla á Bretlandseyjum hefur aukist mikið undanfarin tíu ár og er sú grein landbúnaðar sem vex hvað hraðast í landinu um þessar mundir.

Vínframleiðsla á Bretlandseyjum:

Planta út milljón vínviðum

Mikil bjartsýni ríkir meðal vínviðarræktenda og vínfram-

leiðenda á Suður-Englandi og til stendur að auka framleiðsluna á næsta ári með því að planta út milljón vínviðarplöntum á þessu ári.

Ræktun á vínvið og vínframleiðsla á Bretlandseyjum hefur aukist mikið undanfarin tíu ár og er sú grein landbúnaðar sem vex hvað hraðast í landinu um þessar mundir.

Ber frá Suður-Englandi þykja mjög góð til vínframleiðslu og hafa meðal annarra franskir vínframleiðendur hoppað á vagninn og hafið ræktun á vínvið Bretlands megin við Ermarsund.

Breskt freyðivín á markað 2018

Stærstu vénekrur Bretlandseyja í dag eru rúmir 160 hektarar að stærð og samkvæmt áætlun mun fyrsta freyðivínið frá þeirri ræktun koma á markað 2018. Miklar vonir eru bundnar við freyðivínið og fyrirfram gerðar pantanir benda til að það verði næsti tiskudrykkurinn á Bretlandi.

Hlýnun jarðar

Helsta ástæða þess að hægt er að

Vínrækt í Wales. Mynd / winetrailwales

rækta vínvið með góðum árangri á suðurhluta Englands er hlýnun jarðar og hækking lofthiti í Kent og Wales. Framræktun vínviðaryrkja og betri tækni til að ákvarða sykurnnihald vínþruga og hvenær best er að tína þær hefur einnig mikið að segja um árangurinn.

Árið 2016 seldu breskir vínframleiðendur freyðivín til 27 landa. /VH

MOTUL

Á ÍSLANDI

Olía á betra verði fyrir bændur

Motul á Íslandi er fyrirtæki sem er sérhæft í sölu og þjónustu á smurólíum, vökvakerfisólíum, kælivökvum, smurfeiti og fl.

Hringið í síma 462-4600, 893-7917 (Birkir) eða 647-4602 (Jón)

Motul á Íslandi Gleráreyrum 3 600 Akureyri sími 462-4600 - motul@motulisland.is

Aðalfundur Búnaðarsambands Kjalarnesþings 2017

Aðalfundur BSK verður haldinn í gróðrastöðinni *Lambhaga* „Mýrarkoti“ þriðjudaginn 2. maí kl. 20:00.

Dagskrá:

- Skýrsla stjórnar fyrir liðið ár.
- Reikningar félagsins.
- Gestir fundarins verða Guðmundur Sigurðsson framkvæmdastjóri *Bú-Vest* og Erna Bjarnadóttir forstöðumaður félagssviðs *Bf.*
- Kosningar.
- Önnur mál.

Stjórn BSK

Bændablaðið
Kemur næst út

11.
maí

ATVINNA Í BOÐI

Búnaðarsamtök Vesturlands auglýsir eftir starfsmanni til að sjá um **klaufsnyrtingu á kúm** á starfsvæði *Búnaðarsamtaka Vesturlands*, sem nær frá Kjalarnesi og yfir til Vestfjarða.

Búnaðarsamtökin leggja til bíl og klaufskurðarbás. Umsækjandi þarf að geta unnið sjálfstætt og vera vanur að umgangast búfé.

Umsóknir sendast til *Búnaðarsamtaka Vesturlands* Hvanneyrar-götu 3, Hvanneyri, 311 Borgarnes eða á netfangið **gsig@bondi.is**. Umsóknarfrestur er til **20. maí 2017**.

Allar frekari upplýsingar er að fá á skrifstofu *Búnaðarsamtaka Vesturlands* sími 437 1215 eða hjá Guðmundi Sigurðssyni í síma 892 0659.

AV

Husqvarna

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

**Við fjármögnum
atvinnutæki**

Suðurlandsbraut 14 > sími 440 4400 > www.ergo.is > ergo@ergo.is

ergo

UTAN ÚR HEIMI

Sauðfé:

Hvorki heimskt né hjálparvana

Sauðfé er líklega sú skepna á jörðinni sem verður fyrir mestum fordómum og líklega er ekkert dýr sveipað viðlíka staðalímynd. Sauðfé er sagt heimskt og varnarlaust og ráfa um í tömu tilgangssleysi, fáum til gagns og öllum til skaða. Flestir viðurkenna þó að kjötið sé gott og ullin hlý.

Í grein sem birtist fyrir skömmu á vef BBC er komið sauðfé til varnar hvað gáfnafar varðar og sagt að það sé vel greint, með gott minni og eigi auðvelt með að bera kennsl á fólk og annað sauðfé. Sagt er að sauðfé myndi tengsl við annað fé og fólk, að það berjist sameiginlega við rándýr og finni til saknaðar þegar einn úr hópnum hverfur.

Í greininni segir einnig að sauðfé sé ein af þeim skepnum sem veldur hvað mestum skaða í heiminum.

Gáfað og félagslynt

Sauðfé er sem sagt gáfað, flókið tilfinningalega og félagslynt. Allt orð sem við notum um fólk en tengjum ekki í fljótu bragði við síðreifa kindur í haga eða sunnudagssteikina.

Nei, þess í stað höfum við flest ákveðið að sauðfé, *Ovis arie*, sé einfaldlega heimskt. Samkvæmt greininni á vef BBC hefur hugmyndin um heimsku sauðfjár verið viðvarandi frá því á 17. öld þegar George Washington, ein helsta hetja sjálfstæðisbaráttu Bandaríkjanna, sagði að ef frelsið til tjáningar væri afnumið væri fólk líkast sauðfé sem væri leitt heimskt og þögn til slátrunar.

Stundum er sagt um leiðitamt fólk sem er án skoðana að það séu sauðir og geti ekki hugsað. Sannleikurinn er aftur á móti sá að sauðfé er mun klárara en við höldum.

Flókið tilfinningalíf

Nýlegar rannsóknir í Kína á atferli sauðfjár sýna að féð getur munað allt að fimmtíu andlit einstaklinga, manna og sauðfjár, í að minnsta kosti tvö ár og það er talsvert meira en margt fólk gerir.

Í annarri rannsókn var sauðfé þjálfað til að greina á milli 25 mismunandi einstaklinga af eigin tegund með því að tengja hvern einstakling við fódurgjafir. Í skýrslu í tengslum við þá rannsókn segir að sauðfé þekki greinilega einstaklinga á myndum og jarmi til mynda af einstaklingum sem það þekkir. Þar segir einnig að margt bendi til að sauðfé geri greinarmun á svipbrigðum og gleðjist fremur af brosi en fýlusvip. Niðurstaða rannsóknarinnar var að heili sauðfjár starfaði þannig að það sýndi tilfinningaleg viðbrögð gagnvart umhverfi sínu.

Kannanir sýna að um 8% sauðfjár er samkynhneigt og að kynhneigð þess haldist yfirleitt sú sama alla ævi.

Rannsóknir í Ástralíu á vitsmunum sauðfjár sýna að fé getur lært að rata í gegnum flókin völuðarhús. Ástralska rannsóknin sýndi einnig að auk þess að vera vel gefið sé sauðfé eðlisglatt og leikgjarn.

Niðurstöður ríflega tveggja áratuga rannsókna við Kaliforníu-háskóla í Bandaríkjunum sýna að hrútar mynda traust vináttusambönd og aðstoða hver annan við erfiðar aðstæður. Ljóst þykir að þess konar aðstoð byggji á tilfinningum og að ljóst sé að sauðfé búi yfir margs konar tilfinningu, eins og hræðslu, reiði, vonleysi, leiða og gleði.

Í annarri rannsókn sýndi sauðfé merki um streitu á svipaðan hátt og fólk við óvæntar og óþægilegar aðstæður. Hjartsláttur fjár, sem

Veturinn 2015 til 2016 var 474 þúsund vetrarfóðrað fé á Íslandi en um ein milljón fjár í sumarbeit 2016.

Sauðfé er gáfað, flókið tilfinningalega og félagslynt. Allt orð sem við notum um fólk en tengjum ekki við kindur í haga eða sunnudagssteikina.

fóðrað var við jötu og truflað við átið með því að vífta var sett í gang ofan við jötuna, mældist fjórum sinnum hraðari en hjá fé sem fékk að éta við jötur án truflunar. Fé sem truflað var við átið jarmaði einnig fjórum sinnum meira en féð sem át í friði.

Flestir vita lítið um sauðfé

Í grein BBC segir að í raun sé

Í Kenía er sauðfé talið vera um 17 milljón hausar og að það hafi gríðarlega slæm áhrif á náttúru og dýralíf landsins.

Ljóst er að sauðfé býr yfir margs konar tilfinningu eins og hræðslu, reiði, vonleysi, leiða og gleði.

Hrúturinn er eitt af grísku stjórnumerkjunum og í forn-egypskri trú er hann tákn margra guða. Í Nýja testamentinu er talað um að sauðunum sé skipað til hægri handar en höfrunum til vinstri. „Og þá mun konungurinn segja við þá til hægri: „Komið þér, hinir blessuðu föður míns, og takið að erfð ríkið, sem yður var búið frá grundvöllun heims.“

Uppruni sauðfjár er rakin til villtra kinda sem lifðu í fjöllum Evrópu og Asíu auk þess sem mikið var af því í Mið-Austurlöndum, Írak, Kúveit, Sýrlandi og í suðaustur-héruðum Tyrklands.

Samkvæmt grein BBC hafði frumféð stór horn sem það varði sig með en vegna kynbóta hafi hornin að mestu horfið af nútímafé. Þar segir einnig að fé í dag sé alið þannig að það sé stórt og loðið og gefi af sér ull allt árið, bændum til hagsbóta.

Fótivist og fótfrátt

Sjón sauðfjár er góð og kindur geta sparkað hraustlega frá sér og sérstaklega ef þær eru að verja lömbin. Þær geta einnig hlaupið hratt og eru fótvissar í skriðum og fjalllendi.

Rúmlega milljarður sauðfjár

Samkvæmt tölum Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna er fjöldi sauðfjár í heiminum 1,2 milljarðar. Flest er féð í Kína, um 200 milljón, í Ástralíu telst það vera 70 milljón, á Indlandi 60 milljón og 45 niður í 30 milljón í Íran, Nígeríu, Súdan, Bretlandseyjum og Nýja-Sjálandi.

Hér til glöggvunar má bæta við texta BBC að vetrarfóðrað sauðfé á Íslandi veturinn 2015 til 2016 var 474 þúsund en í sumarbeit 2016 um ein milljón fjár.

Rannsóknir sýna að auk þess að vera vel gefið sé sauðfé eðlisglatt og leikgjart.

76% fjölgun sauðfjár í Kenía

Í Kenía er sauðfé talið vera um 17 milljón hausar og að það hafi gríðarlega slæm áhrif á náttúru og dýralíf landsins. Í skýrslu frá 2016 um fækkun villtra dýra og fjölgun sauðfjár í Nígeríu kemur fram að frá 1977 og til 2016 fækkaði villtum dýrum í landinu um 68% en að sama tíma fjölgaði sauðfé um rúm 76%. Í skýrslunni segir að loftmyndir og sjónflug sýni svo ekki verði um villst að sauðfé hafi fjölgað gríðarlega í landinu síðustu fjóra áratugi.

Kindur bíta gras mjög nærri sverðinum með skelfilegum afleiðingum fyrir aðra grasbíta eins og fila, buffalóa og sebrahesta sem þurfa hávaxið gras til beitar.

Fjöldi buffalóa í Maasai Mara-þjóðgarðinum árið 1992 var um þrettán þúsund. Eftir að sauðfé kom til sögunnar yfirtók það beitið á þurrtímum og hrakti buffalóana burt með þeim afleiðingum að þeim fækkaði um 76% á einu ári.

Þurrkar eru algengir í Kenía og í dag er fjöldi grasbíta, villtra og búfjár, gríðarlegt vandamál í landinu og langmest er af sauðfé. Í landinu eru uppi raddir sem vilja takmarka fjölda sauðfjár til að koma í veg fyrir að stærri grasbítar deyi út.

Í grein BBC segir að ástandið í Kenía sé einungis brot af vandamálinu því að á heimsvísu sé beitarálag búfjár á graslendi sífellt að aukast.

Langur skuggi sauðfjár

Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna sendi árið 2006 frá sér skýrslu sem heitir Livestocks Long Shadow, eða Langur skuggi búfjár. Þar segir að áhrif þaulbeitar búfjár séu landeyðing á stórum landsvæðum ... búfjárrækt seilist sílengra í samkeppni um beitarland, vatn og önnur gæði ... búfé nýtir um 70% af öllu landbúnaðarlandi og um 30% af þurrlandi jarðar.

Í grein BBC segir að sauðfé í stórum hópum sé skaðræðisskepna og að nýttar á því hafi leitt til skógareyðingar og landeyðingar, aukið hraða loftslagsbreytinga og skorts á ferskvatni víða um heim.

Þrátt fyrir allt þetta er þó ekki hægt að kenna sauðkindinni um því það erum við, maðurinn, sem stjórnunum nýtingunni.

Í lok greinarinnar er klykkt út með því að segja að eftir á að hyggja sé sauðfé ekki eins heimskt, varnarlaust og krúttlegt og það virðist í fyrstu.

NH

Sparaðu og við hvetjum þig áfram

Landsbankinn greiðir 6.000 kr. mótframlag þegar fermingarbörn leggja 30.000 kr. eða meira inn á Framtíðargrunn eða í verðbréfasjóð. Ef báðir kostir eru nýttir leggur Landsbankinn því til 12.000 kr. í mótframlag. Þannig viljum við hvetja til sparnaðar.

Landsbankinn

landsbankinn.is

410 4000

Leiðandi framleiðandi í gólfum fyrir gripahús

naut - svín - hross - sauðfé

Hefðbundnir gólfbitar

Rastaðir gólfbitar

Velferðargólf - gúmmi og steinsteypa

AB Andersbeton

www.andersbeton.com (VDV benton)

G. Skaptason, Starengi 13, 800 Selfoss. Sími 481 1020 gsm 893 4334, netfang: gskapta@internet.is
Sala og ráðgjöf Norðurland: Benedikt Hjaltason, Akureyri. Sími 894 6946, netfang: bigben@simnet.is

Hrossabændur óska eftir hryssum

HÆKKUM ENN VERÐ - GILDIR TIL 19. MAÍ

Mega vera þriggja til fimmtán vetra

Greiðum 20.000,- 25.000,- án vsk fyrir hryssuna og sækjum frítt á Suðurlandi, Vesturlandi og Norðvesturlandi, austur í Eyjafjörð.

Fáðu hærra verð fyrir hryssur til lífs en í sláturhús!

Upplýsingar: hryssa@isteka.com eða í síma 662 0028.

Geymið auglýsinguna!

Sumardagurinn fyrsti haldinn hátíðlegur í Garðyrkjuskólanum á Reykjum í Ölfusi:

„Garðyrkjan er lykill að sjálfbærni þjóðarinnar“

– sagði forstöðumaðurinn Guðríður Helgadóttir við afhendingu garðyrkju- og heiðursverðlauna

Hátíðahöld á sumardaginn fyrsta í Garðyrkjuskólanum, starfsstöð Landbúnaðarháskóla Íslands að Reykjum í Ölfusi eða Hveragerði, er fyrir löngu orðinn fastur liður í tilveru garðyrkjufólks. „Þetta er þjóðhátíðardagur garðyrkjunnar,“ sagði forstöðumaðurinn Guðríður Helgadóttir er hún bauð gesti velkomna og óskaði gleðilegs sumars.

Að Reykjum fer fram starfsmennta-nám í blómaskreytingum, garð-plöntuframleiðslu, skógrækt, skrudgarðyrkju, umhverfisfræði og ylrækt. Það er orðinn fastur liður í starfseminni að á sumardaginn fyrsta séu þar veitt verðlaun og viðurkenningar til frumkvöðla í garðrækt og þeirra sem lagt hafa mikið af mörkum við uppbyggingu garðyrkju á Íslandi.

Guðríður sagði að nemendur skólans hafi lagt nótt við dag til að gera þennan dag eftirminnilegan og því yljaði það um hjartarætur hversu margir legðu leið sína í garðyrkju-skólana á þessum degi. Sagði hún að á tuttugu ára starfsferli sínum í skólanum hafi ýmislegt gengið á. Þak hafi fokið ofan af nemendum og jarðskjálftar gengið yfir en þau hafi ekki látið það á sig fá.

„Nú gleðjumst við yfir því að loksins í ár hafa yfirvöld séð þann kost í stöðunni að það væri kominn tími til að setja fjármagn í þennan skóla með endurbótum á húsnæði ríkisins.“ Beindi Guðríður síðan orðum sínum til Kristjáns Þórs Júlíussonar menntamálaráðherra, sem viðstaddur var athöfnina, og sagðist vona að hann ætti fleiri aura í vasanum svo halda mætti áfram uppbyggingu að Reykjum.

Guðríður Helgadóttir, forstöðumaður að Reykjum, sagðist gleðjast yfir því að loksins í ár hafa yfirvöld séð þann kost í stöðunni að það væri kominn tími til að setja fjármagn í þennan skóla með endurbótum á húsnæði ríkisins.

Lykill að sjálfbærni þjóðarinnar

„Garðyrkjan er lykill að sjálfbærni þjóðarinnar. Það er í raun gífurlega mikilvægt fyrir okkur að bjóða upp á góða menntun í garðyrkju. Við eigum allar þessar auðlindir. Við höfum heita vatnið, kalda vatnið og meira að segja kolsýru úr borholu og alla þessa grænu raforku. Hvað er annað hægt en að nota þetta í graðyrkju? Við þurfum vel menntað fólk sem getur tekist á við þær áskoranir sem garðyrkjan kallar á og við búum til þetta fólk hér í Garðyrkjuskólanum,“ sagði Guðríður.

Hún sagði jafnframt að innviðir skólans blómstruðu og væru traustir en halda þyrfti áfram að bæta húsakostinn á staðnum.

Garðyrkjuverðlaunin 2017

Björgvin Örn Eggertsson, verkefnastjóri að Reykjum, sagði að nú væru garðyrkjuverðlaunin afhent í fjórtánda sinn. Þau verðlaun gengu út á að heiðra það góða fólk sem með störfum sínum í garðyrkjunni væri að vinna þjóðinni mikið gagn.

Kristján Þór Júlíusson menntamálaráðherra afhenti Katrínu Á. Árnadóttur í Ecospiru hvatningarverðlaunin 2017. Talið frá vinstri: Björgvin Örn Eggertsson, verkefnastjóri að Reykjum, Guðríður Helgadóttir forstöðumaður, Katrín Á. Árnadóttir í Ecospiru og Kristján Þór Júlíusson menntamálaráðherra. Myndir / HKR.

Guðfinnur Jakobsson, garðyrkjubóndi í Skaftholti í Skeiða- og Gnúpverjahreppi, hlaut garðyrkjuverðlaunin 2017. Sökum veikinda tók Gunnþór, sonur hans, við verðlaununum úr hendi Kristjáns Þórs Júlíussonar. Hér eru, talið frá vinstri: Björgvin Örn Eggertsson, Guðríður Helgadóttir, Gunnþór Guðfinnsson og Kristján Þór Júlíusson.

Heiðra það fólk sem hafi alltaf haft trú á verkefninu og aldrei gefist upp. Verðlaunin væru gott klapp á bakið fyrir þetta fólk og einnig til að opna augu almennings fyrir því hvað þetta fólk væri að standa sig vel. Það hann síðan Kristján Þór Júlíusson, menntamálaráðherra og æðsta yfirmann skólans, að veita verðlaunin.

Eins og heima í Eyjafirði

Kristján Þór sló á léttu strengi og upplýsti viðstadda m.a. um það að þetta væri í fyrsta sinn síðan hann hætti sjómennsku að hann hafi verið að heiman á sumardaginn fyrsta. – „Það kemur samt ekki mikið að sök því loftslagið hér inni er svipað og það er í Eyjafirðinum og á Akureyri sérstaklega. Mér líður bara eins og heima.“

Sagðist Kristján ekki efast um að það væri fullt af hæfu fólki í skólanum sem byggt hafi upp þekkingu í garðyrkjufraðum um land allt. Hann sagðist heldur ekki efast um að tómatairnir sem hann hafi gefið forseta og umhverfisráðherra að smakka (reynðar úr körfu sem ekki var búið að afhenda) hafi bragðast ljómandi vel þó sjálfur hafi hann aldrei getað borðað ferskan tomat. Að því mæltu afhenti Kristján Þór Katrínu Á. Árnadóttur í Ecospiru hvatningaverðlaun garðyrkjunnar. Í rökstuðningi fyrir veitingu hvatningaverðlaunanna sagði m.a.:

Katrín Á. Árnadóttir í Ecospiru hlaut hvatningarverðlaunin 2017

Matvælafyrirtækið Ecospíra í Hafnarfirði hlýtur hvatningarverðlaunin að

Bergdís Rúnarsdóttir, nemandi í Tónlistarskóla Kópavogs lék á fiðlu fyrir forsetann, ráðherra og aðra gesti á athöfninni að Reykjum.

þessu sinni. Það er stofnað 2012 og er í eigu Katrínar Á. Árnadóttur viðskipta- og umhverfisfræðings.

Fyrirtækið hefur það að markmiði að framleiða heilsufæði sem byggt er á spíruðum fræjum, baunum og korni. Það hefur lífræna vottun og fullt starfsleyfi til matvælaframleiðslu. Ecospíra hefur frá upphafi flokkað allan úrgang og er stærsti hluti úrgangs frá fyrirtækinu endurnýttur. Framleiðslan fer fram í sérstökum spíruvélum þar sem framleiddar eru 8–10 mismunandi tegundir af lífrænum spírum á viku. Þá eru þar einnig framleiddar margar tegundir af smáurtum (microgreens) fyrir

veitingahús. Við framleiðsluna er eingöngu notað sírennandi vatn og ljós. Er framleiðslan í gangi allan ársins hring. Stundar fyrirtækið einnig vörupróun á þurrkuðum spírum, fræjum og korni sem notað er í kex og morgunkorn. Eru spírir og smáurtir frá Ecospiru nú í boði í smávöruslunum, í mótuneytum og veitingahúsum.

Guðfinnur Jakobsson garðyrkjubóndi hlaut heiðursverðlaun garðyrkjunnar 2017

Það var Guðfinnur Jakobsson garðyrkjubóndi sem hlaut

garðyrkjuverðlaunin 2017. Hann fæddist á Ísafirði 13. desember 1943. Hann er ættaður frá Kollsa í Jökulfjörðum, sonur Önnu Jónasdóttur og Jakobs Einarssonar. Guðfinnur lauk landsprófi og síðan atvinnuflugmannsprófi árið 1965 og blindflugsréttindi hlaut hann árið 1966.

Á unglingsárum fékk hann vinnu hjá Martinus Simson í gróðrarstöðinni í Tungudal við Ísafjarðarkaupstað. Þar er hinn víðfrægi Simsons-garður. Í rökstuðningi með verðlaununum sagði m.a. að segja mætti að Simson hafi sáð frækorni hjá Guðfinni um lífræna ræktun, andleg málefni og umhverfismál. Guðfinnur starfaði á Veðurstofu Íslands í sex ár en tók þá á leigu gróðrarstöð í Biskupstungum í eitt ár og vann síðan í garðyrkjustöð Heilsuhælis Náttúrulækningafélags Íslands í Hveragerði á árunum 1972 til 1976.

Samhliða vinnunni á heilsuhælinu stundaði Guðfinnur nám í Garðyrkjuskóla ríkisins að Reykjum og lauk þaðan prófi vorið 1976. Það sama ár hélt hann til Svíþjóðar að læra lífrænan og lífefldan landbúnað og ræktun. Samhliða náminu þar vann hann við heimili og vinnustað fyrir þroskahamlaða. Sneri hann aftur heim til Íslands árið 1978 og réð sig til starfa hjá Náttúrulækningafélagi Íslands í Hveragerði.

Vorið 1980 stofnaði hann svo heimili og vinnustað fyrir þroskahamlaða í Skaftholti í Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Þar hefur verið stundaður lífrænn landbúnaður og er Guðfinnur þar enn við stjórnvölinn. Í gegnum tíðina hefur Guðfinnur haldið ótal fyrirlestur um lífræna ræktun og skrifað fjölda greina. Hann er sannkallaður frumkvöðull á þessu sviði.

Guðfinnur hefur einnig haft mikinn áhuga á andlegum málum og hefur þýtt mikið efni um mannspeki, en lífefldur landbúnaður er einn hluti þeirrar speki.

Þá hefur Guðfinnur verið virkur í nefndum og ráðum í tengslum við störf sín og er m.a. einn af stofnendum Verðunar og ræktunarfélags lífræna framleiðenda – VOR. Guðfinnur hefur í gegnum tíðina sýnt ómælda þrautseigju og polinmæði við að koma sjónarmiðum sínum um lífræna og lífeflda ræktun á framfæri og oft synt þar gegn straumnum.

Á síðustu árum hefur hins vegar orðið viðsnúningur í viðhorfum til þessara mála og því ánægjulegt fyrir garðyrkjufraðinginn, bóndann og frumkvöðulinn að uppskera loks eins og hann hefur sáð til.

„Það er Landbúnaðarháskólanum sannur heiður að sæma Guðfinn Jakobsson heiðursverðlaunum garðyrkjunnar árið 2017,“ sagði Kristján Þór menntamálaráðherra. Guðfinnur gat ekki verið við athöfnina sökum veikinda og tók Gunnþór sonur hans því við verðlaununum.

Björgvin Örn Eggertsson verkefnastjóri sagði fyrrverandi bæjarstjóra á Ísafirði hafa farist þessi heiðursveiting vel úr hendi. Gaman væri líka að því að Norðlendingurinn hafi ekki klikkað á að minnast á góða veðrið fyrir norðan.

Umhverfisverðlaun Hveragerðis 2017

Að loknu tónlistaratriði afhenti Guðni Th. Jóhannesson, forseti Íslands, umhverfisverðlaun Hveragerðis 2017. Forseti sagðist á hverjum degi finna hversu mikill heiður það væri að gegna þessu embætti. Hann fengi á svo margan hátt í gegnum þetta starf að tengjast landi og þjóð og alltaf væri hann að læra eitthvað nýtt. Það hann svo

– **Framhald á síðu 30**

Erfðanefnd landbúnaðarins auglýsir eftir umsóknum um verkefnastyrki

Meginhlutverk erfðanefndar landbúnaðarins er að vinna að varðveislu og sjálfbærri nýtingu erfðaauðlinda í landbúnaði. Í því skyni hefur nefndin ákveðið að verja fjármunum í að styrkja einstök afmörkuð verkefni sem falla að því hlutverki.

Vísað er til stefnumörkunaráætlunar erfðanefndar varðandi nánari áherslur nefndarinnar. Sjá vefsíðu nefndarinnar www.agrogen.is.

Lögð er áhersla á að styrkja verkefni á eftirfarandi sviðum:

- Rannsóknir er lúta að varðveislu og viðhaldi á erfðaauðlindum í landbúnaði.
- Lokaverkefni til prófs á háskólastigi er tengjast varðveislu og/eða nýtingu á erfðaauðlindum í landbúnaði.
- Aðgerðir sem stuðla að sjálfbærri varðveislu og/eða nýtingu erfðaauðlinda í landbúnaði.
- Kynning og fræðsla fyrir almenning um erfðaauðlindir í landbúnaði og gildi þeirra.

Einstaklingar og félagasamtök eru hvött til að sækja um styrki til verkefna sem hafa það að markmiði að stuðla að varðveislu og/eða sjálfbærri nýtingu innlendra erfðaauðlinda í landbúnaði.

Að jafnaði verða veittir styrkir á bilinu kr. 200 - 700 þús. Sérstök eyðublöð má finna á heimasíðu erfðanefndar www.agrogen.is.

Umsóknum skal skilað fyrir 10. maí 2017 til Birnu Kristínar Baldursdóttur, Landbúnaðarháskóla Íslands, Hvanneyri, 311 Borgarnes - birna@lbhi.is.

Eftirherman & Originalinn

láta gamminn geysa

Hótel Selfoss föstudaginn 28. apríl	kl. 20
Hólmavík fimmtudaginn 4. maí	kl. 20
Bolungarvík föstudaginn 5. maí	kl. 20
Patreksfirði laugardaginn 6. maí	kl. 20

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

MAGNAÐ TÆKIFÆRI Á FALLEGUM STAÐ!

Starfskraftur óskast á vélaverkstæði á *Kópaskeri*.

Óskað er eftir áhugasömum aðila annaðhvort með iðnmenntun sem getur nýst á fjölbreyttu vélaverkstæði t.d. bifvélavirkja, vélvirkja, stálsmíð eða aðila sem hefur viðtæka reynslu í vélavíðhaldi almennt.

Vinnan getur falið í sér t.d. verkstjórn, rekstrarstjórn eða annað sem hæfir viðkomandi aðila. Á verkstæðinu er stunduð mjög fjölbreytt þjónusta svo sem bílaviðgerðir, smíði, pípulagnir, viðhald og eftirlit með hitaveitu o.fl.

Aðstoðað verður við atvinnuleit maka og gott húsnaði á vægu verði er til staðar.

Kópasker er á fallegum stað á norðausturhorninu. Öll helsta þjónusta er á svæðinu og atvinnulíf er blómlegt. Svæðið byggir að mestu á matvælavinnslu, ferðamennsku og svo er hvers kyns vélþjónusta öflug. Menning er talsverð og eru starfrækt ýmiskonar félög á svæðinu.

Nánari upplýsingar má fá hjá Stefáni Hauk í síma 8940172 eða á netfangið shgsirra@kopasker.is. Senda skal umsóknir á sama netfang.

Áttu hugmynd þar sem mjólk kemur við sögu?

Hér er tækifæri til að fá stuðning.

Auðhumla og Matís ætla að vinna saman að því að styðja og styrkja frumkvöðla til að þróa og koma nýjum hugmyndum byggðum á mjólk á framfæri.

Ópið er fyrir allskonar hugmyndir og eina skilyrðið er að mjólkinn gegni lykilhlutverki. Kostur er ef hugmyndin stuðlar að jákvæðum umhverfisáhrifum og aukinni sjálfbærni.

Styrkir eru að hámarki 3 milljónir. Stuðningurinn felst í sérfræðiráðgjöf t.d. við að koma vöru á markað, aðstoð við uppsetningu vinnsluferla, vörupróun, umbúðahönnun, matvælaöryggi og mælingar (t.d. geymslupóls-, næringargildis-, efnamælingar- og/eða lífvirknimælingar).

Einnig kemur til greina að standa fyrir námskeiðum fyrir smáframleiðendur mjólkurafurða eða afla nýrrar þekkingar á annan hátt.

Það verður ekki greitt fyrir eigin vinnu umsækjanda, hráefni eða tækjakaup. Gert er ráð fyrir að verkefnin hefjist í júlí 2017 og séu til eins árs.

Umsóknafrestur er til 26. maí 2017

Frekari upplýsingar á www.mimm.is og www.facebook.com/mjolk.i.morgum.myndum

ÁBURÐARDREIFARAR TIL SÖLU

Úrval notaðra áburðardreifara til sölu!
Verð frá 99.000 + vsk.

Jötunn Vélar ehf. - sími 480 0400 - www.jotunn.is
Austurvegi 69, 800 Selfoss - Lönsbakka, 601 Akureyri

TIL SÖLU

Skóvinnustofa Hafþórs
Garðastræti 13a, 101 Reykjavík

Elsta skóvinnustofa landsins er til sölu. Stofnuð 1967.
Traust og góð viðskiptavild. Góður véla- og tækjakostur.

Selst með eða án húsnæðis.
Tilvalið fyrir hönnuði og handlagði fólk.

Nánari upplýsingar:
Böðvar hjá Eignamarkaðnum s:770-0330

alla viðstadda að óska öllum upphátt gleðilegs sumars líkt og presturinn hafi gert í skátamessu sem hann var viðstaddur þá um morguninn.

„Ég vil líka að það komi skýrt fram hér svo það fari ekki á milli mála og megi öll heimsbyggðin vita af því, að mér finnst allt grænmeti gott og allir ávextir. Svo getum við rætt um hvað á vel saman,“ sagði Guðni og vísaði þar til umræðu á samfélagsmiðlum um að hann vildi ekki hafa ananas á pitsum. „Allt fer þetta vel í munni og virkilega góðir voru þeir, tómatararnir sem við Björt fengum hér úr hendi Kristjáns Þórs – bara svo það sé á hreinu.“

Hlýtt og notalegt sunnan heiða ...

Þá vék forseti kankvíslega orðum að Norðlendingnum Kristjáni Þór og sagði:

„Auðvitað vil ég nefna hér líka hvað það er gott að vera hér og gaman sunnan heiða í þessari hlýju og þessu notalega andrúmslofti – sérstaklega af því að ég var á Akureyri í gærkvöldi.“ Þessa má geta að þar var alhvít jörð og snjóaði.

„Mér er það heiður og ánægja að láta ykkur vita að það er Garðyrkjustöð dvalarheimilisins Áss sem hlýtur umhverfisverðlaun Hveragerðisbæjar í ár,“ sagði Guðni Th. Jóhannesson.

Forseti las síðan rökstuðning fyrir veitingu umhverfisverðlaunanna. Það væri byggt á hugsjón Garðyrkjustöðvar Áss og áratuga starfi. Ræktunin sem þar færi fram væri fyrst og fremst hugsuð til notkunar á þeim heimilum sem tengjast rekstri Áss. Það er á Hjúkrunar- og dvalarheimilinu Ási í Hveragerði, á dvalar- og hjúkrunarheimilinu Grund í Reykjavík og Mörk hjúkrunarheimili í Reykjavík.

Dvalar- og hjúkrunarheimilið Grund eignaðist garðyrkjustöðina um 1960. Frá þeim tíma hefur rekstur stöðvarinnar vaxið og umsvif aukist í takt við stækkun dvalarheimilanna. Sagði forseti að þetta samspil ræktunar og dvalar- og hjúkrunarheimila væri til fyrirmyndar. Þá hafi heimilisfólkið á Ási tekið virkan þátt í starfsemi stöðvarinnar. Að svo búnu kom Valdimar Ingi Guðmundsson upp fyrir hönd Garðyrkjustöðvar Áss og tók við verðlaunum úr hendi forseta.

Það eru ekki allir sem geta þolað að vinna í gróðurhúsi

Björt Ólafsdóttir umhverfisráðherra afhenti síðan umhverfisverðlaun Ölfuss. Sjálf er hún ættuð úr Tungunum og byrjaði á að viðra

Garðyrkjustöð dvalarheimilisins Áss hlaut umhverfisverðlaun Hveragerðisbæjar í ár. Það var Valdimar Ingi Guðmundsson sem tók við verðlauninum úr hendi Guðna Th. Jóhannessonar, forseta Íslands. Með þeim á myndinni er Aldís Hafsteinsdóttir bæjarstjóri Hveragerðisbæjar. Myndir / HKR.

meting á milli sín og menntamálaráðherra um hvort Suðurlandið eða Norðurlandið væri betra.

„Ég held ég viti hver hefur vinninginn. Mér finnst tómatar líka góðir og ég hef líka unnið við garðyrkju. Eg veit að það er töff starf. Það er heitt í gróðurhúsum og ég veit að það er ekki fyrir alla. Það eru ekki allir sem geta þolað þetta,“ sagði Björt og horfi fast í augu Norðlendingins og fyrrverandi sjómanns, Kristjáns Þórs Júlíussonar.

Umhverfisverðlaun Ölfuss veitt í sjötta sinn

Síðan sagði Björt að sveitarfélagið Ölfus veitti árlega verðlaun þeim sem sýnt hefur einstakt framtak á sviði umhverfismála. Nú væru verðlaunin veitt í sjötta sinn.

„Við valið er horft til þeirra fyrirtækja, stofnana eða einstaklinga sem láta sig umhverfismál varða,

hafa mótað sér umhverfisstefnu eða á annan hátt verið til fyrirmyndar hvað varðar umhverfismál. Það er mér sönn ánægja að veita Magneu Magnúsdóttur, umhverfis- og landgræðslustjóra Orku náttúrunnar, umhverfisverðlaun Ölfuss 2017,“ sagði umhverfisráðherra.

Magnea er með meistarágráðu í landgræðsluvistfræði frá Landbúnaðarháskóla Íslands og hefur síðustu ár unnið að umhverfismálum Orku náttúrunnar. Hún hefur í sínu starfi lagt áherslu á að allt rask vegna framkvæmda valdi sem minnstum varanlegum skemmdum á jarðvegi og gróðri. Meginmarkmið þessa starfs er að endurheimta náttúrulegan staðargróður á virkjanasvæðum fyrirtækisins og er árangur mjög góður.

Innleiddi ný vinnubrögð há Orku náttúrunnar

Við allar framkvæmdir á

Björgvin Örn Eggertsson, verkefnastjóri að Reykjum, var kynnrir á hátíðinni og fannst ekki leiðinlegt að geta kynnt á svið gamlan skólabróður, fyrrverandi Garðhrepping og núverandi Garðbæing á Bessastöðum, Guðna Th. Jóhannesson, forseta Íslands.

„Auðvitað vil ég nefna hér líka hvað það er gott að vera hér og gaman sunnan heiða í þessari hlýju og þessu notalega andrúmslofti – sérstaklega af því að ég var á Akureyri í gærkvöldi,“ sagði Guðni Th. Jóhannesson og beindi orðum kankvísinn til Norðlendingins Kristjáns Þórs Júlíussonar.

vegum Orku náttúrunnar eru gróðursvæðum sem raskað er haldið til haga og þau síðan nýtt til að endurheimta náttúrulegan gróður að loknum framkvæmdum. Þessi vinnubrögð innleiddi Magnea Magnúsdóttir og lét setja þau sem skilyrði í öllum útboðsgögnum.

Sagði ráðherra að á Hellsisheiði hafi m.a. verið notaðar uppgræðsluadferðir sem sumar væru mjög nýstárlegar. Á framkvæmdasvæðum þar sem mosi er ríkjandi hafa verið prófaðar mismunandi aðferðir við endurheimt mosa. Þar var mosa t.d. safnað og hann geymdur í frystigámum í tvö ár á meðan framkvæmdir við Hverahlíðalögn stóð yfir. Síðan var við uppgræðslu vinnusvæða m.a. notast við aðferð Magneu sem felst í að búa til mosahræring úr mosa, vatni og súrmjólk. Þeirri blöndu var síðan dreift yfir viðkvæm svæði með mjög góðum árangri.

Í öðrum tilfellum var mosa dreift beint yfir rökuð svæði. Allt eru þetta vistheimtaraðferðir sem Magnea hefur próað út frá tilraunum sem hún gerði í meistaranámi sínu og eru þekktar úr garðyrkjunni.

„Árangurinn á Hellsisheiði sýnir hvað aðferðafræðin við að endurheimta náttúrulegan staðargróður virkar vel. Fréttir af þessum góða árangri hafa breiðst út og fleiri fyrirtæki eru farin að nýta sér sumar af þessum aðferðum. Það er umhverfinu í hag að þeim sé beitt sem víðast og þannig stuðlað að því að halda líffræðilegum fjölbreytileika íslensku flórunnar,“ sagði Björt Ólafsdóttir og færði Magneu verðlaunagrip sem unninn var af handverkskonunni Dagnýju Magnúsdóttur í Þorlákshöfn. /HKR.

Björt Ólafsdóttir umhverfisráðherra afhenti umhverfisverðlaun Ölfuss 2017. Þau hlaut Magnea Magnúsdóttir, umhverfis- og landgræðslustjóri Orku náttúrunnar.

BÁRUJÁRN
ALUSINK OG LITAD ALUSINK
PLÖTUR KLÆÐA 107 CM

NÝJUNG
VATNSRÁS

VEGGKLÆÐNINGAR
OG FLASNINGAR

KOPAR OG SINK
KLÆÐNINGAR

LÆSTAR

STJÖRNUBLIKK
HARTKASSAR • ALUMÍNÍUM KLÆÐNINGAR • KANNASTÁL • BÁRUJÁRN
LÖFTHÆSTINGAR • SINK • ELEMENT • VEGETÖSK • ALUMÍNÍUM

Snögg og góð þjónusta!

Smiðjuvegi 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • stjornublikk@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

GAS LYKKJUBYSSA

Hentar einkar
vel fyrir
girðinga-
vinnu og
aðrar
framkvæmdir

Frekari upplýsingar
má sjá á S-J.IS

SKÚLASON & JÓNSSON
SKÚTUVÖGI 6 • 104 REYKJAVÍK • Sími 568 6544

HOLZ MANN MASCHINEN **ZIPPER**

VOR
tilboð

Gildistími tilboðs frá 15.03.-31.05.2017

slönguhjól - loft LSR10HQ og LSR15HQ

- vegg- eða lofthengt slönguhjól
- sjálfvirk stýring á upprúllun
- öruggisstoppari til að hindra óvænta innhölun
- öflugt slönguhús úr málmi
- LSR10HQ: 10+1m
- LSR15HQ: 15+1m

13.818,- **17.719,-**
LSR10HQ LSR15HQ

loftpressa ZI-COM24E og ZI-COM50

- eins strokks með þrýstijafnara og yfirlagsvörn
- olíusmurð loft-pressa með tveimur hraðtengjum

17.100,- **29.800,-**
ZI-COM24E ZI-COM50

slönguhjól - vatn WSR15M og WSR20PRO

- veggfesting með 180° sveifluarmi
- veðurþolið og sterkt slönguhús
- innra mál slöngu: 13 mm
- WSR20 PRO: 20+1m / WSR15M: 15+1m

WSR 20PRO

- stoppar hvar sem er í útdrætti
- handstillanlegt endastopp

11.800,- **13.645,-**
WSR15M WSR20PRO

steypuhrærivél ZI-BTM120

- 120 l stálrunna
- slær ekki inn aftur eftir straumrof
- stórt stillanlegt stýrihjóll
- tannkrans úr steypujámi

34.900,-

Kynntu þér úrvalið á idnvelar.is

IDNVELAR ehf. | Smiðjuvegi 44-46 | 200 Kópavogur | Sími 414 2700 | idnvelar@idnvelar.is | idnvelar.is

IÐNAÐARHURÐIR
BÍLSKÚRSHURÐIR

• Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
• Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
• Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
• Hágæða hráefni.
• Þolir íslenskt veðurfar.
• Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
• Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 11. maí

Getum við orðið að liði? – Við seljum m.a.

Hótel-lín í mörgum
gæðaflokkum,
handklæði,
baðmottur, sængur,
kodda, sloppa,
borðdúka og
munnpurrkur.
Viskastykki,
microklúta,
netpoka,
gufustraujárn o.fl.

Frábærar
vélar fyrir m.a.
þvottahús, hótél
og gistiheimili.

Þvottavélar,
þurrkara,
strauvélar,
pressuvélar,
gufukatla,
gufupressur, ýmis
frágangstæki
fyrir tau, fatnað
og lín, rykmottur,
tauvagna, -grindur,
-poka, ýmsar
rekstravörur og
merkingakerfi.

Kirkjustétt 2-6 • 113 Reykjavík • Símar 892 8925 og 567 4577
Netfang: icefakta@icefakta.is • Fax: 567 4469 • www.icefakta.is

UTAN ÚR HEIMI

Ótrúlegt magn sem kóngulær heimsins innbyrða

Nýleg rannsókn þýskra og svissneskra vísindamanna sýnir að árlega neyta um 27 milljónir tonna af kóngulóm í heiminum á milli 440 og 880 milljónir tonna af skordýrum.

Til samanburðar borðar mannfólk heimsins rúmlega 400 milljónir tonna árlega af kjöti og fiski og sjófuglar um 70 milljónir tonna af fæðu á ári. Skordýraæti kóngulóa er í svipuðu magni og öll fæða sem hvalategundir heimsins borða árlega. Því er um gríðarlegt magn að ræða.

Líffræðingurinn Martin Nyffeler hjá háskólanum í Basel í Sviss og vistfræðingurinn Klaus Birkhofer hjá Tækniháskólanum í Brandenburg í Þýskalandi framkvæmdu rannsóknina sem birtist á dögunum í The Science of Nature. Kóngulær eru, samkvæmt rannsakendunum, ótrúleg skordýr því þær eru að finna um allan heim, hvort sem er í eyðimörkum, á graslendi og í skógum. Í dag hafa 45 þúsund tegundir kóngulóa verið skráðar en vísindamennirnir áætla að um 131 kónguló sé á hverjum fermetra lands í heiminum. Kóngulær eru kjötætur en erfitt var fyrir rannsakendurna að reikna áhrif þeirra á bráð sína því þær veiða oft á nóttunni og á duldum stöðum sem erfitt er að sjá til að rannsaka. Til að finna út hversu mikið kóngulær éta þurftu rannsakendurnir að byrja á að áætla hversu mörg tonn af kóngulóm væru í heiminum.

Til að finna út þyngd allra kóngulóa í heiminum reiknuðu rannsakendurnir út frá þeim gögnum

sem birt hafa verið um allan heim á mismunandi tegundum lands. Til að reikna út hversu mikla fæðu þarf til að halda 27 milljónum tonna kóngulóa skriðandi um í heiminum notuðu þeir tvær aðferðir. Í fyrsta lagi áætluðu þeir hversu mikla fæðu kónguló þarf á hverju svæði fyrir sig. Fyrir flestar tegundir kóngulóa áætla þeir um 0,1 milligramm af mat á hvert milligramm kóngulár, eða um 10 prósent af heildarþyngd skordýrsins á hverjum degi. Undantekningar mátti þó finna hjá eyðimerkur-kóngulóm sem eru mun nægjusamari en aðrar tegundir og borða um 0,01–0,04 milligrömm af mat á hvert milligramm kóngulár. Þessi aðferð leiddi til þess að rannsakendurnir fundu út að á bilinu 507 til 772 milljónir tonna af skordýrum væru étin af kóngulóm árlega. Í öðru lagi reiknuðu þeir út úr gögnum sem safnað hafði verið um allan heim þar sem vísindamenn höfðu talið fjölda skordýra sem kóngulærátu. Út úr þessari aðferð fengu þeir út tölurnar 435 milljónir til 887 milljónir tonna.

Skordýr eru um 90 prósent af bráð kóngulóa í heiminum en þó eru nokkrar stærri tegundir sem éta orma og litla hryggleysingja eins og fugla og leðurblökur eða jafnvel snáka. Kóngulær sem lifa í skógum og í graslendi eru ábyrgar fyrir 95 prósentum af þeirri bráð sem drepin er árlega. Kóngulær sem lifa á landbúnaðarlandi eiga erfiðara fyrir því þær verða fyrir truflun af mannfólki og til dæmis varnarefnum.

/The Science of Nature - ehg

Mjaldur, sem teljast til smáhvela, eru hvítir að lit og gefa frá sér hátt blísturshljóð og því stundum kallaðir kanarífuglar hafsins.

Bráðnun á norðurslóðum ógnar hvíta hvalnum

Mjaldur er eitt af mörgum furðulegum sjávardýrum sem eiga í vök að verjast vegna hlýnnar jarðar og bráðunnar á norðurslóðum.

Mjaldur sem teljast til smáhvela, eru hvítir að lit og gefa frá sér hátt blísturshljóð og því stundum kallaðir kanarífuglar hafsins. Hvalirnir eru einnig á lista yfir spendýr í hafi sem eru í útrýmingarhættu.

Minnkandi fæðuframboð

Mjaldur er tannhvalur sem étur mest fisk og seli og fæðuöryggi hvalanna er ógnað með auknum fiskveiðum á

norðurslóðum vegna bráðunnar íss og minnkandi framboðs á rauðátu og þar með fæðuframboðs fyrir fiskinn og selina sem hvalirnir lifa á.

Mjaldurinn ferðast, í litlum hópum, eftir árstímum í fæðisleit á norðurslóðum frá syðsta odda Grænlands og Bafinland norður og gegnum Beringssund og aftur til baka meðfram Síberíu, Norður-Noregi og norðan við Ísland aftur til Grænlands.

Auknar siglingar og veiðar á þessum slóðum eru sagðar ógna verulega búsvæði hvíta hvalsins sem þegar á í vök að verjast í nánast eiginlegri merkingu.

/VH

TÆKNI & VÍSINDI

Andvökunætur kúabænda úr sögunni

Fyrir nokkru kom á markað hérlandis burðarboði, eða skynjari, sem settur er á hala kýrinnar og nemur samdrátt og sendir bónda beint í síma skilaboð um klukkustund áður en að burði kemur.

Hægt er að nota einn nema fyrir allt að 30 kýr, við lok burðar er hann færður á næstu og svo framvegis og hægt er að tengja boðin í tvo farsíma.

„Moocall var kynnt á EuroTier síðastliðið haust og Fóðurblandan fékk í kjölfarið einkaumboð á Íslandi fyrir þessa frábæru nýjung fyrir bændur og búalið sem hefur farið mjög hratt um kúaheiminn allan. Í stuttu máli er þetta skynjari sem nemur aukna hreyfingu og lætur síðan vita með því að senda SMS textaskilaboð og tölvupósta. Það er 12 mánaða ábyrgð á tækinu og handhægt app sem hægt er að tengjast og fá tilkynningar í gegnum,“ útskýrir Pétur Pétursson, sölustjóri Fóðurböndunnar.

„Tækið er sett á halann á óbornu kúnni. Um klukkustund fyrir burð lætur Moocall vita þegar kýrin er að fara að bera með því að senda eiganda sínum skilaboð í símann. Moocall skynjar aukna virkni hjá kúnni og sendir skilaboð þegar virkinn er búin að vera mikil í um klukkustund. Klukkutíma síðar sendir það svo önnur skilaboð um stöðuga tveggja klukkustunda virkni. Þessi nýjung er mjög góð að því leyti að létta bændum allt eftirlit með burði, spara tíma og fá fleiri kálfa á lífi,“ segir Pétur jafnframt.

Um 20 þúsund namar seldir

Bændur í Evrópu eru mjög hrfnir af þessari nýju tækni sem sparar þeim mikinn tíma og fyrirhöfn.

„Hugmyndin að tækinu kom þegar félagi okkar, Njall Austin, sem er bóndi, missti verðmæta Charolais kýr og kálf vegna erfiðs burðar. Njall hafði velt því fyrir sér að fyrir burð er mikil virkni í hala kýrinnar og fannst hann þurfa

Moocall-tækið er fest á hala kýrinnar og sendir skilaboð í síma bóndans um 2–3 klukkustundum áður en að burði kemur.

Moocall-tækið er sniðug nýjung fyrir kúabændur sem geta fylgst vel með burði hjá sínum kúm og fá skilaboð í símann um leið og tækið nemur aukna samdrætti kýrinnar.

að finna upp á einhverju sem gæti fylgst með og tilkynnt fyrirhugaðan burð til bænda.

Eftir fjögurra ára þróunarvinnu á mjólkurbúum var Moocall sett á markað árið 2015. Núna hafa 20 þúsund namar verið seldir, mest af orðsporinu einu saman, í 36 löndum!

Vegna þeirra hefur verið tilkynnt um 125 þúsund árangursríka burði. Við finnum fyrir miklum áhuga á Íslandi og margir notendur orðnir að tækinu þar þó að það hafi verið stutt á markaðnum,“ segir Paul Kenny, sölustjóri Moocall í Evrópu og Ástralíu.

/ehg

Snilldar verkfæri til að losa fastar rær:

„Dobblarinn“ losar menn við óparfa puð

– Dugar vel á stórar vinnuvélar, vörubíla og dráttarvélar

Í vetur var Hjörtur Leonard Jónsson að vinna við að taka dekk undan grjóttflutningabíl sem oftast gengur undir nafninu „Búkolla“. Verkið gekk seint, eða réttara væri að segja að allt hafi unnið á móti honum.

„Það byrjaði á að allar rær voru fastar og þegar ég var búinn að kengbeygja átaksskaftið, sem er rúmur tveir metrar, náði ég að losa alla boltana nema einn sem var losaður með „rauða lyklinum“ en það fyrirbæri þekkja menn einnig undir nafninu brennari eða gas og súr,“ segir Hjörtur.

„Þegar ég var að lýsa óföllum mínum var mér bent á að Poulsen væri að selja verkfæri sem nefnist „dobblari“, afar einfalt tæki og ætlað til að losa m.a. bolta á stórum felgum.

Ég fór og keypti svona tæki, sem kostar ekki mikið, og er fljótt að borga sig í tímasparnaði.

Dobblari virkar þannig að þegar sveifinni er snúið yfir 50 hringi fer róin, sem er föst, einn hring og allra föstustu rær losna átakalaust.

Svona dobblari fæst hjá Poulsen og kostar um 16.700 krónur, eitt-hvað sem allir ættu að eiga sem þurfa oft að losa stórar felgur af vélum,“ sagði Hjörtur Leonard

/HKr.

Handhæg og fin taska er utan um gripinn.

Auðvelt og án átaka að losa mikið fastar rær með dobblaranum.

Nú er tíminn til að huga að vorverkum

Tegund	Stofn	Sekkur/kg	kr/kg	Verð pr. sekk
GRASFRÆ				
Grasfræblanda*	SS Alhliða	20 kg	620	12.400 kr
Grasfræblanda*	SS Tún	20 kg	620	12.400 kr
Vallarfoxgras	Engmo	25 kg	510	12.750 kr
Vallarfoxgras	Switch	10 kg	620	6.200 kr
Vallarfoxgras	Vega	10 kg	620	6.200 kr
Vallarsveifgras	Sobra	10 kg	690	6.900 kr
Hávingull	Norild	10 kg	680	6.800 kr
Túnvingull	Reverent	10 kg	520	5.200 kr

GRÆNFÓÐURFRÆ				
Sumarrýgresi	Lemnos	25 kg	398	9.950 kr
Fjölært rýgresi	Calibra	10 kg	450	4.500 kr
Fjölært rýgresi	Kentaur	10 kg	430	4.300 kr
Vetrarrýgresi	Sikem	25 kg	398	9.950 kr
Vetrarrýgresi	Turgo	25 kg	398	9.950 kr
Vetrarrepja	Emerald	10 kg	470	4.700 kr
Vetrarrepja	Hobson	25 kg	430	10.750 kr
Fóðurkál	Keeper	25 kg	990	24.750 kr
Fóðurnæpur	Samson	25 kg	550	13.750 kr

BYGG				
Bygg 2ja raða	Filippa	25 kg	99	2.475 kr
Bygg 2ja raða	Filippa	700 kg	99	69.300 kr
Bygg 2ja raða	Kría	25 kg	99	2.475 kr
Bygg 2ja raða	Kría	700 kg	99	69.300 kr
Bygg 6 raða	Judit	700 kg	99	69.300 kr
Bygg 6 raða	Aukusti	350 kg	98	34.300 kr
Bygg 6 raða	Aukusti	700 kg	98	68.600 kr

HAFRAR				
Hafrar	Axeli	350 kg	99	34.650 kr
Hafrar	Belinda	25 kg	110	2.750 kr
Hafrar	Belinda	350 kg	110	38.500 kr

* SS Alhliða: 60% Vallarfoxgras (30% Switch - 30% Vega) - 15% Hávingull Norild
 - 15% Fjölært rýgresi Calibra - 10% Vallarsveifgras Sobra.
 * SS Tún: 70% Vallarfoxgras (25% Switch - 45% Vega) - 30% Hávingull Norild

FRÍR FLUTNINGUR TIL BÆNDA

SS og bændur styðja enn og aftur við bakið á Krabbameinsfélaginu!

VERÐ án vsk:

Hvítt, grænt (750*0,025*1500): **9.100 kr**

Svart (750*0,025*1500): **8.950 kr**

Bleikt og blátt (750*0,021*1900): **10.900 kr**

400 kr af hverri seldri rúllu af bláu og bleiku plasti rennur til Krabbameinsfélagsins.

teno spin

Rúlluplastið sem bændur treysta

Gamli traktorinn

Hatz – Tveir fluttir til Íslands

Árið 1880 settu tveir bræður í Þýskalandi á stofn vélsmiðju undir fjölskylduheitinu Hatz. Fyrirtækið hóf framleiðslu á dráttarvélum um miðja síðustu öld en hætti því rúmum áratug síðar. Í dag sérhæfir Hatz sig í framleiðslu á dísilmotorum og varahlutum í landbúnaðartæki og mótörhjól.

Skömmu eftir aldamótin 1900 hóf Motorenfabrik Hatz framleiðslu á bensín- eða aðallega dísilvélum af ýmsum stærðum fyrir iðnfyrirtæki. Framleiðslan gekk vel og fyrirtækið seldi talsvert af dísilmotorum til Suður-Ameríku.

Á árum fyrri heimsstyrjaldarinnar framleiddi fyrirtækið meðal annars skipavélar.

Erfið samkeppni

Fyrirtækið hætti framleiðslu á dráttarvélum um miðjan sjöunda áratug síðustu aldar. Þrátt fyrir að traktorarnir hafi þótt gæðagripir með lága bilunartíðni stóð framleiðslan ekki undir sér á síharðandi dráttarvélamarkaði. Stjórnendur fyrirtækisins tóku því ákvörðun um að hætta framleiðslunni og einbeita sér að framleiðslu dísilmotorum. Ákvörðunin var fyrirtækinu til framdráttar og undir lok síðustu aldar hafði það skapað sér gott orð fyrir framleiðslu á litlum motorum, meðal annars fyrir rafala, þjökkur, pumpur og garðverkfæri.

Árið 1966 hóf Hatz framleiðslu á minnta dísilmotor þess tíma. Motorinn vó 36 kíló og snerist 3600 snúninga á mínútu og þótti hönnun hans byltingarkennd. Tólf árum síðar

kom á markað frá Matz motor sem var 90% hljóðlátari en motorar samkeppnisaðilanna. Starfsmenn Matz á hundrað ára afmæli fyrirtækisins 1980 voru tæplega eitt þúsund í yfir hundrað löndum.

Enn í eigu Hatz-fjölskyldunnar

Í dag framleiðir fyrirtækið um 600 þúsund dísilmotor á ári sem eru á bilinu 1,5 til 80 hestöfl.

Auk þess sem framleiðsla á varahlutum í landbúnaðartæki og mótörhjól er viðamikill hluti af stafseminni.

Hatz-verksmiðjurnar eru enn í eigu afkomenda Hatz-bræðra og framleiða meðal annars dísilvélar fyrir þýska dráttarvélaframleiðandann Eicher.

Tvær Hatz-dráttarvélar voru fluttar til Íslands 1955 og 1956. Fjallað er um sögu þeirra í greininni hér við hliðina, Leitinn að Hatz. /VH

Önnur tveggja véla sem til landsins komu er á Neðra-Hálsi í Kjós. Undir stýri situr Magnús Pétursson.

Búvélar og tæki:

Leitinn að Hatz

Í senn er það bæði gaman og alvara að halda til haga sögu framfara í landbúnaði í landinu. Nokkur hópur manna hefur að dægradvöl að skrá sögu og gera upp gamlar dráttarvélar og önnur landbúnaðartæki. Bylting varð í búskaparháttum landsmanna um og upp úr miðri síðustu öld þegar mikill fjöldi véla var fluttir til landsins.

Á nokkrum stöðum í landinu hafa verið opnuð söfn með gömlum búvélum og njóta vaxandi vinsælda. Gestum, innlendum og útlendum, þykir því áhugaverðara sem vélarnar eru sjaldsédari og saga þeirra aðgengileg gjarnan í máli og myndum. Samkeppni var mikil milli innflytjenda þessarra tækja og sumar urðu vinsælli en aðrar.

Tvær dráttarvélar frá Hatz

Á sjötta áratug síðustu aldar hóf Landssmiðjan að flytja inn tæki frá þýska fyrirtækinu Hatz. Aðallega voru það motorar til notkunar sem bátavélar, ljósavélar eða súgþurrk-unarmotorar. Þó flutti Landssmiðjan einnig inn tvö eintök af Hatz dráttarvélum árin 1955 og 1956, báðar af gerðinni Hatz TL-10, með sláttuvél. Þetta voru frekar litlar vélar, með 10 hestafla einsstrokks dísilmotor.

Önnur vélin er í allgóðu ásigkomulagi og gangfær, en það er hin, sem hér verður fjallað um. Að því er best er vitað, eru þetta einu dráttarvélar af Hatzgerð, sem fluttar hafa verið til landsins.

Vindheima-Hatzinn

Hatzvél kom í Vindheima í Lýtingsstaðahreppi í Skagafirði vorið 1956 og var notuð þar um þriggja ára skeið. Á bænum voru tveir ungir drengir, Magnús og Pétur Óli Péturssynir (f. 1947 og 1949) og kom það að mestu í hlut þeirra að vinna á vélinni. Dvöl hennar þar lauk svo þegar öflugri dráttarvél af Ferguson-gerð var keypt til búsin. Hatzinn var sendur aftur suður og slóð hans rofnaði. Mögulega fór hann aftur til Landssmiðjunnar en einnig hefur nafn Ólafs frá Oddhól, í Bíla- og búvélasölu, verið nefnt í því sambandi.

HATZ-félagið

Fyrir nokkru vaknaði áhugi þeirra bræðra á því að grafast fyrir um örlög Vindheima-Hatzins. Árið 2016 stofnuðu þeir með tveimur

Frá uppgreftri við Stóru-Fellsöxl, Skilmannahreppi, 26. mars 2017.

öðrum áhugamönnum „HATZ-félagið“, en helsti tilgangur þess er, eins og segir í stofnskrá, „að hafa uppi á og endurbyggja Hatz dráttarvél, sem var notuð á Vindheimum í Skagafirði á 6. áratug 20. aldar“.

Félagið lagðist strax í rannsóknarvinnu og var rætt við allmarga áhugamenn um gamlar landbúnaðarvélar, sem allir tóku erindinu vel. Það var svo Þóroddur Már Árnason frá Kistufelli í Lundarreykjadal, sem upplýsti, að svona vél hefði verið notuð á Stóru Fellsöxl í Skilmannahreppi, hjá Magnúsi Simonsarsyni bónda þar. Þetta kynni að vera Vindheimavélin.

Magnús bóndi er löngu látinn og ekki búið á Stóru-Fellsöxl lengur. En fyrir eftirgrennslan Helga Bergþórssonar, bónda á Eystra-Súlunesi þar í nágrenninu, rifjaðist sitthvað upp um sögu vélarinnar og

smám saman tókst að ákvarða hvar vélin hefði síðast staðið. Motorinn hafði verið tekinn úr henni á sjöunda áratugnum og seldur vestur á Mýrar til notkunar sem ljósavél að talið er.

Í byrjun febrúar 2017 gerði HATZ-félagið ásamt Helga leiðangur að Stóru-Fellsöxl til að skoða aðstæður. Í fyrstu sáust engin ummerki um téða vél, en Helgi kom svo auga á járnstöng, sem grillti í upp úr grassverðinum í jaðri stóru malarnámunnar austan í Akrafjallinu. Við nánari athugun kom í ljós að þetta var handbremsustöng. Á bæjum var algengt að óþarfa hlutir eins og járnarúsl væri urðað. Það gæti átt við hér.

Hatzinn grafinn upp

Sótt var um leyfi til núverandi land-

Vindheimar í Skagafirði 1953 eða 1954.

Magnús Pétursson, 10 eða 11 ára, á Hatz 1956.

eiganda Stóru-Fellsaxlar, Helga Þorsteinssonar, um að fá að grafa upp það sem kynni að leynast þarna undir og var það góðfúslega veitt. Og sunnudaginn 26. mars síðastliðinn var mætt á staðinn með gröfu og fríðu föruneyti, 20 manns alls, og hafist handa. Skemmst er frá því að segja, að fljótlega komu upp á yfirborðið kunnuglegir hlutir, sem greinilega voru af Hatzvél og í furðu góðu ástandi. Þetta voru meðal annars mótórhlíf, framöxull með hjólum, kúplingshús, afturöxl- ar og ekilssæti. Vegna síversnandi veðurs var þá ákveðið að fresta frekari leit þar til síðar. Uppkomnir hlutir voru fluttir brott og komið í skjól.

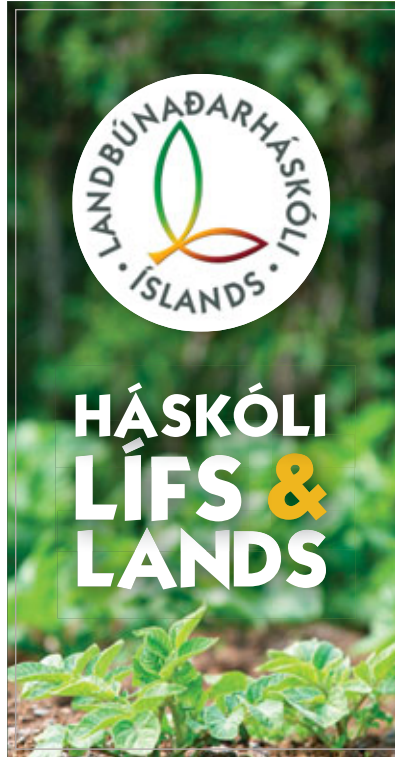
Auk þeirra manna, sem fyrr eru nefndir, naut HATZ-félagið aðstoðar Tómasar Arnasonar á Kistufelli, Einars Marteinsonar gröfu-eiganda, og Þórarins Jónssonar, bónda á Hálsi í Kjós, eiganda fyrri Hatz-vélarinnar. Aul þess sem Gísli „Landi“ Einarsson RÚV-maður mætti með kvikmyndatökumanni til að mynda uppgröftinn.

Ýmislegt vantar

Það liggur fyrir að leita þarf af sér allan grun á Stóru-Fellsöxl. Stærstu hlutirnir, sem

enn vantar, eru afturhjólin, girkassinn, mismunadrifið og sláttuvélargreiðan. Eins og áður er nefnt, er talið að mótórin hafi farið vestur á Mýrar og verið notaður sem ljósavél. Ekki er vitað

hvað um hann varð, en það er eitt verkefni félagsins að rannsaka það. Eitt atriði hefur vakið efasemdir í hjarta HATZ-félaga: H-ið í HATZ-merkinu framan á uppgrafinni mótórhlíf er heilt.

BÚFRÆÐIKENNARI VIÐ LANDBÚNAÐARHÁSKÓLA ÍSLANDS

Landbúnaðarháskóli Íslands óskar eftir að ráða til starfa kennara við starfs- og endurmenntunardeild skólans. Starfið felst í bóklegri og verklegri kennslu við búfræðibraut skólans á Hvanneyri. Um er að ræða 100% starf. Gert er ráð fyrir að viðkomandi hefji störf þann 1. ágúst næstkomandi. Laun eru samkvæmt kjarasamningi viðkomandi stéttarfélags og fjármálaráðherra.

- Umsækjendur hafi búfræðipróf og háskólapróf í búvísindum eða sambærilega menntun
 - Æskilegt er að viðkomandi hafi hagnýta reynslu og þekkingu á ýmsum sviðum landbúnaðar, svo sem í jarðræktargreinum og áhuga á framþróun í greininni
 - Áhersla er lögð á vandvirkni, skipulagshæfni, frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum
- Leitað er eftir einstaklingi sem er góður í að miðla þekkingu og lipur í mannlegum samskiptum

Umsóknarfrestur er til 1. júní 2017.

Umsóknir sendist til Kristínar Siemsen, kristins@lbhi.is, Landbúnaðarháskóla Íslands, Hvanneyri, 311 Borgarnes.

Öllum umsóknum verður svarað.

Nánari upplýsingar um starfið veitir Guðriður Helgadóttir, forstöðumaður starfs- og endurmenntunardeildar, í síma 843 5314.

Öflugar háprýstidælur

Öflug dæla með innbyggðu slönguhjól og 15 m slöngu. Dælan slekkur sjálfkrafa á sér eftir ákveðinn tíma í biðstöðu. Þrýstingur: 250 bör. Innbyggður sápuskammtari. Flæði: 15 l/mín. Mótór: 9.50 kw /400v. Þyngd: 34 kg. Stærð: (L x B x H mm): 750x390x860 mm.

Skeifunni 3h II Sími: 588 5080 II dynjandi.is

Háprýstidæla sem hentar vel fyrir minni verkefni. Innbyggður sápuskammtari. Háprýstibýssa, spúli og 8 m slanga fylgir með. Mikið úrval af aukahlutum. Þrýstingur: 150 bör. Lítrar á mín: 15 lítrar. Mótór: 5 kw / 400V. Snúningur: 2800 sn/mín.

DYNDANDI
allt fyrir öryggið

TIL SÖLU

Vegna breytinga eru svefnsófar, stólar, borð og gluggatjöld til sölu á sanngjörnu verði. Allt saman vel með farið.

Opið hús föstudaginn 28. apríl nk. frá kl. 13–17 að *Hyrjarhöfða 6, 110 Reykjavík.*

Frekari upplýsingar gefa: Örn, s. 8214739 og Geirlaug, s. 8993746

920020
Str. 39-46

25360
Str. 36-42

25090
Str. 36-42

45238
Str. 36-42

25290
Str. 36-42

25390
Str. 36-41

Tilboðsdagar
vegna góðs gengis

Mikið úrval af vinnufatnaði fyrir eldhús og veitingastaði
Bómullarbolir, svuntur og mikið af fatnaði sem þolir 95° þvott og þarf ekki að strauja

LOKAD 15.-22. maí - Opið 23. maí kl. 11-17

Bonito ehf. • Friendtex • Praxis
Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.friendtex.is • www.praxis.is
Opið mánudaga kl. 11-18, miðvikudaga kl. 11-17 og fimmtudaga kl. 15-17

Á Vindheimavélinni hafði þessi stafur brotnað áður en hún fór suður, þannig að hann breyttist í lágstafs-h. Er það kannski ekki Vindheimavélin, sem var grafin

upp? Ef ekki, hvar er hún þá? Það mun reyna á rannsóknarhæfileika HATZ-manna að komast til botns í því.

/Magnús Pétursson.

Nútíma músavarnir

HÁTÍÐNIFÆLUR

Sölustaðir:

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4 | Akureyri
streymi.is | 588 2544

HELSTU NYTJADÝR HEIMSINS

Framan á kvenkengúrum er eins konar poki þar sem afkvæmin eyða fyrstu mánuðum ævinnar.

Kengúrur – Skipppy á grillið

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Kengúrur eru einu stóru spendýrin sem hoppa til að koma sér á milli stada. Mestur er fjöldi þeirra í Ástralíu. Kengúrukjöt er fitulítið og svipar til nautakjöts. Þættirnir um kengúruna Skipppy nutu gríðarlegra vinsælda í sjónvarpi um allan heim á áttunda áratugnum og ekki síst hér á landi.

Ástralía er helsti framleiðandi kengúrukjöts í heiminum og árið 2014 var kjötið flutt til tæplega 60 landa. Mestur var útflutningurinn til Þýskalands og Frakklands. Þrátt fyrir að frumbyggjar og margir seinni tíma landnemar í Ástralíu neyti kengúrukjöts með bestu lyst hófst útflutningur á því ekki fyrr en 1959.

Útflutningur á kjötinu hefur verið sveiflukenndur frá upphafi. Í nokkrum löndum er innflutningur á kengúrukjöti bannaður vegna dýraverndunarsjónarmiða eða vegna þess að kengúrur eru svo mikil krútt að ekki má drepa þær og borða. Innflutningur á kengúrukjöti var bannaður til Rússlands á tímabili og tengist bannið því að upp komst um að hluti kjötsins sem þangað var flutt var hrossakjöt en ekki kengúra.

Eitthvað hefur verið flutt inn af frosnu kengúrukjöti til Íslands undanfarin ár. Í einu tilfelli reyndist pökkunardagur kjötsins vera að minnsta kosti átta mánuðum fyrr en merkingar hér gáfu til kynna. Ný pökkunardagsetning hafði verið límd yfir þá upprunalegu af íslenska innflytjandanum.

Fleiri kengúrur en fólk

Áætlanir gera ráð fyrir að hátt í 50 milljón kengúrur finnist í Ástralíu, sem er rúmlega tvöfaldur fjöldi íbúa. Flestar tegundir eru friðaðar að því undanskildu að innfæddir mega veiða þær sér til matar.

Eftirspurn eftir kengúrukjöti er talsverð í Ástralíu og vinsælt að fara á kengúruveiðar í þeim fylkjum álfunnar þar sem slíkt er leyft. Á hverju

Árið 1995 fundust meira en 200 hellamyndir frumbyggja í Ástralíu af kengúrum.

Bein úr kengúru sem stungið var í gegnum miðnesið er með allra elstu skartgripum sem fundist hafa.

ári eru gefin leyfi til að veiða um sjö milljón kengúrur á svæðum þar sem þær eru sagðar valda skemmdum á gróðri og uppblæstri vegna ofbeita. Langmest af kengúrukjöti fæst af dýrum sem eru veidd en eldi á kengúrum fer vaxandi. Kjöt sem ekki fer til manneldis er notað í gæludýrafóður.

Fanganýlendan Ástralía

Frumbyggjar Ástralíu komu til álfunnar fyrir 50 til 70 þúsund árum en talið er að hollenski landkönnuðurinn Willem Janszoon hafi fyrstur Evrópubúa stigið þar fæti 1606. Bretinn James Cook kannaði austurströnd álfunnar 1770 og fyrstu

Á seinni hluta sjötta og fram á áttunda áratug síðustu aldar nutu áströlsku sjónvarpsþættirnir Skippy the Bush Kangaroo vinsælda víða um heim.

landnemarnir voru sendir til Ástralíu í upphafi árs 1788.

Fyrstu landnemarnir voru Bretar sem sendir voru til Ástralíu sem fangar til að afplána refsingu sína, í nýrri fanganýlendu, þar sem öll fangelsi í heimalandinu voru yfirfull og ódýrast þótti að losna við hina dæmdu í annan heimshluta. Skipalestin sem varpaði akkerum í Botany Bay í janúar 1788 samanstóð af ellefu skipum og um 1500 farþegum, dæmdum morðingjum, þjófum, hórum, ofdrykkjufólki og geðsjúklingum.

Ekki er ólíklegt að landnemarnir hafi lært að borða kengúrur og önnur pokadýr af frumbyggjunum.

Kjötetukengúrur og kengúrur í dag

Ekki er vitað með vissu hvenær forverar kengúra eins og við þekkjum þær komu fram á sjónarsviðið en talið er að það hafi verið fyrir að minnsta kosti 20 milljón árum. Fundist hafa steingervingar fjölda tegunda kengúra sem eru útdauðar í dag. Ein þeirra kallast Procoptodon goliah og náði 2,6 metrum á hæð og var grasbitur. Einnig eru til minjar um fornsögulegar kjötetukengúrur sem kallaðar eru pokaljón, Thylacoleo carnifex, og lifðu í skóglendi Austur-Ástralíu og veiddu grasbíta.

Kengúrur eru pokadýr. Þær eru grasbítar með beittar tennur og finnast villtar í Ástralíu, Tasmaníu, Papúa Nýju-Gíneu og Bismarck-eyjum auk þess sem kengúrur voru fluttar til Nýja-Sjálands þar sem þeim hefur fjölgað mikið.

Þrátt fyrir að magi kengúra sé þrískiptur og þær tvítyggi stundum fæðuna eru þær ekki jörturdýr eins og nautgripir og sauðfé. Kengúrur eru vel aðlagðar þurru loftslagi og geta lifað án þess að komast í vatn í nokkra mánuði.

Kengúrur í dag eru flokkaðar í 65 tegundir og sífellt eru nýjar tegundir að bætast við. Fjórar stærstu tegundirnar tilheyra ættkvíslinni Macropus og visar heitið til stærðar fótanna. Algengasta tegundin kallast rauðkengúran, *M. rufus*, og er útbreiðsla hennar mest á graslendi í Austur- og Suðvestur-Ástralíu og í Tasmaníu. Náskyld rauðkengúrunni er austurgrákengúra, *M. giganteus*, sem finnst í Queensland-fylki og suðaustur hluta álfunnar. Vesturgrákengúrur, *M. fuliginosus*, halda sig í Vestur- og Suður-Ástralíu og vegur fullvaxið karldýr um 54 kíló. Svokallaðar anti-lópukengúrur, *M. antilopinus*, er að finna í norðurhluta Ástralíu.

Ýmislegt er sameiginlegt í atferli tegunda af ættkvíslinni Macropus. Þær halda sig í hópum með 10 til 15 dýrum og einu ríkjandi karldýri. Dýr í sama hópi eða liði eyða talsverð

um tíma í að snerta hvert annað og stinga saman nefjum, eða öllu heldur snoppum, og þefa af hvert öðru til að tryggja félagsstöðu sína. Lægra sett dýr beygja höfuðið nær jörðu en hærra sett dýr í goggunarröðinni bera höfuðið hærra við þuklið og þefingarnar.

Forustudýrið, sem kallast boomer í Ástralíu, sýnir yfirburði sína í hópnum með því að sparka, bíta og boxa væntanlega keppinauta sína niður. Þessar kengúrutegundir eru þekktar fyrir að hoppa.

Trjákungúrur tilheyra ættkvíslinni Dendrolagus og lifa í skóglendi Papúa Nýju-Gíneu og skógum í Queensland-fylki í Ástralíu. Þær eyða deginum uppi í trjám, en þegar skyggja tekur fara þær niður á jörðina og éta. Trjákungúrur hoppa ekki heldur ganga.

„Ég skil þig ekki“

Orðið kengúra á íslensku er komið úr ensku kangaroo sem aftur er dregið af orðinu gangurru og vísar til grákengúru á tungumáli Guugu Yimithirr-fólksins í Ástralíu. Heitið gangurru var fyrst skráð í dagbók Sir Joseph Banks, 12. júlí 1770.

Önnur skýring á heitinu er sú að Cook skipstjóri og Banks náttúrufræðingur hafi verið í rannsóknaleiðangri og spurt innfæddan Ástrala um heitið á kengúru. Svar þess innfædda var gangurru sem á máli Guugu Yimithirr þýðir „ég skil þig ekki“ en Banks taldi að um nafn dýrsins væri að ræða. Þessi saga mun hafa verið afsönnuð tvö hundruð árum seinna, 1970, af málfræðingi sem rannsakaði tungumál Guugu Yimithirr-fólksins.

Útlit og uppeldi

Kengúrur hafa lítinn haus og framlími en nokkuð stóran belg. Afturlappirnar eru stórar og sterkar, halinn er langur og kraftmikill og gerir þetta kengúrum kleift að stökkva langar vegalengdir. Stórar kengúrur geta stokkið allt að níu metra í einu stökki og vitað er um kengúru sem stökk 13,5 metra. Á venjulegu skoppi hoppa kengúrur á 20 til 25 kílómetra hraða á klukkustund en á flóttu ná þær 40 kílómetra hraða talsvert langa vegalengd en allt að 70 kílómetra hraða á stuttum vegalengdum

Kengúrur eru góðar til sunds og leita iðulega út í vatn á flóttu undan rándýrum. Elti rándýrið kengúruna út í vatnið snúast þær til varnar og eiga til að kaffæra rándýrið með framlimunum og drekka því.

Framan á kvenkengúrum er eins konar poki þar sem afkvæmin eyða fyrstu mánuðum ævinnar.

Að öllu jöfnu eignast kengúrur einn unga á ári. Afkvæmið er um tveir sentimetrar að lengd og um eitt gramm að þyngd við fæðingu. Strax eftir fæðingu skriður afkvæmið í pokann sem er framan á móðurinni og er þar í sjó til tíu mánuði, eftir tegundum, og nærist á mjólk sem það fær úr fjórum spenum.

Eftir að afkvæmið er komið í pokann er kvenkengúran tilbúin til mökunar. Eftir frjógvun þroskast föstrið í um eina viku en fer síðan á dvalarstig sem lýkur þegar unginn í pokanum yfirgefur hann. Fæðing albinóa kengúra er vel þekkt.

Stórvaxnar tegundir kengúra hafa aðlagast betur breytingum á landslagi í kjölfar aukins landbúnaðar og beitar búfjár en smávaxnar tegundir. Í dag eru margar minni tegundir orðnar mjög sjaldgæfar og í útrýmingarhættu.

Venjulegur líftími kengúra í náttúrunni er 10 til 15 ár en vitað er um kengúrur sem hafa náð 20 ára aldri.

Eru kengúrur örvhentar?

Skoðun á atferli kengúra sýndi að flestar þeirra kjósa að nota vinstri framliminn þegar þær borða og snyrta sig og má því segja sem svo að kengúrur sé örvhentar. Könnunin

Stórar kengúrur geta stokkið allt að níu metra og vitað er um kengúru sem stökk 13,5 metra.

Ætlanir gera ráð fyrir að hátt í 50 milljón kengúrur finnist í Ástralíu, sem er rúmlega tvöfaldur fjöldi íbúa í álfunni.

er sú fyrsta sem er gerð á því hvorn framliminn dýr, að manninum undanskildum, nota meira. Andstætt við kengúrur er réttthent fólk í meirihluta.

Reyndar sýna óformlegar athuganir að nokkrar tegundir pokadýra í Ástralíu sem nota framlimina til gangs og verka beiti fremur vinstri framlim til að borða með. Könnunin hefur verið harðlega gagnrýnd á þeim forsendum að úrtak hennar sé allt of lítið og því ekkert mark á henni takandi.

Kengúrublinda

Vírusjúkdómur sem veldur blindu hefur lengi hrjád kengúrur í Ástralíu. Á síðasta áratug síðustu aldar jókst útbreiðsla hans í álfunni til muna. Yfirvöld í Ástralíu hafa lýst yfir áhyggjum á að sjúkdómurinn geti borist í búfé og jafnvel menn.

Nytjar af kengúrum

Kengúrukjöt er próteín- og járnríkt en fitusnautt. Um 2% fita er í kjötinu, sem er rautt og mjúkt undir tönn og svipar til nautakjöts en bragðsterkara. Það hentar vel í pottrétti eða á grillið, hvort sem fólk vill sitt kjöti „rare“ eða „well done“.

Kjötið er sagt hollt og í Ástralíu eru til óformleg samtök grænmetisæta sem leyfa sér að borða kengúrukjöt og kallast kangat-arianistar. Kjötið nýtur einnig vinsælda á þeim forsendum að það sé villibráð og laust við syklalyf og vaxtarhormóna.

Auk þess sem kjöt af kengúrum er nýtt er unnið leður úr húðum þeirra og verkfæri og listmunir úr beinunum. Kengúruleður er sagt með allra þynnsta, léttasta og sterkasta leðri sem hægt er að fá. Sérstafa leðursins felst í trefjum sem liggja þvert á yfir-

Kengúrukjöt er próteín- og járnríkt en fitusnautt. Um 2% fita er í kjötinu, sem er rautt og mjúkt undir tönn og svipar til nautakjöts en bragðsterkara.

Forustudýr í kengúruhópi sýnir yfirburði með því að sparka, bíta og boxa væntanlega keppinauta sína niður.

borð þess og auka styrkinn. Leðrið er teygjanlegt, rakahelt og eldþolið frá náttúrunnar hendi og meðal annars notað í fótbolta og eldvarnarhanska. Fótboltaskór Davids Beckham eru handsaumaðir úr kengúruleðri. Leðurbelgir úr kengúrum voru

notaðir og eru enn til að bera í og geyma vatn og matvæli.

Nefskraut úr kengúrubeyni og hellamyndir

Bein úr kengúru sem stungið var í

gegnum miðnesið er með allra elstu skartgripum sem fundist hafa. Beinið, sem er 13 sentímetra langt, fannst ásamt öðrum mannvistarleifum við fornleifarannsóknir í helli Ástralíu vestanverðri. Samkvæmt aldursgreiningu er beinið og aðrir munir sem fundust í hellinum um 46 þúsund ára gamlir.

Árið 1995 fundust meira en 200 hellamyndir frumbyggja í Ástralíu af kengúrum. Myndirnar eru taldar vera yfir 4000 ára gamlar.

Skippy the Bush Kangaroo

Á hverju ári kemur til fjölda árekstra milli kengúra og bíla í Ástralíu. Kengúrur laðast að bílljósum í myrkri og eiga það til að hoppa á miklum hraða að ljósinu og um leið fyrir bílana með skelfilegum afleiðingum fyrir kengúrnar og farþega bílanna.

Kengúrur eru yfirleitt fælнар og forðast menn. Afar fá dæmi eru um að kengúrur ráðist á fólk en í einu tilfelli mun karldýrskengúra hafa ráðist á 93 ára gamla konu í garðinum við heimili hennar. Sagan segir að gamla konan hafi sprautað piparúða framan í árasardýrið og það lagt á flóttu.

Þrátt fyrir að kengúrur séu mannfælнар er hægt að temja þær og kenna kúnstir séu þær vandar frá unga aldri.

A seinni hluta sjötta og fram á áttunda áratug síðustu aldar nutu áströlsku sjónvarpsþættirnir Skippy the Bush Kangaroo vinsælda víða um heim. Þeir voru meðal annars sýndir í ólíkum löndum og menningarsvæðum eins og Gana, Kanada, Mexíkó, Kúbu, Þýskalandi, Rússlandi, Íran og hér á landi. Þættirnir fjölluðu um ævintýri ungs drengs og kengúrunnar Skippy. Vinsældir þáttanna voru reyndar svo miklar að þeir voru á sínum tíma mest útflutta ástralska sjónvarpsefni allra tíma. Flestir Íslendingar um fimmtugt ættu að muna eftir þáttunum og ekki síður kynningarstefinu og textanum í því.

Skippy, Skippy, Skippy the Bush Kangaroo,
Skippy, Skippy, Skippy our friend ever true.

Kengúra kemur einnig við sögu í gamanmyndinni Kangaroo Jack sem segir frá bandarískum félögum, hárskera og tónlistarmanni, sem lenda í útistöðum við misindismenn. Félagarnir eru neyddir til að fara með háa peningaupphæð til Ástralíu fyrir bófana. Félagarnir keyra óvart á kengúru sem rotast og sér til skemmtunar ákveða þeir að setja á hana sólgleraugu og klæða í rauða hettupeysu og taka mynd af henni. Kengúran raknar úr rotinu áður en þeir ná að klæða hana úr jakkanum og hoppar hún burt með peningana í vasanum.

Kengúrur eru óopinbert tákn Ástralíu og þær eru hluti af skjaldarmerki álfunnar og skreyta ástralska eins dals mynt.

Ekki er vitað til þess að sótt hafi verið um leyfi til að flytja inn lifandi kengúrur til Íslands.

UTAN ÚR HEIMI

Viðskipti með landbúnaðarvörur á milli Bandaríkjanna og Mexíkó í uppnámi vegna afstöðu Trump-stjórnarinnar:

Bandarískir bændur sagðir tapa viðskiptum til kollega í Brasilíu og Argentínu

– Málið verður líklega rætt á fundi í heimsókn forseta Argentínu til Trump Bandaríkjaforseta

Gagnrýni ríkisstjórnar Donalds Trump í Bandaríkjunum á viðskiptasamninga við Mexíkó og fleiri ríki Mið- og Suður-Ameríku virðist nú ekki síst vera að koma sér illa fyrir bandaríska bændur.

Trump hefur sagt að viðskiptasamningarnir, sér í lagi við Mexíkó, væru ósanngjarnir gagnvart bandarískum framleiðendum. Mexíkó

hefur þó verið einn stærsti kaupandi á matvöru frá Bandaríkjunum. Þar á meðal á eggjum og korni.

Í vefriti Successful Farming kemur fram að yfirvöld í Mexíkó hafa nú tilkynnt að þau leiti eftir nýjum birgjum sem geti útvegað þeim fjölmargar matvöruhegundir. Samhliða verði dregið úr kaupum á matvöru frá Bandaríkjunum. Þetta er gert þrátt fyrir að enn sé ekki

búið að tilkynna neinar breytingar á viðskiptasamningi NAFTA (North American Free Trade Agreement). Ljóst er að það verða ekki síst bandarískir bændur sem munu tapa á slíku viðskiptastríði.

Mexíkó snýr sér að Suður-Ameríku með viðskipti

Mexíkósk yfirvöld hafa þegar kynnt áform um að kaupa hrisgrjón frá Brasilíu og nú velta menn fyrir sér hvort Brasilía og Argentína hafi nægt framboð af sojabauum og korni til að mæta þörfum Mexíkó. Til að liðka fyrir samningum um slíkt hafa stjórnvöld í Mexíkó lýst því yfir að engir innflutningstollar verð á innfluttu korni frá Suður-Ameríkuríkjunum.

Erfitt verður að keppa við öflugt flutningakerfi Bandaríkjanna

Forstjóri U.S. Grains Council í Bandaríkjunum, Tom Sleight, telur að þrátt fyrir tollfrjálsan innflutning frá Suður-Ameríku verði samt hægstæðara að kaupa korn frá Bandaríkjunum vegna styttri og auðveldari flutningsleiða. Hann viðurkennir þó að nú þegar sé mikill skaði skeður fyrir þarlanda bændur. Hann segir að stöðugar viðræður hafi verið í gangi við ríkisstjórn Donald Trump og sé hann þess fullviss að þeir skilji þá áhættu sem fylgin er í viðskiptahindrunum gagnvart Mexíkó.

A. Cargill, viðskiptamaður

Innflutningur Mexíkó á korni er bandarískum bændum mjög mikilvægur.

í Argentínu, segist ekki sjá að þeir geti keppt um kornsölu til Mexíkó við Bandaríkjamenn. Þriðjungur innflutnings Mexíkóa frá Bandaríkjunum hafi komið með lestum frá Bandaríkjunum og við slíkt sé erfitt að keppa með skipaflutningum. Hins vegar geti komið til aukinnar kornsölu frá Argentínu með tímanum ef það tekst að endurvekja gamlar járnbrautaleiðir þaðan til norðurs.

Brasilíumenn bjartsýnir

Brasilíumenn eru öllu bjartsýnni á viðskiptin við Mexíkó. Þar gera menn ráð fyrir að uppskera verði um 100 milljón tonn af korni á þessu ári þrátt fyrir að seinni uppskeru sé ekki lokið. Að auki séu miklir möguleikar á útflutningi á nauta- og kjúklingakjöti ásamt fleiru.

Viðskiptahindranir líklega ræddar á fundi forsetanna

Bandarísk stjórnvöld eru nú að kanna hvort beitt hafi verið óeðlilegum lækkunum, eða 182

„dumping“, á verði á lífdísil sem flutt hefur verið inn frá Indónesíu og Argentínu. Yfirlýsingar er að vænta 8. maí um hvort slíkt sé raunin og hafi þar með skaðað bandaríska bændur. Ef það reynist niðurstaðan kann að verða skrífað fyrir þann innflutning með tilheyrandi skaða fyrir bændur í Argentínu og Indónesíu. Framleiðsla þessara ríkja á lífdísil hefur m.a. hjálpað til að halda uppi verði á sojabauum. Vonast menn þó til að hægt verði að leysa úr þessum viðskiptaágreiningi við samningaborðið þegar Mauricio Macri, forseti Argentínu, kemur í opinbera heimsókn til Trumps í dag, 27. apríl. /HKr.

LESENDABÁS

Nokkur orð um sjálfböðaliða

WWOOF – (World Wide Opportunities on Organic Farms) eru alþjóðleg sjálfböðaliðasamtök, stofnuð árið 1971, sem gefa ungu fólki tækifæri til að fræðast um og taka þátt í lífrænum búskap í stuttan tíma.

Samtökin eru ekki rekin í hagnaðarskyni og ná til meira en 100 landa með 15.000 gestgjafa og u.þ.b. 120.000 skráða sjálfböðaliða.

Sjálfböðaliðar og gestgjafar, samband jafningja

Sjálfböðaliðarnir velja sér land og gestgjafa í gegnum þar til gert skráningarkerfi og taka þátt í störfum gestgjafans í stuttan tíma, oft 2–3 vikur. Þeir greiða sjálfir ferðakostnað en fá í staðinn mat og hútaskjól. Eitt af grundvallaratriðum í WWOOF er að hér er um að ræða jafningjasamband þar sem aðilar hjálpast að án skuldbindinga og peningar mega ekki fara á milli, t.d. í formi launa eða húsaleigu.

Þátttakendur í WWOOF eru á öllum aldri, þó mest ungt fólk sem almennt hefur enga reynslu af landbúnaði. Mörg dæmi eru um að sjálfböðaliðar hafi síðan hafið búskap en ýmsir nýta sér þessa reynslu á öðrum sviðum, s.s. í listum, til að víkka þekkingu sína og takast á við eitthvað nýtt. Að „wwoof-a“ er ekki að ráða sig í vinnu, heldur tilbreyting frá námi eða starfi og vinsæll ferðamáti þar sem fólk kynnist landinu innan frá með því að búa og starfa með fólkinu sem þar býr um stundarsakir. Þetta er einnig ódýr ferðamáti og hentar þeim sem ekki hafa mikið fé á milli handanna.

Gestgjafar í lífrænni ræktun

Gestgjafar, sem iðulega eru bændur í lífrænni ræktun, hafa verið á Íslandi síðan 2001, að jafnaði 3–5 aðilar. Komi upp efasemdir um heilindi eða erindi gestgjafans í þennan félagsskap er hægur leikur fyrir stjórnendur samtakanna að taka gestgjafann af skrá í kerfi sem er gagnsætt og báðir aðilar geta miðlað sinni reynslu af viðkomandi. Skýrt er tekið fram í reglum WWOOF að sjálfböðaliðarnir eiga ekki að gegna hlutverki starfsmanna

heldur veiti aðstoð í stuttan tíma, og þeir gegna engum launþegaskyldum.

Aðstoð sjálfböðaliðanna er liður í að viðhalda ræktun með sjálfbærum aðferðum og er þar með umhverfisvernd í sjálfu sér. Í verkefninu sér ungt fólk oft fyrir sér atvinnutækifæri í dreifbýli og gegnir verkefnið því hlutverki í byggðaþróun. Verkefnið miðlar þekkingu, umhverfismeðvitund og nýjum hugmyndum á milli fólks, það eflir tengsl, vináttu og tungumálakunnáttu.

Rótgróin hefð í Evrópu

Undanfarið hefur umræða um sjálfböðaliðastörf verið sett á dagskrá á Íslandi um leið og unnið er gegn svartri atvinnustarfsemi. Gera verður greinarmun á þessu tvennu, þ.e. svartri atvinnustarfsemi og formlegum viðurkenndum leiðum eftir hverjum ungt fólk getur ferðast og lært. Það er slæmt ef slík alþjóðleg verkefni gjalda þess hér á landi að reglur eru óskýrar eða í miklu ósamræmi við það sem almennt tíðkast, en engin lög eru til um sjálfböðaliðastarf á Íslandi. Rótgróin hefð er í Evrópu og víðar fyrir sjálfböðaliðastarfi líkt og í gegnum WWOOF og Ísland er hér virkur þátttakandi því við notum sömu leiðir til að upplifa önnur lönd og menningu.

Í Svíþjóð er WWOOF viðurkennt sem ferðamáti (ecotourism) og í flestum löndum er rými til slíkra þátttökuheimsókana innan skilgreinds 3 mánaða ferðamannatímabils. Í Bretlandi er WWOOF skráð sem viðurkennt félag sem yfirvöld hafa gefið leyfi til starfa, líkt og þar tíðkast með góðgerðarfélög og Írland hefur farið svipaða leið.

WWOOF hefur bent á að starfsemi þeirra er í samræmi við öll 17 sjálfbærnimarkmið Sameinuðu þjóðanna og hefur mannrækt og umhverfisvernd að leiðarljósi. Ávinningur af slíkri samvinnu er góður fyrir samfélagið og í takt við ýmis alþjóðleg markmið sem vinna þarf að.

Höfundur:
Eygló Björk Ólafsdóttir,
lífrænn bóndi í Vallanesi

Yfirvöld í Pakistan:

Vilja að stjórnendur Facebook aðstoði við að rannsaka meinta guðlastara

Yfirvöld í Pakistan hafa farið fram á það við stjórnendur Facebook að þeir aðstoði við að rannsaka netpóst sem inniheldur það sem þau kalla guðlast (blasphemous content).

Greint var frá þessu á fréttastöðinni Al Jazeera fyrir skömmu og sagt að guðlast væri mjög viðkvæmt umræðuefni í Pakistan. Krafan var sett fram í framhaldi af því að Nawaz Sharif, forsætisráðherra Pakistan, fyrirskipaði bann á allt efni sem tengja mætti sem guðlast. Innanríkisráðherrann, Chaudhry Nisar Ali Khan, tók undir þetta og sagði:

„Það er verið að hæðast að trúnni með því að leyfa svona hluti.“

Þessi krafa og ummæli koma í kjölfar beiðni dómara við hæstarétt í Islamabad í janúar um að yfirvöld létu loka á allt „guðlast“ á netinu. „Jafnvel þó það kosti að lokað verði fyrir alla samskiptamiðla.“

Hæstiréttur sakaði fimm hægri-sinnaða aðgerðarsinna í janúar um að hafa haldið úti Facebook-síðum sem innihéldu guðlast. Engar beinar sannanir hafa þó verið lagðar fram sem styðja tengingu fimmmenningana við Facebook-síðurnar.

Vilja aðstoð við að hafa uppi á meintum guðlösturum

Það að móðga Múhamed spámann jafngildir dauðasök í Pakistan. Þá er mikil aukning á því að þeim sem uppvísir verða að slíku sé hótað réttlætismorði. Í það minnsta 68 einstaklingar hafa verið drepnir

Nawaz Sharif, forsætisráðherra Pakistan.

vegna ásakana um guðlast síðan 1990 samkvæmt Al Jazeera. Þá hafa ellefu Facebook-notendur verið sakaðir um að setja athugasemdir inn á Facebook sem yfirvöld skilgreina sem guðlast. Forsætisráðherra segir að tekið verði á þessu fólki. Erfiðlega hefur þó gengið að finna út nákvæmlega hvaða einstaklingar þetta eru sem standa á bak við þessar færslur á netinu. Krafa yfirvalda beinist því að stjórnendum Facebook að hjálpa sér við að upplýsa þá.

Haft er eftir talsmanni yfirvalda í Pakistan að „það hafi orðið jákvæð þróun í samskiptum yfirvalda í Pakistan við stjórnendur Facebook um að útiloka efni sem inniheldur guðlast.“ Einnig kom fram að fulltrúi Facebook myndi koma til Pakistan til að ræða málið. Markmiðið yrði þó að sögn alltaf að reyna að tryggja persónurétt

notenda Facebook. Eftir að fimm-menningarnir hurfu af sjónarsviðinu í þrjár vikur voru þeir grunaðir um að vera tengdir mikilli herferð á netmiðlum sem innihélt meint guðlast.

Heimilað með lögum að loka netsíðum og samskiptamiðlum

Fjarskiptayfirvöld í Pakistan hafa nýverið lokað á hundruð vefsíðna, þar á meðal síðu sem haldið hefur verið úti af Baloch-trúarhópnum sem er afsprengi sunni-múslímatrúar. Þetta fólk heldur sig aðallega á svokölluðu Balochistan-svæði syðst í írönsku sléttunni á landamærum Íran, Pakistan og Afganistan. Þá mun vera töluverður fjöldi af Baloch-fólki í Punjab í Pakistan og eru þeir sem tilheyra þessum trúflokki sagðir vera um 3,6% af pakistönsku þjóðinni, um 2% Írana og um 2% af afgönsku þjóðinni.

Þetta bann fjarskiptayfirvalda sem og bann við að birta klám á netinu er byggt á lögum frá 2016. Þar er heimilað að loka fyrir síður og samskiptamiðla í þágu dýrðar íslam, heiðarleika, velsæmis varnarmálaráðuneytis Pakistan og tengdra aðila.

Í janúar 2016 rann út þriggja ára bann við að dreifa efni af YouTube og meintu guðlasti. Var banninu aflétt eftir að efnisveiturnar samþykktu að gangast undir ritskoðun yfirvalda og setja upp staðbundna dreifingu með sérstaklega rit-skoðuðu efni fyrir áhorfendur í Pakistan. /HKr.

Háskólinn á Hólum

Þú finnur Hólaskóla
bæði á Facebook
og Twitter!

www.holar.is

Hagnýtt háskólanám

- Ferðamálafræði
- Stjórnun ferðaþjónustu og móttaka gesta
- Viðburðastjórnun
- Fiskeldisfræði
- Reiðmennska og reiðkennsla

Tækifærin eru í okkar greinum

Hólaskóli -
Háskólinn á Hólum

Hólum í Hjaltadal 551 Sauðárkrúkur
Sími 455 6300 holaskoli@holar.is www.holar.is

Háskólasamfélag með langa sögu
Hólur í Hjaltadal er í senn mikill
sögustaður og útivistarparadis.
Háskólinn á Hólum er lítill en
öflugur háskóli sem sinnir kennslu
og rannsóknum á sviði ört
vaxandi atvinnugreina.

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 11. maí

limtrevirnet.is

Við framleiðum landbúnaðarbyggingar

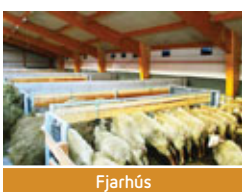
Með því að nota límtré í burðargrindur landbúnaðarbygginga eins og fjósa, hesthúsa, reiðhalla, fjárhúsa og fleiri gerða, og klæða grindurnar með steinullareiningum fást mjög hlýleg og falleg hús sem eru fljótuppsett, endingargóð og illtendranleg. Ekki skemmir fyrir að þessi hús eru hagkvæm í viðhaldi og rekstri.

Ráðgjöf til viðskiptavina

Starfsmenn okkar búa yfir áratuga reynslu við hönnun og framleiðslu húsanna.

Fjós

Fjárhús

Hesthús

 LímtreVírnet

Aðalnúmer: 412 5300 | Söluðeild: 412 5350

Aðalskrifstofa - Borgarbraut 74 - 310 Borgarnes
Söluskrifstofa - Vesturvör 29 - 200 Kópavogur
Netfang - sala@limtrevirnet.is

STRÚKTÚR

JORISIDE
THE STEEL FUTURE

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

| Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 588 6640 |

Lambamjólkurduft

- Óerfðabreytt innihaldsefni
- Hátt hlutfall mjólkurprótína
- Auðmeltanleg prótín
- Vítamín og steinefnabætt
- Einstaklega bragðgott
- Hentar einnig fyrir kið
- Auðuppleysanlegt
- Seljum einnig eftir vigt

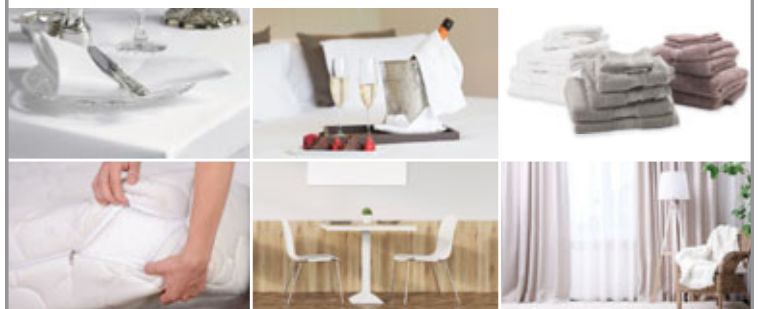
11.600kr
25kg

Egishóli 1
310 Borgarnes
Vörðun opin 8-18 vika daga
10-16 laugardaga, sími 430-5500

Sjá nánar:
www.kb.is

Vogue
FYRIR HEIMILIÐ

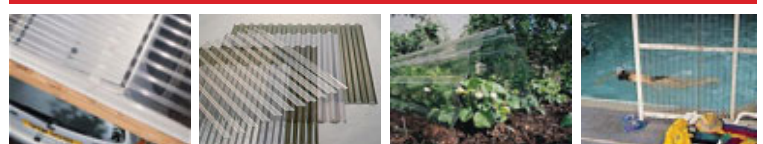
bíður uppá alhliða lausn fyrir hótélherbergið eða gistiheimilið.

Vogue
FYRIR HEIMILIÐ

Síðumúla 30 - Reykjavík | Sími 533 3500
Hofsbot 4 - Akureyri | Sími 462 3504

BÁRUPLAST

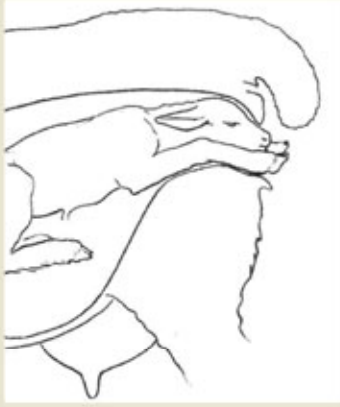

 METAL

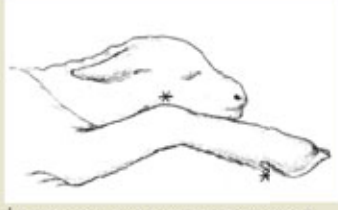
Suðurrhauri 12b - 210 Garðabæ | 545 4600 | Fax 545 4601 | metal@metal.is

Einfaldar leiðbeiningar um algengustu vandamál við burð

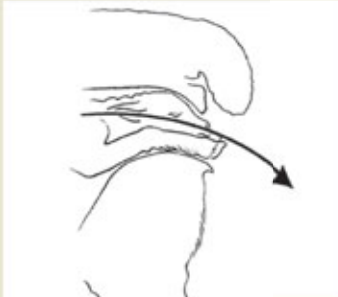
Tekið saman af Hákonni Hanssýni og Þorsteini Ólafssýni

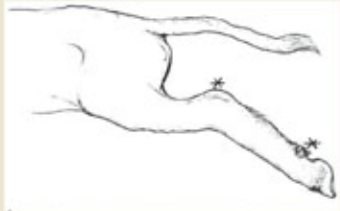
Eðlilegur burður.

Á framfæti eru hné og lagklaufir gagnstæð.

Svona á að draga lamb út.

Á afturfæti snúa hækil og lagklaufir í sömu átt.

Þegar annar fóturinn kemur ekki þarf í þessu tilfelli að fara inn og koma fingri í hnésbótina og rétta úr fætinum. Jafnvel þó að fóturinn liggji beinn aftur með lambinu er oftast best að byrja á að rétta fótinn fram.

Hvorugur fóturinn kemur með. Það verður að ná að minnsta kosti öðrum fætinum, helst báðum, annars næst lambið ekki út.

Afturfætur sjá Mynd 3. Lambið oft stórt, dregið varlega til skiptis í sitthvorn fótinn. Reyna að skaða hvorki lamb né á. Hætta á brotnum rifbeinum. Nota mikið slím. Ekki reyna að snúa lambinu. Dýralæknisaðstoð og keisarskurður oft besta úrræðið.

Höfuðið stangar í mjaðmagrindina, hér verður að láta ána standa og ýta höfðinu inn og koma spotta aftur fyrir eyrun á lambinu.

Hér verður að ná hinum fætinum, svona kemst lambið ekki út.

Tvö lömb, mikilvægt að vita hvað tilheyrir hvoru lambi. Hafa hærra undir ánni að aftan. Mælt er með því að taka lambið sem kemur aftur á bak fyrst sé það ekki því stærra.

LESENDABÁS

Opið bréf til Guðríðar B. Helgadóttur

Ég er tilneyddur að svara skrifri þínu í Bændablaðinu þann sjötta apríl síðastliðnum, því þú dróttar því að mér að ég loki nýrúnar kindur úti í illviðrum. Þarna flaug skotið að vísu herfilega langt framhjá mér. Verið getur, því miður, að þetta sé einhvers staðar gert, og það fordæmi ég að sjálfsögðu með þér.

Hér höfum við fjárhúsin opin meðan einhver kind er heima, svo þær geti komist í skjól hvenær sem þær vilja, bæði til að fordæst bleytu og kulda og oft nota þær sér líka þetta til að flýja undan sterku sól-skini eða flugum.

Við gefum þeim heyið aldrei úti, það venur þær á að koma inn, og við þurfum þess vegna aldrei að smala á vorin, nema veturgömlu ánum sem við höfum sér í hólfi meðan þær eru að læra. Það hólf er að sjálfsögðu líka tengt við opið hús.

Þá er að blaðra ögn um snoðrúninginn. Allar almennilega fódraðar ær eru komnar með næga fildingu um miðjan apríl, til þess að óhætt sé að taka snoðið og þá er nýja ullin

fljót að koma, enda þarf hún að vera komin vel af stað áður en ærin fer að mjólka. Ef þetta er allt í lagi, þá verða ærnar varla mannsberjúgra, eins og þú segir.

Þetta er merkilegt orð, mannsberjúgra. Ég man ekki til að hafa heyrt það áður og hef ég þó ýmislegt heyrt um dagana. Ég freistast til að nefna eitt atriði enn, sem mælir með snoðrúningi, en það er að séu ærnar í þykkri ullarkápu í júníhretunum þá er meiri hætta á að þær standi úti á beit og lömbin hima þar hjá þeim skjálfandi. Heilbrigð lömb mega þó líklega frekar við því að verða kalt en ánum. Best er þó að allt parið hlapi inn, þar sem verður að vera bæði nóð fódur, nóð pláss og nóð skjól.

Nú þér er tvírætt um brenglaða hugsun og ábyrgð. Svoleiðis er ekki í tísku. Gróðaöflin hafa ótvíræðan hag af því að leggja niður samvisku og ábyrgð. Ég setti þessa saman áðan.

Við brenglaða hugsun berjast bændur um allan heim
En græðgin allstaðar gerjast og gullið hrifsar af þeim

Ég ætla að láta tvær eldri fylgja með fyrst ég er byrjaður á bundnu máli.

Græðgis syður grauturinn
gráðugt lýður étur
öllu riður Andskotinn
að mér kvíða setur.

Þessi var gerð fyrir um það bil 10–15 árum, meðan hin svokallaða frjálshygga var mest umtöluð. Ég var spurður að því eftir að peningaflokkarnir voru aftur komnir til valda, hvað þeir mundu gera. Mitt svar var svona.

Þótt gali þeir hátt og ropi hver raftur ríkisstjórnar í flokkunum
þeir gefa bankana eflaust aftur einhverjum drullusokkunum.

Ög hvað sýnist þér vera að vera að gerast núna?

Um sumarmál 2017.

Davíð Herbertsson
í Hrísgarði, Fnjóskadal.

Sjálfbærni í landbúnaði – Hvað er það?

„Sjálfbær þróun er þróun sem fullnægir þörfum samtíðarinnar án þess að skerða möguleika komandi kynslóða til að fullnægja sínum þörfum“ (1). Síðan skilgreiningin á sjálfbærni var sett fram á þennan hátt árið 1987 hefur vegur sjálfbærni risið með ógnarhraða og hugtakinu er fleygt fram við hin ýmsu tækifæri, oft án mikils skilnings á því hvað það raunverulega merkir.

Með sjálfbærni sjáum við til þess að auðlindir okkar skaðist ekki. Sjálfbær verkefni þurfa að ganga upp efnahagslega, samfélagslega og umhverfislega þannig að þau skilji ekki eftir fjárhagslegar skuldir, brotin samfélög eða óafturkræfan skaða á jörðinni. Þetta eru hinar þrjár stóðir sjálfbærni og allar eru þær jafn mikilvægar og háðar hver annarri. Verkefni sem skilar sér í fjárhagslegum ávinningi og verndar náttúruna en rýrir mannauð, eyðileggur menningararf eða sprengir samfélög er ekki sjálfbært. Með því að hafa sjálfbærniskilgreininguna í huga og þrjár stóðir hennar er ljóst að sjálfbær þróun er eina módelið sem gengur upp til lengdar. Ef við ætlum að hugsa hlutina í meira en nokkrum kjörtímabilum er sjálfbærni rökrétta viðmiðið. Þetta skýrir vinsældir hugtaksins.

Stærsta ógnin sem stöðjar að okkur sem samfélagi manna í dag er loftslagsváin og hlýnun jarðar. Orsökina er ósjálfbær nýting orkuauðlinda. Loftslagssamningur Sameinuðu þjóðanna gengur út á að halda hlýnun jarðar innan við 1,5°C miðað við hitastig jarðar fyrir iðnbýltinguna en sú hækking hefur samt sem áður í för með sér umtalsverðar breytingar á loftslagi og umhverfi jarðarinnar. Til þess að ná þessu marki hafa ýmsar tæknilausnir verið settar fram sem geta slegið á hlýnunina en ljóst er að ekki verður dregið úr útblæstri gróðurhúsalofttegunda nema með því að draga verulega úr neyslu Vesturlandabúa.

Sú þjóð sem mengar andrúmsloftið mest af gróðurhúsalofttegundum er Kína með sínum ógnarstöru og fjölmörgu kolaorkuverum. Þriðjungur af útblæstri Kína af gróðurhúsalofttegundum orsakast aftur á móti beint af framleiðslu á vörum til útlutnings (2): til okkar á Vesturlöndum. Við getum breytt neyslumynstri okkar til að bregðast við, látið gera við bilaða hluti í stað þess að kaupa nýja og hætt að kaupa „kinderegg“, ný fót á hverju ári og annan bíl á heimilið, en við getum samt ekki hætt að kaupa matvörur. Því hvílir gifurlega mikil

ábyrgð á okkur sem störfum innan landbúnaðargeirans. Við verðum að halda áfram að framleiða hollan og góðan mat á viðráðanlegu verði en við þurfum að gera það á sjálfbærnan hátt og við þurfum að gera það án þess að heildarlosun á gróðurhúsalofttegundum aukist. Hvaða möguleika höfum við? Við getum dregið úr losun gróðurhúsalofttegunda og við getum bundið þær þannig að þær hætti að stuðla að hlýnun jarðar.

Í október 2016 kom út skýrsla sem unnin var fyrir verkefnisstjórn um loftslagsvánni landbúnað af Jóni Guðmundssyni sérfræðingi hjá LbhÍ (3). Þar hefur hann kortlagt losun gróðurhúsalofttegunda frá landbúnaði og þar með þá möguleika sem íslenskur landbúnaður hefur til þess að draga úr sinni heildarlosun, bæði með aðgerðum til þess að minnka beina losun en einnig með aðgerðum sem binda gróðurhúsalofttegundir.

Hann skiptir losun frá landbúnaði í losun beint frá býlum og losun frá landnotkun. Til þess að draga úr losun frá býlum vegur hin margumrædda aðgerð, að nýta metan sem losnar frá býlunum til þess að fullnægja orkuþörf þeirra, mest. Um þetta hefur verið fjallað ýtarlega áður og verður ekki lýst frekar. Jón bendir einnig á losun sem hlýst af áburðagjöf, en með of mikilli inngjöf köfnunarefnis í lífríkið eykst framleiðsla á hláturgasi frá jarðvegsbakteríum sem er u.þ.b. 300 sinnum öflugri gróðurhúsalofttegund en koltvísýringur. Jón bendir einnig á losun vegna bruna á jarðefnaeldsneyti véla býlanna en úr henni má draga með hagkvæmari notkun véla og réttu aksturslagi en einnig má nýta metangas frá býlunum sjálfum í stað díselolíu á vélar.

Stærstur hlutur landbúnaðar í losun gróðurhúsalofttegunda hlýst af landnotkun. Þar eru stærstu þættirnir framræsla mýra, jarðvegsrof og rýrnun á kolefnisforða lands með skerta gróðurþekju. Aukinna rannsókna er þörf á þessum sviðum þar sem skekkjumörk varðandi losun eru stór. Endurheimt votlendis getur dregið töluvert úr losun, en þar er mikill munur frá einu svæði til annars. Þar sem framræslur eru mjög gamlar getur stór hluti lífræna efnisins þegar hafa tapast og ávinningurinn af endurheimtinni því minni. Endurheimt slíkra svæða skilar mögulega ekki miklum ávinningi m.t.t. losunar gróðurhúsalofttegunda þó mikið vinnist í því að endurheimta líffræðilegan fjölbreytileika og hindra frekara útskol næringarefna. Rétt er að geta þess að af framræstu

landi er einungis 13% nýtt í jarðrækt og um helmingur af því sem eftir stendur er nýtt til beitar. Stór hluti er því ekki nýttur á nokkurn hátt.

Landeyðing vegna ofbeitar hefur verið í umræðunni alla síðustu öld og það sem af er þessari. Mikið af íslensku landi þolir vel beit og getur hagnast af henni. Annað land þolir hana verr en ekkert land þolir ofbeit, það er það sem felst í orðinu. Rof á gróðurþekju og tilheyrandi tap á jarðvegi er orsök stórs hluta losunar frá landbúnaði skv (3) en hér eru skekkjumörkin stórt vegna þess að kortlagning á útbreiðslu rofs er unnin á grófum skala. LbhÍ hefur starfað að þessu í áraraðir en hefur skort fjármagn. Nýlegur samningur landgræðslunnar við samtök sauðfjárbændna um sameiginlegt átak í málum er varða beit og rof gróðurþekju og jarðvegi er glæsilegt og framsýnt framtak og mun áreiðanlega skila okkur langt á þeirri leið að ná frekari tókum á þessu vanda.

Við í landbúnaðargeiranum höfum mikið af tækifærum til þess að koma sterk inn í baráttuna gegn loftslagsvánni og getum í raun ekki annað. Með því að taka af skarið og skipa okkur sem störfum að landbúnaði í fremstu röð þeirra sem berjast gegn hlýnun jarðar munum við búa til vörur sem eru mjög verðmætar. Við þurfum betri aðferðir til þess að meta okkar losun og staðla sem sýna losun frá innlendri landbúnaðarframleiðslu. Allur landbúnaðargeirinn þarf að líta til þess frumkvæðis og framsýni sem garðyrkjubændur hafa sýnt við að láta meta losun gróðurhúsalofttegunda við innlenda framleiðslu á grænmeti samanborið við erlenda (4). Við þurfum að benda okkar viðskiptavinum hérlandis sem eru rúmlega þrjúhundruð þúsund Íslendingar og tvær milljónir ferðamanna, sem flestir elska náttúru Íslands, að við erum meðvituð um okkar hlutverk sem framleiðendur framúrskarandi vöru, sem framleidd er á eins sjálfbæran hátt og hægt er. Þannig sköpum við raunverulega verðmæti til langs tíma.

Auður Magnúsdóttir

1. Brundtland, G. H., and Khalid, M. (1987) Our common future. New York – 2. Weber, C. L., Peters, G. P., Guan, D., and Hubacek, K. (2008) The contribution of Chinese exports to climate change. Energy Policy 36, 3572-3577. – 3. https://www.umhverfisraduneyti.is/media/PDF_skrar/Greining-a-losun-grodurhusa-vegna-landbunadar_161012JG_okt.pdf. – 4. <http://lota.is/wp-content/uploads/2016/08/kolefnisspor-gar%C3%B0yrkjunnar.pdf>.

24 Stærri draumastarfi í sveitinni og hugar um börn og kindur 28 Frændið skógrættir 32 Þvígla, þvígla og máli

Bændablaðið

1. Vísiblað 2016 • Fimmtudagur 14. janúar • Blað nr. 438 • 32. árg. • Útgáfa 33.000

BAENDABLAÐIÐ MÆLIST MEÐ 43,5% LESTUR Á LANDSBYGGÐINNI

HEIMILD: PRENTMIÐLAKÖNNUN GALLUR. KÖNNUNARTÍMI OKT. – DES. 2016. ALDURSHÓPUR 12–80 ÁRA.

BAENDABLAÐIÐ ER GEFIÐ ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

Brunaþing 2017 verður haldið föstudaginn 28. apríl á Hótel Natura

Þema þingsins er eldvarnir og eldsvoðar í landbúnaði. Fjallað verður um eldvarnaeftirlit og slökkvistarf í dreifbýli, reynslu bónda af eldsvoða, velferð dýra og brunahönnun landbúnaðarbygginga. Fyrirlesari kemur frá Noregi og fjallar um reynslu Norðmanna af eldvörnum til sveita.

Þátttaka er öllum opin og er ókeypis fyrir félagsmenn Brunatæknefélagsins, aðgangseyrir er annars 3000.- kr.

Dagskrá er áætluð eftirfarandi:

8:30	Setning og skipun þingstjóra
8:40	Snorri Baldursson <i>Eldvarnaeftirlit/ástand til sveita</i>
9:20	Jan-Petter Breilid <i>Brannen på Stein gård, og mine erfaringer fra branner i landbruket</i>
10:00	Kaffihlé
10:15	Atli Rútur Þorsteinsson <i>Brunahönnun landbúnaðarbygginga</i>
10:45	Júlíus Már Baldursson <i>Reynsla bónda</i>
11:15	Elísabet Hrönn Fjóludóttir og Guðmundur Hallgrímsson <i>Brunavarnir í landbúnaði og velferð dýra</i>
12:00	Pallborðsumræður og spurningar
12:15	Brunaþingi slitið

Stálsteypumót til sölu

Til sölu lítið notuð PREFORM stálsteypumót ásamt fylgibúnaði, undirsláttarstoðum, steypu-sílói, l-bitum, timbri o.fl.

Uppl. í sínum 896-1012 og 898-1014.

Hrossabændur - hestamenn!

Vantar hross til slátrunar á næstu vikum.
Forðist biðlista í haust.

Þjóðum tímabundið hækkað verð!

Sláturpantanir í síma 480 4100.

Sláturfélag Suðurlands
Selfossi

Hentar vel t.d. á Mývatni og á Þingvöllum

Heildarlausnir á hreinsun skólps með lífrænum hætti

Hvammshólar ehf. sími 660 4085
Sigurður V. Halldórsson siggi@hvammsholar.is

VIÐFANG

Rör, fittings, básar, innréttingar. Endalausir möguleikar.
Heit galv./poly./alu. Fjölbreyttir litir.

Kee Safety sjálflokandi öryggishlið, öryggishandrið, rörakerfi.

www.vidfang.is - vidfang@simnet.is - S. 8992182

ÓMISSANDI Í SAUÐBURÐINN

LAMMBOOST OG FLORYBOOST eru fæðubótarefni sem verka styrkjandi og efla ónæmiskerfi unglamba. 100% náttúrulegar vörur sem löngu hafa sannað sig. Auðvelt í notkun, þarf ekki að blanda og kemur með íslenskum leiðbeiningum.

Icevet
Dýraheilsa

FLORYBOOST

Floryboost stuðlar að jafnvægi þarmaflórunnar og saltbúskap líkamans þegar meltingartruflanir gera vart við sig.

Verndar þarmana – Viðarkol og leir sem draga í sig eiturefni

Kemur jafnvægi á saltbúskap líkamans – Natríumklóríð, magnesíumklóríð, kalíumklóríð og fosföt

Eykur orku – Dextrósi

Styrkir erta slímhúð – Nauðsynlegar olíur unnar m.a. úr rósmaríni, cajeput, tímóteí og thymol

LAMMBOOST

Lambboost er fæðubótarefni sem er auðugt af broddmjólk og næringarefnum og er sérstaklega hannað með þarfir litilla og léttu lamba í huga.

Heilbrigð þarmaflóra – Mjólkursýrugerlar

Eflir ónæmiskerfið – Broddur

Örvandi – Jurtakrafur (kóla, gúarana)

Eykur líkamlegan styrk – Flókin samsetning vitamína og járns

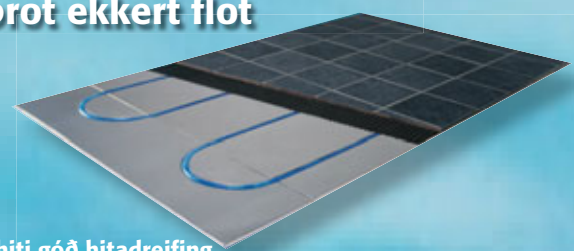
Eykur orku – Nauðsynlegar fitusýrur, glúkósi, þriggylseríðar

Nánari upplýsingar hjá dýralæknum og umboðsaðila www.dyraheilsa.is

Gólfhitakerfi

Ekkert brot ekkert flot

- Þægilegur hiti góð hitadreifing
- Hítasveiflur / Stuttur svörunartími
- Aðeins 12mm þykkar hitadreifiplötur
- Fljótlegt að leggja
- Ekkert brot ekkert flot
- Dreifiplötur límdar beint á gólfíð
- Gólfefni lagt beint á dreifiplötur (flísar, parket)
- Hentar vel í eldra húsnæði jafnt sem ný hús og sumarhús
- Flooré gólfhitakerfi er einfalt, fljótlegt og þægilegt

Skemmuvegur 10 (blá gata) 200 Kópavogur
Sími 567 1330 Fax 567 1345 www.hringas.is

Hringás ehf.

UTAN ÚR HEIMI

Einn fullkomnasti banana-þroskunarlager heims

Í mars opnaði heildsölufyrirtækið fyrir ávexti og grænmeti, BAMA í Noregi, nýjan banana-þroskunarlager sem er einn af þeim stærstu í Evrópu.

Þetta nýja og glæsilega húsnæði er yfir 5 þúsund fermetrar að stærð, með 45 þroskunarherbergjum og getur þroskað 110 þúsund banana-kassa á viku og er aðstaðan með þeim fullkomnari sem þekkist í heiminum.

Bananar eru grunnur í arðsemi fyrirtækisins og er stærsta varan sem þeir selja í ávöxtum. Norðmenn

Norðmenn borða manna mest af bönunum í Evrópu og því er það kappsmál fyrir fyrirtækið að geta boðið neytendum sínum upp á hinn fullkomna banana í verslunum.

borða manna mest af bönunum í Evrópu og því er það kappsmál fyrir fyrirtækið að geta boðið neytendum sínum upp á hinn fullkomna banana í verslunum.

Hverju og einu þroskunarherbergi er stýrt í gegnum tölvu og með nýjum kælikerfum verða gæði banananna með þeim bestu í framtíðinni. Í hverju herbergi eru tvær hæðir og hefur fyrirtækið 8 tegundir af bönunum sem það selur til verslana. Vonir fyrirtækisins eru að neyslan muni aukast með meiri gæðum en einnig fylgir nýja húsnæðinu mikill orkusparnaður fyrir fyrirtækið.

/Bama-bladet - ehg

Þroskunarlagerinn er 5.000 fermetrar að grunnfleti og er með 45 þroskunarherbergjum. Myndir / Bama-bladet

Ungbændur í Noregi vilja nýja landbúnaðarstefnu:

Meiri sjálfbærni og hærra matarverð

Nú hafa ungbændur og umhverfissamtök í Noregi tekið sig saman og gefið út yfirlýsingu um hvernig þau vilja sjá framtíðina í norskum landbúnaði.

Þar er óskað eftir meiri sjálfbærni og hærra matarverði en einnig að flytja eigi útreikninga á beingreiðslum frá magni til landsvæða.

Uppgjör gegn risabúunum

Yfirlýsingin er eins konar uppgjör gegn risabúum og fjöldaframleiðslu.

Samtökin, sem kalla sig bandalag fyrir nýja landbúnaðarstefnu, voru stofnuð árið 2012 og að þeim koma sjö ungliða- og umhverfisverndarsamtök.

Þau vilja fara aðrar leiðir en núverandi stjórnvöld fara og vilja þannig fara til baka til smærri og meðalstórra búa, hugsa beingreiðslukerfið upp á nýtt og fara yfir þær leiðir sem hægt er að fara til að sporna gegn síauknum innflutningi á kraftfóðri.

Vilja auka sjálfbærni

Í dag er flutt inn yfir ein milljón tonna á ári sem er tvöföldun á 15 árum. Helmingur af því kraftfóðri sem norsk húsdýr eru fôðruð á er innflutt. Hugmyndafræði þeirra er að gera landbúnaðinn sjálfbærari sem byggist á hverju svæði fyrir sig.

Krafan um magn, skilvirkni og arð leiðir til ósjálfbærni

„Aðalvandamálið með landbúnaðarstefnunni á dag er einhliða skuldbinding á skilvirkni, arði og magni. Þetta leiðir af sér meiri miðstýringu og fleiri bændur í hlutastarfi sem gegna jafnmikilvægu hlutverki eins og bændur í fullu starfi. Stefna stjórnvalda gerir það einnig að verkum að það verður meira aðlaðandi að nota innflutt kraftfóður. Stjórnvöld sjá ekki heildarmyndina, heldur hugsa eingöngu um magn og ekki allt hitt sem er gott við landbúnaðinn,“ segir Kathrine Kinn, sem er í forsvari fyrir samtökin. /Bondebladet – ehg

Svín drepast úr gin- og klaufaveiki í Kína

Landbúnaðarráðherra Kína greindi frá því í byrjun apríl að 37 svín í Guangdong héraði í suður Kína hafi drepist úr gin- og klaufaveiki.

Um er að ræða smit af O stofni og sagði ráðherrann að öllum skepnum á bænum hafi verið fargað og að

búið væri að ná tökum á málinu þannig að veikin breiddist ekki frekar út.

Tilkynnt var um það í febrúar að gin og klaufaveiki hafi breiðst út í Suður- Kóreu. Var viðbúnaðarstig þá sett í hæstu stöðu, en lækkað á ný nú í mars. /HKR.

Á FAGLEGUM NÓTUM

Nú í byrjun maí verða teknir 40 Angus fósturvísar í Noregi fyrir Nautgripærktarmiðstöð Íslands ehf. Angus varð fyrir valinu þar sem það holdanautakyn er bæði þekkt fyrir að vera harðgert en um leið með afar gott skap, góð beitarðýr og kýrnar bæði mjólkurlagnar og hafa léttan burð.

Fagping nautgripærktarinnar á Íslandi 2017

Í tengslum við aðalfund Landssambands kúabænda, sem haldinn var í mars sl., var haldið hið árlega Fagping nautgripærktarinnar og var dagskrá þess hin veglegasta, með 11 faglegum erindum.

Reyndar setti ófærð strík í reikninginn og voru mörg af erindum fagþingsins flutt af öðrum en til stóð í upphafi eða flutt með fjarfundabúnaði. Allt gekk þetta þó stóráfallalaus fyrir sig og verður hér á eftir gerð stuttlega grein fyrir erindunum.

Bolti 09021 frá Birtingarholti IV.

Besta nautið frá Birtingarholti IV

Fyrsta erindið var sett saman af Guðmundi Jóhannessyni, ráðunaut hjá RML, og sá Guðný Helga Björnsdóttir, formaður Fagrðs í nautgripærkt, um að flytja erindið í forföllum Guðmundar. Fjallaði erindið um nautaárganginn 2009, þar sem Bolti 09021 frá Birtingarholti IV stóð uppúr en Bolti þessi á ættir að rekja til margra þekktra kynbótanauta íslenskrar ræktunarsögu. Fram kom í erindinu að dætur Bolta eru afurðakýr með hlutföll verðefna í meðallagi en stórar með sterklega fætur, háfættar og með mikla boldýpt og útlögur. Þá prýðir dætur Bolta úrvalsgóð spena- og jógurgerð. Júgrin eru vel löguð, ákaflega vel borin með bæði mikla festu og sterkt jógurband og þá eru spenar dætra Bolta hæfilega stuttir, grannir og vel settir. Þegar horft er til kynbótamatsins sjálfs fær Bolti 121 í einkunn fyrir afurðir en þó ekki nema 93 fyrir fitu en hins vegar 104 fyrir prótein. Gildin fyrir frjósemi og frumutölu eru heldur lág en útlitseiginleikar fá háa einkunn. Í heildina fær Bolti 117 í kynbóta-einkunn.

Erfðamengisúrval er að breyta á

Næsta erindi flutti Baldur Helgi Benjaminsson, verkefnisstjóri hjá BÍ, en hann fjallaði um stöðu verkefnisins sem snýr að erfðamengisúrvali, en verkefnið snýr að innleiðingu úrvals á grunni erfða-mengis í kynbótastarf nautgripærktarinnar og byggir m.a. á því að láta greina arfgerð helstu ætt-fæðra íslenska kúastofnsins en af mörgum kostum erfðamengisúrvals má nefna að ættliðabil verður mun

Menn velta því nú fyrir sér hvort að í framtíðinni verði aftur farið að verka þurrhey eða setja fóður í nútíma heymetisturna. Þeir eru þó allt öðruvísi og betur hannaðir en þeir turnar sem hér voru reistir á sínum tíma.

styttra, kostnaður minni þegar til lengdar lætur, framfarir verða hraðari og þá er hægt að stýra betur þróun skyldleika en nú er. Til stendur að greina arfgerð 48 nauta og skoða um leið skyldleika þeirra við önnur kúakyn því ef hann er til staðar má etv. samnýta upplýsingar. Tekin verða sæðissýni á Nautastöðinni á Hesti og send til greininga í Danmörku. Þá verður farið í að safna DNA sýnum úr fimm þúsund kúm að lágmarki til þess að afla nægra upplýsinga í gagnagrunn kerfisins. Einungis verður safnað sýnum á þeim búum þar sem er traust skýrsluhald, þar sem innlegg afurða hefur verið á bilinu 90,0-99,9% síðustu 3 árin og þar sem að lágmarki 75% af ásettum kvígum á sama árabili eru undan sæðingarnautum.

Anguskálfarnir fæðast næsta vor

Sigurður Loftsson, stjórnarformaður Nautgripærktarmiðstöðvar Íslands ehf., tók saman erindi um stöðu innflutnings erfðafnis holdagripa

og sá Baldur Helgi um að flytja það í forföllum Sigurðar.

Verkefnið er nú komið það langt að nú í byrjun maí verða teknir 40 Angus fósturvísar í Noregi. Angus varð fyrir valinu þar sem það holdanautakyn er bæði þekkt fyrir að vera harðgert en um leið með afar gott skap, góð beitarðýr og kýrnar bæði mjólkurlagnar og hafa léttan burð. Þá er auðvitað það sem mestu skiptir, að Angus er með rómuð kjötgæði. Þessir fósturvísar verða undan 10 Angus kvígum og fjórum Angus kynbótanautum, þar af verða fjórar af kvígumum sæddar með sæði úr kynbótanautinu „Li's Great Tigre 74039“. Naut þetta er fætt árið 2011 og er hæst dæmda norska Angus nautið núna með 122 í heildar kynbótaeinkunn. Eftir einangrun verða fósturvísarnir svo settir í kýr á Stóra-Ármóti í haust og ættu kýrnar þá að bera næsta vor. Um það bil ári síðar, vorið 2019, ætti þá að vera hægt að bjóða upp á nýtt Angussæði hér á landi. Vorið 2020 ættu því fyrstu kálfarnir að koma í heiminn hjá kúa-

bændum landsins og má þá búast við því að kjöt af þessum gripum geti borist íslenskum neytendum síðla árs 2021 eða í byrjun árs 2022. Þessi tímalína setur vel í samhengi hve gríðarlega langur ferill þetta er og má hverjum vera ljóst að margt getur gerst í markaðsmálum hér á landi á tæplega fimm árum.

Minni strá en betri

Næsta erindi, sem var flutt af Þorsteini Ólafssyni dýralækni með fjárfundarbúnaði, snéri að nýjungum hjá Nautastöðinni á Hesti. Þar á bæ hefur til að mynda verið tekinn í notkun nýr búnaður sem gerir það að verkum að hægt var að minnka stráin sem notuð eru. Áður var skammtastærðin 0,53 ml með 30 milljón frumum í en nú, eftir breytingarnar, er skammtastærðin 0,23 ml með 25 milljón frumum í. Að sögn Þorsteins hefur gengið afar vel að taka hina nýju tækni í notkun og hafa orðið lítil afföll af sæði.

Þá ræddi Þorsteinn einnig aðferðina SpermVital, sem er norsk aðferð og einkar áhugaverð sem tekin verður upp hér á land á næstunni. Með þessari aðferð má lengja verulega líftíma sæðis eftir að búið er að sæða kúna, þ.e. úr 18-30 klukkustundum upp í 48 klukkustundir. Þetta gerir það að verkum að líkur á því að kýrin festi fang aukast verulega og er mælt með því að nota þessa gerð af sæði á kýr sem beiða reglulega upp. Sæði þetta er töluvert dýrara í Noregi og verður það ef til vill hér á landi einnig en þar sem verðlagning á sæðingum er afar misjöfn á milli svæða á eftir að finna endanlega leið sem notuð verður.

Margt í deigluinni

Guðmundur Jóhannesson, ráðunautur hjá RML, hafði tekið saman erindi með yfirlit yfir helstu verkefni sem hlotið hafa styrki úr Þróunarsjóði nautgriparéktarinnar og eru í vinnslu.

Í forföllum Guðmundar flutti starfssystir hans, Gunnfríður Elín Hreiðarsdóttir, þetta erindi. Svo virðist sem töluverður uppgangstími sé kominn á ný þegar horft er til rannsókna í nautgriparékt. Þannig er t.d. verið að vinna við uppgjör verkefnis sem snéri að því að safna gögnum á seinni hluta mjaltaskeiðs og hins vegar að afla gagna um át við mismunandi fôðrunaraðstæður sem algengar eru í dag á íslenskum kúabúum.

Annað verkefni snýr að því að efla nautakjötsframleiðslu sem búgrein, bæði rekstarlega og faglega og þá er verið að leggja lokahönd á skýrslu verkefnis sem snéri að því að meta hámarksvaxta-rgetu íslenskra nauta til kjötf framleiðslu.

Mörg önnur verkefni mætti tína hér til, en alls voru 16 mismunandi verkefni tilgreind. Auk þess eru fjórir háskólanemar að vinna að rannsóknaverkefnum á sviði nautgriparéktar.

Heymetisturnarnir að koma aftur?

Sigtryggur Veigar Herbertsson, bútækniráðunautur hjá RML, flutti áhugavert erindi um nýjungar í bútækni og um möguleika kúabænda á breytingum. Margar áhugaverðar nýjungar eru í boði nú til dags og nýting margskonar upplýsingatækni bæði utan sem innan fjöss virðist vera nauðsynlegur þáttur í kúabúskap framtíðarinnar.

Í dag er t.d. hægt að fá afar góðar sjálfvirkar uppskerumælingar, bæði með vélbúnaði á jörðu niðri sem og með gervihnöttum, en gögn sem þessi nýtast til þess að mæla bæði uppskeruna en einnig til þess að aðlagða ólíka áburðargjöf að þörfum landsins hverju sinni.

Sigtryggur velti því einnig fyrir sér hvort breytingar séu framundan þegar horft sé til hönnunar fjösa og tók sem dæmi að víða eru haughús

bönnuð vegna meiri losunar gróðurhúsalofttegunda frá slíkum geymslum en öðrum, þó til sé tækni í dag sem dregur verulega úr framangreindri losun haughúsa sem gæti verið lausn á málinu.

Þá sé dagljóst að rúlluplast geti vart annað en hækkað í framtíðinni og velti fyrir sér hvort framtíðin beri í skauti sér að fara aftur til fortíðar með því að verka þurrhey eða setja fôður í nútíma heymetisturna, sem vel að merkja eru allt öðruvísi og betur hannaðir í dag en þeir sem hér voru reistir á sínum tíma.

Horfur í framleiðslumálum

Þeir félagar Ágúst Andrésson, formaður Landssamtaka sláturleyfishafa, og Bjarni Brynjólfsson, skrifstofustjóri Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði, fjölluðu um stöðu og horfur í framleiðslu-málum búgreinarinnar. Þar sem þeir voru báðir veðurtepptir, eins og svo margir aðrir, fluttu þeir erindi sín um fjárfundabúnað.

Bjarni hafði tekið saman afar greinargott yfirlit um fjölda mjólkurkúa hér á landi og um helstu áhrifaþætti á mjólkurframleiðsluna en ýmis teikn eru á lofti sem benda til þess að dregið gæti úr mjólkurframleiðslu á næstunni. Um það sé þó erfitt að spá í raun, enda hafa kúabændur landsins áður sýnt að hægt er að auka framleiðsluna verulega á stuttum tíma. Tölurnar tala þó sínu máli og t.d. var förgun mjólkurkúa meiri árið 2016 en verið hefur frá árinu 2012 og þá var kvíguförgun meiri árið 2016 en árin 2014 og 2015. Framleiðendum fækkaði einnig nokkuð hratt árið 2016 en á móti hafi komið góð nyttaukning sem hafi skilað góðri mjólkurframleiðslu árið 2016.

Ágúst fór m.a. í máli sínu yfir stöðuna á nautakjötsmarkaðinum en við blasa bæði ógnanir sem bregðast þarf við en einnig tækifæri sem gripa þarf í þágu greinarinnar. Nýr tollasamningur við Evrópusambandið og styrking krónunnar hefur gert samkeppnisstöðuna erfiðari og því blasir við að gripa þurfi til aðgerða s.s. með fækkun afurðastöðva, en KS hefur riðið á vaðið með því að fækka stórgripasláturhúsum sínum úr þremur í tvö. Fyrir vikið skapast um leið tækifæri við bætta nýtingu hliðarafurða, sem eykur verðmætasköpun búgreinarinnar. Þá gat hann þess að bæta þurfi upplýsinga-öflun frá bændum svo hægt sé að viðhafa betri stjórn á atriðum eins og þörf fyrir slátrun svo dæmi sé tekið. Hann ræddi einnig nýja EUROPE kjötmatið en upptaka á því ætti að leiða til betri ávinnings fyrir búgreinina. Í fyrstu er fyrirséð að ákveðinn vandi er að útbúa sanngjarna verðskrá sem hefur eðlilega tengingu við gamla kjötmatskerfið en það sé allt á rétttri leið.

Fjármögnun og arðsemi kúabúa

Runólfur Sigursveinsson, fagstjóri rekstrar hjá RML, flutti tvö erindi á fagþinginu og snéru þau annars vegar að fjármögnun framkvæmda og hins vegar að arðsemi og möguleikum til hagræðingar við mjólkurframleiðsluna. Fór hann m.a. sérstaklega yfir forsendur sem gerðar eru við lána-fyrirgreiðslu þar sem fjármögnunaraðilar leggja m.a. töluvert upp úr því að fyrir liggi bæði fjár-festingar- og rekstaráætlun. Þá útskýrði hann helstu lykilhugtök þegar lán eru rædd og fór yfir helstu kosti og galla ólíkra gerða af lánum s.s. lán með jöfnum afborgunum, jafngreiðslulán og sk. kúlulán. Ennfremur velti hann fyrir sér hvort ástæða sé til þess að hugsa um fjármögnun með nýjum hætti hér á landi og nefndi sem dæmi um nýja nálgun hvernig danski lífeyrissjóðurinn AP pension hefur komið inn í þarlendan landbúnað með nýjan lánaflokk.

Í hinu erindinu kom hann m.a. inn á það hvernig arðsemi er metin í kúabúskap en hægt er að notast við margar ólíkar aðferðir s.s. með því að skoða EBITDA búans, þ.e. hagnað fyrir fjármagnsliði, afskriftir og skatta. Almennt er hún hér á landi frá 10–35% og framlegðarstig búanna frá 40 og upp í tæp 70%. Til þess að geta metið almennilega eigin rekstur er afar mikilvægt að geta borið sínar niður-stöður saman við niðurstöður annarra í búgreininni en til þess þarf að samnýta upplýsingar úr gagnagrunnum. Það krefst hins vegar samþykkis notenda og því miður hafi allt of fáir gefið samþykktu sitt fyrir slíkri notkun. Þá kom Runólfur með sláandi dæmi um tekjumun á sambærilegum búum, með 200 þúsund lítra ársframleiðslu, upp á hvorki meira né minna en 1,6 milljónir króna á ári

vegna ólíks efnainnihalds mjólkur! Hreint ótrúlegt að einhver hafi efni á því að missa af þessum árstekjum. Enn fremur hefur í samanburði Runólfs komið fram mikill munur á gjaldahlið búanna sem bendi til þess að hægt sé að bæta verulega úr.

Ala nautin hratt og vel

Síðasta erindið fagþingsins flutti Sigríður Ólafsdóttir, ráðunautur RML, og fjallaði það um arðsemi og möguleika til hagræðingar við nautakjötsframleiðslu en hún kom með dæmi, sem ættu að vekja alla framleiðendur á nautakjöti til umhugsunar, um gríðarlega ólíkar tekjur af sambærilegum nautum. Þannig væri hægt að fá 250 kílóa fall á 19 mánuðum og fá 103 þúsund í framlegð af framleiðslunni, sem væri nákvæmlega sama framlegðin og fengist af því að ala naut í 24

mánuði með fallþunga upp á 295 kíló! Þá væri ennfremur, með lélegri fôðrun, hægt að tapa verulegum fjármunum í samanburði við framangreint dæmi, en sé knapt fôðrað og fallið ekki nema 185 kíló við 24 mánaða aldur þá fæst ekki nema 11 þúsund í framlegð af gripum, munar þar um heilar 92 þúsund á þessum sambærilegu gripum!

Eins og áður segir er hér einungis um stuttlega lýsingu að ræða en hafi umfjöllunin vakið spurningar eða frekari áhuga skal enn bent á að hægt er að skoða flest erindin, þ.e. glærurnar, á vef Landssambands kúabænda: www.naut.is og þá eru einnig til upptökur af fluttum erindum á Facebook síðu-samtakanna.

Snorri Sigurðsson
sns@seges.dk

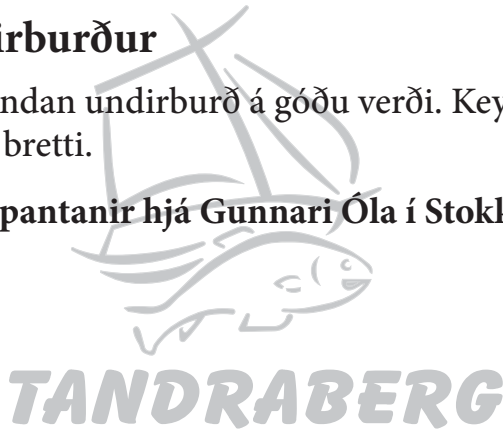
SKAGFIRÐINGAR-NÆRSVEITAMENN

Húsdýraundirburður

Erum með innlendan undirburð á góðu verði. Keyrum heim á bæi ef keypt eru heil bretti.

Upplýsingar og pantanir hjá Gunnari Óla í Stokkhólma.
Sími 8647747.

Veljum Íslenskt!

Nýliðunarstuðningur Breyting á fyrirkomulagi

Matvælastofnun vekur athygli á að atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið hefur gefið út breytingu á reglugerð nr. 1240/2016 um almennan stuðning við landbúnað. Í breytingarreglugerðinni er **skilyrðum fyrir nýliðunarstuðningi breytt** frá fyrri reglugerð og **umsóknarfrestur lengdur til 1. júní 2017**.

Matvælastofnun auglýsir eftir umsækjendum vegna nýliðunarstuðnings í samræmi við ákvæði IV. kafla reglugerðar um almennan stuðning við landbúnað nr. 1240/2016 skv. heimild í búnaðarlögum nr. 70/1998 og búvörulögum nr. 99/1993, með síðari breytingum.

Nýliðunarstuðningur er veittur til fjárfestinga í búrekstri. Markmið stuðningsins er að aðstoða nýliða við að hefja búskap og auðvelda ættliðaskipti í landbúnaði. Framlög til nýliðunar-stuðnings beinast að einstaklingum í eigin nafni eða til lögaðila sem nýliði á a.m.k. 25% hlut í.

Þeir einstaklingar einir geta sótt um nýliðunarstuðning sem:

- eru **skráðir eigendur eða leigjendur lögbýlis/garðyrkjubýlis** og stunda landbúnað á lögbýli/garðyrkjubýli með virkt virðisaukaskattsnúmer og starfsemi sem fellur undir atvinnugreinanúmer 01 og 02 í atvinnuvegaflokkun Hagstofu Íslands, sbr. ÍSAT2008, þó ekki starfsemi í undirflokkum 01.61, 01.62, 01.63, 01.64, 01.70 og 02.40.
- eru **á aldrinum 18-40 ára** á því ári sem óskað er eftir stuðningi.
- eru að kaupa búrekstur eða hlut í búrekstri í fyrsta skipti eða hafa leigt eða keypt búrekstur **innan þriggja ára** frá 1. janúar á umsóknarári.
- **hafa ekki áður hlotið nýliðunarstuðning** í mjólkurframleiðslu eða bústofnskaupa-styrki til frumbýlinga í sauðfjárrækt samkvæmt þágildandi reglum árin 2014-2016.

Nýliðunarstuðningur er veittur til **fjárfestinga í búrekstri**. Stuðningur getur að hámarki numið 20% af heildarfjárfestingakostnaði á ári og skulu framlög til einstakra nýliða ekki vera hærri en níu milljónir króna í heildarstuðning. Stuðningur til nýliða sem á hlut í lögaðila skal taka mið af eignarhlut nýliða í lögaðilanum. Sé áætlað að framkvæmdartími við fjárfestinguna sem sótt er um stuðning fyrir sé lengri en eitt ár skal umsækjandi gera grein fyrir áfangaskiptingu hennar í framkvæmda- og verkáætlun skv. c-lið 2. mgr. 16. gr. reglugerðar nr. 1240/2016. Heimilt er að veita stuðning við sömu fjárfestingu í allt að þrjú ár.

Með umsóknum skal m.a. fylgja greinargóð lýsing á búrekstri og fjárfestingunni sem óskað er stuðnings við, markmið fjárfestingarinnar og framkvæmda- eða verkáætlun vegna fjárfestingar. Sjá nánari lýsingu á hvað umsókn skal innihalda í 16. gr. reglugerðar nr. 1240/2016.

Rafrænar umsóknir skal fylla út á Bændatorginu. **Umsóknarfrestur er til 1. júní 2017**. Opnað verður fyrir umsóknir um 3. maí 2017.

Örfá atriði vegna skýrsluhalds

Guðmundur Jóhannesson

ábyrgðarmaður í
nautgriparáækt
mundi@rml.is

Nú um áramótin varð sú breyting að skýrsluhald er skilyrði þess að fá greiðslur samkvæmt samningi um starfsskilyrði nautgriparáæktar. Uppfylla þarf ákvæðin lágmarksskilyrði varðandi skráningar og skil, þau sömu og áður voru til þess að hljóta gæðastýringargreiðslur.

Skilafrestur á mjólkurskýrslum er 10. næsta mánaðar eftir mælingarmánuð og skrá þarf alla burði og mæla úr öllum mjólkandi kúm auk þess sem sláturgögn þurfa að fylgja öllum gripum sem fargað er í sláturhúsi en þau gögn eru lesin sjálfkrafa inn í Huppu. Þá þarf að skila kýrsýnum úr öllum mjólkandi kúm tvisvar sinnum á hverjum ársfjórðungi, að lágmarki.

Sami skilafrestur er fyrir framleiðendur nautakjöts en eðlilega gildir ekki þar að skila þurfi mjólkurskýrslu en standa þarf skil á öðrum skráningum eins og burðum, afdrifum og flutningum.

Fyrir þá sem voru í skýrsluhaldi eru breytingarnar minni háttar og felast eingöngu í því að mánaðarlega þarf að skila svokölluðu lögbundnu skýrsluhaldi auk hefðbundinna skila á mjólkurskýrslu og því kom fram hér á undan.

Nú er fyrsti ársfjórðungur ársins 2017 liðinn og því miður er allnokkuð um að menn hafi gleymt að skila lögbundnu skýrsluhaldi auk mjólkurskýrslu. Staðan er þannig þegar þetta er skrifað að af þeim búum sem skráð eru með lifandi nautgripi í Huppu hafa 126 bú ekki skilað fyrir janúar, 278 ekki fyrir febrúar og 316 ekki skilað fyrir mars. Nú kann að vera að á einhverjum þessara búa séu ekki nautgripir lengur eða verið að hætta framleiðslu en þó er að finna í þessum hópi bú sem eru með mikla mjólkurframleiðslu. Það er því alveg ljóst að skil á lögbundnu skýrsluhaldi gleymast í of mörgum tilvikum. Það er því um að gera að skoða sína stöðu og skila því sem allra fyrst en hér er á ferðinni grafalvarlegt mál ef til frýstingar beingreiðslna, vegna vanskila á skýrslum, kemur.

Leiðrétting

Eins og einhverjir hafa sjálfsagt tekið eftir voru fyrstu tölur sem birtar voru um efnainnihald mjólkur hjá einstökum kúm við síðasta ársuppgjör rangar hvað próteinhlutfall (prótein%) varðaði. Þetta hefur verið lagfært og endurreiknað aftur í tímenn. Þetta gerðist vegna villu við útreikninga í þeim mánuðum sem ekki voru tekin kýrsýni þannig að kerfið

notaði ekki próteinhlutfall næstu mánaða á undan á réttan hátt. Því reiknaðist hluti kúnna með ofurhátt próteinhlutfall. Eins og áður sagði hefur þetta verið lagfært og leiðrétt.

Kýrsýni og kýrsýnataka

Nú þarf að skila sýnum úr öllum mjólkandi kúm að lágmarki tvisvar sinnum í hverjum ársfjórðungi eða a.m.k. 8 sinnum á ári. Þegar tekin eru mjólkursýni eiga þau að sýna þverskurð af mjólkinni úr viðkomandi grip. Þetta þýðir að ekki er um marktækt sýni að ræða nema sýnið sé úr mjólk úr kú sem mjólkur er þegar notaður er þar til gerður mjólkurmælir sem skilur frá sýnishorn af mjólkinni allan mjaltatímann (helst morgunmáli).

Þegar rétt er staðið að sýnatökunni er áriðandi að sá hluti frátökumagnsins, sem ætlaður er í sýnaglasíð með rotvarnarpillunni í hvíta kassanum, sé rétt blandaður. Ekki á að hella beint úr mæliglasinu eða opna fyrir kranann neðst á mælinum heldur taka mjólkurmælinn frá og endastanga honum 3-4 sinnum til að fita og önnur efni blandist rétt áður en sett er í sýnaglas hvíta kassans.

Ef sérstakt frátökuglas er til staðar á að taka glasið af og setja lófann fyrir opið og endastanga því nokkrum sinnum.

Láglínukerfi með tölvuskráningu

eru með búnað sem tengdur er við á sýnatökudögum og þar ber einnig að endastanga glasinu nokkrum sinnum áður en helli er í sýnaglasíð.

Hristið ekki!!! Varast ber að hrista sýnið því þannig blandast loft í það sem getur haft áhrif á niðurstöðuna, sér í lagi FFS. Alls ekki taka sýni beint úr spena fyrir eða eftir mjaltir, þá er ekkert að marka niðurstöðuna.

Til er margháttaður búnaður til sýnatöku en aðeins ein gerð mjaltakerfa skilar sýninu beint í sýnaglasíð og það eru mjaltapjónar.

Við önnur mjaltakerfi ber einfaldlega að tryggja að viðkomandi sýni gefi þverskurð af allri mjólk viðkomandi mjalta og að þess sé vandlega gætt að blanda sýnið rækilega áður en hluta þess er hellið í pillu- eða sýnaglasíð sem fer til mælingar.

Mæling á nyt

Mæla á nyt kúnna einu sinni í mánuði og þá samanlagða dagsnyt, þ.e. bæði morgun- og kvöldmjalta. Mikilvægt er að þessar mælingar séu sem allra réttastar og því brýnt að mjólkurmælur séu rétt stilltir. Leiðbeiningar um prófun mjólkurmæla er að finna á vef RML, <https://www.rml.is/is/forrit-og-skyrsluhald/nautgriparaekt/leidbeiningar/hvernig-get-eg-profad-mjolkurmaelana>. Þar er

hlekkur á leiðbeiningar á ensku sem ICAR hefur gefið út. Starfsfólk RML aðstoðar ef menn þurfa frekari upplýsingar en annars bendum við á þjónustuaðila mjaltakerfa hérlandis. Leiki minnsti grunur á að mjólkurmælarnir séu rangt stilltir er rétt að prófa þá og/eða láta yfirfara af fagaðila.

Hægt er að fylgjast með hvort skýrsluhaldi og innleggi ber vel saman með því að nota Huppu og Bændavef Auðhumlu. Við bendum einnig á að hægt er að slá upplýsingar um mjólkurinnlegg inn í Huppu og fá þennan samanburð myndrænan í skýrslunni „Lykiltölur: Mjólk“. Því miður hefur okkur ekki enn orðið ágennt með sjálfvirkan innlestur mjólkurinnleggs í Huppu.

Eðlilegt hlutfall innlagðrar mjólkur af framleiddri eða skýrslufærðri mjólk, mjólkurnýting, fer eftir bústærð og öðrum þáttum. Það er þó ekki óeðlilegt að ætla að mjólkurnýting á stórum búum liggi á bilinu 95-98% en geti verið nokkru lægri á minni búum. Fari þetta hlutfall niður fyrir 85% eru rétt viðbrögð að leita skýringa sem geta legið í vanstilltum mælum eða þá því að miklu magni mjólkur sé hellið vegna óviðunandi gæða. Það eitt og sér er óásættanlegt, að framleiða mjólk sem skilar litlum eða engum tekjum á móti þeim kostnaði sem framleiðslan hefur í för með sér.

Á FAGLEGUM NÓTUM

Söfnun vefjasýna vegna erfðamengisúrvals

Á Fagþingi nautgriparáæktar, sem haldið var samhliða aðalfundi Landssambands kúabænda í mars sl. var farið yfir stöðu mála og næstu skref í undirbúningi að innleiðingu á erfðamengisúrvali í kynbótastarfi nautgriparáæktarinnar.

Eins og fram hefur komið hér á síðum Bændablaðsins, mun verkefnið í fyrstu snúast um gagnasöfnun vegna uppbyggingar á svokölluðum viðmiðunarhópi gripa; þ.e. gripum sem bæði hafa mælingar á svipgerð (upplýsingar um afurðir, frumutölu, útlitsmat o.þ.h.) og greiningu á arfgerð, DNA.

Í flestum þeim kúastofnum þar sem þessi aðferð hefur verið innleidd, er uppistaðan í viðmiðunarhópnum þau naut sem lokið hafa afkvæmaprófun á vettvangi kynbótastarfsins í hverjum stofni fyrir sig. Kýr með greiningu á arfgerð eru einnig í vaxandi mæli hluti af viðmiðunarhópnum. Í smærri stofnum eru slíkir gripir ein af megin forsendunni fyrir innleiðingu á þessari aðferð.

Breytingar í mati eiginleikanna

Á þeim rúmlega fjórum áratugum sem núverandi kynbótaskipulag nautgriparáæktarinnar hefur verið við lýði, hefur mat á einstaka eiginleikum tekið talsverðum breytingum. Til að byrja með voru afurðir kúnna til að mynda metnar á grunni ársafurða, þannig var fyrsta heila afurðarár hjá kúnum sambland af fyrsta og öðru mjólkurskeiði þeirra.

Um 1980 er farið að meta afurðamagn á grunni mjólkurskeiða og eru þær mælingar samfelldar frá þeim tíma. Útlitsmat gripa er annað dæmi þar sem miklar breytingar hafa orðið. Línulegt útlitsmat var tekið upp hér á landi fyrir um 20 árum og notað samhliða eldri dómsskala þar til snemma árs 2014, er notkun eldri skalans var hætt. Þannig eiga naut sem fædd eru fyrir 1990 lítið sem ekkert af afkvæmum sem metin eru með línulega skalanum, sem auk

þess að meta byggingu kúnna, er mælikvarði mikilvægra eiginleika á borð við mjaltir og skap. Því er ljóst að í lítið er að sækja með því að hafa naut sem komu heim heiminn fyrir 1990 í viðmiðunarhópnum, þar sem svipfarsmælingar á afkvæmum þeirra eru ekki fyrir hendi varðandi mikilvæga eiginleika.

Greining á arfgerð 550 nauta

Lagt er upp með að greind verði arfgerð allra nauta sem fædd eru á tímabilinu 1990-2012 og sett hafa verið í afkvæmaprófun á vettvangi Nautastöðvar BÍ, með það að markmiði að þau verði tæk í áðurnefndan viðmiðunarhóp.

Alls er um að ræða 551 naut. Þar af er afkvæmaprófunum lokið, eða þær mjög langt komnar hjá 499 af þessum nautum, þannig að ákvarðanir hafa þegar verið teknar hvort um frekari notkun þeirra verði að ræða.

Naut úr árgöngum 2011 og 2012 eru enn í afkvæmaprófunum, sem lýkur á næstu tveimur árum eða svo. Sótt hefur verið um fjármuni í þróunarsjóð nautgriparáæktar vegna þessa og biður sú umsókn afgreiðslu. Fáí umsóknin jákvæða niðurstöðu, verða sæðissýni sem til eru úr nærfellt öllum þessum nautum, notuð til að greina arfgerð gripanna.

Við verkið er stefnt að því að nýta greiningarprófið BovineSNP50 frá Illumina, sem greinir 53.714 einbasabreytileika sem staðsettir eru víðs vegar um erfðamengið. Upplýsingarnar sem þar munu fást, verða síðar keyrðar saman við gögn úr skýrsluhaldsgrunnum Bændasamtaka Íslands um svipfarsmælingar á afkvæmum nautanna, sem kynbótamat þeirra byggir á. Lokatakmarkið er síðan að geta innleitt erfðamengisúrval, á grunni spálíkans sem gerir kleyft að segja til um kynbóttagildi gripa strax á fyrstu ævídögum þeirra.

Sýnatökuglas frá Allflex.

Söfnun vefjasýna úr 5.000 kúm

Sá fjöldi nauta sem að framan greinir, rúmlega 500 naut, er talsvert fyrir neðan þau mörk sem tilskilin eru til að hægt verði að ná nægjanlegu öryggi á kynbóttagildi einstakra gripa. Til að ná fram nothæfu kynbótamati með erfðamengisúrvali, hafa sérfræðingar Árósháskóla sem verið hafa okkur til ráðuneytis, metið það sem svo að til viðbótar þurfi að greina arfgerð hjá um 5.000 kúm að lágmarki, sem einnig hafa áreiðanlegar svipfarsmælingar varðandi helstu eiginleika. Til að greina arfgerð gripanna þarf lífsýni úr þeim en slík sýni eru nær engin til í dag.

Í þessum hluta verkefnisins er því gert ráð fyrir að taka vefjasýni úr 7.500 gripum; kúm, kvígum og kálfum. Lagt er upp með að taka sýni úr gripum á búum með vandað skýrsluhald og traustar upplýsingar. Skilyrðin sem sett eru að nýting mjólkur (innlögð mjólk sem hlutfall af mjólk sem telst framleidd skv. skýrsluhaldi) hafi að jafnaði verið á bilinu 90-99,9% árin 2014, 2015 og 2016, skýrsluskil og sýnataka sé regluleg. Þá er horft til þess að 75% eða meira af ásettum kvígukálfum á búinu þessi sömu þrjú ár séu undan sæðinganautum Nautastöðvar BÍ; þeim hinum sömu og mynda undirstöðu viðmiðunarhópsins sem áður er nefndur.

126 bú uppfylla skilyrði

Upplýsingar um innvigtun mjólkur fengust frá Búnaðarstofu, aðrar upplýsingar er að finna í skýrsluhaldi

Töng með sýnatökuglasi.

Hnifur dreginn úr sýnatökuglasi og fyrir neðan er glas með vefjasýni.

nautgriparáæktarinnar. Alls reyndust 126 bú uppfylla framangreind skilyrði og var samanlagður fjöldi árskúa á þeim alls 5.824 árið 2016. Þau eru því að jafnaði með 46 árskýr, sem er nálægt því að vera meðalstærð kúabúa um þessar mundir; það minnsta er með 11 árskýr en það stærsta 136 árskýr.

Af þessum búum eru 19 á Vesturlandi, 48 á Norðurlandi, 6 á Austurlandi og 53 á Suðurlandi, sem endurspeglar landfræðilega dreifingu kúabúa ágætlega.

Samráð hefur verið haft við Dýraverndarfélag Íslands vegna þessa verkefnis og sótt hefur verið um leyfi til Fagráðs um velferð dýra vegna þess. Vonir standa til að hægt verði að hefja sýnatökuna fljótlega og verður haft samband við ábúendur í aðdraganda þess.

Framkvæmd sýnatöku

Tekin verða örsma vefjasýni úr eyrum gripanna með sk. „tissue sampling unit“ frá hinum þekktu gripamerkjaframleiðanda Allflex. Sýnatökubúnaðurinn samanstendur af töng sem sýnatökuglasi er komið fyrir í. Í loki þess er hringlaga hnifur sem tekur ca. 3 mm sveran kjarna úr húð gripsins, sem dettur ofan í glasið og það lokast um leið og sýnið er tekið. Á hlið glassin er sýnisnúmer sem þarf að skrá samhliða einkvæmu númeri gripsins.

Þeim sem vilja kynna sér hvernig staðið er að sýnatökunni, er bent á að skrifa „tissue sampling unit“ inn í leitarsvæði Youtube og koma þá upp nokkur myndbönd sem sýna hvernig staðið er að sýnatökunni.

Tekin verða sýni úr öllum kvendýrum á búinu; kúm, kvígum og kálfum. Í raun er ferlið mjög svipað því sem gert er þegar nautgripir eru merktir, eins og skylt hefur verið frá 2003.

Raunar eru þegar komin á markað gripamerki sem taka vefjasýni um leið og plötumerki er komið fyrir í viðkomandi grip. Vonandi verður hægt að nýta slík merki hér á landi í framtíðinni. Gætt verður að ákvæðum reglna um smitvarnir og dýravelferð í söfnuninni.

/Baldur Helgi Benjamínsson

Á FAGLEGUM NÓTUM

Kálmölur – langförult mölfiðrildi

Kálmölur (*Plutella xylostella* L.) er eitt algengasta fiðrildið á heimsvísu og sennilega alvarlegasta meindýr á plöntutegundum af krossblómaætt (*Brassicaceae* áður *Cruciferae*), m.a. káltegundum. Sérstakt er hversu auðveldlega fiðrildin berast með vindi langar vegalengdir frá stöðum þar sem kjörskilyrði eru til fjölgunar þeirra.

Fiðrildið sjálft (mölurinn) er grábrúnt, 7-9 mm langt. Þegar vængirnir leggjast saman sést ljós rönd eftir endilöngu bakinu sem breikkar á 3-4 stöðum og minnir á demanta eða tígla, sbr. enska heitið „diamondback moth“ (sjá 1. mynd). Fiðrildið nærast á hunangslegi úr blómum, einkum af krossblómum og veldur ekki skaða. Það verpir eggjum sínum á blöð krossblómategunda. Lirfan fullvaxin er um 10-12 mm löng, græn að lit og með greinilegt höfuð. Lirfan hefur 3 þör af fótum á frambol eins og önnur skordýr en auk þess 5 þör af gangvörtum á afturbol og er aftasta parið oft teygt aftur og til hliðar og myndar V (sjá 2. mynd). Þegar lirfan hefur náð fullum þroska spinnur hún um sig hjúp og fer yfir í púpustigið þar sem hún umbreytist í mölfiðrildi. Púpan, 5-6 mm löng, getur verið á plöntunum, í moldinni eða á nálægum plöntum eða hlutum.

Lirfustigin eru fjögur og er það fyrsta inni í blaðinu og myndar þar fin göng. Eftir það er lirfan neðan á blaðinu og nagar þar plöntuvefin þó þannig að oft skilur hún eftir yfirhúðina á efra borði blaðsins eins og glæran glugga. Þessir gluggar rofna síðan og verða blöðin þá götött og oft standa einungis æðarnar eftir (sjá 2. og 3. mynd). Lirfurnar þola illa truflun og ef hreyft er við þeim kippast þær við og engjast til og frá og láta sig jafnvel falla af blaðinu í spunapræði.

Í Evrópu er kjörsvæði mölsins í mið og norður Evrópu þó ekki á Norðurlöndunum heldur fremur í baltnesku löndunum og sunnar. Á Norðurlöndunum og í Bretlandi er ekki talið að mölurinn yfirvetri nema að óverulegu leyti heldur megi rekja faraldra þar til mikillar fjölgunar í nálægum löndum og aðflutnings fiðrilda í stórum stíl með hlýjum loftstraumum einkum úr suðri og austri. Berist þau snemma sumars ná þau að verpa og fjölga sér með einni eða tveimur kynslóðum norður eftir Skandinavíu. Á svipaðan hátt er talið að faraldrar í Kanada stafi af mergð fiðrilda sem berist frá sunnanverðum Bandaríkjunum.

Kálmölurinn er ekki mjög duglegur að fljúga en getur borist ótrúlegar vegalengdir með vindi. Þannig hefur hann fundist á Svalbarða og á Íslandi er kálmölur eitthvert algeng-

Kálmölur.

Lirfan.

Skemmdir eftir lirlu kálmöls.

asta flökkudýrið sem kemur í skordýragildir (sjá m.a. hjá Náttúrustofu Austurlands www.na.is). Má reikna með að hann berist hingað flest ár, missnemma og í mismiklum mæli og oft verðum við lítið vör við hann. Fer það eftir fjölda fiðrilda sem berast, hversu snemma þau koma og veðurfarsaðstæðum hér hvort við verðum fyrir tjóni af hans völdum. Vísbendingar eru um að kálmölur geti yfirvetrað hér á landi og vitað er að mölurinn getur verið hér í gróðurhúsum á blaðkáli af krossblómaætt

og þá einnig spillt fyrir uppeldi á kálplöntum. Hins vegar er ekki líklegt eins og er að sá stofn sem þannig kviknar að vori dugi til að verða að plágu síðsumars á útiræktuðum matjurtum heldur þurfi aðflutning á miklum fjölda frá nágrannalöndum til að valda hér tjóni. Oft kemur mestur sægur af möl hingað síðla sumars eða haust en svo síðkomin dýr munu að öllum líkindum deyja og yalda varla nokkru tjóni.

Í meginheimkynnum kálmöls er það yfirleitt fiðrildið sem yfirvetrar

innan um plöntuleifar en líklegt er að við norðlægari aðstæður séu það ekki síður púpur. Snjóalög geta stuðlað að árangursríkari yfirvetrun. Fiðrildi og lirfur þola illa regn og plágur verða því frekar þegar þurr er en þegar rigningar eru tíðar. Skemmdir geta orðið á flestum tegundum af krossblómaætt, káli, gulrófublöðum, klettasalati og repjúblöðum. Af villtum jurtum hefur mölur sést hér á melablómi (*Arabidopsis petrea*) en svo virðist sem hjartarfi (*Capsella bursa-pastoris*) henti honum ekkert sérstaklega vel.

Sumarið 2016 var mikið kálmölssumar í Norður-Evrópu. Um mánaðamótin maí/júní barst gífurlegur fjöldi möls með heitum loftstraumum frá Rússlandi yfir Danmörku, Finnland og Svíþjóð og snemma í júní var tilkynnt um mikinn fjölda í Austur-Noregi. Um miðjan júlí var kálmölur kominn um allan Noreg. Einnig í Bretlandi komu milljónir mala í byrjun júní og vöktu mikla athygli. Í lok júlí sá höfundur byrjunareinkenni eftir kálmölslirfur á grænkáli og klettasalati í Borgarfirði. Í fyrsta sinn heyrði höfundur af skemmdum hér eftir kálmöl á gulrófublöðum haustið 2016.

Þegar mölur berst hingað snemma gætu lirfur verið komnar á stjá 2-4 vikum seinna og næsta kynslóð fiðrilda 1-2 mánuðum seinna, allt eftir hitastigi og þröskuldsgildi þroskunar þess stofns fiðrilda sem hingað berst. Þröskuldsgildið er sá lágmarkshiti sem þarf til að þroskun verði hjá eggjum, lirfum og púpum og er oft miðað við 7,3°C en stofnar geta myndast sem þroskast við lægri hita eins og fannst í N-Ameríku þar sem þröskuldsgildið reyndist vera 4,2°C. Sumarið 2006 mátti sem dæmi sjá talsvert af kálmöl sunnanlands í byrjun júní. Ólíklegt má telja að hér geti þroskast nema ein

kynslóð til viðbótar við komukynslóðina og lirfur hennar þá náð að valda tjóni í ágúst og september.

Í vissum árum getur verið þörf á að gera einhverjar ráðstafanir hér til að verjast kálmöl. Mikilvægt er að fylgjast með hvort sægur kálmala sé að berast í maí og júní yfir hin Norðurlöndin og Bretland því þá má reikna með að melir berist hingað með suðlægum vindum. Lítil hætt er á plágu þegar rigningasamt er en fremur þegar þurr er um lengri tíma. Gulrófuræktendur þurfa ekki að hafa áhyggjur því þar er alenget að breiða dúk yfir til að verjast kálflugu og þótt mölurinn geti verpt eggjum á blöð sem snerta dúkinn þá þarf mjög umfangsmiklar skemmdir á blöðum til að draga úr uppskeru rófna. Hins vegar þurfa þeir sem rækta kál og salat af krossblómaætt að vera á varðbergi og þar gæti verið nauðsynlegt í einstaka ári að beita varnarefnum. Vegna tíðrar notkunar varnarefna gegn kálmöl í löndum þar sem uppmögnun á sér stað er alenget að þol myndist gegn ýmsum algengum varnarefnum. Dúkyfirbreiðsla getur verið vörn bæði gegn kálflugu og kálmöl. Þótt lirfur séu einkum á blöðum geta þær einnig skemmt blómhausa eins og á blómkáli og spergilkáli. Mölurinn er viðkvæmur fyrir regni og því getur verið ráð að úða reglulega yfir með vatni verði menn varir við malalirfur og skemmdir á blöðum og ætti það jafnvel að geta nægt í heimilisræktun. Er þá betra að úða seint á kvöldi eða eldsnemma morguns þegar virkni er mest hjá fiðrildum.

Sigurgeir Ólafsson
plöntusjúkdómafræðingur

Helstu heimildir:
Árni Hjartarson og Droplaug Ólafsdóttir (2008): Náttúrufræðingurinn 76. árg., s. 76.
Erling Ólafsson og Hálfdán Björnsson (1997): Fiðrildi á Íslandi 1995. Fjölrit Náttúrufræðistofnunar nr. 32, 136 s.
Erling Ólafsson: Kálmölur (*Plutella xylostella*). Heimasíða Náttúrufræðistofnunar Íslands. (<http://www.ni.is/biota/animalia/arthropoda/hexapoda/insecta/lepidoptera/plutellidae/kalmolur-plutella-xylostella>)
Invasive Species Compendium. Datasheet report for *Plutella xylostella* (diamondback moth). (<http://www.cabi.org/isc/datasheet/42318>)

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

HUSQVARNA FS 400 LV
Sögunardýpt 16,5 sm

HUSQVARNA K 760
Sögunardýpt 12,5 sm

HUSQVARNA K 3600 MK II
Sögunardýpt 27 sm

HUSQVARNA K 2500
Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA DM 230

HUSQVARNA
Steinsagarblöð og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

VÉLABÁSINN

Rafmagns, bensín VW Passat GTE

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Æ fleiri eru farnir að skoða kosti þess að vera á rafmagnsbílum, en sérstaklega á þetta við um fólk sem ekur að jöfnu stuttar vegalengdir flesta daga ársins.

Mitt mat á rafmagnsbílum er að það þarf í þá annaðhvort bensín eða dísilmotor sem tekur við af rafmagninu þegar rafhlaðan tæmist. Þannig er VW Passat GTE, en hann býður einnig upp á að báðir motorarnir séu í gangi þegar þess er þörf.

Margar mismunandi stillingar á vél og krafti

Þegar ég tók við bílnum hjá Heklu á Laugaveginum sagði mæla-borðið mér að rafhlaðan væri nánast fullhlaðin og á rafmagninu einu kæmist ég yfir 40 km, en á bensíntanknum væri eldsneyti fyrir tæplega 200 km akstur. Ég ákvað því að taka léttan hring um Reykjanesið og sjá hvernig bíllinn reyndist.

Á beinum veginum í átt að Kleifarvatni, þar sem umferð var lítil, gafst gott tækifæri til að prófa snerpu bílsins með mismunandi stillingum og krafti. E-mode.

Á rafhlöðunni einni var bíllinn frekar latur í viðbragði, en algjörlega hljóðlaus fyrir utan veghljóðið í grófum vetrardekkjunum.

Ef ýtt er aftur á E-mode þá fer bíllinn í stillingu sem er hybrid. Þá eru bensínvélin og rafmagnsmótorinn að vinna saman. Þetta gerir bílnum aðeins snarpri í viðbragði og akstri.

Sé ýtt enn einu sinni á E-mode takkann þá er bensínvélin í gangi og hleður inn á rafhlöðuna sem bíllinn notar sem afgjafa í þessari stillingu. Í þessari stillingu er bíllinn að eyða svolítið af bensíni.

Fremst við hliðina á gírstönginni er takki sem heitir GTE. Ef ýtt er á hann þá vinna saman undir fullu afli rafmagnsmótorinn og bensínvélin og skila samanlagt 217 hestöflum. Í þessari stillingu er bara gaman að keyra bílnum. Urrandi kraftur og frábært viðbragð, en mínusinn er að eyðslan fer töluvert upp.

Heggur aðeins á slæmum malarvegum

Við Kleifarvatn var ég búin með rafmagnið og greinilegt að ég hafði verið of eyðslusamur á það með mínum þunga hægri fæti. Eftir að ég hafði stillt á GTE takkann var bara einfaldlega svo gaman að erfitt var að setta sig við færri hestöfl en sá takki bauð upp á.

Á beygjukaflanum við Kleifarvatn fannst mér ég vera á fullmikilli ferð, en bíllinn hreinlega var eins og límdur við malbikið í beygjunum rétt eins og góður sportbíll.

Við Vatnsfellið er tæplega tveggja km kafla sem er ekki með bundið slitlag og yfirleitt með miklum holum. Þegar ég kom inn á malarkaflann var ég á um 90 km hraða og strax tóku við stórar og djúpar holur sem fjöðrunin tók ágætlega. Mér fannst bíllinn frekar of stífur á mölinni þrátt fyrir að vera á 17 tommu felgum með þokkalega belgmiklum dekkjum í stað 18 tommu dekkja og felga eins og hann á að vera á. Það hefði örugglega verið enn meiri högg ef bíllinn hefði verið á 18 tommu felgunum, en mín reynsla er að sé felgustærð minnkuð um bara eina tommu þá er munurinn ótrúlega

VW Passat Variant GTE Premium.

Myndir / HLJ

Með ljósin kveikt er landakortið í leiðsögukerfinu of dökkt.

Ljósin slökkt og bíllinn ólöglegur í umferðinni og landakortið sést mjög vel.

GTE takkinn var of mikið á hjá mér, en væri bíllinn minn væri þessi takki sennilega alltaf á.

Ég á ekki þessar rispur, en þegar ég mátaði bílnum við dæmigerðan kantstein er bíllinn tveim sentimetrum of lágur fyrir þá.

Dráttarkrókurinn læstur, 13 pinna kerfið kallar á að eiga millistykki til að draga flestar kerrur.

mikill þegar kemur að akstri á mól.

Þægilegt að ferðast í bílnum og rými alls staðar mikið

Í framsætunum er gott að sitja, fótarymi gott og sætin þægileg. Það sama á við um aftursætin og er mjög gott pláss fyrir þrjá í aftursætaröðinni.

Ókostir eru ekki margir, en undir lægsta punkt er frekar lágt og í bílnum vantar varadekk þar sem það er ekki pláss undir hleranum að aftan vegna stærðar rafhlöðunnar.

Helstu mál og upplýsingar

Þyngd	1.735 kg
Hæð	1.461 mm
Breidd	2.083 mm
Lengd	4.767 mm

Þegar ég skoðaði í farangursrýmið sá ég að þar var tjakkur og gat ekki annað en brosað, því að upp í hugann kom að ef dekk springur er hægt að tjakka bílnum upp og taka dekkið undan. Ætli

Stór og plássfrek rafhlaðan stelar varadekksplássinu.

það sé svo meining hönnuðar bílsins að keyra svo á tjakknum á næsta dekkjaverkstæði til að láta gera við dekkið?

Ég var hrifinn af dráttarkróknunum sem er að öllu jöfnu undir bílnum, en með því að ýta á einn takka kemur hann niður og læsist.

VW Passat er með leiðsögu-korti sem kemur upp í mælaborðið fyrir framan bílstjóran. Á því er hins vegar sá galli að samkvæmt lögum á að vera með ljós allan hringinn allt árið. Þegar ljósin á þessum bíl eru kveikt í dagsbirtu dofna landakortið í mælaborðinu svo mikið að varla sést á það. Ef ljósin eru slökkt þá sést aftur á móti vel á landakortið.

Ljúfir tæpir 140 km

Eftir þennan prufuakstur, sem

var rétt tæpir 140 km, var ég bara sáttur og ánægður með bílnum. Þó að eyðslumælirinn hafi sagt að ég hafi verið að eyða rúmlega 5 lítrum á bensíni á hundraðið, veit ég upp á mig skömmuna fyrir að hafa verið með bílnum of mikið í GTE stillingunni sem er svo skemmtileg. Bensínmotorinn er 156 hestöfl og rafmagnsmótorinn er 115 hestöfl og þegar þeir eru báðir að vinna saman skila þeir 217 hestöflum niður á veg.

Þrátt fyrir að verðið sé 5.950.000 tel ég að ef ekið sé af skynsemi á þessum bíl er eldsneytissparnaðurinn fljótur að borga upp bílnum.

Hægt hefði verið að hafa skrifin um þennan bíl töluvert lengri, en fyrir þá sem vilja fræðast meira um bílnum þá er það hægt á vefsíðunni www.hekla.is.

28. apríl er alþjóðlegur minningardagur þeirra sem hafa slasast

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Á morgun, 28. apríl, er alþjóðlegur dagur þeirra sem hafa slasast eða látist í vinnuslysum. Viða erlendis er þeirra minnst, sem látist eða slasast hafa, af samferðamönnum með skrudgöngum og minningarathöfnum.

Á Írlandi halda sumir vinnustaðir kyrrðarstund með ýmsum hætti og HSA á Írlandi er með skipulagða dagskrá í heiðurskyni við fórnarlömb vinnuslysa og hvetja menn til að taka þátt í deginum með einum eða öðrum hætti. Því miður fer afar lítið fyrir þessum degi hér á landi og hefur maður það á tilfinningunni að flestar vilji þöggva þennan dag í stað þess að reyna að efla hann og nýta til forvarna.

***Forvarnir er einhver besta
fjárfesting sem til er***

Sé litið til baka og á árangur í forvörnum til að sporna við vinnu-
slysum hér á landi fer ekki á milli
mála að bestur árangur í forvörnum
hefur náðst hjá sjómannastéttinni.
Þeim árangri ber að þakka fyrst og
fremst Slysavarnaskóla sjómanna,
en undir stjórn Hilmars skólastjóra
hefur náðst svo góður árangur að
eftir er tekið víða erlendis.

Að þessum sökum hefur skóla-
 stjórnin farið fleiri en eina ferð
 erlendis til að halda fyrirlestra
 um starfsemi skólans. Það væri
 alveg hægt að ná vðir vilðika
 árangri, en það kostar peninga
 sem virðist erfitt að afla þrátt
 fyrir að það er margsannað frá
 tölum heilbrigðisöfnana og
 tryggingarfélagu að það er einhver
 besta ávöxtun á fjármunum þeirra
 sem setja fjármagn í forvarni.
 Staðreyndin er að hver króna í
 forvarni getur skilað sér allt að
 þrjátíufalt til baka.

Frá keppni í KIA gullhringnum 2016.

Mynd / HLJ

Dapurlega lítið fjármagn sett í umferðarforvarnir um allan heim

Á hverju ári látast um 2,5 milljónir manna í umferðarslysum, en af þessum fjölda eru yfir 700.000 börn undir 12 ára aldri.

Nýlega var birt hjá Samgöngu-
stofu slysaskýrsla frá árinu 2016, en
þar kom meðal annars fram að hjól-
reiðamenn hefðu valdið 91 slysi þar
sem ökumenn bifreiða hefðu slasast.

Í skýrslunni kom fram að alls hefði verið ekið 10 sinnum á hjólreiðamenn, en einnig kom fram að talið sé að hjólreiðaslys séu mikið vanskráð og séu í raun töluvert fleiri en skráningar segja til um.

hannaðir fyrir að reiðhjól séu á þeim, en mörg slys má eflaust rekja til þess. Það er vissulega löngu tímabært að fara út í aðgerðir og breytingar á vegakerfinu til að aðlaga vegakerfið þannig að reiðhjól rúmist við hlið annarrar umferðar, en þá verða allir að vinna saman. Lítið af gjöldum sem rennur í ríkissjóð kemur inn við sölu og innflutning á reiðhjólum og því úr litlu að móða í að fá pening þar til aðlögunar. Á móti er viss upphæð af hverjum eldsneytislítra ætlaður til vegagerðar og vegabóta.

*Mikil slys í umferð kalla á að allt
verði skoðað frá öllum hliðum*

Fyrirferðarmiklar hafa verið í fjölmiðlum framkvæmdir

Vegna aukinnar eftirspurnar óskum við eftir bújörðum á söluskrá

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020** eða á netfangið **bjorgvin@eignatorg.is**

Eignatorg

Skipholt 50b, 105 Reykjavík

Mótorar og varahlutir á lager Hröð og góð þjónusta

Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI

MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

KROSSGÁTA Bændablaðsins

 MYND: COYAU (CC-BY-SA 3.0)	59	KOFI	KULNA	ÆXLUN	SKÓLI	TÓNLIST		KVK. NAFN	ÖRÐU	FURÐA	SAFNA
	HAMSLAUS										
	MISBJÓÐA						HÓTA				
							ÞÖKK				
	FISKUR				VANDRÆÐI						
				KÚSTUN							
SNIPPA							UMFRAM				
SMÁBÁRA							SMÁBÁTUR				
	↓	ÞJAPPADI	FUGLA-DRIT				VAGN				
			ÖREIDA				RÚN				
FRAMRÁS					VÆTA	PRAKKARI			TÁKNA	TJÓN	SAMTÖK
						LÉLEGUR					
DYGGUR				SÍLL				UM-KRINGJA			
				RÍKI Í ASÍU				FLETTA			
HOL-SKRÚFA			ILMUR				SPERDILL				
			HELBER				FLÆKJU				
ELLEGAR				TRÉ		ÁLPAST					SKAP-RAUNA
			ÓSKIPTAN			BORGUN					
		GUMS			SNAGI			TEMJA			
		FUGL						AUMA			
FESTA					MAKA				TVEIR EINS		
					FLÝTIR				ODDI		
SKELLA					HNETA					KLÍÐUR	
					UTAN						
BLUNDA				ANDI				LINGEDJA			
TVEIR			TÓM				GÆTA				

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

Jakob Víðir og Ragnhildur tóku við búi af foreldrum Víðis veturinn 2015 en jörðin Stóridalur hefur verið í eigu sömu fjölskyldu frá árinu 1792.

Ný fjárhús voru byggð árið 2008 sem var mikil bylting í starfsháttum. Hér er rekin tamningastöð flesta mánuði ársins en gömul útihús voru tekin í gegn og endurgert nýtt 18 hesta hús þegar þau tóku við búi.

Býli: Stóridalur.

Staðsett í sveit: Húnavatnshreppur, Austur-Húnavatnssýsla.

Ábúendur: Jakob Víðir Kristjánsson og Ragnhildur Haraldsdóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Við erum 2 fullorðin og svo eigum við Harald Bjarka, 4 ára og Margréti Viðju, 3 ára. Svo eigum við risahundinn Bjart sem er af tegundinni Golden retriever sem telur sig einn af fjölskyldunni.

Stærð jarðar? 1.200 ha.

Gerð bús? Sauðfjár og hrossabú.

Fjöldi búfjár og tegundir? 850 kindur og 40 hross.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Hér er vaknað upp úr 7 og börnin gerð klár í leikskólann. Um átta er byrjað á því að gefa tamninga-hrossunum og því næst er haldið niður í fjárhús og gefið þar og sópað. Um tíuleytið eru hrossin

búin að éta og þá er hafist handa við tamningar fram að mat. Eftir mat er haldið áfram að ríða út fram að seinni gjöf í fjárhúsunum og endar vinnudagurinn yfirleitt í kringum sjó á kvöldin.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Allt sem viðkemur haustverkunum er skemmtilegt, en göngur og réttir er afar skemmtilegur tími í sveitinni, eins sem er alltaf gaman er að taka tryppin inn í nokkra daga og spekja og venja þau við. Girðingavinna myndi seint teljast til skemmtiverka hér á bæ.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Þá hvíla flest öll útiverk á herðum barnanna. En að öllu gamni slepptu er stefnan að fara í frekari jarðrækt ásamt því að reyna að bæta bæði af hross og fé.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Já, en enga gáfulega.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Við höldum að honum eigi eftir að vegna vel í framtíðinni ef fallið verður frá þeirri stefnu stjórnvalda að flytja hér inn ferskt kjöt í stórum stíl með tilheyrandi sjúkdómahættu. Teljum við að þar sé verið að förna meiri hagsmunum en minni.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Nýverið var verið að landa samningum á Japansmarkað fyrir bæði

Stóridalur

hrossa- og lambakjöt en við teljum jafnframt að það séu frekari sóknarfæri í markaðssetningu á þessu kjöti í Asíu.

Hvað er alltaf til í ísskápnnum? Ostur, kokteilsósa og mjólk.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Grillað lambakjöt með haug af góðu meðlæti.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Það er margt skemmtilegt sem hefur á daga okkar drifið í búskapnum og sumt af því myndi varla teljast prenthæft. En það var skemmtilegt þegar það tókst að leggja lokahönd á hesthúsið eftir miklar endurbætur og nokkur geðvonskuköst.

MATARKRÓKURINN — BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Naan-brauð og gómsætar samlokur

Naan-brauð

Þetta naan-brauð er mjög auðvelt að gera og með því betra sem ég hef smakkað. Það er allt annað og betra en tilbúið naan-brauð sem hægt er að kaupa úti í búð.

Hráefni:

- › 150 ml af stofuheitri mjólk
- › 2 tsk. sykur
- › 2 tsk. þurrger
- › 450 g hveiti
- › 1/2 tsk. salt
- › 1 tsk. lyftiduft
- › 2 matskeiðar olía
- › 150 ml jógúrt
- › 1 egg, létt þeytt

Aðferð:

Setjið mjólk í skál. Bætið við einni teskeið af sykri og gerinu. Hrærið í blöndunni. Þetta er sett til hliðar í 15–20 mínútur – eða þar til gerid er leyst upp og smá froða hefur myndast. Sigtíð hveitið, saltið og lyftiduftið í skál. Bætið einni teskeið af sykri saman við og blandið saman við ger-blönduna, ásamt matarolíu, jógúrt og eggi. Blandið saman og mótið kúlur úr deiginu.

Hnoðið í 10 mínútur þar til deigið er slétt og fínt (má hræra í hrærivélinni með krók). Hnoðið í kúlu. Penslið með olíu, setjið það í stóra skál og plastfilmu yfir. Geymið þannig í klukkustund eða þar til kúlan hefur tvöfaldast að stærð.

Stillið ofninn á mesta hita. Setjið bökunarplötuna inn í ofninn.

Kýlið niður deigið og hnoðið aftur. Skiptið í sex jafnar kúlur. Rúllið niður með kökufli í þær stærðir sem þið óskið, litlar eða stórar.

Takið plötuna úr ofninum og setjið deigið á heita plötuna í þrjár mínútur, brauðið mun blása upp. Brúnið undir grilli, eða setjið á útigrill, í um 30 sekúndur.

Það má hita naan-brauðin upp í örbylgjuofni í 40 sekúndur eða svo og því er hægt að gera þau töluvert áður en á að borða þau.

Kjúklingur „Caesar“ naan eða tacos

Hráefni:

- › 6 lítil naan-brauð
- › Tvær eldaðar kjúklingabringur
- › 8 salatblöð, helst stökkt Romaine-salat
- › ½ dl parmesan-ostur, ferskur og rifinn
- › ¼ dl Caesar-dressing (hægt að kaupa eða hræra saman majónes, sýrðan rjóma, limesafa og ferskan parmesan-ost)
- › Ferskur malaður svartur pipar

Aðferð:

Hitið grill á háum hita.

Kryddið kjúklinginn með salti og pipar.

Grillið kjúklinginn.

Setjið kjúklinginn til hliðar til að hvíla.

Grillið naan-brauðið á báðum hliðum.

Skerið brauðið þannig að það opnist og setjið salat og kjúkling inn í það.

Toppað með Caesar-dressingu og rifnum parmesan-osti.

Smá svartan pipar í lokin.

Lambalundur tostada með pico de gallo

Hráefni:

- › Lambakjöt (til dæmis lambalundur)
- › Pico de gallo: (ferskt salsa)
- › ½ laukur, fínt hakkaður
- › 1 stór tómatur, fínt hakkaður

- › ¼ búnt saxað kóriander
- › ½ jalapeño chili (eða venjulegt), fínt hakkað
- › 1 lime, safinn
- › Salt, eftir smekk
- › Ostur, rifinn
- › 1 bolli rífið Romaine-salat eða annað gott salat

Aðferð:

Hitið ofninn í 200 gráður.

Fyrir pico de gallo: Blandið saman í skál lauk, tómatar, kóriander og jalapeño chili pipar. Bætið við limesafa og kryddið til með salti. Setjið til hliðar.

Eldið lambasteik þar til hún er falllega brún og elduð í gegn eftir smekk (til dæmis lambalundur sem er mjög fljótlegt). Kryddið með salti og pipar. Hitið naan-brauð í örbylgjuofni eða á eldavélinni.

Til að setja saman:

Brauðið er opnað og inn í það settur rifinn ostur, lambasteik, pico de gallo-salsa og rífið salat.

Njótið strax.

Kalkúnasamlokur „caprese“ á focaccia-brauði

Það er auðvelt að kaupa pestó en ef þú vilt gera þitt eigið – sem er alltaf best – blandar þú saman ferskri

basilíku, ólífuolíu, furuhnetum, parmesan, hvítlauk og salti. Það er gert annaðhvort í mortéli eða matvinnsluvél þar til blandan er slétt og fín. Það er gott að frysta afganga af pestói í ísmolabökkum. Þá þarf bara að skjóta út teningi af og til þegar gera þarf fljótlega rétti með pestói í – til dæmis pastarétt.

Hráefni:

- › 2 stór stykki focaccia-brauð (hægt að gera stórt naan-brauð samkvæmt uppskrift hér til hliðar og pensla með hvítlauksolíu)
- › 1 kjúklingabringa (elduð)
- › 4 sneiðar ferskur mozzarella-ostur, eða litlar kúlur sem fást í flestum búðum
- › 1-2 stórir tómatar, skornir í sneiðar
- › 6 basil lauf
- › 2 msk. pestó (ferskt eða úr dós)
- › salt og pipar, eftir smekk

Aðferð:

Skerið hvort stykki af focaccia-brauðinu í tvennt og setjið til hliðar.

Forhitið grill á miðlungshita (eða í ofni). Sneiðið kjúklingabringur í tvennt. Grillið kjúklinginn á hvorri hlið í um 4–5 mínútur, þar til eldað í gegn og safinn er glær. Fjarlægjið af hita og setjið til hliðar.

Penslið focaccia-brauðið og grillaðan kjúklinginn með ½ matskeið af pestói. Raðið svo lagskipt ásamt mozzarella-osti í sneiðum, tómatsneiðum, þremur basilíkulaufum, ½ matskeið pestó og loks hinni focaccia-sneiðinni. Endurtakið með restina af hráefninu.

Gott að hita stutt á grilli eða smá inni í ofngrill á miðlungshita. Eldið þar til brauðið er gullið og osturinn hefur bráðnað. Berið fram strax.

HANNYRÐAHORNIÐ

Ljúfa Lís

Ég prjónaði svona kjól á Maíu Sigrúnu ömmuskottu á síðasta ári og vakti kjóllinn mikla lukku hjá dömunni. Cotton Merino garnið er blanda af merino ull og bómull. Garnið er létt í sér, mjúkt og virkilega gott að vinna með, svo má það fara beint í þvottavélina.

Prjónakveðja Guðrún María hjá Handverkskúnst.

Stærð: 1/3 - 6/9 - 12/18 mán (2 - 3/4 - 5/6 ára) Stærð í cm: 56/62 - 68/74 - 80/86 - 92 - 98/104 - 110/116.

Efni : DROPS COTTON MERINO fæst hjá Handverkskúnst 150-150-150 (200-200-250) gr litur nr 06, rauður HRINGPRJÓNAR (80 og 40 cm) NR 3,5 — eða þá stærð sem þarf til að 22 l og 30 umf með sléttprjóni verði 10 x 10 cm.

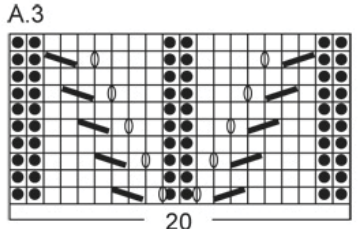
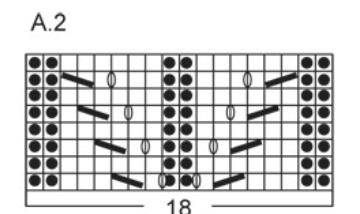
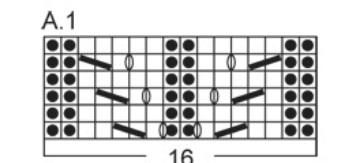
HRINGPRJÓNAR (80 cm) NR 3 — fyrir stroff GARDAPRJÓN (prjónað í hring): *1 umf sl og 1 umf br *, endurtakið frá *-*. GARDAPRJÓN (prjónað fram og til baka): Lykkjurnar prjónast slétt í öllum umf.

MYNSTUR: Sjá teikningu A.1, A.2 eða A.3. Teikning sýnir allar umf í mynstri séð frá réttu. Sjá teikningu fyrir óskaða stærð: STÆRÐ 1/3 og 6/9 mán: Prjónið A.1 STÆRÐ 12/18 mán og 2 ára: Prjónið A.2 STÆRÐ 3/4 og 5/6 ára: Prjónið A.3

ÚRTAKA: Fellið af á eftir 1.-2.-4. og 5. prjónamerki þannig: Takið 1 l óprjónaða eins og prjóna eigi hana sl, 1 l sl, steypið óprjónuðu l yfir.

Fellið af á undan 3.-4.-6. og 1. prjónamerki þannig: Byrjið 2 l á undan prjónamerki og prjónið 2 l slétt saman.

ÚRTAKA-2: Öll úrtaka er gerð frá réttu! Fellið af á eftir 4 kantlykkjum með garðaprvjóni þannig: Takið 1 l óprjónaða eins og prjóna eigi hana sl, 1 l sl, steypið óprjónuðu l yfir.

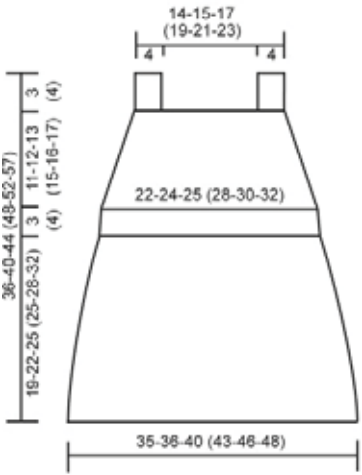
Mynstur

- = sl frá réttu, br frá röngu
- = br frá réttu, sl frá röngu
- = sláð uppá prjóninn á milli 2 l
- = 2 l slétt saman
- = takið 1 l óprjónaða eins og prjóna eigi hana sl, 1 l sl, steypið óprjónuðu l yfir

Fellið af á undan 4 kantlykkjum með garðaprvjóni þannig: Byrjið 2 l á undan 4 kantlykkjum og prjónið 2 l slétt saman.

KJÓLL: Stykkið er prjónað í hring á hringprjóna neðan frá og upp.

Fitjið upp 152-160-176 (188-204-212) l á hringprjóna nr 3,5 með Cotton Merino. Prjónið 6 umf GARDAPRJÓN prjónað í hring — sjá skýringu að ofan. Setjið síðan 6 prjónamerki í stykkið þannig: 1. Prjónamerki er sett í byrjun umf (= hlið), 2. Prjónamerki er sett eftir 23-25-27 (29-31-33) l, 3. Prjónamerki er sett eftir 30-30-34 (36-40-40) l, 4. Prjónamerki er sett eftir 23-25-27 (29-31-33) l (= hlið), 5. Prjónamerki er sett

35% afsláttur

Allt ullargarn frá Drops á tilboðsverði 1.-31. maí

Handverkskúnst www.garn.is

Hraunbæ 102b, 110 Reykjavík - sími 587-6662

eftir 23-25-27 (29-31-33) l, 6. Prjónamerki er sett eftir 30-30-34 (36-40-40) l (nú eru 23-25-27 (29-31-33) l eftir í umf eftir síðasta prjónamerki. Prjónið sléttprjón hringinn og látið prjónamerkin fylgja með í stykkinu.

ATHUGIÐ PRJÓNFESTUNA! Þegar stykkið mælist 4 cm er fækkað um 1 l hvoru megin við 1. og 4. prjónamerki, fellið af 1 l á eftir 2. og 5. prjónamerki og 1 l á undan 3. og 6. prjónamerki — LESIÐ ÚRTAKA (= 8 færri). Endurtakið úrtöku með 2½-3-3 (3-3-3½) cm millibili alls 7-7-8 (8-9-9) sinn- um = 96-104-112 (124-132-140) l. Haldið áfram með sléttprjón þar til stykkið mælist 19-22-25 (25-28-32) cm. Skiptið yfir á hringprjóna nr 3, prjónið síðan stroff hringinn þannig: 1 l sl, * 2 l br, 2 l sl *, endurtakið frá *-* þar til 3 l eru eftir í umf, endið á 2 l br og 1 l sl. Þegar stroffið mælist 1½-1½-1½-2-2-2 cm prjónið gatakant þannig: 1 l sl, * 2 l br saman, sláð uppá prjóninn, 2 l sl *, endurtakið frá *-* þar til 3 l eru eftir í umf, endið á 2 l br saman, sláð uppá prjóninn og 1 l sl. Prjónið síðan áfram þar til 1 umf er eftir að þar til stroffið mælist 3-3-3-4-4-4 cm. Næsta umf er prjónuð þannig: Prjónið stroff eins og áður yfir fyrstu 48-52-56 (62-66-70) l (= framstykki), fellið af næstu 48-52-56 (62-66-70) l LAUST af með sl yfir sl og br yfir br (= bakstykki).

FRAMSTYKKI: Setjið 1 prjónamerki — HÉÐAN ER NÚ MÆLT! Skiptið yfir á hringprjóna nr 3,5 og prjónið fyrstu umf frá réttu þannig: 4 kantlykkjur með GARDAPRJÓN

— sjá skýringu að ofan, 12-14-15 (18-19-21) l sléttprjón, prjónið mynstur eftir A.1, A.2 EDA A.3 (Sjá teikningu fyrir þína stærð = 16-16-18 (18-20-20) l), 12-14-15 (18-19-21) l sléttprjón og 4 kantlykkjur með GARDAPRJÓN. Haldið svona áfram með mynstur fram og til baka, JAFNFRAMT eftir 1 cm er fækkað um 1 l á hvorri hlið — LESIÐ ÚRTAKA-2. Endurtakið úrtöku í hvorri hlið með 1-1-1½ (1½-1½-1½) cm millibili alls 9-9-9 (10-10-10) sinnum = 30-34-38 (42-46-50) l eftir á prjóni. Þegar stykkið mælist 11-12-13 (15-16-17) cm frá prjónamerki — passið uppá að næsta umf sé prjónuð frá réttu, prjónið 6 umf garðaprvjón fram og til baka yfir allar l. Næsta umf er prjónuð frá réttu þannig: Prjónið 8 l sl og setjið þessar l á 1 band fyrir axlaband, fellið af næstu 14-18-22 (26-30-34) l og prjónið sl yfir síðustu 8 l (= axlaband).

AXLABAND: Haldið áfram með garðaprvjón fram og til baka þar til bandið mælist ca 18-25 c (eða að óskaðri lengd). Fellið af og endurtakið á hinni hliðinni. Saumið bandið niður að stroffi á kjól.

SNÚRA: Klippið 2 þræði af Cotton Merino ca 3 metra. Tvinnið þá saman þar til þeir taka í, leggið snúruna saman tvöfalda þá kemur hún til með að tvinna sig aftur saman. Hnytið hnút á hvorn enda. Byrjið við miðju að framan og þræðið snúruna upp og niður í gegnum gataumferð á stroffi við mitti.

Létt							
8		6			5	2	4
		2		8		3	
	4	1	2			8	7
6	2		7	4			8
1	3			5		6	7
	8			3	9		5
	9	4			8	6	3
		3		6		5	
5		8	1			7	9

Þung							
9	6			8			5
	5		9		7		1
	9	7				4	8
4		6				3	
	8	1				5	2
	4		1		6		9
7	1			2			3

Miðlungs							
5		6	2	1			3
			9			4	6
9	4		5				2
	8	7			3		
		3	4		5	9	
6			8			7	4
7					2		5
	3	1			8		
	5			6	9	2	

Þyngst							
				4	9		1
	4					8	2
			6				
2				8		6	
		4	5		7	1	
		5		1			7
					3		
8		2					7
3			9	7			

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Ætlar í fjöruferðir í sumar

Alexandra Ásta á heima á bænum Stakkhamri á sunnanverðu Snæfellsnesi. Hennar fyrsta minning er frá því þegar hún fór í sundlaugina í Stykkishólmi.

Nafn: Alexandra Ásta Þrastardóttir.

Aldur: 8 ára.

Stjórnumerki: Steingeit.

Búseta: Stakkhamri, Snæfellsnesi.

Skóli: Grunnskóli Stykkishólms.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Að fara í val.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Köttur.

Uppáhaldsmatur: Brauðstangir með pitsu.

Uppáhaldshljómsveit: Páll Óskar.

Uppáhaldskvikmynd: Tannlaus.

Fyrsta minning þín? Þegar ég var í rennibrautinni í sundlauginni í Stykkishólmi.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Æfi fótbolta og frjálssar íþróttir.

Ætlar þú að gera eitthvað skemmtilegt í sumar? Fara niður að sjó í fjöruna.

Næst » Alexandra Ásta skorar á systur sína Bjardísi Erlu að svara næst.

LESENDABÁS

Mennt er máttur, hæfileikar blómstra í dreifnámi

Allir þeir sem annast börn, unglinga, aldraða, fatlaða og fólk með geðræn vandamál sinna afar mikilvægum störfum í samfélaginu sem krefjast góðrar hæfni í samskiptum. Í Borgarholtsskóla er búið upp á dreifnám á framhaldsskólastigi fyrir uppeldis- og umönnunarstétti.

Þetta er meðal annars brúarnám þar sem fyrra nám og starfsreynsla er metin til styttingar. Námsleiðirnar eru nokkrar en eiga það allar sameiginlegt að hjálfa fagleg vinnubrögð út frá þeirri hugmyndafræði að virða réttindi fólks og að allar raddir eigi rétt á sér. Lögð er áhersla á hjálp til sjálfshjálpar og að horfa beri á styrkleika þannig að hver og einn fái að njóta sín eins og kostur er í samfélaginu.

Sveigjanleiki og fjölbreytni

Dreifnám er hægt er að stunda samhliða vinnu, hvar sem er á landinu. Nemendur mæta í Borgarholtsskóla þrisvar á önn og er kennt eftir hádegi á föstudegi og allan laugardaginn. Staðloturnar hafa reynst mjög vel, þar hitta nemendur kennara sína og kynnast samnemendum. Milli lotanna eru vikulegir umræðutímar eftir kl. 16.30 sem fara fram á netinu. Umræðutímarnir eru dýrmætir því þeir veita aðhald og í þeim gefst nemendum og kennurum kostur á að ræða saman um námsefnið. Nemendur okkar hafa verið mjög ánægðir með fyrirkomulagið á náminu, góð vinátta hefur myndast og hvetjandi hópandi. Verkefnavinna og símat er ráðandi og lítið um próf. Nemendur þjálfast í upplýsingatekni og námið er í senn hagnýtt með tilliti til starfa og góður undirbúningur fyrir frekara nám.

Kennarahópurinn er fjölbreyttur, með mikla reynslu og þekkingu og auk fastra kennara úr Borgarholtsskóla höfum við fengið til okkar sérfræðinga víða að, þroskajálfa, leikskólakennara, prest, iðjuþálfa, hjúkrunarfræðing og talmeinafræðing svo dæmi séu tekin. Námsráðgjafar skólans, dislexiufraðingur og bókasafnsfræðingar eru einnig alltaf til taks og bjóða upp á margvíslega aðstoð og kennslu.

Námið er hugsað fyrir fólk með starfsreynslu en ef á hana vantar útvegjar skólinn vinnustaðanám eftir óskum nemenda og er skólinn í slíku samstarfi við stofnanir víða um land. Í viðbótarnáminu fara allir nemendur í vinnustaðanám til að tengja fræðin starfi og vikka sjóndeildarhringinn. Námsstíminn er oftast 4-5 annir í hverri námsleið en hver og einn getur þó ráðið framvindunni sjálfur. Námið er styrkhæft hjá mörgum stéttarfélögum.

Hvað heillar?

Félagsliðanám er fagnám með áherslu á fjölskyldu- og félagsstengsl ásamt félagslegri virkni. Félagsliðar sinna fjölbreyttum störfum með börnum, unglingum, fötluðum, öldruðum og fólki með geðraskanir. Þeir sem lokið hafa félagsliðanámi geta tekið viðbótarnám sem dýpkar sértæka þekkingu, eykur hæfni til

Útikennsla – Skapandi starf.

Áhyggjur og eftirvænting á kynningarfundum.

Frábærir búningar úr verðlausu efni (Skapandi starf).

sjálfstæðis í störfum sem leiðir oft til aukinnar ábyrgðar. Viðbótarnáminu getur lokið með stúdentsprófi.

Leikskólaliðanám veitir þekkingu og færni til að starfa með börnum í námi og leik. Áhersla er lögð á uppeldisfræði, sálfræði, listsköpun og leik sem námsleið. Viðbótarnám leikskólaliða eykur hæfni til að starfa með öðru fagfólki að skipulagningu og framkvæmd kennslu og upplidis. Því getur lokið með stúdentsprófi.

Í námi fyrir stuðningsfulltrúa í skólum eru meðal námsgreina

uppeldisfræði, fötlunarfræði, sálfræði, samskipti og listsköpun. Stuðningsfulltrúar starfa bæði í grunn- og framhaldsskólum, við hlið annars fagsfólks, einkum í vinnu með nemendum með sérþarfir. Stuðningsfulltrúum gefst einnig kostur á viðbótarnámi og stúdentsprófi.

Félags- og tómstundanámið er hugsað fyrir þá sem vinna í frístundastarfi og vilja bæta við sig þekkingu og hæfni til þess að geta skipulagt og stjórnað slíku starfi. Starfsvettvangur

Erfiðið að baki, stoltir útskriftarnemendur.

Á söguslóðum (Barnabókmenntir).

Vettvangsferð (Félagsleg virkni).

þeirra er einkum félagsmiðstöðvar, íþrótt- og æskulýðsfélög, félagsstarf eldri borgara og ýmis félagsamtök.

Hæfari hugur, fagmennska og frelsi

Dreifnámið hefur gengið vel þau 12 ár sem það hefur verið við lýði og mikil ánægja er með það meðal nemenda, kennara og stjórnenda Borgarholtsskóla, yfirmanna ýmissa stofnana og annarra sem til þekkja. Það hefur verið einstaklega gefandi

að fylgjast með fullorðnu fólki takast á við miklar áskoranir, leggja mikið á sig og uppskera ríkulega. Borgarholtsskóli er stoltur af þessum áhugasömu og dugmiklu nemendum sem að útskrift lokinni leita í ólíkar áttir, sumir mennta sig meira, aðrir halda áfram í fyrra starfi eða leita á ný mið. Nám sem eykur innsýn í fjölbreytileika mannlífsins og stuðlar að sjálfsþekkingu er gott veganesti í leik og starfi.

/Þórkatla Þórisdóttir.

Nemendur taka próf og „hygge sig“ (Danska).

HITA KÚTAR
Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVÖRUR@RAFVÖRUR.IS

VINNUKARL

standsafe

Gæða vinnufatnaður frá Standsafe á góðu verði. Magnafsláttur í boði. Sendum frítt um land allt.

Kíktu á Vinnukarl.is

GÚMMÍBELTI UNDIR ALLAR VÉLAR Á LAGER

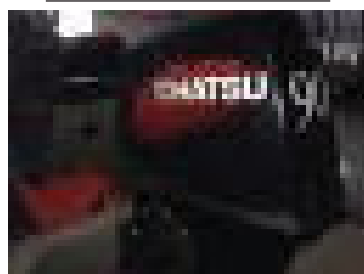
2 ára ábyrgð

MERKÚR

Hjói-Merkúr hf. - Lambhagavegi 6 - 113 Reykjavík
534 6050 - merkur@merkur.is - www.merkur.is

T-080/2A með 2x600mm upphækkun, lúgu og stiga til sölu. Verð 1.586.160 án vsk. Uppl. í sínum 577-1200 og 841-2121.

90 Hp Tohatsu utanborðsvel. 2 ára gömul, notuð 140 klst. Verð 850 þús. Uppl. í síma 894-5785 snj@vortex.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.200 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.400 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Súðarvogi 6

Solis dráttarvélar, 20-90 hö. Solis 90 frá 3.820.000 án vsk. www.solis.is. S. 8417300 & 8411200.

Solis 26 er vélin fyrir hobbýbóndann eða í sumarbústaðinn. Sýningarvél: 1.480.000. Ámoksturstæki 680.000. Bakkó 710.000. Allt verð án vsk. www.solis.is. S. 8417300 & 8411200.

Nugent gripa-/kinda-/hestakerra með milligólfi og skástífum fyrir hesta. Verð 1.600.000 án vsk. www.vallarnaut.is. S. 8417300 & 8411200.

Öflug Nugent vélakerra 187x436 cm, heildarþyngd 3500 kg. Verð 1.087.000, tilboð 1.000.000 án vsk. www.vallarnaut.is. S. 8417300 & 8411200.

Kerrur fyrir fjórhjól, gott fyrir sauðburðinn. Verð 198.000 án vsk. www.vallarnaut.is. S. 8417300 & 8411200.

Kane sturtu og vélavagnar 15-16 og 24T til á lager. Einstaklega sterkir og vandaðir vagnar. www.vallarnaut.is. S. 8417300 & 8411200.

VORTILBOÐ. Agrional sáningarvél, br. 3 m. Frækassi 450 l, áburðakassi 328 l. Verð áður 1.750.000, nú 1.500.000 án vsk. www.vallarnaut.is. S. 8411200 & 8417300.

Belmac 9546L með vökvadælu og sjálfvirkum áfyllibúnaði. Verð 2.100.000 án vsk. www.vallarnaut.is. S. 8411200 & 8417300.

Til sölu Passat 2007, dísil, 4x4, ekinn 133 þús. km. Lítur mjög vel út og er í ágætu standi. Skoða skipti á sjálfskiptum fólksbíl eða jeppling (ekki Subaru). Heiðar, sími: 661-7264.

Til sölu ónotuð Lister Petter TR 2 rafstöð, 1 fasa 230V, 9 kw, 50 ltr. dísil-tankur er undir vélinni. DSE stjórnbúnaður með fjarræsing. Verð kr. 1.250.000 án vsk. Uppl. í s. 775-7334.

Til sölu Lister TS 2 rafstöð, 1 fasa 230 v., 7,5 kw. Rafstöðin er nýupptekin, nýlegur rafall og DSE stjórnbúnaður með fjarræsing. Uppl. í s. 775-7334.

VW Caravelle, árg. 2013, ekinn 194 þús. km, 9 manna (8 farþ.), dísil, 5 gíra. Gott viðhald, ný kúpling, alternator, hjólaegur aftan o.fl. Hjólastólafestingar geta fylgt. Ásett verð 3.850 þús. Uppl. í síma 896-9775, vilbergur@yahoo.dk

Toyota Landcruiser, árg. 2003, stærri týpa, 7 manna, bensín, grár á litinn. Ekinn 272.000 km. Eyðsla: langkeyrsla 13,4 l. Traustur bíll í toppstandi, nýskoðaður og nýsmurður, góð negld vetrardekk og sæmíleg sumardekk fylgja. Bein sala, verð 1.890.000. Uppl. í síma 863-6895.

Scania R580 Toppline, 6x4, árg. 2005, ek. 840 þ. NÝSKOÐAÐUR. Opticruise, Retarder, sturtudæla, loft framan og aftan. Dekk framan 55-60%, aftan 70%, Xenon aðalljós, 6 stk. Xenon kastarar, sérsníðuð innrétting, auka hljóðkerfi, 2 kojur, ísskápur, örlbylgjuofn. Verðhugmynd 4.700.000. Uppl. í síma 865-3307

Dosan 75v, árg 2007, 8 tonn. Notkun 2000 tímar. Smurkerfi, hraðtengi, 3 skóflur, nýsprautuð. Verð 3,7 millj. Uppl. í síma 899-4857..

Hleðslurafhlöður fyrir fjarstýringar, verkfæri, neyðarljós, kúaklippur og fleira. Nánar á www.fyriralla.is og í síma 899-1549, virka daga eftir kl 16 og um helgar

Innflutningur & sala á vinnuvélum til Íslands. Við aðstoðum við flutning & kaup á nýjum/notuðum vinnuvélum & tækjum frá Bretlandi til Íslands. Yfir 20 ára reynsla, örugg og snögg þjónusta. www.ice-export.co.uk Eru líka á facebook undir: Suður England. Net-símar: Haukur 499-0588, Hafþór 499-0719, sudurengland@gmail.com

Til sölu VW Transporter 2001, sendi og farþega. Skráður fyrir fimm farþega. Hefur fengið gott viðhald. Einn eigandi frá upphafi. Vetrardekk á felgum fylgja. Góður vinnubíll. Verð 450 þús. Uppl. í síma 893-4696.

FARMI trjákurllarar og skógarvélar. www.vidfang.is, vidfang@simnet.is. S. 899-2182.

POSCH afberkjarar og skógarvélar. www.vidfang.is, vidfang@simnet.is. S. 899-2182.

Húnvetningur til sölu. Land Rover Discovery 4. S., nýsk. 04/13, ek. 57 þús., 3 l, sjálfsk., leður, bakskynjarar. Einn eigandi. Verð 7.990.000. kr. Sími 892-3207.

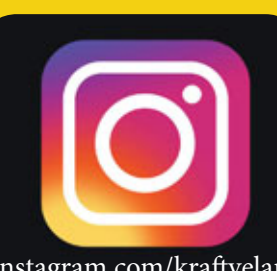
Ertu með okkur á samfélagsmiðlum ?

Kraftvelar

facebook.com/kraftvelar

instagram.com/kraftvelar

KRAFTVÉLAR
Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnisgata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

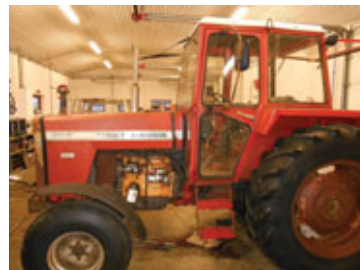
KEE SAFETY sjálflokandi öryggishlið, handdríð-básar-rörakerfi. www.vidfang.is, vidfang@simnet.is. S. 899-2182.

Alifuglinn. Skemmtileg bók um sögu alifuglaræktar á Íslandi. Verð kr. 2.500. Sendi um land allt. Uppl. í síma 662-6986, heidiola@heidiola.is

Zodiak Mark III slöngubátur, árg. '07, 4,7 m langur ásamt 40 hp fjörgengis Yamaha mótör, árg. '07. Alltaf geymdur inni, þjónustaður af umboði. Verð 800.000 kr. Uppl. í síma 661-1358

Til sölu Massey Ferguson 290, árg '86. Nýuppgerður mótör (olíuverk-spissar líka), nýr startari og alternator, ný kúpling, vökvadæla og framdekk, afturdekk góð. Ásett verð 1.100 þ.+vsk. Allar uppl. í síma 893-7616.

Humbaur kerrur

Ýmsar gerðir og möguleikar!

750 kg, 201x102 cm.
Verð án vsk. kr: 112.823,-

750 kg, 205x131 cm.
Verð án vsk. kr: 169.355,-

750 kg, 251x131 cm.
Verð án vsk. kr: 201.613,-

750 kg, 251x131 cm og sturtur.
Verð án vsk. kr: 229.839,-

2500 kg, 303x150 cm.
Verð án vsk. kr: 399.194,- með skráningu.

Smiðjuvegi 40 gul gata. Kópavogi.
Veitum upplýsingar í síma: 517 7718.
Heimasíða: www.topplausnir.is

Smáauglýsinga-
síminn er:

563 0300

Eldri blöð má
finna hér á PDF:

Fjallasyn er að leita að verkefnum fyrir dráttarvélar sínar í sumar. Útleiga einnig möguleg. Stærðir véla 140-200 hestöfl. Uppl. gefur Rúnar í síma 894-8540 eða Andri, sími 868-8354.

Volvo ecr25d 2.5t smágrafa, 4 skóflur og fleygur, 150 kg. Uppl. í síma 866-0902. Staðsett á Suðurlandi.

CFMOTO fjórhjól til sölu. CFMOTO 550, árgærd 2016, ekið 2000 km, tveggja manna, götuskráð. Aukahlutir: rafmagnsstýri / framrúða. Staðgreitt 1.300.000. Uppl. í síma 788-7922.

Er vargurinn plága í akrinum eða varpinu, eigum fyrirbyggjandi Zon Mark 4 gasfælibyssur. Þær hafa verið notaðar með góðum árangri undanfarin ár hér á Íslandi. Verð 55.000 m. vsk. Jóli byssusmiður, Dalbraut 1, 105 Reykjavík, sími 894-1950.

Subaru Forester til sölu. Árg. '07. Einn 81.000- km. Nýlega skipt um tímæreim og endurnýjað í bremsum. Skoðaður '18. Verð 1.500.000-. Uppl. í síma 821-6584.

Til sölu 4 rúmmetra steyputunna, vökva eða dísilknúinn, ónotuð. Uppl. í síma 869-0175, Magnús.

Til sölu blástursvél fyrir ryðhreinun og fl., ekki sandblástur. Uppl. í síma 869-0175.

Hjólagrafa, New Holland MH3.6, árgærd 2006 með Rotortilt og einni skóflu. 5100 vinnustundir. Verð 6.700.000,- án vsk. Upplýsingar í síma 893-4435.

Claas Arion 630 Cebis, árg. 2013, notkun 550 tímar, 50 km, frambún-aður, aflúrtak, fjarðandi framhásing, 6 cyl., 165 hö., lsbus, 4 hraða aflúrtak, skotkrókur, 4 pósta húsfjöðrun, loft-bremsur og glussabremsuúrtak, 110 lítra glussadæla með loadsencing, sjálfskipt eða beinskipt, flotdekk, loft-kæling, o.s.frv. Nýsmurður og skipt um slur. Tilboðsverð 8.900.000. kr. staðgreitt án vsk, fullt verð 9.900.000 kr án vsk. Uppl. í síma 898-7972, Kristján.

Volvo N12, árg. '89 til sölu, ekinn 426.000. Búkkabíll m/sturtupalli. Uppl. í síma: 893-6179 eða 473-1679.

Yamaha 90 hp utanborðsmotor til sölu, árg. 1988. Í góðu lagi. Verð kr. 300 þús. Uppl. í síma 841-8090.

Tilboð 2.850 p. Suzuki Grand Vitar 2015 árg., 36p. km, 2.4L. Einn með öllu. Listaverð 3.870 p. Innb. Garmin kort Media center. Dekurbíll. Reyklaus. Uppl. í síma 895-4060, Jón.

JCB 3CX, árg. 2004, notuð 8.000 vst., 2 stk skóflur, bakkó, hraðtengi framan og aftan. Ný afturdekk og felgur, góð vél. Verð kr. 3.900.000 + vsk. Uppl. gefur Hinrik, s. 697-3390.

Terex SKL834 hjólaskófla, árg. 2004. Smurkerfi, ný dekk, fjaðrandi gálgi, snjóplógur, opanleg skófla. Aksturshraði 40 km. Verð kr. 4.500.000+vsk. Uppl. gefur Hinrik, s. 697-3390.

Hydrema 926CII, árg. 2007, notuð 5.200 vst. Nýr motor, smurkerfi, hraðtengi framan og aftan, loftfjaðrandi sæti. Hægt að vinna allt á henni öfugt (aftur á bak). Verð kr. 12.000.000 + vsk. Uppl. gefur Hinrik, s. 697-3390.

DIECHI skotbómulyftari, árg. 2000. Lyftir 3.500 kg. Mesta lyftuhæð 13 m. Notaður 4.000 vst. Uppl. gefur Hinrik, s. 697-3390.

Zodiac Mark II með 40 hestafla Mercury vél. Vagn fylgir. Söluverð 950.000. Upplýsingar í síma 824-5257.

Winebago, árgærd '83, óókuhæfur. Manngengur. Gæti nýst sem svefn- eða vinnuskúr. Er staðsettur í Grímsnesinu. Fæst fyrir lítið. Uppl. í síma. 892-1874.

Til sölu Linder 440 álbátur með fimm flotholtum, lengd 4,4 m - breidd 1,64 m. Vel með farinn, á góðri kerru, álárar fylgja. Allar nánari upplýsingar um bátinn í síma : 863-4615 / bsn@internet.is. Verð 450 þúsund.

VOLVO F12 85 árg., 6x2, ekinn 220 þús. Nýir rafgeymar og ný skjólbörð. Verð 750 þús. Tilvalinn í sveitastörfum. Uppl. gefur Jón, s. 847-8579.

Kia Sorento, árg. 2006, ek. 250 þ., dísil, ssk., krókur o.fl. Verð 990 þ. stgr. Hægt að greiða með Visa/Pei greiðsludr. til 36 mán. Uppl. s. 691-0636.

Til sölu Comedil byggingakrani, árg. 2000, 32 m bóma með 1000 kg í enda. Verð 2.000.000 án vsk. Uppl. í síma 893-4933.

Hiace 4x4, árg. 2009, ekinn 280 þús. Verð 1.750 þús. + vsk. Uppl. í síma 894-8620.

Orkutækni ehf. s 5876065

Grastætari 2,57m. fyrir
framm eða aftur beysli.

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf. s: 5876065.

3T færarleg skæralyfta hentug í bílskúr með vinnuplássi á milli rammpanna.

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf s: 5876065

RECK virkar best í haughúsinu.

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf. s: 5876065.

Maschio C 280 hnífataetar fyrir 80-130 hö, 3ja hraða PTO, HD hnífafestingum og jöfnunarhlara.

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf. S:5876065.

Nardi djúplógur vinnsludýpt 25-52 cm. strengbreidd 55 cm. aflþörf 75-85 hö.

Sími : 892 0016.

Silvitec plöntugeyspur

Sími : 892 0016.

Case MX 120, 5,9 cummings, árg. '00, 5640 vst., m. framlyftu og pto, fjaðrandi framhásing, skriðgir, skotkrókur, nýleg framdekk. Verð 3,7 +vsk. Uppl. í síma 865-8873.

Til sölu Skoda Oktavia, árg. 2007, ekinn 117 þús. km, ný dekk, nýleg tímæreim, óryðgaður, góður bíll. Einn eigandi frá upphafi. Verðhugmynd 1350 þús. Skoða öll tilboð. Uppl. í síma 847-7064 eða í tölvupósti midsker@simnet.is

Hyundai R360LC-7
Árg. 2004, 8400 tímar.
Hraðtengi, fleyglagnir.
Verð 5.900.000 + vsk.

Moslein 3 öxla vélavagn
Árg. 2005, loftpúðafjörðun.
Lítið notaður og í góðu standi.
Verð 2.800.000 + vsk.

Hitachi ZX280LC-1
Árg. 2005, 7700 tímar.
Hraðtengi, fleyglagnir.
Nýr undirvagn fylgir.
Verð 7.500.000 + vsk.

Hitachi ZX38U-5
Árg. 2016, 150 tímar.
PAT belti, langur dipper,
hraðtengi og 3 skóflur.
Verð 5.650.000 + vsk.

Case WX148
Árg. 2014, 200 vst.
Rótortilt, 2 skóflur.
Verð 15.500.000 + vsk.

Hamm 3414
Árg. 2009, 1700 tímar.
13 tonn í góðu lagi.
Verð 6.900.000 + vsk.

M-Benz Actros
Árg. 2001, 320.000 km.
Hliðar sturtur m/vökva í borðum.
Nýleg dekk.
Verð 3.700.000 + vsk.

Fiat Hitachi EX 165W
Árg. 1999, 12.600 tímar.
Skófla og hraðtengi.
Verð 1.800.000 + vsk.

Uppl. í síma
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is
www.velafl.is

Til sölu krókheysivagn, heildarþungi
15 tonn. Á einnig til gáma á hann.
Aflvélar ehf., Vesturhraun 3, 210
Garðabær, s. 480-0000.

Til sölu tönn, annaðhvort 250 cm
eða 300 cm með euro festingum.
Verð 359.000 með vsk (289.516,-
án vsk). Aflvélar ehf., Vesturhraun 3,
210 Garðabær, s. 480-0000.

Flaghefill 310 cm með 2 tjökkum og
hjólum með tilti. Verð 698.000 með
vsk (562.903,- án vsk.). Aflvélar ehf.,
Vesturhraun 3, 210 Garðabær, s. 480-
0000.

3ja öxla á lofti, lengjanlegur með
spili. Verð 3 m. + vsk. Uppl. í síma
894-8620.

Scania 720, árg. 2005, ekinn 265.000.
Verð 4.000.000 + vsk. Vagn, árg.
2005, 10 m langur með 2ja tonna lyftu
og beygjuhásingu. Verð 1.600.000 +
vsk. Uppl. í síma 894-8620.

Lítið notaður, árg. 2009, eins og nýr.
Kominn á hásing og fjaðrir. Verð
1.690.000. Uppl. í síma 894-8620.

Hitachi 1800, árg. 2006, ekinn 1.750
tíma. Ný belti. Verð 1.750 þús. + vsk.
Uppl. í síma 894-8620.

Ford transit, árg. 2017. Ný bíll, krók-
ur. Verð 4,1 + vsk. Uppl. í síma 894-
8620, Facebook: bíla og vélasala

Benz 316 langur, árg. 2015, ekinn
40 þús. Verð 4,6 + vsk. Uppl. í síma
894-8620.

Til sölu Deutz Fahr D3006, árg. '74.
Á sama stað er Deutz Fahr heytæla
dragtengd. Uppl. í síma 894-5063.

MB Sprinter 518, árg. 2007 / 184 hp
sjálfskiptur / Ný Nokian vetrard / 16
farþega / Rafmagns farþegahurð /
Dráttarkrókur / Öflugt hljóðkerfi / Mjög
heill og góður bíll. Uppl. í s. 821 1125
og 824 2828 og turistinn@hotmail.
com

Til sölu mjaltakerfi. Selst í heilu lagi
eða pörtum. Staðsett á Suðurlandi.
Upplýsingar í síma 898-0929.

Toyota LandCruiser 90, GX, árg. '00,
dísil (125 hö.), ek 214 þús. km. Vel
með farinn bíll, smurbók fylgir, nýleg
dekk, dráttarkrókur. Skoðaður '17.
Verð 1090 þús. Skipti ekki möguleg.
Nánari uppl. gefur Magnús, sími.
824-6957.

Talsvert magn af notuðum Mecalux
M7 járnhillum til sölu. 2,70 m 80 cm,
hæð 2,00 m. Selst á góðu verði.
Upplýsingar í síma 863-9360.

Tæki fyrir framleiðslu matvæla til sölu.
Til að mynda Extruder sem blæs út
og mótar hráefnið, hitaofn, 10 hausa
fullkomin þökkunarvél, tvöföld krydd-
tromla, o.fl., o.fl. Þessar vélar bjóða
upp á að vinna alls konar matvæli
t.d. morgunkorn, snakk og sælgæti.
Frábært tækifæri sem býður upp á
endalaus möguleika! Áhugasamir
sendi póst á arlaframleidsla@gmail.
com

Scania 1992 til sölu með 17 tm krana
og krókheysi. 4.4 án vsk. Uppl. veitir
Viðar í síma 892-7580.

Skóbusti fyrir utan heimilið eða
vinnustaðinn. Galv. grind með góðum
burstum. Verðið er aðeins kr.8.500,-
m.vsk. Sendum um land allt. Brimco
ehf., Flugumýri 8, Mosf., s.894-5111,
opið frá kl.13-16.30 www.brimco.is

Personal Transporter hjól til sölu.
Samsung Lithium 72V.8.8Ah raf-
hlaða. Drægni 35-40 km. Verð aðeins
249.000 kr. Uppl. í síma 849-1337.

Hyundai Terracan, árg. 2006, dísil,
sjálfskiptur, sóllúga, rafmagn í sætum,
leðurklæddur, ný sumardekk, góð
vetrardekk, allt á felgum. Tilboðsverð
1.950.000 kr. Nánari upplýsingar í
síma 863-7910.

MAN L2000. Innfluttur, notaður 2002.
Ekinn 265.000. Utanmál kassa: L: 5,2
m, B: 2,5 m, H: 2,0 m. Hliðaropnun
beggja megin og opnun að aftan,
pokkaleg dekk. Skoðaður 2018. Verð
990.000 stgr. S. 840 0069, Sigtryggur.

Seljum vara- og aukahluti í flestar
gerðir af kerrum. Sendum um land
allt. Brimco ehf., s: 894-5111, www.
brimco.is. Opið frá kl.13-16.30.

Háprýstibúnaður fyrir stíflulosun í
skolp og drenörum. Getum útvegað
þennan búnað í mörgum útfærslum
og styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm upp
í 900 mm. Háprýstislöngur allt að 150
metrar á lengd, 3/8", 1/2", 5/8", 3/4".
Bensín / dísil, vatnsflæði allt að: 132
l / min @ 3000 Psi. Búnaður á sér-
smíðuðum vagni með þrýstibremsum
eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar
einnig vel fyrir öflugan háprýstipvott.
Vandaður og hentugur búnaður fyrir
sveitarfélög og verkta. Hákonarson
ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.
is, www.hak.is.

Smurolíur

Eigum flestar gerðir af
smurolíum á öll tæki og
traktora.

Koppafeiti og smurefni

Eigum mikið úrval af
koppafeiti og smur-
efnum frá Interflon og
Total ásamt smursprau-
tum, könnum og dælum.

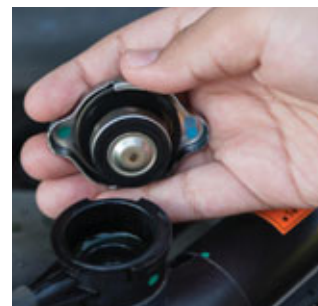
GLUSSI

Eigum til glussa á allar
gerðir traktora, vinnu-
véla, vörubíla og
líðettinga

Rúðuvökvi

Rúðuvökvinn okkar er
lyktarlítill, með frábæra
hreinseiginleika og gott
frostþol

Frostlögur

Mikið úrval af frostlegi
og allir litir á lager.
Eigum einnig hreinsi- og
þéttiefni fyrir kælikerfi.

Pantanasími 415 4000
kemi@kemi.is

Parkland Greenline 544

Árgerð: 2004
Trjáklurlari - Með glussamötun
30x20 cm opnun
Verð: **1.150.000,-** án vsk

King Trailer GTS73/4

Vélavagn
Árgerð 2006
4 öxla
Verð: **5.200.000,-** án vsk

Bobcat 751

Árgerð: 2000
3.025 vinnustundir

Verð: **1.400.000,-** án vsk

Volvo FH 6x4

Árgerð: 2006
Notkun: 390.000 km
Langendorf
Árgerð: 2005
Selst saman í setti

Verð: **8.900.000,-** án vsk

Mercedes-Benz Actros 2651

Árgerð: 2015
Notkun: 184.000 km
Verð: **11.900.000,-** án vsk

Caterpillar 324DL

Árgerð: 2007
Notkun: 9.100 vinnustundir
GPS Trimble, Rótortilt, smurkerfi
Verð: **12.950.000,-** án vsk

Margar aðrar vélar í boði.
Skoðaðu úrvalið á:
www.vinnuvelar.is

Vinnuvelar

Kistumel 2 • 116 Reykjavík
Sími 480 0444
vinnuvelar@vinnuvelar.is
www.vinnuvelar.is

Brynningartæki. Úrval af brynningar-tækjum frá kr. 5.900 m. vsk. Brimco ehf., www.brimco.is, Flugumýri 8, Mosf., sími 894-5111. Opið kl.13-16.30.

Magnaðir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða nær óbrjótanleg. 900 gr. að þyngd. Verð 9.500,- m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111, opið frá kl.13-16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betra verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111, opið frá kl.13-16.30 www.brimco.is

VERDO. Gæða spónaköggjar, undirburður fyrir hross í 15 kg pokum. Einnig til sölu spónaköggjar í stórsekkjum. Brimco ehf., s. 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13-16.30.

Vökvaknúna vatnsdælar fyrir tank-bíla og dráttarvélar. Sjálfsgandi dælar sem dæla allt að 120 tonnum á kist. Einnig Centrifugal dælar með miklum þrýstingi, allt að 10 BAR. Stuttur afgreiðslutími, hagstætt verð og örugg þjónusta. Hákonarson ehf., sími 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Byltingarkennd nýjung í dælingu á mykju!! Hnifadælar með öflugum hræriskrúfum og sprautustútum. Traktorsdrifnar eða með rafmóturum frá 5,5 kw upp í 30 kw. Brunndælar eða skádælar, 100 mm, 120 mm, 150 mm, 200 mm. Mikil dælugeta. Haughræur í mörgum útfærslum og stærðum. Mykjuskiljur sem framleiða undirburð. Hákonarson ehf., hak@hak.is, www.hak.is, s. 8924163.

Til sölu Suzuki Jimny '04 árg., með krók. Nýskoðaður. Í toppstandi. Ásett verð 550 þús. Uppl. í síma 865-5149.

Minni-Reykir í Fljótum til sölu. Frábær jörð til sauðfjárræktar og/eða ferðaþjónustu. Jörðin er um 48 ha (þar af ræktað land 28,3 ha) auk þess tilheyrja jörðinni um 400 ha af óskiptu landi með annarri jörð. Á jörðinni fylgja jarðhitaréttindi – heitt vatn til upphitunar og neyslu. Veidiréttur að Flókadalsá og Flókadalsvatni fylgir jörðinni. Á jörðinni eru tvö íbúðarhús annars vegar 96,6 m² og hins vegar 123,2 m². Hesthús fyrir 20 hross ásamt reiðskemmu og fjárhúsi fyrir 600 kindur. Ásett söluverð er 60 millj. kr. og er innifalið í sölnunni um 300 mjög háþrýstar (mjög háþrýstar okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Skádæla. Með öflugum skera. Frábær hönnun, lítil fyrirferð. Mikil dælu- og hrærugeta. Dæluöxull úr ryðfríu stáli í olíubaði. Burðarvirki úr heitgalf. stáli eða SS stáli. Fáanleg með hræriskrúfu. Vinnulengd allt að 6 m. Framleiðandi : www.doda.com. Hákonarson ehf., hak@hak.is, www.hak.is, s. 892-4163.

Loftpressur fyrir verktaka og bændur frá : www.zanon.it. Drifskaftrifnar, bensín, dísil. Afköst allt að 2800 L / min, 14 Bar, 20 til 1000 L tankar. Hentar mjög vel í skógrækt. Hákonarson ehf., sími : 8924163, hak@hak.is, www.hak.is

Framleiðum og eigum á lager krókheysisgrindur með eða án gámalása, sterkar og ódýrar. Framleiðum einnig flatpalla á krókgrindur til vélaflutninga og allskonar flutninga. Vagnasmíðjan. is - Eldshöfða 21, Rvk. S. 894-6000.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt), www.sogaenergyteam.com - stærðir : 10,8 kw – 72 kw. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafstöðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Benz Sprinter, árg. 2003. Ekinn 870 þús., 20 sæta. Verð 1.850 þús. Uppl. í síma 892-8585.

Traktorsdrifnar dælar í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfsgandi dælar í mörgum stærðum fyrir magndælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu. Háþrýstar dælar fyrir vökvun og niðurbrot í haughúsum. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flatir barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælar með vacuum búnaði. Aðrir afgjafar : rafmagn, bensín / dísil, glussaknúnar (mjög háþrýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Háþrýstipvottadælar fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælar á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - afgjafar; rafmagn, Honda bensín, Yanmar dísil, aflurtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háþrýstibúnaður fyrir heitt vatn. Þrýstingur allt að 500 Bar @ 30 l / min. Hákonarson ehf., netfang : hak@hak.is, sími 892-4163, www.hak.is.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 auk vsk. Verð 2-4 stk 22.900 auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

Innihræur fyrir gripahús. Rafdrifnar : 7,5 kw, 9,2 kw, 11 kw glussadrifnar : 8 kw, 60 l / min., 120 bar. Vinnudýpt : 130 cm skrúfa : 200 mm. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Rafstöðvar með original Honda-vélum og YANMAR dísil á lager. Stöðvarnar eru frá ELCOS Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf., www.hak.is, s. 892 4163, netfang: hak@hak.is.

Atvinna

Tilboð óskast í girðingarvinnu. Um er að ræða nýja girðingu í fjallendi allt að 4 km langa. Tilboð óskast sent til sviðsstjóra Umhverfis- og tæknisviðs Dalvíkurbyggðar fyrir 15. maí 2017 á netfangið borkur@dalvikurbyggd.is. Allar nánari upplýsingar eru einnig veittar á sama netfangi.

Óskum eftir að ráða starfsmann í heyskap, vélavinnu og ýmislegt fleira. Þarf að hafa bílpróf og vinnu- vélaréttindi. Erum í uppsveitum Árnessýslu. Sími 894-1106, Eiríkur.

Par frá Póllandi, 21 árs og 22 ára óska eftir vinnu frá miðjum apríl í 2-3 mánuði. Nánari upplýsingar: jarek18495@o2.pl

34 ára íslensk kona óskar eftir vinnu úti á landi t.d. við ferðaþjónustu. Mikil reynsla í hestamennsku, í eldhúsi. Mikil og góð tungumálakunnátta. Stundvís, opin og samvissuð. Laus til starfa 1. júlí og fram á vetur. Áhugasamir sendi tölvupóst á atvinnuleitandi80@gmail.com

Við erum tvær danskar stúlkur sem erum að leita að sumarvinnu á Íslandi frá byrjun júlí til lok ágúst. Erum aðallega að leita eftir að vinna með dýrum þar sem við eru í námi í dýralækningum í Kaupmannahöfn. Setjum ekki fyrir okkur erfiðisvinnu. Erum sveigjanlegar, kurteisar og fljótar að læra með góða samskiptahæfileika og ábyrgðafullar. Tölum góða ensku og erum með bílpróf. Ferilskrá og meðmæli ef þess er óskað. Nánari uppl.: miamylin@live.dk eða rikkeskovsgaard@hotmail.com

Óskum eftir starfskrafti í sauðburð í maí. Erum á Vesturlandi. Nánari upplýsingar í síma 897-9603.

Nítján ára þýskur piltur, Moritz Kaspar Weis óskar eftir að komast í vinnu í sveit á Íslandi í sumar frá júní til ágúst. Vill búa hjá fjölskyldu. Talar ensku, er með reynslu úr veitingageiranum. Er reglusamur og með bílpróf. Uppl. í netfangið mori.weis@gmx.de

Æðabændur athugið! Tek að mér að aðstoða æðabændur við að tína dún. Er vön. Uppl. í síma 893-2928.

Starfskraftur óskast á kúa- og minkabú á Suðurlandi. Upplýsingar gefur Bjarni í síma 861-5561.

Vantar aðstoð við sauðburð og fleira. Er á Suðurlandi. Uppl. í síma 487-5077 eða 867-9495.

Dýrahald

Tæplega tveggja ára gamlan ógeldan Bordercollie langar að komast á góðan sveitabæ. Hann er vel uppalinn og er fyrirmyndarhundur í alla staði. Uppl. í síma 858-6210.

Vantar þig góðan og traustan smalahest eða ferðahest. Vegna húslasta fæst 8 vetra brúnn hestur á góðu verði, kr. 230.000. Uppl. í síma 897-5315.

Óska eftir

Ég er 33 ára með tvo stráka, 9 og tæplega 12 ára. Ég hef ákveðið að leigja út húsið okkar frá 1. júlí og langar til þess að flytja í sveit með þá svo þeir fái að upplifa það sem allir hafa gott af - að vera í sveit. Hér með kasta ég út í atmosíð og Bændablaðið auglýsingu og óska eftir því að fá samastað einhvers staðar þar sem við gætum komið að gagni, til dæmis sem ráðskona eða hjálpa til við bændagistingu. Er til í allt, get ýmislegt og drengirnir eru duglegir. Kveðja Irma Þöll, s. 824-1842.

Óska eftir Claas 330 eða 440 heylhleðsluvagni. Uppl. í síma 894-0815 Páll.

Óska eftir góðri tromlusláttuvél, stærð 1,70 - 1,85 helst Dodge Fahr en aðrar gerðir koma til greina. Uppl. í síma 894-5063.

Vantar notaðan lítinn mjólkurtank. Upplýsingar í síma 893-1686, Guðlaugur.

Óska eftir frystigámi, allar stærðir koma til greina. Uppl. í síma 894-9249.

Kaupi gamlar vínplötur, kassettur og aðra tónlist, plötuspilara, gamlar græjur og segulbönd. Staðgreiði stór plötusöfn. S. 822-3710, olisigur@gmail.com.

Sumarhús

Til sölu 14 fermetra bjálkahús ásamt áföstu hjólhýsi í landi Galtarholts í Borgarbyggð. Má flytja. Uppl. í síma 893-4958.

Til leigu

60 hektara gott beitiland til leigu. Afgirt með góðu aðgengi og tókuaðstöðu til leigu frá 1.júní. Staðsetning ca 70 km frá Reykjavík við Þjóðveg nr.30. Tilboð óskast. Uppl. í síma 770-6268 eða skrifði til nuukehf@gmail.com

Til sölu

Til sölu jeppi, Suzuki Vitara '81. Gamall en góður. Uppl. í síma 898-7739.

Vestfirskar sagnir, 4. hefti komið í bók-búðir. Fjárjóður sem við megum ekki gleyma og týna. Vestfirskar forlagið, jons@snerpa.is, 456-8181.

Suzuki Grand Vitara, árg. 2004 til sölu, bensín, sjálfskiptur. Skemmdur eftir veltu. Góð vél, góð dekk. Verð 150 þ. Uppl. í síma 893-9073.

Til sölu: rafhitari, 5 lítra. Frá Rafhitun, Kaplahrauni 19, Hafnarf. Gerð - RH 3412 - 12 kw til upphitunar íbúða og sumarhúsa. Allt að 150 m² að stærð. Framleiðsluár 2006. Verð 120.000. Nýr er á 200.000-. Möguleiki að HQIAX 100 L hitakútur fylgi frítt með í kaupnum. Uppl. í síma 661-5607, Halla.

Til sölu sauðfjárvóti 56,7 ærgildi. Tilboð óskast. Uppl. í síma 893-7616, Kristinn.

Til sölu Krone easy cut 3.60 diska-sláttuvél, miðjuhengd, árg. 2005, uppgerð. Verð 650.000 +vsk. Uppl. í síma 893-7616, Kristinn.

Til sölu Krone Am403s diskasláttuvél, vinnslubreidd 4 m, árg. 2004. Nýuppgerð frá A-Ö, verð 650.000 +vsk. Uppl. í síma 893-7616, Kristinn.

ÚTIHURÐ OG BÍLSKÚRSHURÐ. Útihurð Oregon pine 200x80, karmur 226x136. Gler í karmi og hurð. Bílskúrhurð ca b: 300x h: 300/240 frá Þ. Þórgímsson. Mjög létt að opna/loka. Uppl. í síma 893-5179.

Til sölu 12 tonna Weckman sturtuvagn, árg. 2007. Föst 80 cm skjólborð. Verð 900.000 kr. m vsk. Nánari uppl. í síma 892-9719.

Til sölu er úrvalshey, bæði fyrri sláttur og há. Verð kr. 5000 rúllan, auk vsk. Stærð 120/130. Afhendist í Fljótshlíð. Uppl. í síma 669-1336.

Subaru Legacy Outback, árg. 2001, ekinn 200.000. Ssk., bensín, gott lakk, nýleg nagladekk. Ný tímareim, heddþakning o.fl. Hefur verið á Ak. síðan 2009. Verð 650 þús. Uppl. í síma 865-6194.

Til sölu Lely A2 mjaltþjónn og Lely mjólkurtankur 8.000 l, Abbey haug-suga 12.000 l, Kuhun 2ja stjörnu rakstrarvél og Fiona sáðvél 3 m. Uppl. í síma 863-1650.

Til sölu mjög góður 40 ft hágámur. Uppl. í síma 821-1125.

Timbur í fjárhúsagólf. 32 x 100 mm, verð kr. 226 lm með vsk. 38 x 100 mm, verð kr. 268 lm með vsk. H. Hauksson ehf., sími 5881130.

Til sölu bæði úrvals kartöfluútsæði og matarkartöflur; Rauðar íslenskar, gullauga og permía. Er staðsettur í Eyjafj. sv. Uppl. gefur Pálmi í síma 861-8800/palmireyr@gmail.com

Ford Explorer Limited, árg. '04, ssk., vél 4,7, ek. 190 þús., svartur, 7 manna, dráttarbeisli, dvd spilari, góð dekk, gott lakk. Verð 950 þús. - tilboð 650 þús. Uppl. í síma 898-2128.

Sérsmíðaðir gluggar frá Færeijum! 10 ára ábyrgð. Tré og álklæddir trégluggar. PVC gluggar og útidyr. Jóhann Helgi & Co jh@Jóhannhelgi.is 8208096.

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása og drenmottur, útileiktæki, gúmmihellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. jh@johannhelgi.is 8208096.

Weckman þak- og veggjastál. 0,5 mm galv. Verð 1.190 m². 0,6 mm galv. Verð 1.450 m². 0,45 litað. Verð 1.480 m². 0,5 litað. Verð 1.790 m². Stallað /litað. Verð kr. 2.400 m². Með vsk. Afgreiðslufrestur 4-6 vikur. H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Til sölu 10 ára vel með farinn 180 cm hár Siemens ísskápur með tveimur grænmetisshúffum án frystis. Er staðsettur á höfuðborgarsvæðinu. Verð 50.000. Uppl. í síma 868-6099.

Til sölu Ægistjaldvagn, árg. 2005. Mjög lítið notaður, alltaf geymdur inni. Yfirbreiðsla fylgir vagninum. Verð 400.000. Uppl. í síma 620-9925.

Til sölu hesthús í spretti (Andvara). Gott hús, frábær aðstaða fyrir hesta og fólk, tilvalið fyrir fólk í atvinnurekstri, reiðskóla eða fólk sem býr úti á landi og vill gista og vera með hross í bænum. Hagstætt verð. Nánar: hestaregn@gmail.com

RC mykjudæla til sölu var í góðu standi fyrir ári síðan. Uppl. í síma 866-7351.

Til sölu Passap þrjónavél með mótur. Einnig svartur ullarjakki nr. 46. Uppl. í síma 868-8106 og 487-4641, Unnur.

Til sölu IZUSU Trooper, árg. 1999, ekinn 270.000 km. Skipti á litlum traktor með vökvastýri sem má þarfnast viðgerðar, rafmagnslyftara eða járnsmíðavélum. Uppl. í síma 897-6630.

Polaris sportsman 500 fjórhjól, árg. 2007. Ekið 5500 km, tveggja manna, gótskráð. Tveir dekkjagangar á felgum 25 og 27 tommu fylgja og tvö aukadekk. Nýr rafgeymir, startari, magnhetta, svinghjól, reim og vaktari. Verð 1.100.000 kr. Uppl. í síma 868-4095.

Suzuki Vitara JLX '98 árg. Ekin 205.000 km. 2018 skoðuð. Dráttarkúla. 2 umgangar. Viðgerðadagbók. Verð 350 þús. Uppl. í síma. 855-7701.

Wedholm mjólkurtankur 750 ltr, árg. 1974. Tankurinn er á Vesturlandi og hefur staðið ónotaður frá 1984. Pressa og condens vífta snúast liðugt, gasþrýstingur er á kælikerfinu svo pressan virðist í góðu lagi. Stofn og stýrisstreng þarf að endurnýja. Tilboð óskast. Uppl. í síma 659-4397.

Massey Ferguson 575, árg. 1979 með Trima 912 tækjum. Þarfnast viðgerðar. Uppl. í s. 895-8973, Valur og 869-5233, Eiður.

Hey til sölu. Gott, vel þurrt rúlluhey af ábornu túni til sölu í nágrenni Selfoss. Slegið í byrjun júlí. Upplýsingar í síma 898-3503.

Til sölu Zetor 7745 traktor, árg. 1989. Er gangfær en þarfnast viðgerðar. Tilboð óskast. Uppl. í símunum 436-6627, 892-1372.

Til sölu hornbáðkar, ónotað og enn í pakkingu, stærð 140x140. Selst ódyrt, er í Reykjavík. Uppl. í síma 867-9486.

Þjónusta

Tek að mér að færa þær yfir á (vídeó, slide, ljósmyndir) DVD diska eða flakka. Notum póstin frítt til baka. Sími 863-7265, siggil@simnet.is

White-Westinghouse
- amerísk gæða heimilistæki

11 kg purrkari

- Öflugur > 4500w element
- Tekur 11 Kg - Tengist barka
- Stórt og > auðvelt að hlada

RAFVÖRUR
DALVEGI 16c - 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 - WWW.RAFVORUR.IS

Endurskinspeysa

Háskólapeysa í sýnileikastaðlinum EN20417, Class 3. Á hægri öxl er vasi með rennilás og þar er einnig ID kortavasi. Endurskinið er prentað á peysuna sem gerir hana mjög lípra. Litur: Fluorescent gult. Efni: 65% pólýester og 35% bómull. Efnið er burstað að innan til auka myktina. Stærðir: S-3XL

KH Vinnuföt • Nethyl 2a
110 Reykjavík • Sími: 577 1000
khvinnufot@khvinnufot.is
www.khvinnufot.is

KH Vinnuföt ehf. sérhæfir sig í sölu og þjónustu á öllum tegundum af vinnufatnaði, hlífðarfatnaði, öryggisfatnaði, öryggisskóm, öryggisstígvélum, öryggisvörum og vinnuvettlingum.

Bændablaðið

BÆNDABLAÐIÐ MÆLIST MEÐ 43,5% LESTUR Á LANDSBYGGÐINI

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

SÍMI 563-6300 | BBL.IS

TIL SÖLU

Til sölu Scania 143 með krókheysi.
Verð kr. 1.900.000,- + skatt.

Til sölu brúkrani 10,5m.
Tilboð óskast.

Nánari upplýsingar í síma 863 0529.

STARFSMENN S.S. SMÍÐIR, RAFVIRKJAR, PÍPARAR, BIFREIÐASTJÓRAR, VÉLVIRKJAR OG MÁLARAR

PROVENTUS
Starfsmannapjónusta

551 5000

Ármúla 15, 108 Reykjavík - www.proventus.is - proventus@proventus.is

Vandaður fatnaður á frábæru verði!

Dömu sumarjakki - 9.367 kr

Dömuvesti - 7.912 kr

Flispeysa - 4.935 kr

Hágæða kjarnfóður og steinefnablöndur

Sláturfélag Suðurlands
Fosshálsi 1 • Reykjavík
Sími 575 6000
www.ss.is

www.bbl.is

Bændablaðið
á **bbl.is** og líka á **Facebook**
Smáauglýsingar 56-30-300

Útvegum varahluti í flestar gerðir traktora og vinnuvéla.
Einnig olíuverk í flestar gerðir bíla og tækja.

Við sérhæfum okkur í JCB, Hydrema, Iveco, New Holland, Case og nú:

Sími: 527 2600

f Vélavit

HÚSASMIÐJAN
HLUTI AF BYGMA

Smáhýsi 18-25 m²

Einingahús

Nýtt
í Húsasmiðjunni

Fullbúin og tilbúin til uppsetningar!

- Henta vel fyrir ferðapjónustuaðila
- Hægt að raða saman mörgum húsum
- Stuttur afgreiðslufrestur
- Fljótleg í uppsetningu

Húsasmiðjan býður í samstarfi við Seve ný einingahús fyrir íslenskan markað. Seve er eitt af leiðandi fyrirtækjum í einingahúsasmiði í Eistlandi.

Fyrirtækið hefur í mörg ár selt einingahús á mjög hagstæðu verði m.a. til Noregs þar sem nú þegar hafa verið seld u.þ.b. 800 hús, af öllum stærðum og gerðum. Húsin eru nú einnig fáanleg í Svíþjóð og Sviss og hafa reynst einstaklega vel, standast fyllilega allar kröfur og eru ótrúlega einföld og fljótleg í uppsetningu.

Húsasmiðjan mun bjóða upp á smáhýsi (18-25 m²) og verða húsin til sýnis í Húsasmiðjunni í Skútuvogi. Smáhýsin eru sérhönnuð fyrir íslenskan markað í samstarfi við Húsasmiðjuna þar sem gæði og hagstætt verð eru höfð að leiðarljósi. Húsin henta bæði einstaklingum, fyrirtækjum og aðilum í ferðapjónustunni og standast að sjálfsögðu allar byggingarkröfur. Falleg hönnun og umfram allt einföld, hagkvæm og skemmtileg lausn.

Að auki mun Húsasmiðjan bjóða upp á stærri einingahús í mörgum útfærslum sem henta bæði sem sumarhús og íbúðarhús.

Þetta er einföld, hagkvæm lausn sem þú verður að kynna þér.

Allar nánari upplýsingar veitir:

Ingvar Skúlason

Ráðgjafi á Fagsölusviði

netfang: ingvar@husa.is

sími: 660 3087

Stuttur afgreiðslufrestur

Húsin koma fullbúin með öllu!

Það eina sem þú þarft að bæta við er gólfefni, hreinlætistæki fyrir baðherbergi og eldhúsaðstöðu (ef þörf er á).

Sjá nánar á husa.is

Smáhýsi 18,2 m²

Breidd: 360 cm, lengd: 600 cm.
Pallur 150 x 360 cm.

Fleiri útfærslur í boði.

verð frá: 2.686.000kr

Smáhýsi 25,1 m²

Breidd: 480 cm, lengd: 600 cm.
Pallur 150 x 480 cm.

Fleiri útfærslur í boði.

verð frá: 3.385.000 kr

Ýmsar útfærslur eru einnig í boði á stærri húsum.

Byggjum á betra verði